Natuurtoets

Uitbreiding VDL Nedcar te Born

Toetsing Wet natuurbescherming en POL2014

projectnummer 0432287.101
concept revisie 4.0
12 juni 2020

Understanding today.
Improving tomorrow.

Natuurtoets

Uitbreiding VDL Nedcar te Born

Toetsing Wet natuurbescherming en POL2014

projectnummer 0432287.101

concept revisie 4.0
12 juni 2020

Auteurs
J. Kooijman
S.C.H.J. van Eijk
C. Schellingen

Opdrachtgever
VDL Nedcar B.V.
Dr. Hub van Doorneweg 1
6121 RD BORN

Antea Group is aangesloten bij het
Netwerk Groene Bureaus

De informatie in voorliggende rapportage is (deels) afkomstig uit de NDFF en mag niet zonder toestemming van BIJ12 worden verstrekt aan derden of op enige andere wijze openbaar gemaakt worden.

datum vrijgave	beschrijving revisie 4.0	goedkeuring	vrijgave
12-06-2020	definitief	G.A.O. Graaf	P.F.G.M. Kennes

Inhoudsopgave

Blz.

1	**Inleiding**	**1**
1.1	Aanleiding	1
1.2	Doel en onderzoeksvragen	2
1.3	Leeswijzer	3
2	**Planvoornemen fabrieksuitbreiding en infra**	**4**
2.1	Inleiding/leeswijzer	4
2.2	Uitbreiding VDL Nedcar	4
2.2.1	De stappen in het productieproces	5
2.2.2	De productie als logistieke opgave	11
2.2.3	Geplande uitbreiding van VDL Nedcar	13
2.3	Infrastructurele aanpassingen (het voorkeursalternatief)	14
3	**Wettelijke kaders**	**16**
3.1	Inleiding/leeswijzer	16
3.2	Soortbescherming	16
3.3	Natura 2000	17
3.4	Goudgroene en zilvergroene natuurzone, bronsgroene landschapszone; beschermde gebieden Provinciaal Omgevingsplan Limburg (POL)	18
3.5	Houtopstanden	19
3.6	Rode Lijst	21
4	**Methode onderzoek soorten**	**22**
4.1	Inleiding/leeswijzer	22
4.2	Bureauonderzoek	22
4.3	Verkennend terreinbezoek	25
4.4	Nader onderzoek vogels	26
4.5	Nader onderzoek vleermuizen	27
4.5.1	Uitgevoerde onderzoeken	27
4.5.2	Geplande vleermuisonderzoeken 2020	32
4.6	Nader onderzoek das	34
4.7	Nader onderzoek amfibieën	35
4.8	Nader onderzoek reptielen	37
4.9	Nader onderzoek vissen	38
4.10	Nader onderzoek planten	38
4.11	Nader onderzoek insecten	38
4.12	Overzicht terreinbezoeken	39
5	**Beschrijving natuurwaarden plangebied en omgeving**	**41**
5.1	Gebiedsbeschrijving	41
5.2	Beschermde soorten	43
5.2.1	Vogels	43
5.2.2	Vleermuizen	50
5.2.3	Overige zoogdieren	57
5.2.4	Reptielen	61

5.2.5 Amfibieen 62
5.2.6 Vissen 62
5.2.7 Dagvlinders 62
5.2.8 Planten 63
5.2.9 Overzicht soorten waarvoor essentieel leefgebied aanwezig is 64
5.3 Natura 2000 65
5.4 Goudgroene en zilvergroene natuurzone en bronsgroene landschapszone 66
5.4.1 Goudgroene natuurzone 67
5.4.2 Zilvergroene natuurzone 71
5.4.3 Bronsgroene landschapszone 72
5.5 Houtopstanden 72

6 Toetsing Uitbreiding VDL Nedcar 78
6.1 Leeswijzer 78
6.2 Toetsing soortbescherming 78
6.2.1 Vogels 78
6.2.2 Vleermuizen 81
6.2.3 Overige zoogdieren 88
6.2.4 Dagvlinders 89
6.2.5 Beoordeling haalbaarheid ontheffing/uitvoerbaarheid Uitbreiding VDL Nedcar 90
6.3 Toetsing Natura 2000 97
6.4 Toetsing goudgroene en zilvergroene natuurzone en bronsgroene landschapszone 97
6.4.1 Goudgroene natuurzone 97
6.4.2 Zilvergroene natuurzone 101
6.4.3 Bronsgroene landschapszone 102
6.4.4 Nee, tenzij-afweging 103
6.5 Toetsing houtopstanden 109
6.5.1 Wet natuurbescherming 109
6.5.2 APV Sittard-Geleen 111
6.6 Conclusie/uitvoerbaarheid PIP 111
6.6.1 Soortbescherming 111
6.6.2 Natura 2000 113
6.6.3 Goudgroene en zilvergroene natuurzone en bronsgroene landschapszone 113
6.6.4 Houtopstanden 114

7 Toetsing aanpassing infrastructuur N276 115
7.1 Leeswijzer 115
7.2 Toetsing soortbescherming 115
7.2.1 Vogels 115
7.2.2 Vleermuizen 116
7.2.3 Overige zoogdieren 118
7.2.4 Beoordeling uitvoerbaarheid Infrastructurele aanpassingen 118
7.3 Toetsing Natura 2000 121
7.4 Toetsing goudgroene en zilvergroene natuurzone en bronsgroene landschapszone 121
7.4.1 Goudgroene natuurzone 121
7.4.2 Zilvergroene natuurzone 124
7.4.3 Bronsgroene landschapszone 124
7.4.4 Nee, tenzij-afweging 124
7.5 Toetsing houtopstanden 127
7.6 Conclusie/uitvoerbaarheid 128

7.6.1 Soortbescherming 128
7.6.2 Natura 2000 129
7.6.3 Goudgroene en zilvergroene natuurzone en bronsgroene landschapszone 129
7.6.4 Houtopstanden 130

8 Bronnen 131

Bijlagen 134

Bijlage I: Uitgebreidere toelichting wettelijk kader soortbescherming 135

Bijlagenrapport: separaat rapport met bundeling rapportages nadere onderzoeken

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

VDL Nedcar is voornemens om in de omgeving van de huidige locatie te gaan uitbreiden. De Provincie Limburg is voornemens om de bestaande (provinciale) infrastructuur ter hoogte van VDL Nedcar zodanig aan te passen zodat, na realisatie van de uitbreiding van VDL Nedcar, er voldoende doorstroming van het verkeer op de betreffende (en nabijgelegen) wegen is.
Deze ontwikkelingen zijn echter in het huidige bestemmingsplan niet toegestaan. Om deze ontwikkelingen mogelijk te maken wordt een provinciaal inpassingsplan (PIP) opgesteld.
In het PIP wordt ook de uitbreiding van de Katoennatie mogelijk gemaakt en een functiewijzing van agrarisch naar kwekerij. De uitbreiding van de Katoennatie doorloopt een aparte procedure waarin een eigen afweging wordt gemaakt en wordt 1 op 1 ingepast. De bestemming kwekerij betreft de feitelijke situatie.

In Figuur 1.1 is de ligging van het plangebied weergegeven. Het plangebied is om de beschrijving overzichtelijker te maken opgedeeld in vier deelgebieden (A, B, C en D).

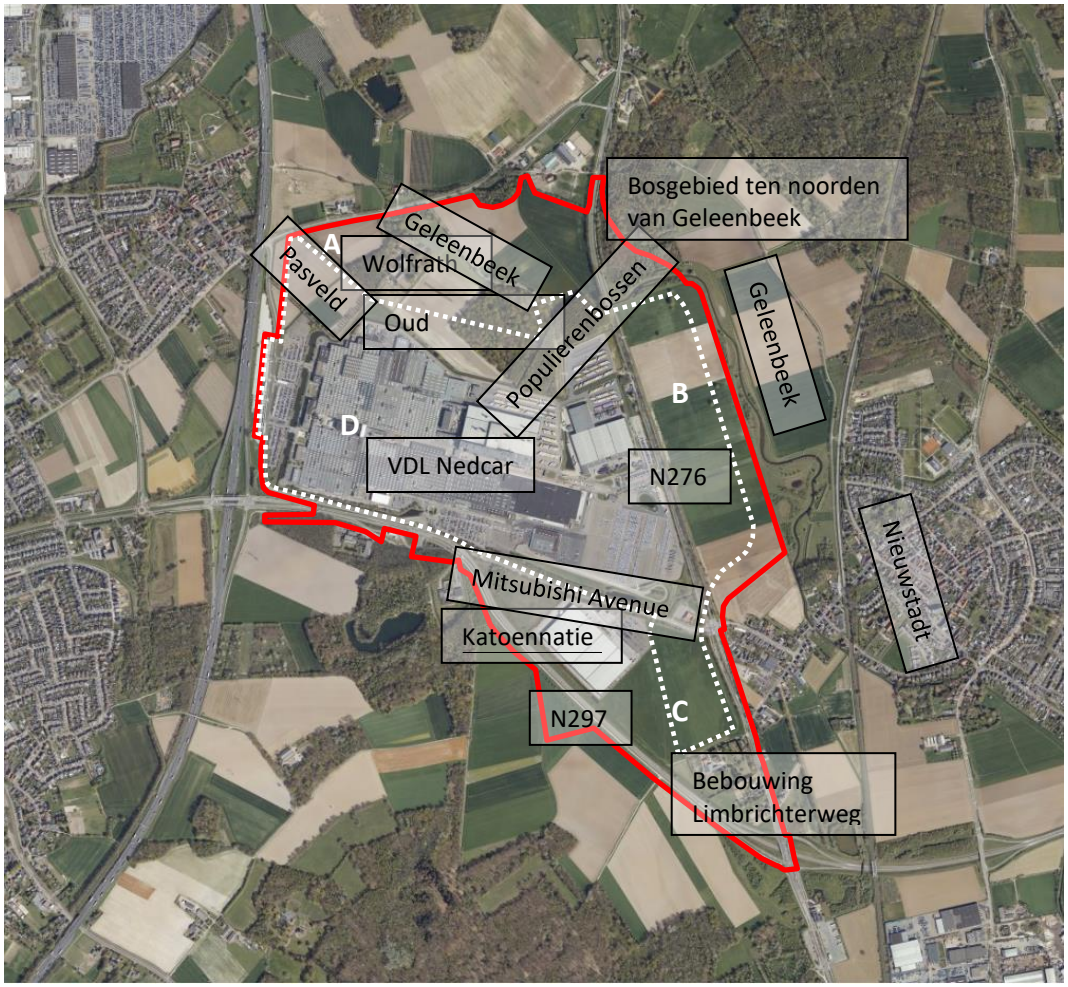

Figuur 1.1. PIP-grens (exclusief de geluidzone) (rode lijn), grens van het terrein van VDL Nedcar na uitbreiding daarvan (witte stippellijn) met daarin de verschillende deelgebieden en toponiemen (Bron ondergrond; globespotter).

Ruimtelijke plannen, zoals een dergelijk provinciaal inpassingsplan, dienen te worden beoordeeld op de uitvoerbaarheid in relatie tot actuele natuurwetgeving. Er dient onderzocht te worden of het plan effect heeft op beschermde soorten of beschermde gebieden (Wet natuurbescherming; Wnb/Natura 2000 en Natuurnetwerk Nederland, in Limburg verankerd in de Omgevingsverordening Limburg 2014 (POL2014)). Ontwikkelingen mogen niet zonder meer plaatsvinden indien deze negatieve gevolgen hebben op beschermde natuurgebieden en/of flora en fauna. In dit kader is inzicht gewenst in de aanwezige natuurwaarden en de mogelijk daarmee samenhangende consequenties. Dit wordt gedaan op basis van een Natuurtoets. In deze rapportage zijn de resultaten van de Natuurtoets beschreven en wordt antwoord gegeven of het plan uitvoerbaar is.

In 2016 is reeds onderzoek uitgevoerd naar het voor komen van beschermde natuurwaarden in het plangebied (Arcadis, 2016). Natuurgegevens zijn in de regel tot 3 jaar geldig. Daarnaast zijn op 1 januari 2017 de Natuurbeschermingswet 1998, Flora- en faunawet en Boswet vervangen door de Wet natuurbescherming. Daarnaast is het natuurlijk ook zo dat de onderzoeken in het verleden niet het gehele plangebied besloegen van het PIP en ook niet jaarrond dekkend waren. Om deze redenen is de natuurtoetsing geactualiseerd.

Met betrekking tot deze versie van het Natuurrapport zijn er nog een aantal leemtes in kennis. Bij de vaststelling van het ontwerp-PIP in juni zijn nog niet alle onderzoeken naar beschermde soorten afgerond. Bij de vaststelling van het PIP dit najaar zijn deze onderzoeken afgerond en zijn de bevindingen van de aanvullende onderzoeken naar (beschermde) soorten verwerkt in het mitigatie- en compensatieplan en betrokken bij de motivering van de uitvoerbaarheid van het PIP.

Overzicht lopende onderzoeken beschermde soorten:

- Vleermuizenonderzoek: er wordt nog aanvullend vleermuizenonderzoek uitgevoerd op het terrein van VDL Nedcar, het gebied van de toekomstige uitbreiding en aanpassing van de infrastructuur en de directe omgeving ervan. In het mitigatie- en compensatieplan is reeds ruim ingezet op mitigerende en compenserende maatregelen. Op basis van het onderzoek van 2020 wordt bekeken of deze maatregelen voldoende zijn.
- Broedvogelonderzoek: er is een broedvogelonderzoek in het voorjaar 2020 uitgevoerd. De voorlopige resultaten zijn verwerkt in het natuurrapport. Er dient nog 1 ronde gelopen te worden. De verwachting is dat deze niet leidt tot een aanvulling op de compensatieopgave.
- Grote bosmuis: deskundigen van de zoogdiervereniging kunnen het voorkomen van deze soort niet uitsluiten en daarom worden in 2020 vallen gezet om de aan/afwezigheid aan te tonen. De verwachting is dat – indien deze soort aanwezig is - de resultaten van dit onderzoek niet leiden tot een aanvulling op de compensatieopgave, wel zal dan de ontheffingsaanvraag aangevuld dienen te worden.

1.2 Doel en onderzoeksvragen

De Natuurtoets wordt opgesteld in het kader van het PIP (die de uitbreiding van VDL Nedcar en de aanpassing van de N276 mogelijk maakt) en ten behoeve van de Wnb-ontheffingsaanvraag voor de uitbreiding van VDL Nedcar. Aanvullend op het Natuurrapport is een Mitigatie- en compensatieplan opgesteld. De voorliggende Natuurtoets dient in samenhang met het Mitigatie- en compensatieplan gelezen te worden.

Het doel van voorliggende Natuurtoets is het opsporen van strijdigheden van het voorgenomen plan met de beschermde soorten en beschermde gebieden en het bepalen of het plan uitvoervaar is.

De vragen of voor de uitvoering van het PIP een vrijstelling geldt, dan wel een ontheffing of vergunning op grond van de Wet natuurbescherming nodig is en zo ja, of deze ontheffing of vergunning kan worden verleend, komt in beginsel pas aan de orde in een procedure op grond van de Wet natuurbescherming. Echter, deze vragen zijn ook relevant voor het PIP omdat in deze Natuurtoets wordt beoordeeld of ten tijde van de vaststelling van het PIP het op voorhand in redelijkheid duidelijk is dat de Wet natuurbescherming niet de uitvoerbaarheid van het plan in de weg zal staan. Het PIP kan pas worden vastgesteld nadat uit een Natuurtoets duidelijk is geworden of voor de activiteiten die volgen uit deze vaststelling de mogelijkheid bestaat tot het verkrijgen van een ontheffing of vergunning. Daarbij moet in alle redelijkheid bezien kunnen worden dat een eventuele ontheffing en/of vergunning verleend kan worden (en dus de benodigde compensatie effectief gerealiseerd kan worden).

De volgende onderzoeksvragen zijn van toepassing:

- Welke in het kader van de Wnb beschermde planten- en diersoorten (en/of vaste rust- en verblijfplaatsen) komen voor in het beïnvloedingsgebied van het plan? Vinden er als gevolg van de ontwikkeling die mogelijk gemaakt worden door het plan effecten plaats op deze soorten en worden daarbij verbodsbepalingen overtreden? Is het plan uitvoerbaar en zijn, zo nodig, aanvullende voorwaarden in het plan aan de orde?
- Komen in het plangebied en de beïnvloedingszone van het plan beschermde natuurgebieden voor? Zo ja, welke zijn dit en wat zijn de gevolgen hierop? Dienen vervolgstappen in de vorm van een compensatieplan opgesteld te worden of zijn andere vervolgstappen aan de orde?
- Komen in het plangebied beschermde houtopstanden voor? Zo ja, welke zijn dit en wat zijn de gevolgen hierop? Dienen vervolgstappen in de vorm van een compensatieplan opgesteld te worden of zijn andere vervolgstappen aan de orde?

Op bovenstaande vragen wordt in hoofdstuk 5, 6 en 7 een antwoord gegeven (zie ook de leeswijzer).

1.3 Leeswijzer

De Natuurtoets is als volgt opgebouwd:

- Hoofdstuk 1 geeft de aanleiding van de Natuurtoets;
- Hoofdstuk 2 beschrijft het planvoornemen; dit betreft het voorkeursalternatief (VKA);
- Hoofdstuk 3 beschrijft beknopt het wettelijk kader;
- Hoofdstuk 4 beschrijft de onderzoeksinspanning die verricht is om de verspreiding van de beschermde soorten in beeld te brengen. In dit hoofdstuk wordt een overzicht gepresenteerd van de uitgevoerde onderzoeken en de onderzoeksmethode;
- Hoofdstuk 5 beschrijft het gebied en gaat in op de ecologische waarden en de beschermde soorten en gebieden in (de omgeving) van het plangebied;
- Hoofdstuk 6 toetst het plan/voorkeursalternatief voor de uitbreiding van VDL Nedcar aan de Wet natuurbescherming en het Provinciaal Omgevingsplan Limburg en in hoofdstuk 7 gebeurt datzelfde voor de infrastructurele aanpassing. In beide hoofdstukken wordt ook ingegaan op de uitvoerbaarheid in het kader van het PIP. De mitigerende en compenserende maatregelen die getroffen worden naar aanleiding van de bevindingen in dit hoofdstuk staan in een afzonderlijk Mitigatie- en compensatieplan.

Een separaat bijlagenrapport is opgesteld met alle rapportages van de nadere onderzoeken.

Ten aanzien van de toetsing Wet natuurbescherming, gebiedsbescherming (Natura 2000) is een afzonderlijke Passende beoordeling opgesteld. Daarin is zowel de voortoets als het stikstofdepositieonderzoek opgenomen.

2 Planvoornemen fabrieksuitbreiding en infra

2.1 Inleiding/leeswijzer

De begrenzing voor het PIP is weergegeven in figuur 2.1. Binnen deze begrenzing vindt de fabrieksuitbreiding van VDL Nedcar plaats met de bijbehorende infrastructurele aanpassingen, respectievelijk beschreven in paragraaf 2.2 en paragraaf 2.3. Voor de Wnb-vergunning worden beide ontwikkelingen als 1 project beschouwd.

Figuur 2.1. Onderzoeksgebied 'uitbreiding VDL Nedcar' in geel en 'begrenzing PIP' in rood.

2.2 Uitbreiding VDL Nedcar

De wijze waarop de toekomstige uitbreiding van VDL Nedcar is beoogd, is het resultaat van een groot aantal onderzoeken. Daarin is aan de hand van een aantal scenario's gekeken naar de ruimtelijke en bedrijfskundige mogelijkheden voor de uitbreiding en naar de impact op milieu, leefomgeving en natuur. De afweging van de scenario's heeft geleid tot een geoptimaliseerd scenario voor de uitbreiding van de fabriek en het fabrieksterrein (zie Figuur 2.2). Dit scenario (scenario 3.1) heeft de optimale balans tussen de ruimtelijke impact van de uitbreiding en de bedrijfskundige eisen en wensen, die met name verband houden met de stappen in het productieproces (zie paragraaf 2.2.1) en de benodigde samenhang daarin (zie paragraaf 2.2.2).

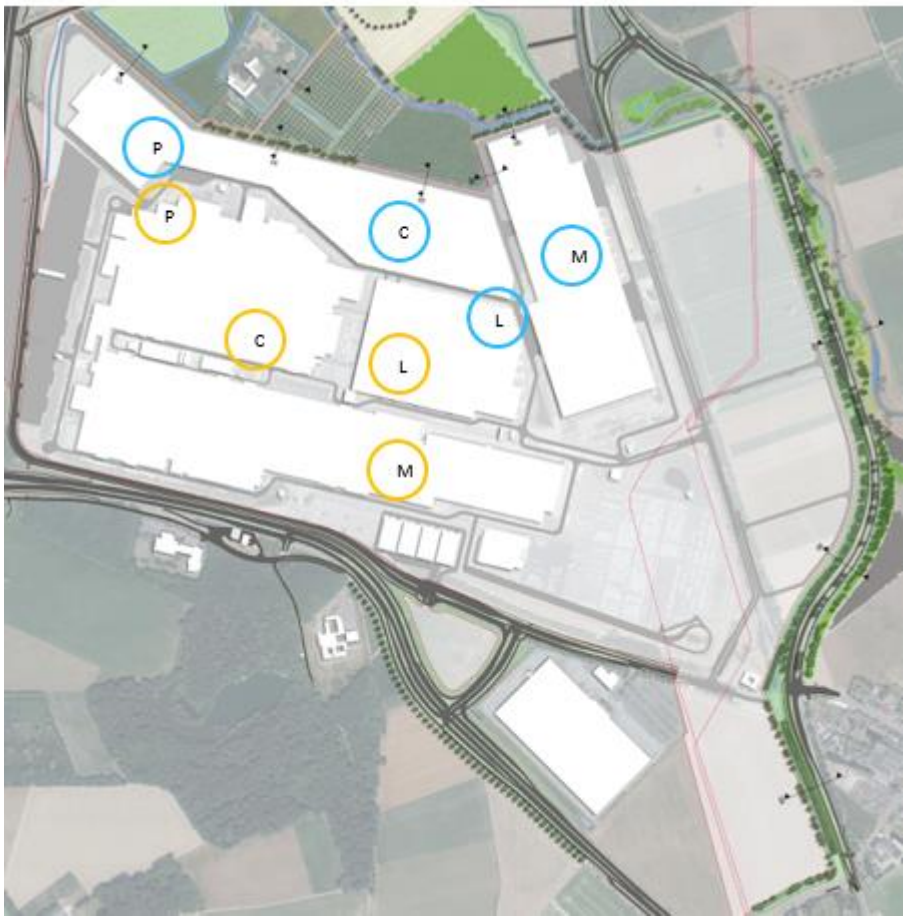

Figuur 2.2. Impressie van de toekomstige inrichting VDL Nedcar. Gele cirkel: bestaande bebouwing. Blauwe cirkel: beoogde ontwikkelingen.

2.2.1 De stappen in het productieproces

Voor begrip over de noodzaak van de logistieke samenhang van de productieonderdelen is kennis nodig van de te onderscheiden onderdelen in het productieproces. Die onderdelen worden in deze paragraaf beschreven.

In het productieproces van de auto's zijn vier hoofdonderdelen te onderscheiden:

- Pershal (Press shop);
- Carrosseriebouw (Bodyshop);
- Lakstraat (Paint shop)
- Eindmontage (final assembly, FAS)

Elk onderdeel heeft een forse oppervlak van meerdere hectares. Deze onderdelen van het productieproces zijn aan elkaar gekoppeld. De afstand tussen de verschillende onderdelen moet zo klein mogelijk zijn. Dat is nodig vanwege kwaliteitseisen en de risico's op beschadiging[1], maar ook vanwege kosten. Grotere afstanden betekenen ook hogere kosten voor handling en het borgen van de kwaliteit.

[1] De kwaliteitseisen die aan de auto's worden gesteld zijn hoog. Bijvoorbeeld: de kale body's moeten absoluut vrij zijn van krasjes, deukjes en corrosie; ook de gelakte body's moeten absoluut vrij blijven van beschadigingen.

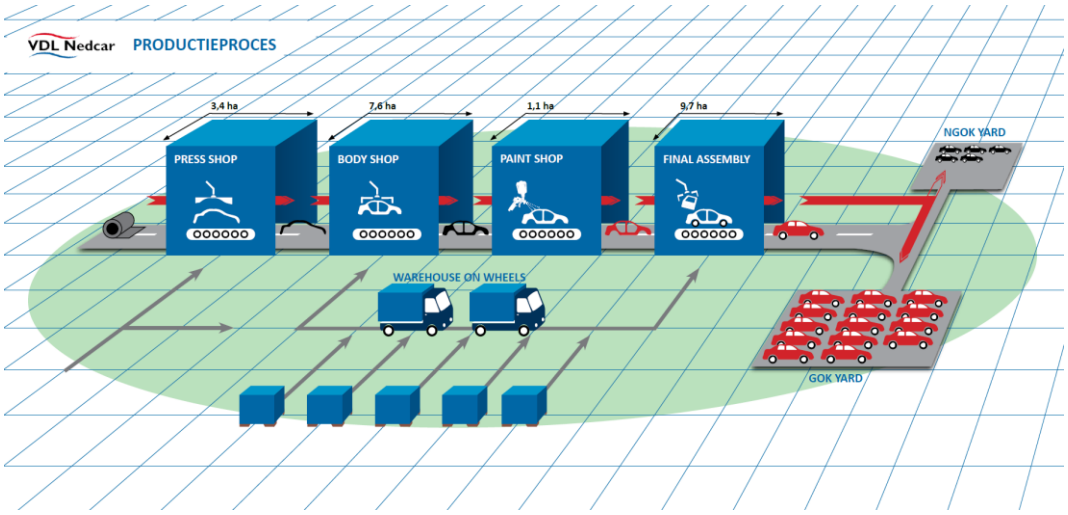

Figuur 2.2: Productieproces VDL Nedcar.

Pershal

De Pershal is de eerste stap in het productieproces. Rollen plaatstaal vormen de basis voor de plaatdelen, die in dit deel van de fabriek gemaakt worden. De rollen worden afgerold, vlak gemaakt, in stukken (platines) geknipt en op maat gesneden. Uit deze platines worden in grote perslijnen met hoge precisie de afzonderlijke plaatdelen gevormd waaruit de carrosserie wordt opgebouwd. Bij het persen wordt gebruik gemaakt van geavanceerde persen, apparatuur en technologie. De persen maken gebruik van mallen (persgereedschappen) die voor elk onderdeel verschillend zijn. De persdelen gaan vervolgens naar de carrosseriebouw. De vers geperste onderdelen zijn gevoelig voor corrosie. Dit stelt eisen aan de condities voor de tussenopslag en het tussentransport.

Figuur 2.3: *Beeld van de pershal.*

Figuur 2.4: Beeld van het transport van de pershal naar de carrosseriebouw. In de rekken kale persdelen, die gevoelig zijn voor verontreiniging, beschadiging en corrosie.

Carrosseriebouw

In de carrosseriebouw beginnen de auto's vorm en stabiliteit te krijgen. De afzonderlijk geperste nog ongelakte plaatdelen worden door een groot aantal robots met een groot aantal puntlassen samengevoegd tot bodems, zijwanden en uiteindelijk tot complete carrosserieën, ook wel body's genoemd. Ook de aanschroefdelen, zoals portieren, motorkappen en kofferdeksels worden hier door robots samengesteld en aan de auto gemonteerd. Het merendeel van de werkzaamheden in de carrosseriebouw is geautomatiseerd. Het eindproduct, de kale body (White Body), vervolgt via een geautomatiseerde (hoogbouw) tussenopslag zijn weg naar de lakstraat.

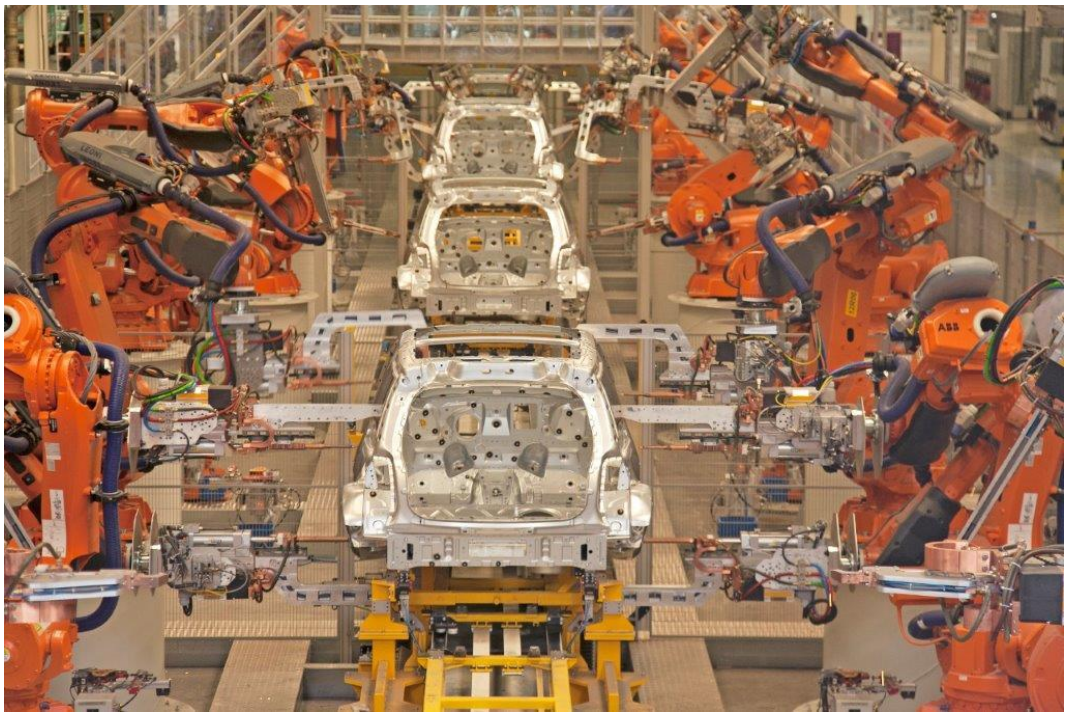

Figuur 2.5: Beeld van de body shop.

Lakstraat

VDL Nedcar heeft een geavanceerde Paintshop (lakstraat). Kale body's worden hier gereinigd, ontvet en voorzien van een grondlaag, zodat de aflaklaag van waterafdunbare lak optimaal hecht. Hierbij wordt de body in zijn geheel ondergedompeld. Vervolgens worden de naden van de body afgekit en voorzien van geluidsisolerend materiaal. Daarna wordt de body voorzien van diverse laklagen. Na de lakstraat gaan de body's naar de montage. De bestaande lakstraat heeft een meer universeel karakter en kan in principe ook voor een tweede opdrachtgever of platform worden gebruikt, mits voldoende capaciteit beschikbaar. Dit is mede mogelijk omdat de aard van dit deel van het productieproces minder gevoelig is voor geheimhoudingseisen. Tijdens deze fase wordt geen geheime bedrijfstechnische informatie van het proces prijsgegeven, terwijl dit bij andere delen van het productieproces wel het geval is.

Figuur 2.6: Beeld van de paint shop.

Eindmontage (final assembly, FAS)

De Eindmontage vormt de laatste en meest arbeidsintensieve stap van het productieproces. In deze processtap worden alle onderdelen op de gelakte body gemonteerd. Op de huidige montagelijn van 1,5 kilometer lang worden onderdelen zoals bumpers, motoren, wielen, lampen en stoelen gemonteerd.

De montagelijn bestaat uit een lopende band waarlangs een groot aantal 'stations' aanwezig is waar in achtereenvolgende stappen alle onderdelen aan de body worden bevestigd en geassembleerd. Elk station heeft een eigen takenpakket, verwerkt eigen onderdelen en heeft een bepaalde tact-tijd per auto (de tijd per product). Elke individuele te bouwen auto gaat zo van station naar station in een vaststaande productievolgorde.

De huidige eindmontage maakt efficiënt gebruik van de ruimte, onder andere doordat het transportsysteem van de auto's en van toegeleverde onderdelen deels is opgehangen aan de dakconstructie Dit komt erop neer dat in deze hal reeds in meer lagen wordt geproduceerd. Verdere intensivering van het gebruik van de ruimte in deze hal is maar beperkt mogelijk en kan alleen ten dienste staan van het verder optimaliseren van de bestaande productielijn. Een derde (transport) laag is niet mogelijk.

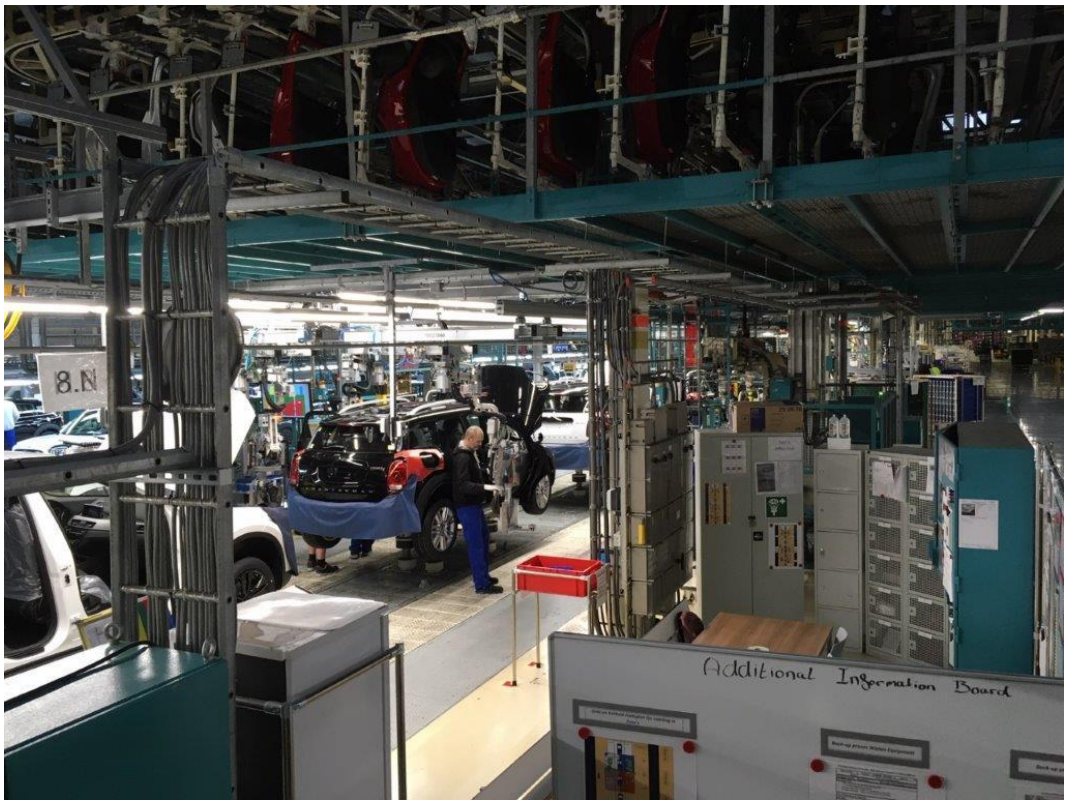

Figuur 2.7: FAS, bovenin is zichtbaar hoe onderdelen (autodeuren in dit geval) op een ander niveau worden getransporteerd.

De Eindmontage inclusief de daaraan voorafgaande processen in Body Shop en Paint Shop zijn een samenhangend continu proces. Verstoringen in dit proces - bijvoorbeeld doordat de benodigde onderdelen niet tijdig op de juiste plek aanwezig zijn - kunnen leiden tot stagnatie verderop in het proces, hetgeen leidt tot verlies van werktijd, een lagere productiviteit en dus hogere kosten. Het voorkomen van verstoringen is daarom een belangrijke factor in het beheersen van de productiekosten.

Aan het einde van de montagelijn is de auto helemaal gereed. De auto mag de fabriek echter pas verlaten na een aantal uitgebreide controles en functionaliteitstesten. Zo worden de remmen en aandrijving getest en wordt getest of de auto daadwerkelijk waterdicht is.

Vooral voor de eindmontage gelden de eisen van de OEM's ten aanzien van geheimhouding, vanwege de gebruikte onderdelen en processen. De montagelijn kan (mede daardoor) maar voor modellen van één OEM worden gebruikt.

Figuur 2.8: Beeld van de final assembly.

2.2.2 De productie als logistieke opgave

Het samenstellen van een auto is onmogelijk zonder een uitgekiend logistiek proces, waarbij alle onderdelen op het juiste moment op de juiste plek bij de lopende band moeten arriveren om toegevoegd te worden aan de geleidelijk vorm en inhoud krijgende auto. Dit vraagt een strak georganiseerd samenspel van productie bij toeleveranciers, transport, goederenontvangst, opslag en intern transport naar de productielijnen.

Het grote aantal keuzemogelijkheden voor de klant en de korte levertermijn maken de logistiek extra complex. Het logistieke systeem van VDL Nedcar is in hoge mate geautomatiseerd en maakt efficiënt gebruik van de ruimte. Waar mogelijk zorgt de leverancier van onderdelen er voor dat deze in precies dezelfde volgorde worden aangeleverd als de auto's worden gebouwd (Just-in-Sequence, JIS). Ook worden de onderdelen zo veel mogelijk pas geleverd op het moment ze daadwerkelijk nodig zijn (Just-in-Time, JIT). VDL Nedcar maakt voor veel onderdelen gebruik van het systeem Warehouse on Wheels (WoW). Dit houdt in dat de trailers waarmee onderdelen worden aangevoerd op de traileryard worden geplaatst. De traileryard fungeert daardoor als tijdelijke en zo korte mogelijk opslag van onderdelen. Op het moment dat onderdelen in het productieproces nodig zijn wordt de trailer van de traileryard gehaald en gekoppeld aan de fabriek waarna de onderdelen rechtstreeks vanuit de vrachtwagen naar de productielijn gaan. Daarna zorgt intern transport er voor dat de onderdelen op tijd op de juiste plek aan de productielijn arriveren.

De verschillende aspecten met betrekking tot de logistiek komen in de volgende alinea's aan bod.

Logistiek: transport tussen de verschillende onderdelen van de productielijn

In de productielijn ontstaat geleidelijk – vanaf de rol staal aan de ingang tot de complete auto aan het eind van de FAS – het product. De kwaliteitseisen die aan het product worden gesteld stellen ook eisen aan de manier waarop het tussentransport plaatsvindt. Beschadigingen en corrosie worden niet geaccepteerd.

Logistiek: aanvoer en opslag van onderdelen

De productievolgorde voor een bepaalde dag wordt ongeveer een week van te voren vastgesteld op basis van de gespecificeerde opgave van de te produceren auto's die de OEM wekelijks verstrekt op basis van de bestellingen auto's door de eindgebruikers, de kopers van de auto's. Na het vaststellen van de productievolgorde worden de benodigde onderdelen besteld bij de

leveranciers van de onderdelen, die zorgdragen voor tijdige levering van hun onderdelen in de juiste volgorde.

Onderdelen en grondstoffen worden aangevoerd per vrachtauto. Toeleveranciers zijn gevestigd op diverse plekken in Nederland en Europa, deels op grote afstand van Born. In de diverse productiehallen van de fabriek is ruimte voor de tijdelijke opslag van onderdelen. Een groot deel van de opslag van onderdelen vindt plaats op de traileryard, ook wel Warehouse on Wheels (WoW) genoemd. De WoW is gebaseerd op optimale transportplanning en houdt mede rekening met (beperkte) periodes waarin aanvoer niet of beperkt mogelijk is (zoals zon- en feestdagen in Duitsland) (figuur 2.11).

Logistiek: voeden van het productieproces

Het productieproces vraagt om een constante aanvoer van onderdelen, die op het juiste moment op de juiste plek moeten zijn. Vooral in de FAS wordt een groot aantal onderdelen verwerkt. Het voeden van de productielijn met de onderdelen en voorgemonteerde componenten (dashboards en motoren bijvoorbeeld) verloopt via intern transport. Daarvoor worden diverse middelen gebruikt (lopende band, vorkheftrucks, trekkers met volgkarren (E-frame), overhead-conveyors). In de eerste lijn van de montage worden de deuren uit de gelakte bodies verwijderd en deze worden via bovenliggende transportensystemen naar sub-assemblagelijnen gebracht en de compleet gemonteerde portieren worden eveneens weer door die transportsystemen naar een station verder in de montage gebracht, waar ze weer in de auto gemonteerd worden.

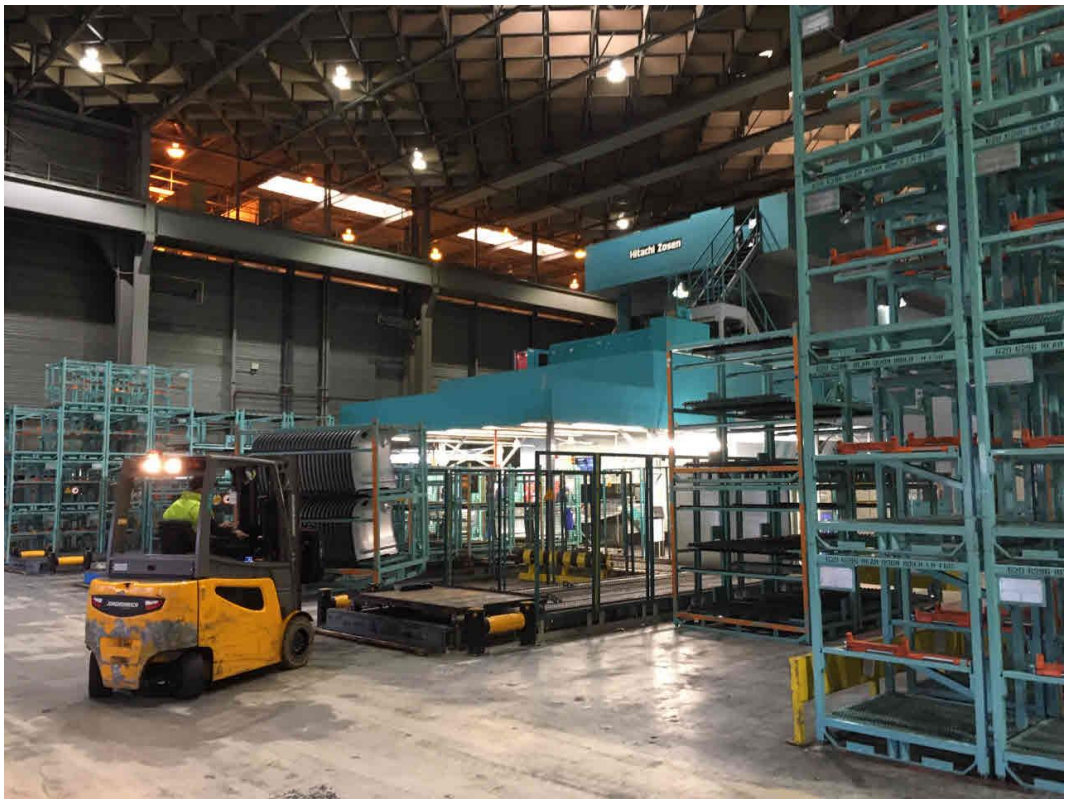

Figuur 2.9: Beelden van intern transport (in de pershal).

Figuur 2.10: Beeld van het uitladen van de vrachtwagens nadat deze van het Warehouse on Wheels (WoW) naar de goederenontvangst zijn verplaatst.

Logistiek: afvoer van geproduceerde auto's

De auto's verlaten de fabriek pas na uitgebreide controles en functionaliteitstesten. Als de auto aan alle vereisten voldoet, wordt deze klaar gemeld en geparkeerd op de Green Okay Yard (GOK-yard). Op het moment dat de auto op de GOK-yard geparkeerd is gaat het juridische eigendom over naar de opdrachtgever. Vanaf de GOK-yard worden de geproduceerde auto's afgevoerd per truck. Omdat de auto's direct uit de fabriek nog geen kenteken hebben kunnen ze niet (zelf) over de openbare weg worden verplaatst, maar moeten ze binnen de poorten blijven.

NGOK-yard[2]

Als uit controles en functionaliteitstesten blijkt dat er kleine herstel- of controlewerkzaamheden noodzakelijk zijn of als er nog een onderdeel ontbreekt, dan wordt de auto niet naar de GOK-yard verplaatst maar naar de NGOK-yard. Na herstel worden de auto's nogmaals getest en alsnog klaar gemeld en naar de GOK-yard verplaatst. Ook hiervoor geldt dat de geproduceerde auto's geen gebruik mogen maken van de openbare weg.

2.2.3 Geplande uitbreiding van VDL Nedcar

Voor de uitbreiding is ongeveer de volgende ruimte noodzakelijk:

- Pershal: ongeveer 3,4 ha;
- Carrosseriebouw: ongeveer 7,6 ha;
- Lakstraat: ongeveer 1,1 ha (als uitbreiding van de huidige lakstraat);
- Eindmontage: ongeveer 9,7 ha.

[2] NGOK = Not green okay; dit zijn geproduceerde auto's die niet geheel aan de kwaliteitseisen voldoen

Samen met de andere onderdelen (parkeren, logistiek) gaat het om ongeveer 25 ha. De benodigde ruimte (zie figuur 2.2) is gebaseerd op een zo efficiënt mogelijk gebruik van de ruimte, met waar mogelijk en haalbaar al dubbel gebruik van de ruimte. Vanwege de samenhang tussen de afzonderlijke onderdelen en het zo klein mogelijk houden van de afstanden tussen de onderdelen van het productieproces is het niet mogelijk één of enkele onderdelen aan de zuidkant van de bestaande fabriek te plaatsen.

2.3 Infrastructurele aanpassingen (het voorkeursalternatief)

De bestaande (provinciale) infrastructuur N276 wordt zodanig aangepast dat, na realisatie van de uitbreiding van VDL Nedcar, er voldoende doorstroming van het verkeer op de betreffende (en nabijgelegen) wegen is. Rondom fabriek zijn de momenten van de dienstwissel van de ploegendienst maatgevend voor de doorstroming.

De wijze waarop de N276 wordt aangepast ter plekke van VDL Nedcar is het resultaat van een alternatievenafweging. Deze afweging heeft plaats gevonden in het kader van het MER bij het PIP. In het kader van de nee, tenzij-afweging bij de effecten op de goudgroene natuurzone (zie paragraaf 7.4.4) wordt ook ingegaan op deze alternatievenafweging.

Het voorkeursalternatief is de “Vereenvoudigde variant randweg” (zie figuur 2.12). Er is op de N276 geen rijbaanscheiding toegepast. Er komt een twee-richtingen fietspad aan de oostzijde van de N276. De vormgeving ervan heeft plaatsgevonden op basis van minimale boogstralen en zichtlijnen. De VRI kruising bij hotel Amrath wordt omgebouwd naar een T-aansluiting.

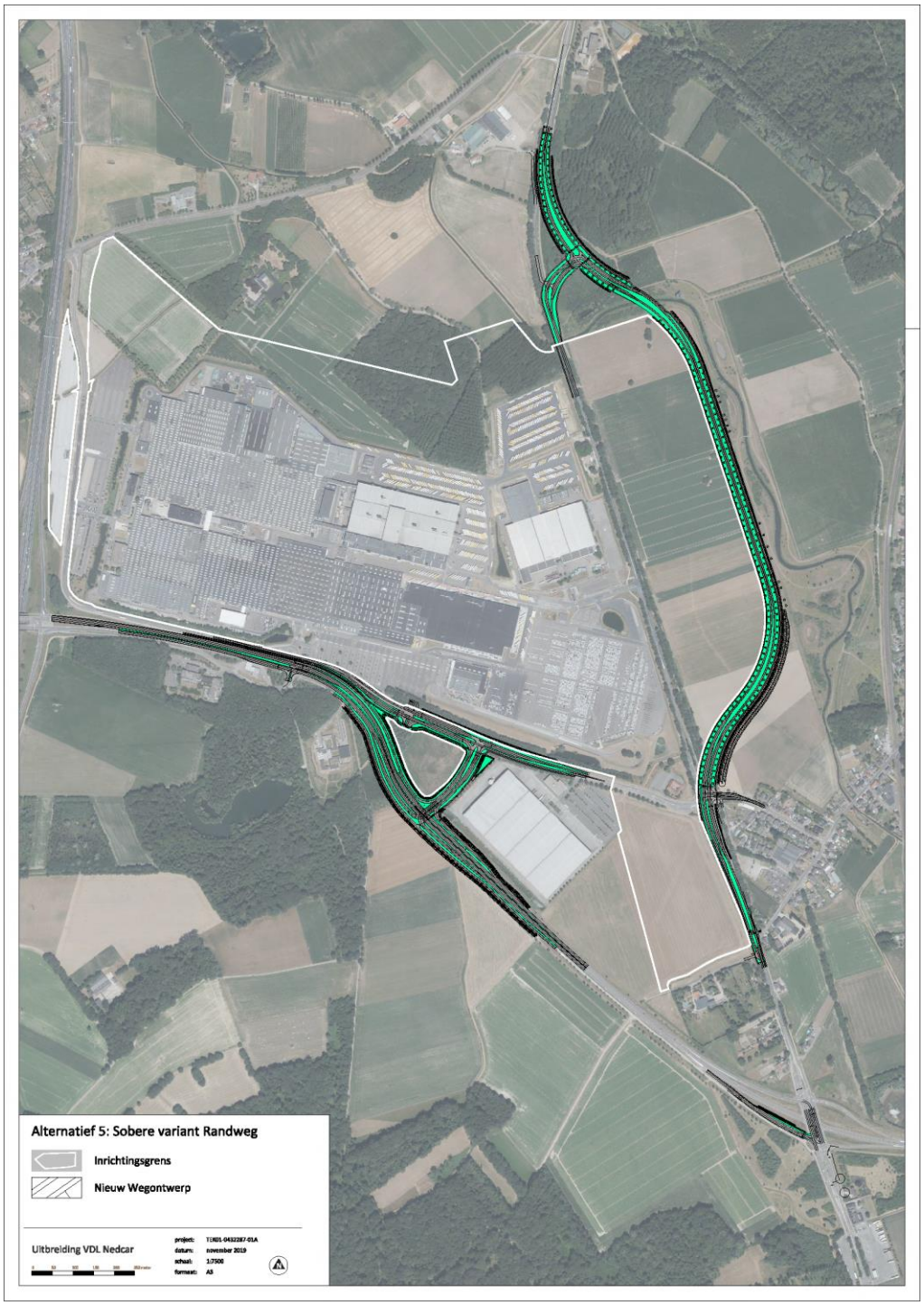

Figuur 2.11: Sobere variant Randweg (planvoornemen)

3 Wettelijke kaders

3.1 Inleiding/leeswijzer

Vanaf 1 januari 2017 is de Wet natuurbescherming (kortweg: Wnb) in werking. Deze wet vervangt de Flora- en faunawet, de Natuurbeschermingswet 1998 en de Boswet. Met de inwerkingtreding van de Wnb zijn de provincies het bevoegde gezag voor de ontheffing- en vergunningverlening voor plannen en projecten en voor het vaststellen van vrijstellingsregelingen. Gebiedsbescherming is in de Wnb beschreven in 'Hoofdstuk 2 Natura 2000-gebieden', de bescherming van soorten in 'Hoofdstuk 3 Soorten' en de bescherming van bomen en bos in 'Hoofdstuk 4 Houtopstanden, hout en houtproducten'.

Dit hoofdstuk van de Natuurtoets vat het wettelijk kader samen voor toetsing van ruimtelijke ingrepen. Met deze wetten geeft Nederland invulling aan de Europese Vogel- en Habitatrichtlijnen. Dit hoofdstuk beschrijft het wettelijk kader van de soortenbescherming (paragraaf 3.2), de gebiedsbescherming N2000 (paragraaf 3.3) en de bescherming voor houtopstanden (paragraaf 3.5). Tevens wordt ingegaan op de bescherming van goudgroene natuurzone (NNN in provincie Limburg), de zilvergroene natuurzone en bronsgroene landschapszone (paragraaf 3.4). Ook wordt kort ingegaan op de betekenis van Rode lijsten (paragraaf 3.6).

3.2 Soortbescherming

In de Wnb is soortbescherming opgedeeld in drie categorieën. Voor elke categorie gelden verschillende verbodsbepalingen die zijn vermeld in artikel 3.1, 3.5 en 3.10 van de Wnb. Het gaat om de volgende drie categorieën:

1. soorten van de Vogelrichtlijn;
2. soorten van de Habitatrichtlijn, inclusief bijlage I en II uit Verdrag van Bern en bijlage I uit Verdrag van Bonn, met uitzondering van vogels;
3. 'andere soorten' (Bijlage A 'fauna' en onderdeel B 'flora' van de Wet natuurbescherming).

De verbodsbepalingen en ontheffingsgronden voor de eerste twee categorieën komen rechtstreeks uit de Vogel- en Habitatrichtlijn. De derde categorie vindt zijn oorsprong in de nationale wetgeving. Bij voorliggende toetsing wordt tevens beoordeeld of soorten met jaarrond beschermde nesten aanwezig zijn in het plangebied. Hierbij wordt een onderscheid gemaakt tussen jaarrond beschermde nesten (categorie 1 t/m 4) en mogelijk jaarrond beschermde nesten (categorie 5).

Soorten van de Vogelrichtlijn

Voor Vogelrichtlijnsoorten is het verboden om in het wild levende vogels te doden of te vangen, opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen, te beschadigen, te rapen of nesten van vogels weg te nemen. Daarnaast is het verboden vogels opzettelijk te storen. Dit laatste verbod geldt niet voor een aantal vogelsoorten, indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding en het nest zelf zijn functionaliteit behoudt (zie artikel 3.1 in tekstkader in bijlage I – Wettelijk kader).

Soorten van de Habitatrichtlijn

Voor soorten van artikel 3.5 (Habitatrichtlijn, verdrag van Bern en Bonn) is het eveneens verboden om in het wild levende dieren en planten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen, opzettelijk eieren van dieren te vernielen of te rapen.

Voortplantings- of rustplaatsen mogen niet beschadigd of vernield worden. Daarnaast geldt er een verbod om planten behorend bij artikel 3.5 te plukken, verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen. In tegenstelling tot de Vogelrichtlijnsoorten in artikel 3.1, mogen dieren behorend bij artikel 3.5 niet opzettelijk verstoord worden, ook niet als er geen wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding.

Andere soorten

Naast de Europees aangewezen beschermde flora en fauna, is er in Nederland ook een Nationale soortenlijst gemaakt die niet gedekt wordt door de Vogel- en Habitatrichtlijn, Verdrag van Bern of Verdrag van Bonn. Deze soorten zijn opgenomen in bijlage A en B van de Wnb, zie ook bijlage I-tabel B en C van voorliggende Natuurtoets. Voor soorten in bijlage A geldt een verbod op opzettelijk doden of vangen van dieren, opzettelijk beschadigen of vernielen van vaste voortplantings- of rustplaatsen van dieren. Voor soorten in bijlage B geldt een verbod op opzettelijk plukken, verzamelen, afsnijden, vernielen en ontwortelen van planten. In tegenstelling tot het bepaalde in artikel 3.1 en 3.5, is verstoring van deze soorten toegestaan.

Met betrekking tot de ‘andere soorten’ zijn in Limburg op grond van de Omgevingsverordening beleidsregels opgesteld waarin voor een deel van deze soorten vrijstelling is verleend in het kader van bestendig beheer en ruimtelijke ontwikkelingen.

Indien bij het voornemen de gestelde verboden in artikel 3.1, 3.5 of 3.10 worden overtreden, dient gewerkt te worden conform een gedragscode. Biedt een gedragscode geen oplossing, dan is het mogelijk om een ontheffing aan te vragen bij de provincie waarin het voornemen plaatsvindt. De grond waarop een ontheffing mogelijk is, verschilt per categorie. Zie bijlage I van voorliggende Natuurtoets voor een uitgebreide toelichting.

Provinciale beleidsregels

Op 6 december 2017 zijn de beleidsregels ten behoeve van de passieve soortenbescherming onder de Wet natuurbescherming in Limburg in werking getreden. Dit beleid is erop gericht om ruimte te bieden voor ontwikkeling, soorten in een gunstige staat te behouden en administratieve lasten en onderzoekslasten te minimaliseren. De voornaamste aspecten uit dit beleid zijn:

- Aanpassen van de Rijkslijst jaarrond beschermde vogelsoorten tot 20 soorten met jaarrond beschermd nest en 19 soorten waarvoor een omgevingscheck volstaat (niet langer een onderscheid tussen cat. 1-4 en cat. 5). Dit houdt in dat o.a. nesten van de buizerd en sperwer niet langer volledig jaarrond beschermd zijn. Nesten van de boerenzwaluw, bosuil, huiszwaluw, raaf, rode wouw en torenvalk zijn echter wel jaarrond beschermd;
- Bij inzet van afdoende bewezen mitigerende maatregelen om een overtreding te voorkomen is geen ontheffing benodigd;
- Bij behoud van functioneel leefgebied het verplaatsen van kunstmatige nestgelegenheid van jaarrond beschermde soorten zonder dat een ontheffing vereist is;
- Toetsen van effecten op circa 100 soorten mag ook in regionaal verband (i.p.v. enkel lokaal).

3.3 Natura 2000

Natura 2000-gebieden zijn natuurgebieden van groot internationaal belang. Deze gebieden zijn aangewezen onder de Europese Habitat- en/of Vogelrichtlijn. In de Wet natuurbescherming zijn

bepalingen vanuit de Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn verwerkt. Per 1-1-2020 is de Spoedwet Aanpak Stikstof in werking getreden[3].

De begrenzing van de Natura 2000-gebieden en de instandhoudingsdoelstellingen voor die gebieden zijn vastgelegd in de (ontwerp-) aanwijzingsbesluiten voor de betreffende gebieden. De instandhoudingsdoelstellingen beschrijven voor de (in ontwerp) aangewezen habitattypen, habitatrichtlijnsoorten en vogelrichtlijnsoorten in het gebied of een bepaalde ontwikkeling ervan gewenst is, of dat het behoud er van op het aanwezige niveau moet worden nagestreefd.

Bij plannen of projecten in of in de nabijheid van een Natura 2000-gebied dienen de initiatiefnemers in een oriënterende fase te onderzoeken of de ontwikkeling significante gevolgen op de instandhoudingsdoelstellingen van het betreffende Natura 2000-gebied kan hebben. Indien na dit onderzoek niet kan worden uitgesloten dat de activiteit significante gevolgen heeft, dient de initiatiefnemer meer gedetailleerd dan in de oriënterende fase in kaart te brengen wat de effecten van de activiteit kunnen zijn. Daarbij kan hij ook de mitigerende maatregelen te betrekken die hij eventueel van plan is te nemen. Deze analyse heet een ‘passende beoordeling’. Het bevoegd gezag toetst de passende beoordeling. Wanneer uit de passende beoordeling alsnog de zekerheid wordt verkregen dat de activiteit geen aantasting van de natuurlijke kenmerken van enig Natura 2000-gebied heeft, kan het besluit worden genomen.

Wanneer uit de passende beoordeling blijkt dat significante gevolgen niet kunnen worden uitgesloten, kan het besluit alleen worden genomen op grond van de ‘ADC-criteria’. Dit betekent dat het besluit genomen kan worden als alternatieve oplossingen voor het plan ontbreken, er dwingende redenen van groot openbaar belang zijn, en de initiatiefnemer compenserende maatregelen tijdig treft.

3.4 Goudgroene en zilvergroene natuurzone, bronsgroene landschapszone; beschermde gebieden Provinciaal Omgevingsplan Limburg (POL)

Het Natuurnetwerk Nederland is een stelsel van ecologisch hoogwaardige natuurgebieden. Dit is onderdeel van de actieve soortbescherming uit de Wet natuurbescherming; bedreigde dier- en plantensoorten in een gunstige staat van instandhouding te brengen. Om dit te realiseren is in de Wnb (art. 1.12, lid 2) vastgelegd dat de provincies zorgen voor de totstandkoming en instandhouding van een samenhangend landelijk ecologisch netwerk, genaamd Natuurnetwerk Nederland.

Door nieuwe natuur te ontwikkelen, kunnen natuurgebieden met elkaar worden verbonden. Zo kunnen planten zich over verschillende natuurgebieden verspreiden en dieren van het ene naar het andere gebied gaan. Het totaal van al deze gebieden en de verbindingen ertussen vormt het Natuurnetwerk Nederland. Het NNN is een netwerk van gebieden in Nederland waar de natuur voorrang heeft. Het netwerk helpt voorkomen dat planten en dieren in geïsoleerde gebieden uitsterven en dat natuurgebieden hun waarde verliezen. Het NNN kan worden gezien als de ruggengraat van de Nederlandse natuur. Het NNN is een plan in uitvoering. De doelstelling van het Natuurpact is om 80.000 hectare nieuwe natuur in te richten vóór 2027.

[3] De Spoedwet Aanpak Stikstof bevat instrumenten om op korte termijn de aanpak van stikstof mogelijk te maken. Het doel is daarmee de stikstofbelasting op Natura 2000-gebieden te verminderen, natuur te herstellen, en de toestemmingsverlening voor activiteiten, zoals woningbouw, weer vlot te trekken. De instrumenten zijn: in de Wet Natuurbescherming de mogelijkheid op te nemen om een drempelwaarde in te stellen of een stikstofregistratiesysteem; in de Wet Dieren een grondslag op te nemen voor regels om de stikstofuitstoot door de veehouderij via het veevoerspoor terug te dringen; en te voorzien in versnelde procedures op grond van de Crisis- en herstelwet voor besluiten die noodzakelijk zijn voor bescherming, verbetering en herstel van de natuur in Natura 2000-gebieden. Met deze spoedwet is alleen een Wnb-vergunning nodig als er sprake is van een kans op significante gevolgen.

Het ruimtelijk beleid voor de NNN is gericht op 'behoud, herstel en ontwikkeling van de wezenlijke kenmerken en waarden' van de NNN. Op plannen, projecten of handelingen binnen de NNN is het 'nee, tenzij'-regime van toepassing. Vanaf 1 oktober 2012 is het 'nee, tenzij'-regime vastgelegd in het Besluit algemene regelingen ruimtelijke ordening, kortweg Barro. Deze planologische bescherming betekent in het kort dat geen nieuwe bestemmingen worden toegestaan die per saldo leiden tot een significante aantasting van de oppervlakte, de kwaliteit en de samenhang van het NNN.

In de provincie Limburg is het NNN aangeduid als de 'Goudgroene zone' en vastgelegd in het Provinciaal Omgevingsplan Limburg (POL) en door vertaald in de Omgevingsverordening Limburg 2014. Daarnaast geeft de Omgevingsverordening bescherming aan natuurlijke en landschappelijke waarden in de 'Bronsgroene landschapszone', het 'Beschermingsgebied Nationaal Landschap' en de 'Zone natuurbeek'. Op 5 januari 2018 is de wijzigingsverordening (GC03) gepubliceerd, deze verordening voorziet in de toevoeging van bescherming van de 'Zilvergroene natuurzone'. Tevens is door middel van deze wijziging een uitgebreidere beschrijving van de kernkwaliteiten van de Zilvergroene natuurzone, Bronsgroene landschapszone en Beschermingsgebied Nationaal Landschap opgenomen.

3.5 Houtopstanden

Wet natuurbescherming

De Wet natuurbescherming (Wnb) geeft invulling aan de bescherming van houtopstanden die tot aan 1 januari 2017 vielen onder bescherming van de Boswet. De bescherming is geregeld in hoofdstuk 4 van de Wnb. De Provincie is het bevoegd gezag. De bescherming betreft de houtopstanden die zijn gelegen buiten de bebouwde kom Wnb en die een oppervlakte hebben van meer dan 1.000 m^2 (0,1 hectare) of bestaan uit een rijbeplanting die meer dan twintig bomen omvat, gerekend over het totaal aantal rijen. De Wnb doet geen uitspraken over houtopstanden die zijn gelegen binnen de bebouwde kom of met kleinere oppervlakte dan 1.000 m^2.
Bescherming van dergelijke houtopstanden is een taak van de gemeentelijke overheid.
De Wet natuurbescherming geldt niet voor:

a) Houtopstanden op erven of in tuinen;
b) Fruitbomen of windschermen om boomgaarden;
c) Naaldbomen bedoeld als kerstbomen indien niet ouder dan 20 jaar;
d) Kweekgoed;
e) Uit populieren of wilgen bestaande wegbeplantingen, beplantingen langs waterwegen en eenrijige beplantingen langs landbouwgronden;
f) Het dunnen van een houtopstand;
g) Het uit populieren, wilgen, essen of elsen bestaande beplantingen die kennelijk zijn bedoeld voor de productie van biomassa (onder specifieke voorwaarden).

Voor houtopstanden die zijn beschermd in de Wnb geldt een meldingsplicht bij voorgenomen velling, en in principe tevens een herplantplicht. Herplant wordt in principe ter plekke ingevuld. Onder voorwaarden kan herplant ook elders worden gerealiseerd.

Omgevingsverordening Limburg 2014

Het wettelijke kader voor boscompensatie (houtopstanden) uit de Wet natuurbescherming is nader uitgewerkt in de Omgevingsverordening Limburg 2014. In de verordening is opgenomen dat de kapmelding tenminste 6 weken, tot uiterlijk 1 jaar voorafgaand aan de kap ingediend dient te worden. Herplant op dezelfde grond is in een aantal gevallen niet mogelijk. In de Omgevingsverordening Limburg 2014 zijn categorieën opgenomen waarbij herbeplanting op andere grond niet is toegestaan (artikel 3.3.5, lid 1). Deze categorieën zijn echter niet van

toepassing indien de houtopstand moet wijken voor o.a. een provinciaal inpassingsplan (artikel 3.3.5, lid 2). De teniet gedane houtopstanden kunnen daarmee op andere grond herplant worden. Om deze reden dient een ontheffing van de herplant op dezelfde grond te worden aangevraagd (verzoek om compensatie).

Aan herbeplanting op andere grond zijn de volgende eisen verbonden (artikel 3.3.5, lid 3):

a) de aanplant is bosbouwkundig verantwoord als bedoeld in artikel 3.3.4;
b) de herbeplanting vindt plaats binnen de provincie Limburg;
c) de andere grond is onbeplant en vrij van herbeplantingsplicht als bedoeld in artikel 4.3 van de Wet natuurbescherming;
d) de andere grond is vrij van (natuur)compensatieverplichtingen die ontstaan zijn uit hoofde van andere wet- en regelgeving én die het gevolg zijn van andere vellingen;
e) beplanting van de andere grond gaat niet ten koste van beschermde natuurwaarden en bijzondere landschappelijke waarden.

Beleidsregels Houtopstanden Limburg

Ten aanzien van artikel 4.2, lid 3 (kapverbod Gedeputeerde Staten) is in Beleidsregels Houtopstanden Limburg opgenomen dat de Gedeputeerde Staten een kapverbod kunnen opleggen (artikel 4). Hierbij worden onderstaande criteria meegenomen in de overweging:

a) De velling betreft een min of meer aaneengesloten oppervlakte van 5 hectare of meer.
b) De velling betreft zeer oude, maar wel vitale bomen.
c) De houtopstand heeft een belangrijke aan landschappelijke waarden gekoppelde cultuurhistorische betekenis
d) De velling veroorzaakt op Natura 2000 instandhoudingsdoelstelling negatieve effecten.
e) De velling heeft onevenredige negatieve effecten op populaties van beschermde soorten of op het voorkomen van bijzondere vegetatietypen
f) Er is sprake van een oude bijzondere bosgroeiplaats, met specifiek daarbij horende bodemopbouw en/of vegetatiekenmerken.
g) Er is sprake is van een velling die niet toelaatbaar is op grond van de verbodsbepalingen in Hoofdstuk 2 “Natura 2000 gebieden” of Hoofdstuk 3 “Soorten” van de Wet natuurbescherming en heeft derhalve geleid tot het weigeren van een vergunning of ontheffing op grond van die verbodsbepalingen.
h) De velling heeft om andere redenen dan geschetst onder a t/m g een onevenredige impact op belangrijke landschaps- of natuurwaarden.

APV Sittard-Geleen

Naast de Wet natuurbescherming zijn er binnen de APV Sittard-Geleen ook relevante bepalingen opgenomen ten aanzien van de bescherming van houtopstanden. Zo is in de APV opgenomen: Het is verboden zonder vergunning van het bevoegd gezag houtopstand (één of meer bomen (>10cm diameter op 1,3m)) te vellen of te doen vellen.

Het verbod geldt niet voor houtopstanden die op bosbouwkundige of bedrijfseconomische wijze worden geëxploiteerd, tenzij de houtopstand voorkomt op de door het college vastgestelde lijst van waardevolle of beeldbepalende bomen, indien het betreft:

a. populieren en wilgen als wegbeplanting en eenrijige beplantingen op of langs landbouwgronden, tenzij deze zijn geknot;
b. vruchtbomen (laagstam) en windschermen om boomgaarden;
c. fijnsparren of andere coniferen, niet ouder dan twaalf jaar, bestemd om te dienen als kerstbomen en geteeld op daarvoor in het bijzonder bestemde terreinen;
d. kweekgoed;
e. houtopstand die bij wijze van dunning moet worden geveld;

f. houtopstand die deel uitmaakt van als zodanig bij het Bosschap geregistreerde bosbouwondernemingen en niet gelegen is binnen een bebouwde kom tenzij de houtopstand een zelfstandige eenheid vormt die ofwel geen grotere oppervlakte beslaat dan 10 are.

3.6 Rode Lijst

Een Rode Lijst is een overzicht van soorten die uit Nederland zijn verdwenen of dreigen te verdwijnen. Dit wordt bepaald op basis van zeldzaamheid en/of negatieve trend. De mate van bedreiging is verdeeld over de volgende categorieën: verdwenen uit Nederland, ernstig bedreigd, bedreigd, kwetsbaar, gevoelig. De term 'verdwenen uit Nederland' betekent dat de soort niet meer als broedvogel is vastgesteld ten tijde van het opstellen van de Rode Lijst. De lijsten worden periodiek vastgesteld door de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit. De Minister bevordert onderzoek en werkzaamheden die nodig zijn voor bescherming en beheer. Rode Lijst-soorten hebben geen juridische status en kennen geen wettelijke verplichtingen of een ontheffingsstelsel. Rode Lijst-soorten zijn in het kader van deze ecologische effectstudie van belang vanwege het feit dat ze (veel meer dan beschermde soorten) vaak in hoge mate indicatief zijn voor de totale ecologische kwaliteit van een gebied. Dit is met name het geval doordat ze relatief gevoelig zijn voor factoren als verdroging, verstoring, vermesting etc. Er is een Rode Lijst voor korstmossen, paddenstoelen, mossen, vaatplanten, land- en zoetwaterweekdieren, platwormen, libellen, bijen, steenvliegen, dagvlinders, haften, kokerjuffers, sprinkhanen en krekels, vissen, amfibieën, reptielen, vogels en zoogdieren.

4 Methode onderzoek soorten

4.1 Inleiding/leeswijzer

Het onderzoek naar het voorkomen van beschermde soorten en ligging van beschermde gebieden is opgebouwd uit drie onderdelen:

1. Bureaustudie naar waarnemingen van beschermde soorten uit het (recente) verleden en ligging van beschermde gebieden in de invloedsfeer van het plan (zie paragraaf 4.2);
2. Terreinbezoek naar de (mogelijke) aanwezigheid van beschermde soorten (zie paragraaf 4.3).
3. Nadere onderzoeken naar diverse soorten/soortgroepen (zie paragraaf 4.4 tot en met paragraaf 4.11). Het voorkomen van soorten die op basis van het oriënterend terreinbezoek niet zijn uitgesloten, is nader onderzocht. Hieronder is de methodiek per soortgroep beschreven. De resultaten van deze nadere onderzoeken zijn verwerkt in de beschrijving van de beschermde natuurwaarden in het plangebied in hoofdstuk 5.

4.2 Bureauonderzoek

Afbakening beschermde soorten

In het bureauonderzoek wordt specifiek gekeken naar soorten uit de Vogelrichtlijn (artikel 3.1), soorten van de Habitatrichtlijn (artikel 3.5) en 'andere' beschermde soorten (artikel 3.10). Bij vogels zal met name speciale aandacht geschonken worden aan soorten die in het plangebied een essentieel leefgebied kunnen hebben. Voorgenoemde soorten zijn in Nederland zeldzaam of hebben een Europese bescherming (Habitatrichtlijn bijlage IV-soorten, bijlage II Verdrag van Bern en bijlage I Verdrag van Bonn) en moeten worden getoetst op voorkomen en het projecteffect. Treden effecten op, of worden verbodsbepalingen overtreden, dan zijn er maatregelen nodig om deze effecten te voorkomen, verzachten of te compenseren om te voldoen aan de Wnb.

Een aantal soorten is door de provincies vrijgesteld en zijn opgenomen in provinciale vrijstellingen (zie tabel B en C in bijlage I van voorliggende natuurtoets). Deze zijn niet meegenomen in deze toetsing. Deze soorten zijn zodanig algemeen in de provincie dat de gunstige staat van instandhouding niet in het geding komt bij het voorliggende project. Wel geldt de algemene zorgplicht. Door het uitvoeren van een aantal zorgplicht gerelateerde maatregelen, wordt voldaan aan de zorgplicht en kan de gunstige staat van instandhouding worden gegarandeerd. Hierbij kan gedacht worden aan het rekening houden met de kwetsbare seizoenen van deze soorten en de manier van werken (zoals het aanhouden van vaste rijroutes en het zorgen voor vluchtmogelijkheden voor de soorten).

Bronnen

Om een beeld te krijgen van de verspreiding en (mogelijk) voorkomen van beschermde soorten in en rond het plangebied, is de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) geraadpleegd. Hierbij is nagegaan of er in de periode 2014-2019 beschermde soorten zijn aangetroffen in of nabij het plangebied. Daarnaast zijn ook de gegevens uit in het verleden uitgevoerde onderzoeken gebruikt (Arcadis, 2016a &b, Bureau Meervelt, 2016). Aan de hand van de resultaten van de bureaustudie is een inschatting gemaakt of de betreffende soorten in het plangebied voor zouden kunnen komen.

Naast de bronnen met soortinformatie, is voor het bepalen van de ligging van beschermde gebieden gebruik gemaakt van de gebiedendatabase op de website van het Ministerie van EZ of provinciale digitale atlassen. Om inzicht te krijgen in de ligging van het plangebied t.o.v. van de

goudgroene en zilvergroene natuurzone en bronsgroene landschapzone is de provinciale website geraadpleegd.

Resultaten bureauonderzoek

Uit de recente verspreidingsinformatie blijkt dat in of nabij het plangebied in het verleden diverse beschermde soorten zijn waargenomen (binnen een straal van 2,5 kilometer). Dit betreft de beschermde soorten genoemd in Habitatrichtlijn (bijlage IV onderdeel a en b) en de niet-vrijgestelde 'andere soorten' uit bijlage I (onderdeel a en b) van de Wet natuurbescherming alsook vogelsoorten met een jaarrond beschermd nest. De soorten zijn weergegeven in Tabel 4.1. Een overzicht van Rode-Lijst soorten is weergegeven in Tabel 4.2.

Tabel 4.1: Overzicht van waargenomen beschermde soorten in de ruime omgeving van het plangebied die in het NDFF door derden zijn ingevoerd. De soorten zijn in te delen in Habitatrichtlijn (HR), lijsten A en B behorende bij artikel 3.10 en vogelsoorten met een jaarrond beschermd nest (JRB) en zijn aangegeven met een 'X' (NDFF, 2014-2019).

Soortgroep	Soort	JRB	HR	A/B
Vogels met een jaarrond beschermd nest*	Boerenzwaluw	X		
	Boomvalk	X		
	Bosuil	X		
	Gierzwaluw	X		
	Grote gele kwikstaart	X		
	Havik	X		
	Huismus	X		
	Huiszwaluw	X		
	Kerkuil	X		
	Oehoe	X		
	Ransuil	X		
	Ooievaar	X		
	Slechtvalk	X		
	Steenuil	X		
	Torenvalk	X		
	Wespendief	X		
Zoogdieren	Bever		X	
	Damhert			X
	Das			X
	Eekhoorn			X
	Steenmarter			X
	Wild zwijn			X
	Vleermuizen**		X	
Amfibieën	Boomkikker		X	
	Alpenwatersalamander			X
Reptielen	Hazelworm			X
	Levendbarende hagedis			X
Insecten - Dagvlinders	Teunisbloempijlstaart		X	
	Grote weerschijnvlinder			X
	Iepenpage			X
	Kleine ijsvogelvlinder			X
Insecten - Libellen	Geen waarnemingen bekend			
Vissen	Geen waarnemingen bekend			
Planten	Groot spiegelklokje			X
	Grote leeuwenklauw			X
	Wolfskers			X
Overige soortgroepen	Geen waarnemingen bekend			

*Geen jaarrond beschermd nest uit categorie 4.
**Vleermuizen: gewone dwergvleermuis, laatvlieger, rosse vleermuis, ruige dwergvleermuis, watervleermuis.

Tabel 4.2: Overzicht bekende waarnemingen van rode lijst soorten in de omgeving (plangebied, Gelenbeek, 't Hout, IJzerenbos, Limbrichterbos en Nieuwstadt). Bron: NDFF, periode 2014-2019, geraadpleegd op 10 oktober 2019.

Soortgroep	Soort	Rode lijst	Waargenomen in plangebied
Vogels (met een jaarrond beschermd **nest* of soorten waarvan getoetst moet worden dat voldoende functioneel leefgebied aanwezig blijft (*))**	Boerenzwaluw*	Gevoelig	Ja, nabij woningen Limbrichterweg
	Boomvalk*	Kwetsbaar	Ja, agrarisch gebied ten noorden van VDL
	Buidelmees	Gevoelig	
	Draaihals	Ernstig Bedreigd	
	Gele kwikstaart	Gevoelig	Ja, agrarisch gebied ten oosten van N276
	Goudplevier	Verdwenen uit Nederland	Ja, agrarisch gebied ten oosten van N276
	Graspieper	Gevoelig	
	Grauwe vliegenvanger	Gevoelig	Ja, in Sterrenbos
	Groter lijster	Kwetsbaar	Ja, in Sterrenbos en Geleenbeek
	Grote mantelmeeuw	Gevoelig	
	Huismus*	Gevoelig	
	Huiszwaluw*	Gevoelig	
	Keep	Gevoelig	
	Kneu	Gevoelig	
	Koekoek	Kwetsbaar	Ja, Sterrenbos en Geleenbeek
	Kraanvogel	Gevoelig	Ja, agrarisch gebied ten noorden van VDL en ten oosten van N276
	Kramsvogel (*)	Gevoelig	Ja, bosschage kasteel Wolfrath en ten oosten van N276
	Matkop	Gevoelig	Ja, in Sterrenbos
	Nachtegaal	Kwetsbaar	Ja, in Sterrenbos en Geleenbeek
	Oeverloper	Gevoelig	
	Paapje (*)	Bedreigd	
	Patrijs	Kwetsbaar	
	Ransuil	Kwetsbaar	Ja, nabij woningen Limbrichterweg
	Ringmus (*)	Gevoelig	
	Slobeend	Kwetsbaar	
	Spotvogel (*)	Gevoelig	Ja, Geleenbeek
	Steenuil*	Kwetsbaar	
	Tapuit	Bedreigd	Ja, agrarisch gebied ten oosten van N276
	Torenvalk*	Kwetsbaar	Ja, woningen Limbrichterweg
	Veldleeuwerik	Gevoelig	Ja, agrarisch gebied ten noorden van VDL en ten oosten van N276
	Watersnip	Bedreigd	Ja, Geleenbeek
	Wielewaal	Kwetsbaar	Ja, in Sterrenbos
	Wintertaling	Kwetsbaar	Ja, agrarisch gebied ten noorden van VDL
	Zeearend	Gevoelig	
	Zomertaling	Bedreigd	Ja, Geleenbeek
	Zomertortel (*)	Kwetsbaar	
	Zwarte Mees	Gevoelig	Ja, agrarisch gebied ten noorden van VDL
Zoogdieren	Bever	Gevoelig	
	Hermelijn	Gevoelig	
	Wezel	Gevoelig	Ja, parkeerterrein VDL west
	Laatvlieger	Kwetsbaar	
Amfibieën	Geen waarnemingen bekend		
Reptielen	Levendbarende hagedis	Gevoelig	
Vlinders	Bruin blauwtje	Gevoelig	Ja, Geleenbeek
	Gele luzernevlinder	Bedreigd	
	Kaasjeskruiddikkopje	Gevoelig	
	Kleine ijsvogelvlinder	Kwetsbaar	
	Kleine parelmoervlinder	Kwetsbaar	Ja, Geleenbeek
Insecten	Ephemera (haften)	Ernstig Bedreigd	
	Stenophylax (schietmot)	Bedreigd	
Vissen	Kopvoorn	Kwetsbaar	
	Rivierdonderpad	Kwetsbaar	
Planten	Aardbeiganzerik	Kwetsbaar	Ja, binnen telhok
	Beemdkroon	Kwetsbaar	
	Bolderik	Kwetsbaar	

Soortgroep	Soort	Rode lijst	Waargenomen in plangebied
	Dubbelloof	Gevoelig	
	Fraai hertshooi	Bedreigd	
	Gele kornoelje	Gevoelig	
	Gewone agrimonie	Gevoelig	
	Gladde ereprijs	Kwetsbaar	
	Kamgras	Gevoelig	
	Kleine bevernel	Kwetsbaar	
	Kleine ratelaar	Gevoelig	
	Knolsteenbreek	Bedreigd	Ja, binnen telhok
	Korenbloem	Gevoelig	Ja, bosschage kasteel Wolfrath en telhok
	Kruisbladgentiaan	Gevoelig	Ja, binnen telhok
	Kruisbladwalstro	Kwetsbaar	Ja, binnen telhok
	Oot	Kwetsbaar	
	Rapunzelklokje	Kwetsbaar	Ja, binnen telhok
	Spiesleeuwenbek	Kwetsbaar	
	Stekelbrem	Gevoelig	Ja, binnen telhok
	Tripmadam	Kwetsbaar	
	Tweestijlige meidoorn	Kwetsbaar	
	Veldsalie	Kwetsbaar	
	Welriekende agrimonie	Kwetsbaar	
	Witte munt	Kwetsbaar	Ja, bosschage kasteel Wolfrath, telhok en Geleenbeek
	Wolfskers	Bedreigd	
Mossen	Gerand blaasjesmos	Gevoelig	
Schimmels	Gewoon houtskoolbekertje	Bedreigd	
Weekdieren	Struikslak	Kwetsbaar	
	Wijngaardslak	Kwetsbaar	
Overige soorten	Blauwzwarte houtbij	Bedreigd	

Op basis van de verspreidingsgegevens van een soort, in combinatie met kennis van de terreingeschiktheid voor deze soorten, is vervolgens nagegaan of het plangebied een functie vervult voor (onder andere) deze soorten en of effecten aan de orde zijn.

4.3 Verkennend terreinbezoek

Naar aanleiding van de uitkomsten van voorgenoemde bureaustudie is middels een terreinbezoek bepaald in hoeverre de aanwezigheid van beschermde soorten aannemelijk gesteld kan worden op basis van aanwezig geschikt habitat. Naast directe waarnemingen kan dan aan de hand van de aangetroffen biotopen een beeld worden geschetst van de verwachte aanwezige beschermde soorten. Dit is noodzakelijk omdat enkele seizoensgebonden soorten flora en fauna mogelijk niet kunnen worden waargenomen. Aan de hand van het aangetroffen biotoop en habitatvoorkeur(en) kunnen echter wel indicaties worden gegeven van het mogelijk voorkomen van deze soorten op de locatie. Het gaat hier om een deskundigenoordeel op basis van de fysieke gesteldheid van het terrein (biotopenonderzoek). Daarnaast zijn de aangetroffen belangwekkende soorten opgetekend.

Op 11 april 2019 is vanaf circa 9:30 uur een terreinbezoek uitgevoerd door een deskundig ecoloog van Antea Group (zonnig, 10 C°). Ook is het gebied bezocht op 1 juli 2019 (licht bewolkt, 23 C°) en 21 augustus 2019 (licht bewolkt, 18 C°). Tijdens de terreinbezoeken is het plangebied te voet belopen en zijn bomen en nesten met behulp van een verrekijker geïnspecteerd. Het gebied dat beoordeeld is door Antea Group is zoals te zien in Figuur 4.1.

Figuur 4.1.Beoordeeld gebied vanuit het terreinbezoek door Antea Group.

4.4 Nader onderzoek vogels

Soorten met jaarrond beschermd nest (categorie 1 t/m 3) en soorten waarvan getoetst moet worden dat voldoende functioneel leefgebied aanwezig blijft (categorie 4)

Zoals blijkt uit de bureaustudie is een aantal vogelsoorten waargenomen in de omgeving van het projectgebied waarvan de broedplaatsen jaarrond beschermd zijn en waar bij verwijdering of aantasting van de vaste rust- en verblijfplaats altijd ontheffing moet worden aangevraagd. Uit de bureaustudie blijkt dat de volgende vogelsoorten in de omgeving van het plangebied zijn waargenomen: boerenzwaluw, boomvalk, bosuil, gierzwaluw, grote gele kwikstaart, havik, huismus, huiszwaluw, kerkuil, oehoe, ransuil, ooievaar, slechtvalk, steenuil, torenvalk en de wespendief.

Tijdens het terreinbezoek zijn in deelgebied A, B en C (dus overal in het plangebied behalve op het VDL-terrein zelf) nesten waargenomen die mogelijk jaarrond beschermd zijn. De nesten zijn onderzocht, maar bleken onbewoond te zijn. Mogelijk broedt een buizerd in het Sterrenbos, maar deze is vrijgesteld van jaarronde bescherming in de provincie Limburg. Op basis van de bureaustudie blijkt dat in 2018 in het Sterrenbos een baltsende havik is waargenomen. Daarnaast is in 2015 een vermoedelijk broedende slechtvalk gemeld op het terrein van VDL. Tevens is uit literatuur een broedgeval van de kerkuil bekend in kasteel Wolfrath. De soort broedt hier in een nestkast (Arcadis, 2016a).

De nesten in het Sterrenbos worden onderzocht in de BMP door Faunaconsult in de periode maart 2019 – augustus 2019 en door Antea Group in dezelfde periode in 2020. Daarnaast worden de zuidelijke woningen langs de Limbrichterweg onderzocht op jaarrond beschermde nesten door Bionet volgens de kennisdocumenten van BIJ12. Het onderzoek is gericht op jaarrond beschermde nesten van de huismus, gierzwaluw, boerenzwaluw en uilen. Tijdens de bezoeken gericht op vleermuizen is gelet op indicaties voor broedgevallen van beschermende soorten en roestplaatsen (uilen).

4.5 Nader onderzoek vleermuizen

4.5.1 Uitgevoerde onderzoeken

In het plangebied zijn in de periode 2016 - 2019 vijf onderzoeken naar vleermuizen uitgevoerd. Achtereenvolgens worden de volgende onderzoeken beschreven:

1. Arcadis
2. Livadi
3. Antea Group
4. Faunaconsult
5. Bionet

1. Arcadis

Vanuit het onderzoek dat door Arcadis in 2016 is uitgevoerd, bleken foerageergebieden en vliegroutes te zijn aangetroffen van de gewone dwergvleermuis, rosse vleermuis en laatvlieger. Het onderzochte gebied is weergegeven in Figuur 4.2.

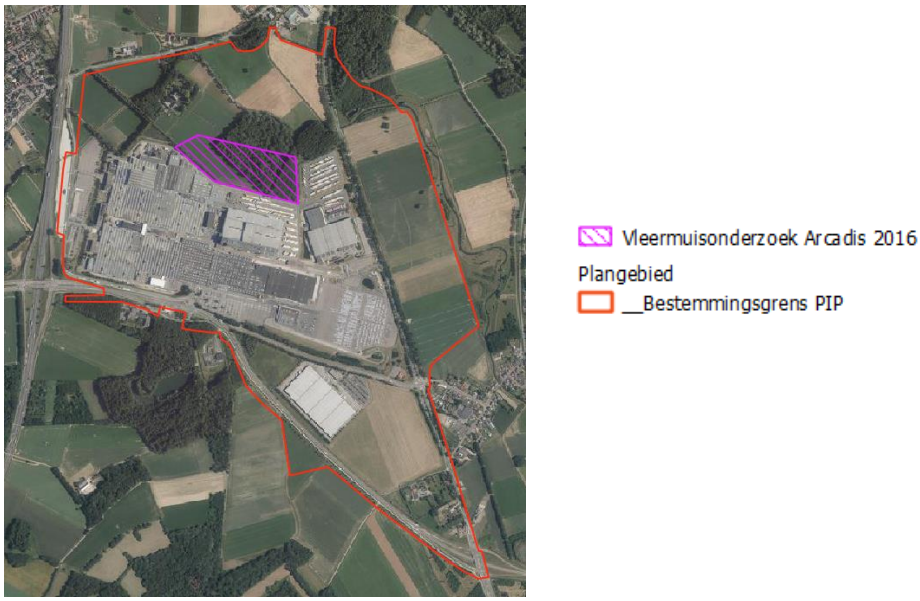

Figuur 4.2. Het door Arcadis onderzochte gebied in 2016 ten noorden van VDL Nedcar.

Het onderzoek naar het voorkomen van vleermuizen en het gebruik van het gebied door vleermuizen is uitgevoerd tijdens 4 avondrondes en 1 ochtendronde. Het onderzoek is uitgevoerd met behulp van een batdetector (Pettersson D240X) en een batscanner (ELEKON Batscanner stereo). Voor het maken van opnames van lastig in het veld te determineren soorten is gebruik gemaakt van een EDIROL R-09HR WAVE/MP3 recorder.

2. Livadi

Vanuit het verkennend terreinbezoek door Antea Group in 2018 is een second opinion gevraagd op het voorkomen van c.q. benodigde onderzoek naar vleermuizen in het Sterrenbos. Deze controle heeft in 2019 plaatsgevonden door Livadi in het gebied uit Figuur 4.3.

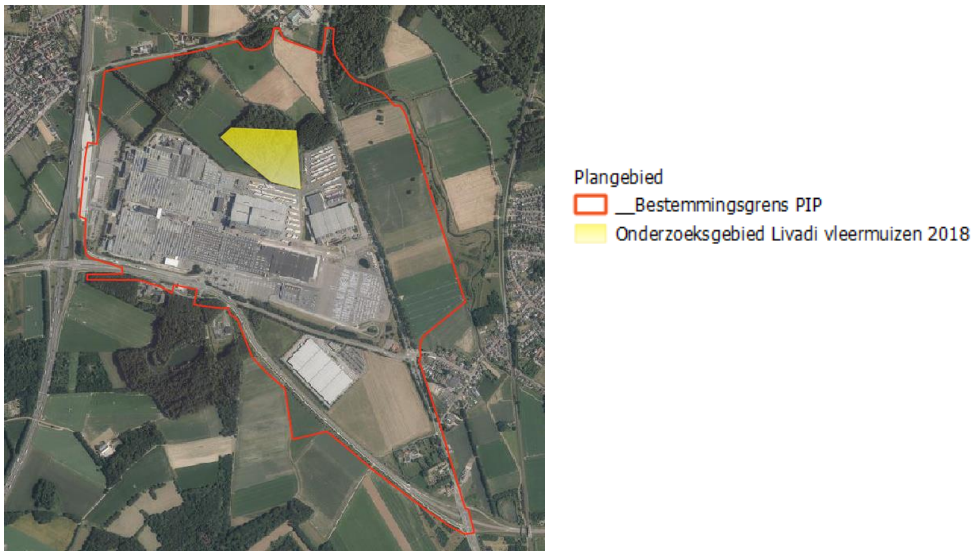

Figuur 4.3. Het door Livadi onderzochte terrein in 2019.

Tijdens een visuele inspectie op 27 augustus 2018 zijn de levende bomen binnen de projectlocatie vanaf maaiveld middels een verrekijker beoordeeld op de aan-of afwezigheid van een potentiële verblijfplaats van vleermuizen. Doordat op 27 augustus niet alle bomen volledig gedocumenteerd konden worden is de documentatie op 28 augustus 2018 voortgezet. Hierbij zijn nog enkele bomen met potentiële verblijfplaatsen in levende bomen aangetroffen.

Direct opvolgend aan de visuele inspectie vanaf maaiveld zijn een deel van de bomen met een lintmarkering op 27 augustus 2018 nader geïnspecteerd op geschiktheid voor vleermuizen middels boomklimmen. Niet alle bomen zijn nadere geïnspecteerd op hoogte. Het waren te veel bomen om in één werkdag te inspecteren.

Op 27 augustus 2018 van 20.34 uur (zonsondergang) tot 00.00 uur is een veldbezoek uitgevoerd naar vleermuizen met twee waarnemers.

3. Antea Group: inspecties boomholten Sterrenbos

In het najaar en voorjaar 2018-2019 zijn op 27 en 28 augustus, 19 en 20 februari 2019 en 20 en 21 maart 2019 bomen met holtes geïnspecteerd op de geschiktheid als verblijfplaats voor vleermuizen en het eventuele gebruik door vleermuizen. Hierbij zijn de bomen met geschikte holtes beklommen waarbij de holtes zijn geïnspecteerd met behulp van een endoscoop. De resultaten van deze inspectie zijn verwerkt in Hoofdstuk 5. Het gebied waar bomen geïnspecteerd zijn is weergegeven in Figuur 4.4.

Figuur 4.4. Onderzoekgebied van de boomholte-inspectie door Antea Group.

4. Faunaconsult

In 2019 is conform het vleermuisprotocol 2017 onderzoek gedaan naar kraam-, zomer- en paarverblijven van vleermuizen in het Sterrenbos. Tevens is de functie van de boomlanen Grote en Kleine Allee, Pasveld en bomenrijen langs de N276 en Geleenbeek als vliegroute onderzocht. Het door Faunaconsult onderzochte terrein is weergegeven in Figuur 4.5.

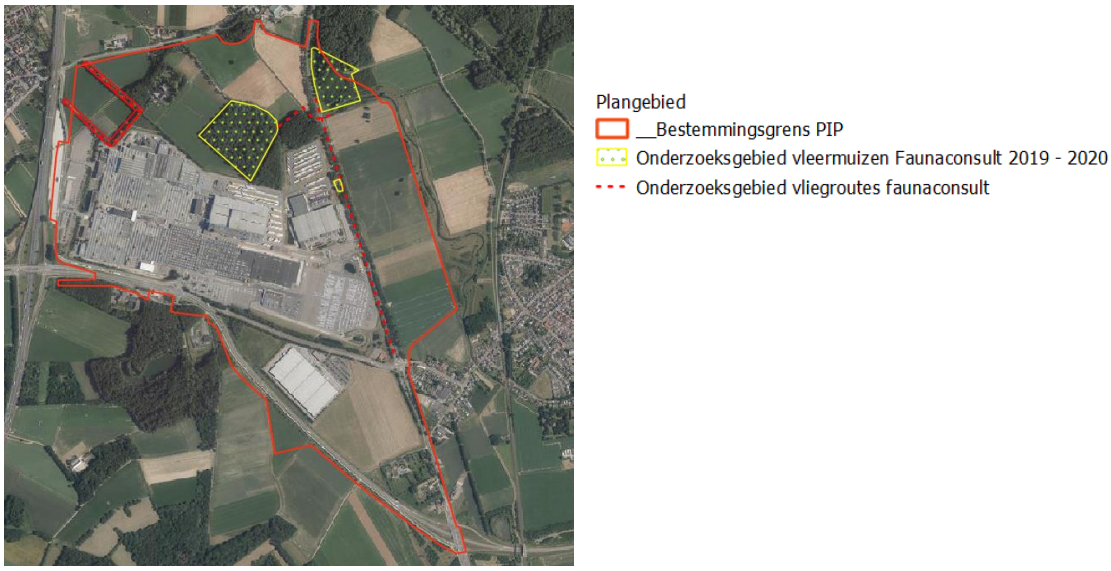

Figuur 4.5. Onderzoeksgebieden Faunaconsult m.b.t. vleermuisonderzoek (in gele kaders).

Van de gebieden uit Figuur 4.5 zijn in 2019 bezoeken gebracht in de paartijd van vleermuizen (augustus – september).

Figuur 4.6. Locaties (in gele kaders) waar gestart is met het vleermuisonderzoek in 2019.

Het onderzoek naar kraam en zomerverblijven vindt in 2020 plaats. De rapportage van dit onderzoek wordt na afronding (in juli 2020) aan de natuurtoets toegevoegd.

Het voorkomen van vaste rust- en verblijfplaatsen van vleermuizen is in het in Figuur 4.5 weergegeven gebied onderzocht. Daarbij werd gebruik gemaakt van heterodyne vleermuisdetectors (Petterson D100). Hierbij werden de duur van het onderzoek en het startmoment bepaald aan de hand van het vleermuisprotocol (Vleermuisvakberaad Netwerk Groene Bureaus en Zoogdiervereniging, 2017).

Van lastig te determineren soorten zijn met behulp van een time-expansion detector/recorder (Tranquility 3; Petterson D240x en Batlogger M) geluidsopnamen, waarvan vervolgens het sonogram op de computer is geanalyseerd aan de hand van referentieopnamen: Skiba (2009) en Limpens (2006). Daarnaast werd er gedurende drie onderzoeksmomenten door R. Snijders gebruik gemaakt van een warmtekijker (Pulsar Helicon XP38).

5. Bionet

Aanvullend op het onderzoek conform Vleermuisprotocol 2017 is in het Sterrenbos mistnettenonderzoek uitgevoerd waarbij vijf dieren zijn gezenderd. De methodiek staat in detail beschreven in het Bijlagenrapport. De onderzochte terreinen zijn weergegeven in Figuur 4.7.

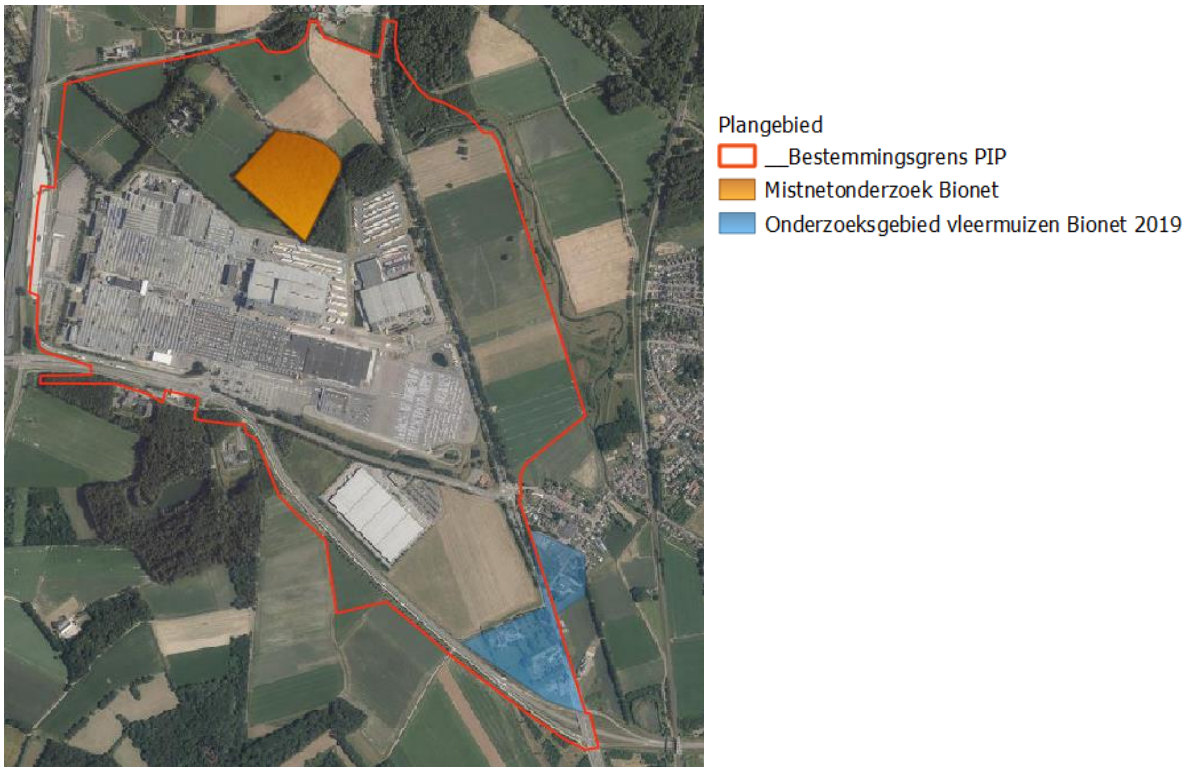

Figuur 4.7. Onderzoeksgebieden door Bionet in 2019.

Overzicht

Figuur 4.7 geeft een overzicht van locaties waar onderzoek naar vleermuizen is verricht.

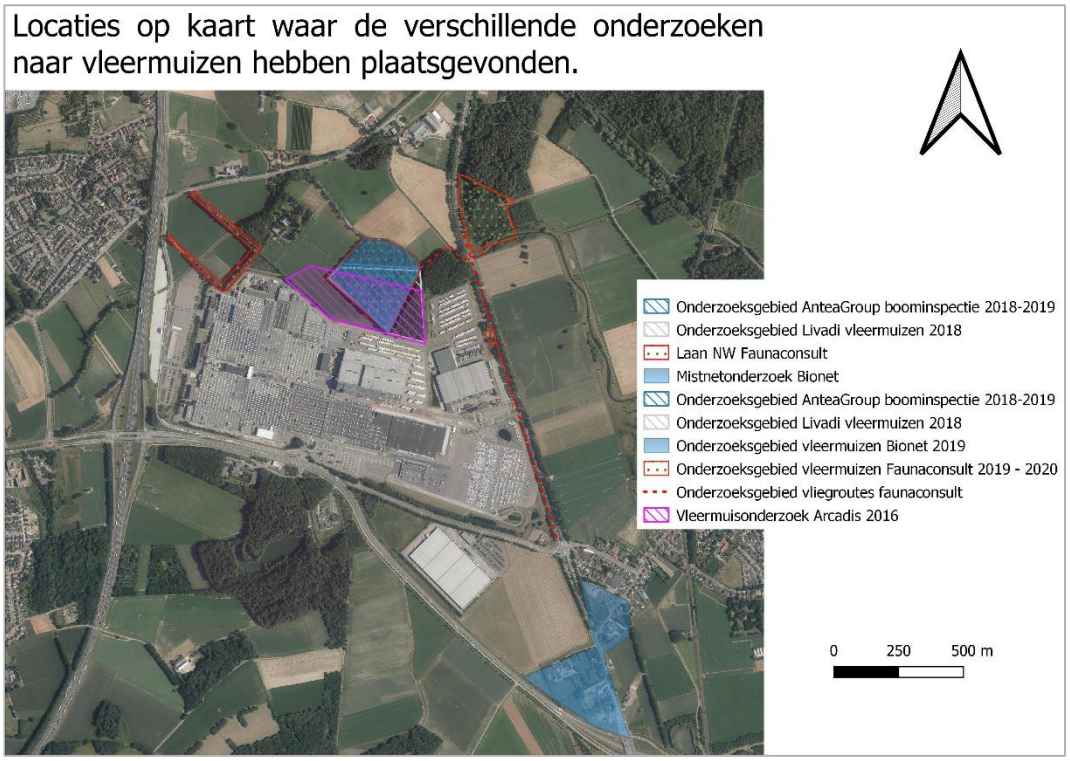

Figuur 4.8.Totaaloverzicht van de onderzoeksgebieden binnen het plangebied.

4.5.2 Geplande vleermuisonderzoeken 2020

In 2020 is aan de Zoogdiervereniging gevraagd om te adviseren over de vervolgonderzoeken in 2020. Deze adviezen zijn opgesteld in een notitie onderzoeksinspanningen. In voorliggende natuurtoets wordt de aanpak in het kort uiteengezet per onderzoeksperiode.

Zomer- kraamperiode (15 mei – 15 juli)
In deze periode dient een hoge onderzoeksinspanning te worden geleverd naar vliegroutes, foerageergebieden en verblijfplaatsen. De onderzoeken naar verblijfplaatsen zijn met name van belang in het Sterrenbos, aangrenzende populierenbossen en de bomen bij het kasteel Wolfrath. De opzet van onderzoeksinspanningen is weergegeven in Figuur 4.9.

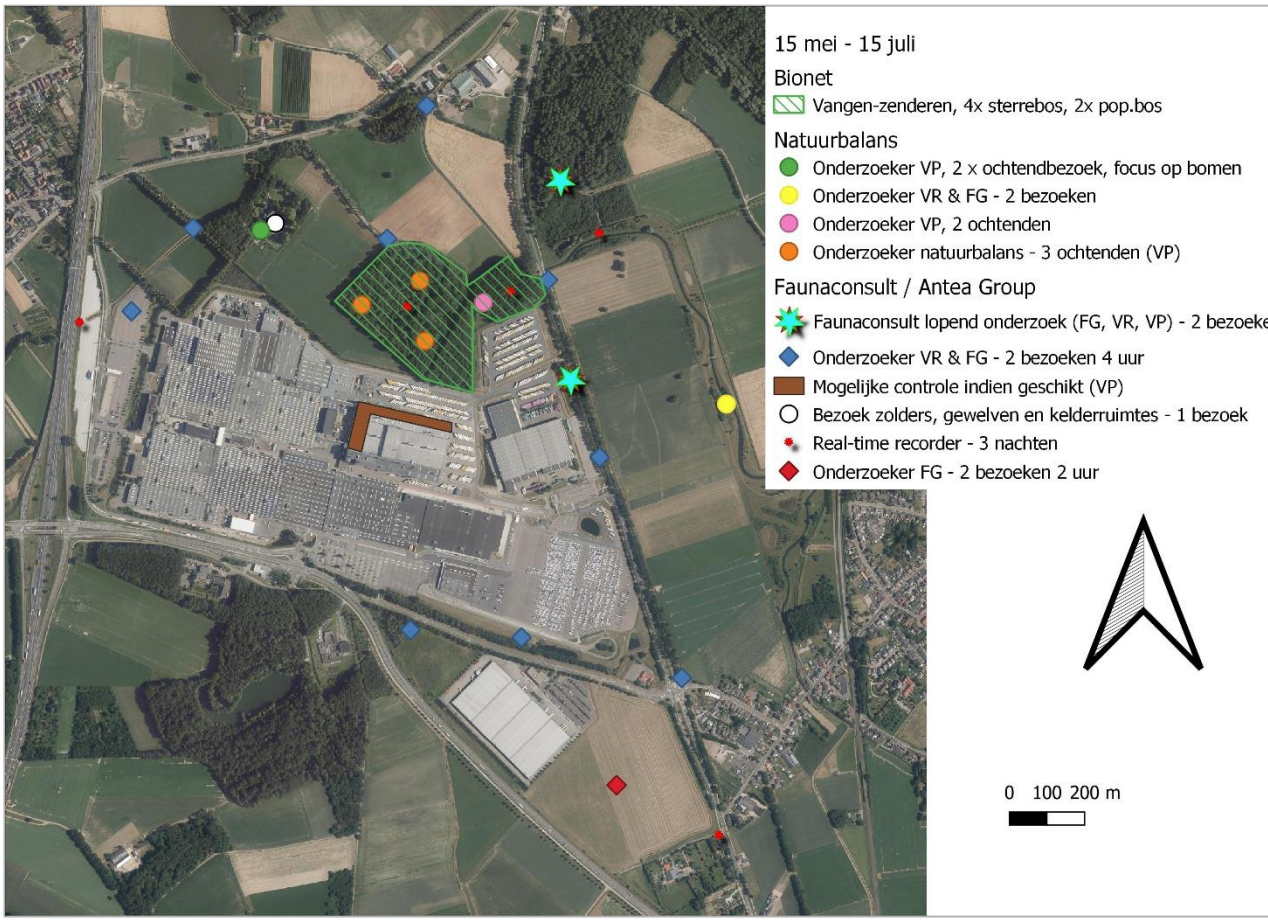

Figuur 4.9. Overzicht van onderzoeksinspanning vleermuizen, zomer- kraamperiode 2020 (FG = foerageergebied, VR = vliegroute, VP = verblijfplaats).

Met de expertise van de betrokken partijen wordt verwacht dat middels deze methodes voldoende informatie kan worden behaald in het vleermuisonderzoek van 2020.

- Bionet zal vier nachten vleermuizen vangen in het Sterrebos met behulp van mistnetten. Daarnaast wordt tweemaal gevangen in het aangrenzende populierenbos en indien verblijfplaatsen van bijzondere soorten worden aangetroffen in het onderzoek van Natuurbalans, worden deze dieren afgevangen. 10 zenders met GPS loggers zijn voorzien om geplaatst te worden op bosvleermuizen (indien deze gevangen worden). 10 losse zenders zijn beschikbaar voor overige interessante soorten (zoals watervleermuis, franjestaart, rosse vleermuis, baardvleermuis).

- Natuurbalans is gevraagd om onderzoek te verrichten naar verblijfplaatsen in het Sterrebos. Na advies van de Zoogdiervereniging is de inzet van Natuurbalans als volgt:
  - drie onderzoekers in het Sterrenbos (met ondersteuning van real-time recorder), drie ochtenden in de periode 15 mei – 15 juli;
  - één persoon in de populierenbossen aangrenzend (met ondersteuning van real-time recorder), twee ochtenden in de periode 15 mei – 15 juli;
  - Eén persoon bij kasteel Wolfrath, twee ochtenden in de periode 15 mei – 15 juli met de focus op boomverblijfplaatsen;
  - Eén persoon aan de Geleenbeek langs het Yard-E terrein vanwege de kans op essentiële vliegroutes (niet alleen ingekorven en Nyctalus soorten, maar ook vanwege de laatvlieger vanuit het zuiden). twee bezoeken in de periode 15 mei – 15 juli.

- Faunaconsult zet het onderzoek aan 'Op de Baan 4' en het bosgebied ten noordoosten van VDL-Nedcar voort. Daarnaast is Faunaconsult gevraagd om tweemaal met twee personen te ondersteunen bij de onderzoeken naar vliegroutes en foerageergebieden. Faunaconsult kan op deze manier twee locaties onderzoeken (naast de onderzoeken aan 'Op de Baan 4' en het bosgebied).

- Antea Group zal de resterende onderzoeklocaties bezoeken om te ondersteunen in het onderzoek naar vliegroutes en foerageergebieden. Antea Group beschikt momenteel over twee AnaBat Swift real-time recorders en zal deze inzetten op de verschillende aangeduide locaties. Geluidsbestanden worden geanalyseerd in Bat-Explorer (licentie) en moeilijk te identificeren soorten worden geverifieerd bij de Zoogdiervereniging.

Paar- en zwermperiode (15 juli – 1 okt)

Als toevoeging op de onderzoeken uit 2019 dient aanvullend onderzocht te worden naar vleermuisactiviteit (real-time recorders), paarverblijfplaatsen en winterverblijfplaatsen. De opzet van onderzoeksinspanningen is weergegeven in figuur 4.10. Het onderzoek zal worden uitgevoerd door Antea Group in de periode augustus – september 2020.

Figuur 4.10. Overzicht van onderzoeksinspanning vleermuizen, paar- zwermperiode 2020.

4.6 Nader onderzoek das

De das komt in de omgeving van het plangebied voor en aan de rand van het Sterrenbos zijn mogelijke burchten geconstateerd in het verkennende terreinbezoek. Het gebruik van de geschikte burchtlocaties is in 2018 onderzocht met behulp van cameravallen. Het onderzoeksgebied voor de das is weergegeven in Figuur 4.11. In 2019 zijn de locaties opnieuw onderzocht.

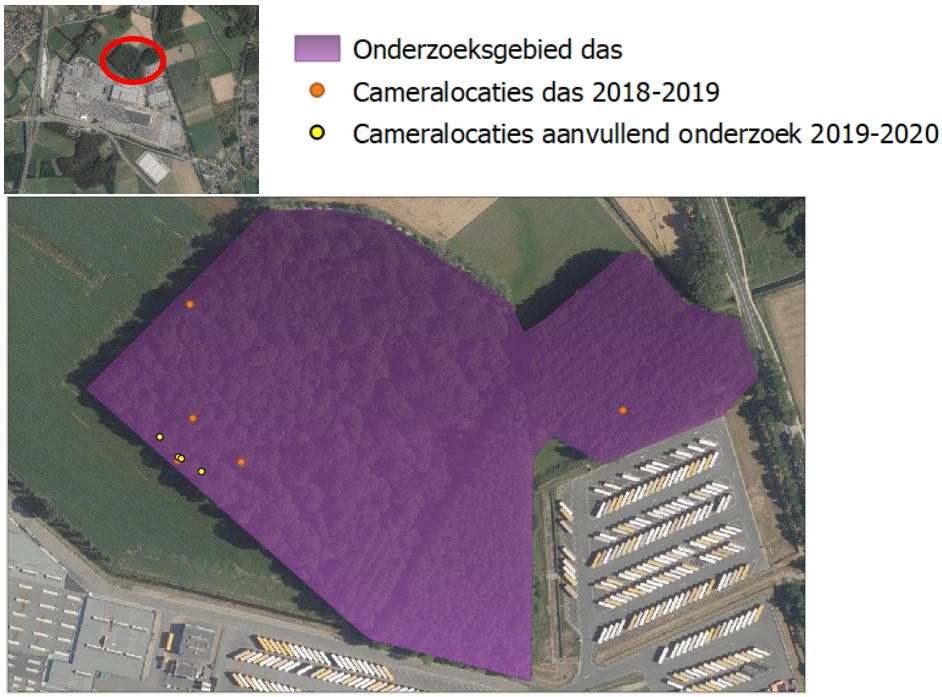

Figuur 4.11.Onderzoeksgebied das.

Aanvullend onderzoek 2019-2020

Op 19 december 2019 zijn vier camera's geplaatst aan de zuidkant van het Sterrenbos, gericht op de geschikte burchtlocaties. In het voorjaar van 2020 is activiteit van een koppel dassen waargenomen bij de westelijke burcht (in het Sterrenbos). De camera's zijn om deze reden actief gebleven tot en met juni 2020.

4.7 Nader onderzoek amfibieën

Uit de bureaustudie blijkt dat de alpenwatersalamander en de boomkikker in de omgeving van het plangebied zijn waargenomen. De boomkikker is een biotoopkritische soort die hoge eisen stelt aan zijn omgeving. De waarnemingen van de boomkikker uit de bureaustudie komen uit een gebied ten noorden van het plangebied (De Doorth). Dit gebied ligt op ongeveer 2,5 kilometer van het plangebied. Gezien de hoge eisen die de boomkikker aan zijn biotoop stelt en de relatief grote afstand tussen het plangebied en de bekende populatie boomkikkers is het uit te sluiten dat de boomkikker in het plangebied voor komt.

De alpenwatersalamander stelt veel minder hoge eisen aan zijn leefomgeving. In het plangebied zijn meerdere wateren aanwezig die in potentie geschikt zijn als voorplantingsgebied voor de soort (zie figuur 4.12). Ook is op deze locaties geschikt landhabitat aanwezig. Het is daarmee niet uit te sluiten dat de soort in het plangebied voor komt.

Figuur 4.12. Impressie mogelijk voortplantingsbiotoop van beschermde amfibieën.

Om het gebruik door amfibieën van deze watergangen inzichtelijk te maken zijn de watergangen uit Figuur 4.13 bemonsterd op 9 mei en 13 juni 2019.

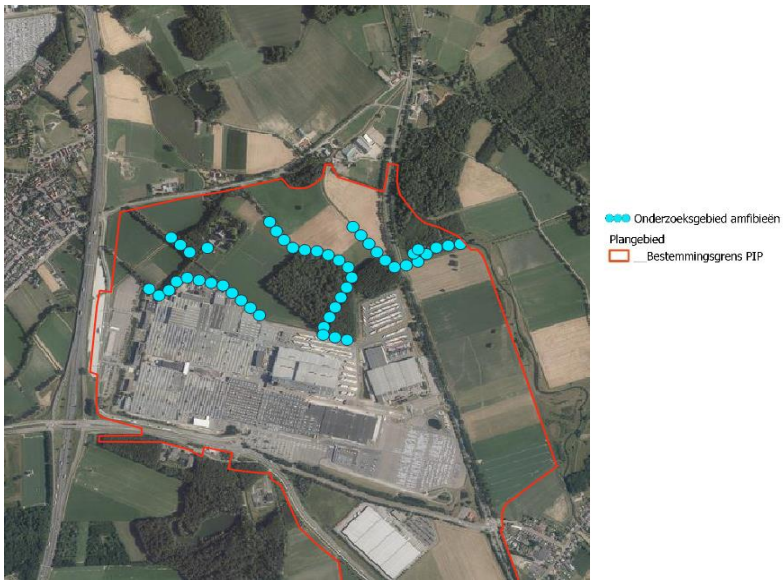

Figuur 4.13. Onderzoekgebieden gericht op beschermde amfibieën.

4.8 Nader onderzoek reptielen

Uit de directe omgeving van het plangebied zijn waarnemingen van de levendbarende hagedis bekend (NDFF en Bureau Meervelt, 2016). Uit het laatste onderzoek komen waarnemingen van de levendbarende hagedis van 300 meter ten westen van de Geleenbeek. Binnen het plangebied is op meerdere locaties geschikt biotoop voor de soort aanwezig (zie figuur 4.14). Daarmee is het niet uit te sluiten dat de levendbarende hagedis in het plangebied voor komt.

Figuur 4.14. Impressie geschikt leefgebied levendbarende hagedis en/of hazelworm in het plangebied.

Ook is de hazelworm in de omgeving van het plangebied waargenomen. In het plangebied is ook voor deze soort op veel locaties potentieel geschikt habitat aanwezig. Het is daarmee niet uit te sluiten dat deze soort in het plangebied voor komt.

In het plangebied is nader onderzoek uitgevoerd naar de levendbarende hagedis en hazelworm. Om het gebruik van het plangebied door reptielen inzichtelijk te maken zijn de geschikte biotopen onderzocht door het plaatsen herpetofaunaplaten in de deelgebieden uit Figuur 4.15.

Figuur 4.15. Onderzoekgebieden gericht op beschermde reptielen.

4.9 Nader onderzoek vissen

De Geleenbeek vormt geen uniek leefgebied voor beschermde vissoorten. Daarom is er geen nader onderzoek uitgevoerd.

4.10 Nader onderzoek planten

Op basis van de bureaustudie blijkt dat in de omgeving van het plangebied verschillende zwaarder beschermde plantensoorten zijn waargenomen. Het gaat dan om het groot spiegelklokje, de grote leeuwenklauw en de wolfskers. De waarnemingen van deze planten komen van ruime afstand van het plangebied.

Tijdens het terreinbezoek zijn deze of andere zwaarder beschermde planten niet waargenomen. Ook uit inventarisaties die door de provincie zijn uitgevoerd in delen van het plangebied blijken geen zwaarder beschermde plantensoorten in het plangebied (natuurgegevensprovincielimburg.nl, karteringsjaar 2007). Grote delen van het plangebied zijn intensief agrarisch in gebruik. Daarmee is in deze delen het biotoop ongeschikt voor zwaarder beschermde planten.

Het Sterrenbos vormt hier echter een uitzondering op. De unieke oude bosgrond van het Sterrenbos biedt geschikte standplaatsfactoren voor bijzondere plantensoorten (Wnb en Rode lijstsoorten). Het voorkomen van beschermde planten in het Sterrenbos kan niet worden uitgesloten.

In het Sterrenbos is nader onderzoek verricht naar de samenstelling van het Sterrenbos en de aanwezige plantgemeenschappen middels een vegetatiekartering. In Figuur 4.16 is weergegeven waar de vegetatiekartering is uitgevoerd.

Figuur 4.16. Onderzoeksgebied waar de vegetatiekartering volgens de Tansley-methode heeft plaatsgevonden.

4.11 Nader onderzoek insecten

Uit de bureaustudie blijkt dat in de omgeving van het plangebied verschillende beschermde vlindersoorten zijn waargenomen. Het gaat dan om de teunisbloempijlstaart, de grote weerschijnvlinder, de iepenpage en de kleine ijsvogelvlinder.

Het is niet uit te sluiten dat de teunisbloempijlstaart en de grote weerschijnvlinder in het plangebied voor komen. De soorten leven respectievelijk op: wilgenroosje, teunisbloem, basterdwederik, kattenstaart en boswilg, grauwe wilg. In het plangebied komen deze soorten voor. De iepenpage heeft de iep als waardplant. In het plangebied zijn geen tot zeer weinig iepen aanwezig. Daarmee kan het worden uitgesloten dat de soort in het plangebied voor komt.

In het plangebied is nader onderzoek verricht naar de teunisbloempijlstaart en de grote weerschijnvlinder. Op 17 en 24 juli 2019 is een bezoek gebracht aan de gebieden uit Figuur 4.17.

Figuur 4.17. Onderzoeksgebieden waar het voorkomen van vlinders in onderzocht.

Om het voorkomen van de teunisbloempijlstaart te onderzoeken is gezocht naar rupsen op wilgenroosje, teunisbloem, basterdwederik en kattenstaart. Het voorkomen van grote weerschijnvlinders werd onderzocht door te zoeken naar volwassen exemplaren.

Rode lijst
Verschillende vlindersoorten die staan vermeld op de rode lijst maken in potentie gebruik van het Sterrenbos en de Geleenbeek. In het NDFF zijn voornamelijk ten oosten van het plangebied, langs de Geleenbeek, waarnemingen bekend.

4.12 Overzicht terreinbezoeken

Een overzicht van alle terreinbezoeken per soortgroep is uiteengezet in Tabel 4.3.

Tabel 4.3: Overzicht terreinbezoeken per soortgroep (stand van zaken begin maart 2020).

Soort	Datum terreinbezoek	Werkzaamheden
Vogels (Faunaconsult)	27-03-2019	Ochtendbezoek BMP
	11-04-2019	Ochtendbezoek BMP
	01-05-2019	Ochtendbezoek BMP
	09-05-2019	Ochtendbezoek BMP
	27-05-2019	Ochtendbezoek BMP
	05-06-2019	Avondbezoek BMP
	13-06-2019	Ochtendbezoek BMP
	15-07-2019	Ochtendbezoek BMP
Das (Antea Group)	31-1-2018	Analyse gebied, plaatsing camera's
	19-11-2018	Controle camera's
	3-12-2018	Controle – ophalen camera's
	21-08-2019	Plaatsen camera's

Soort	Datum terreinbezoek	Werkzaamheden
	03-09-2019	Controleren camera's
	18-09-2019	Ophalen camera's
	19-12-2019	Plaatsen camera's
	16-01-2020	Controleren camera's
	30-01-2020	Controleren camera's
	26-02-2020	Controleren camera's
Vleermuizen (Livadi)	27-08-2019	Visuele inspectie – Avondbezoek met twee waarnemers naar vleermuisactiviteit.
	28-08-2019	Visuele inspectie
Vleermuizen (Antea Group)	19-02-2019	Holte inspectie in bomen middels klimmen met endoscoop.
	20-02-2019	Holte inspectie in bomen middels klimmen met endoscoop.
	20-03-2019	Holte inspectie in bomen middels klimmen met endoscoop.
	21-03-2019	Holte inspectie in bomen middels klimmen met endoscoop.
Vleermuizen (Faunaconsult)	05-06-2019	3 waarnemers, avondbezoek van 4 uur.
	06-05-2019	2 waarnemers, avondbezoek van 4 uur.
	15-07-2019	4 waarnemers, ochtendbezoek van 4 uur.
	22-08-2019	4 waarnemers, avondbezoek van 4 uur.
	27-08-2019	2 waarnemers, ochtendbezoek van 4 uur.
	11-09-2019	3 waarnemers, avondbezoek van 4 uur.
	31-08-2019	1 waarnemer, ochtendbezoek van 4 uur.
	20-09-2019	1 waarnemers, avondbezoek van 4 uur.
Vleermuizen (Bionet) Zenderonderzoek	20-06-2019	Mistnetonderzoek Zuid-Oost
	24-06-2019	Mistnetonderzoek Noord-West
	26-06-2019	Mistnetonderzoek Zuid-Oost
	01-07-2019	Mistnetonderzoek Noord-West
Vleermuizen (Bionet) Detectoronderzoek / combinatie met vogels	10-05-2019	Middagronde, zoeken naar sporen e.d.
	28-05-2019	Ochtendbezoek
	28-05-2019	Avondbezoek
	15-06-2019	Avondbezoek
	17-06-2019	Avondbezoek
	25-06-2019	Avondbezoek
	26-06-2019	Ochtendbezoek
	12-07-2019	Ochtendbezoek
	14-07-2019	Ochtendbezoek
	13-08-2019	Nachtbezoek
	19-09-2019	Nachtbezoek
Amfibieën (Faunaconsult)	09-05-2019	Bemonsteren van watergangen
	13-06-2019	Bemonsteren van watergangen
Reptielen (Faunaconsult)	13-06-2019	Plaatsen herpetofaunaplaten
	15-07-2019	Controleren van platen
	15-08-2019	Controleren van platen
	27-08-2019	Controleren van platen
	11-09-2019	Controleren van platen
	18-09-2019	Controleren van platen, opruimen platen
Vegetatie (Faunaconsult)	02-05-2019	Vegetatiekartering volgens Tansley-methode
	13-06-2019	Vegetatiekartering volgens Tansley-methode
Insecten (vlinders) (Faunaconsult)	17-07-2019	3 waarnemers, controle op rupsen en volwassen dieren
	24-07-2019	3 waarnemers, controle op rupsen en volwassen dieren

5 Beschrijving natuurwaarden plangebied en omgeving

Dit hoofdstuk maakt geen onderscheid in het plangebied voor de uitbreiding van VDL Nedcar en voor aanpassing van de N276. Het volledige plangebied is in dit hoofdstuk beschreven aangezien het hier om het ecologisch functioneren van het gehele plangebied gaat.

De beschrijving start met de biotopen in het plangebied (paragraaf 5.1). Vervolgens worden de aangetroffen soorten beschreven die voorkomen in het volledige plangebied en omgeving (voor de uitbreiding VDL Nedcar en voor de infrastructurele aanpassingen) (paragraaf 5.2). In paragraaf 5.3 is ingegaan op Natura 2000-gebieden en in paragraaf 5.4 op de goudgroene en zilvergroene natuurzone en bronsgroene landschapszone. Tot slot wordt in paragraaf 5.5 ingegaan op de beschermde houtopstanden. In Hoofdstuk 6 wordt aan de hand van de resultaten, de effectbeoordeling uiteengezet voor de uitbreiding VDL Nedcar. In Hoofdstuk 7 wordt aan de hand van de resultaten, de effectbeoordeling uiteengezet voor de infrastructurele aanpassingen.

5.1 Gebiedsbeschrijving

Deelgebied A (zie Figuur 1.1 voor de ligging)
Dit deelgebied ligt ten noorden van het huidige VDL terrein. In het deelgebied liggen landbouwgronden en (oude) bossen met daartussen lokale (onverharde) wegen met laanbeplantingen er langs. Tevens loopt op twee plaatsen een waterloop door het gebied. Aan de noordkant van dit deelgebied ligt het kasteel Wolfrath (zie Figuur 5.1).

Figuur 5.1. Impressie van het plangebied deellocatie A.

Deelgebied B (zie Figuur 1.1 voor de ligging)
Deelgebied B ligt ten oosten van het huidige VDL terrein. Het terrein ligt grofweg ingesloten tussen de provinciale weg (N276) en de natuurzone rond de Geleenbeek. Het gebied bestaat in z'n geheel uit landbouwgronden. Op een enkele plaats staat er een solitaire eik. Langs de provinciale weg staat laanbeplanting (zie Figuur 5.2).

Figuur 5.2. Impressie van het plangebied deellocatie B.

Deelgebied C (zie Figuur 1.1 voor de ligging)
Dit deelgebied ligt ten zuiden van het huidige VDL terrein. Het gebied ligt in de driehoek tussen de N276 en de N297. Het gebied is grotendeels landbouwkundig in gebruik. Aan de zuidkant langs de N276 ligt een aantal woningen met bijbehorende tuinen. Langs de N276 staat een laanbeplanting (zie Figuur 5.3).

Figuur 5.3. Impressie van het plangebied deellocatie C.

Deelgebied D (zie Figuur 1.1 voor de ligging)
Dit deelgebied betreft het huidige VDL terrein. Op dit terrein staan de fabrieksgebouwen met bijbehorende parkeerplaatsen. Daarnaast zijn er groenzones met daarin een aantal waterlopen (zie Figuur 5.4).

Figuur 5.4. Impressie van het plangebied deellocatie D.

5.2 Beschermde soorten

5.2.1 Vogels

Vogels met jaarrond beschermde nesten Categorie 1 t/m 3.
Bij de woningen in deelgebied C zijn nesten van huismussen waargenomen (circa 20 broedparen). Deze nesten zijn jaarrond beschermd. Tevens is in dit deelgebied een stal aanwezig met daar in nesten van de boerenzwaluw (26 broedparen). Deze nesten zijn jaarrond beschermd. Een foto van de stal is weergegeven in figuur 5.5.

Figuur 5.5. Stal met daarin nesten van de boerenzwaluw.

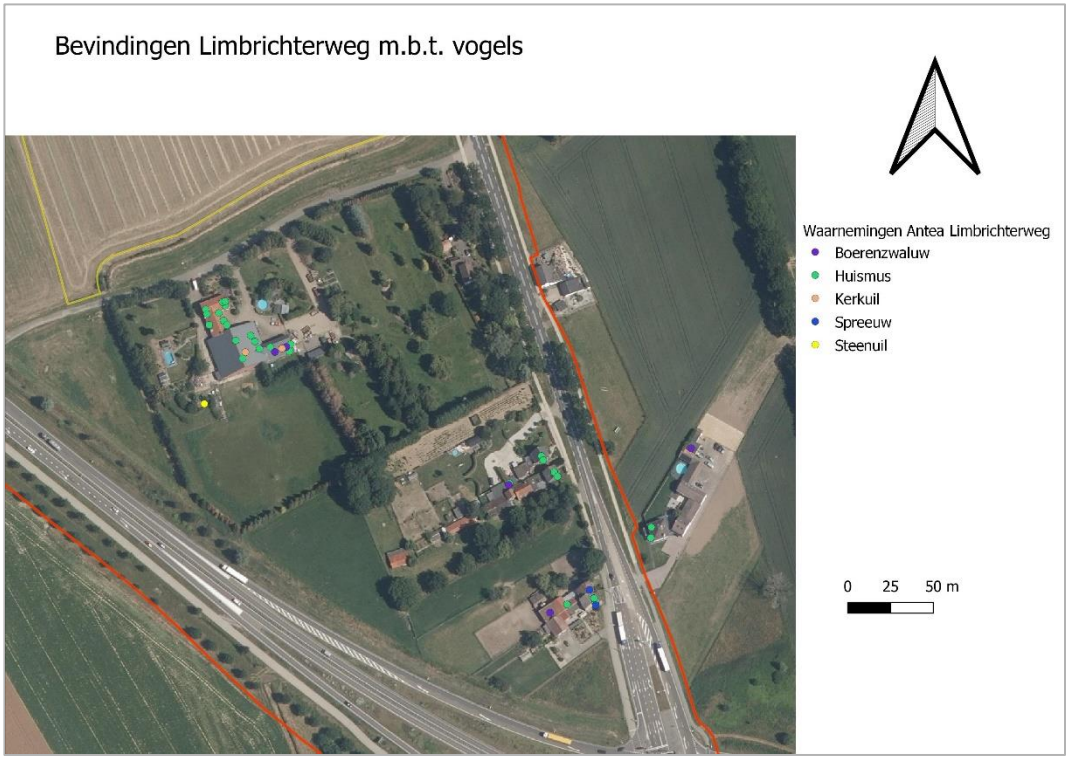

Figuur 5.6. Waarnemingslocaties van broedvogels aan de Limbrichterweg.

De bosuil komt voor in de omgeving van het Sterrenbos. In het Sterrenbos is een bosuilenkast aanwezig. De locatie van de kast is weergegeven in Figuur 5.7.

Figuur 5.7. Locatie van de bosuilennestkast in het Sterrenbos t.o.v. het plangebied (rood kader).

In 2019 is geconstateerd dat een nestkast in het Sterrenbos niet recent in gebruik is geweest gezien de oude prooiresten en braakballen in de nestkast. In 2020 is de kast opnieuw geïnspecteerd en er waren geen sporen van gebruik aanwezig, alleen oude verpulverde braakballen (en botjes) liggen, maar geen indicatie dat de kast dit jaar in gebruik is geweest. Daarmee is middels die controle geconstateerd dat de bosuil opnieuw niet in de nestkast heeft gebroed. Wel is de bosuil in het voorjaar van 2020 gehoord nabij het Sterrenbos (tijdens de vleermuiscontrole) en ook roepend vanuit kasteel Wolfrath. Dit sluit aan bij de melding in NDFF uit 2020 (zie figuur 5.8).

Figuur 5.8. locatie roepend mannetje, NDFF (melding Dhr. Corten).

In het kader van het broedvogelonderzoek is de bosuil middels geluidsopnames gezocht op 11/12 juni 2020 en de locatie van het ouderdier is vastgesteld aan de Overslagweg ten noordoosten van VDL Nedcar. Jonge dieren zijn vervolgens gevonden langs de Amelbergaweg ten oosten van de Geleenbeek (zie figuur 5.9).

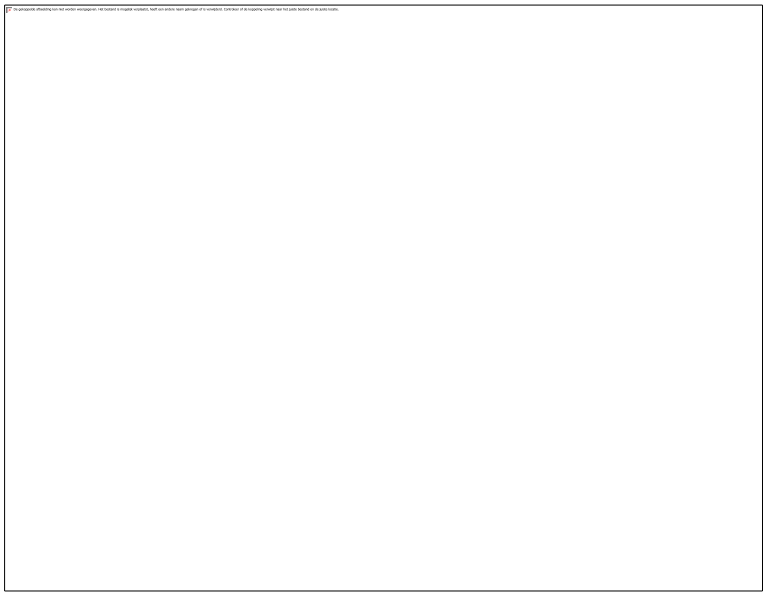

Figuur 5.9: locatie waar de jonge bosuilen zijn aangetroffen tijdens BMP Broedvogelmonitoring (nacht van 11 op 12 juni 2020) (Antea Group).

Het is aannemelijk dat de bosuilen ten oosten van de Geleenbeek hebben gebroed. Indien een nestlocatie aanwezig is op het terrein van kasteel Wolfrath zijn er dus twee koppels[4] in de omgeving actief welke beiden gebruik kunnen maken van het Sterrenbos als foerageergebied. Dit verklaart waarom de dieren hier roepend worden waargenomen (roepend naar elkaar). Geconstateerd kan worden dat de bosuil niet in het Sterrenbos heeft gebroed, omdat hier geen jonge (bedelende) dieren zijn aangetroffen of gehoord. Daaruit wordt ook geconcludeerd dat de nestkast als sporadische rustplaats fungeert en niet als (jaarrond beschermd) nest te beschouwen is. Dit zeer incidentele gebruik maakt tevens dat deze plek niet is te kwalificeren als een rustplaats als bedoeld in art. 3.1 Wet natuurbeheer. De laatst waargenomen tekenen van gebruik van de nestkast dateren bovendien van augustus 2019. Sindsdien zijn er geen gebruikssporen meer aangetroffen, zodat het aannemelijk is dat nestkast op dit moment ook feitelijk niet meer de functie van rustplaats heeft.

In het verleden heeft de kerkuil gebroed in een nestkast aan de noordzijde van kasteel Wolfrath. In voorliggend plan wordt aangehouden dat de nestkast in gebruik is. In deelgebied C bij de woningen zijn krijtresten en braakballen op twee plaatsen gevonden van de kerkuil. Deze zijn aangetroffen in de grote schuur aan de Limbrichterweg. De hoeveelheid aan sporen duidt op een roestplaats, niet op een broedplek.

In het plangebied zijn nesten aangetroffen welke mogelijk gebruikt worden door jaarrond beschermde soorten broedvogels. Geen van deze nesten is echter bezet door een vogel met een dergelijke bescherming. Nabij het nest in de hoogspanningsmast ten westen van Pasveld is afwisselend torenvalk, buizerd en zwarte kraai gezien. Het nest is echter niet in gebruik.

Ook is bij de woningen in deelgebied C een steenuil waargenomen waardoor hier een territorium aanwezig is. Slechts eenmaal werd de steenuil roepend gehoord, maar het was niet mogelijk de nestlocatie vast te stellen. Aannemelijk is dat de steenuil in het gebied voorkomt.

[4] De afstand tussen de waarnemingen is groter dan 500 meter, 500 meter is de fusie-afstand voor de Bosuil (SOVON, 2004). De fusie-afstand is de afstand waarbinnen elkaar niet uitsluitende waarnemingen als één territoria worden gezien.

Uit eerder onderzoek blijkt dat een paartje van de grote gele kwikstaart onder de brug van de Venkebeek heeft gebroed in 2016 (Arcadis, 2016a). In 2019 en in 2020 is geen broedgeval van de grote gele kwikstaart vastgesteld op deze locatie of elders in het plangebied. Het voorkomen van jaarrond beschermde nesten van de grote gele kwikstaart kan worden uitgesloten.

Concluderend zijn In het plangebied de volgende jaarrond beschermde nesten/verblijfplaatsenzijn aanwezig:
- jaarrond beschermde nesten van de huismus;
- jaarrond beschermde nesten van de boerenzwaluw;
- mogelijk jaarrond beschermd nest van de steenuil;
- roestplaats van de kerkuil.

Soorten met mogelijk een jaarrond beschermd nest (categorie 4 soorten waarvan getoetst moet worden dat voldoende functioneel leefgebied aanwezig blijft)

In het broedvogelonderzoek met de BMP-methode (broedvogelmonitoring) is de blauwe reiger ook aangetroffen. In het plangebied is een kolonie van de blauwe reiger aanwezig. De nesten liggen grotendeels rond het kasteel Wolfrath. Vier nesten zijn in het Sterrenbos aanwezig. Naast deze afzonderlijke nesten is in enkele bomen aan de noordoostzijde van kasteel Wolfrath een kolonie aanwezig van circa 10 nesten. In Figuur 5.10 is een impressie gegeven van de nestlocaties.

Figuur 5.10. Links: een van de nesten van de blauwe reiger in het Sterrenbos. Rechts: kolonie blauwe reigers aan de noordzijde van kasteel Wolfrath.

Overige soorten met een broedterritoria in het plangebied (BMP-methode)

In het plangebied zijn met de BMP-methode (broedvogelmonitoring) 13 soorten aangetroffen (Faunaconsult, 2019). In het onderzoek van Antea Group (2020) zijn meer soorten aangetroffen. Een overzicht van de resultaten is uiteengezet in Tabel 5.1.

Tabel 5.1: Broedterritoria van bijzondere vogelsoorten (obv BMP-methode).

Vogelsoort	Onderzoek Faunaconsult: Aantal broedterritoria	Onderzoek Antea Group opmerking (voorlopige bevindingen)	Categorie jaarrond beschermd nest	Rode lijst
Appelvink	1	1 ronde enkele territoriale exx, daarna niks meer		
Blauwe reiger	4	x	4	
Bonte vliegenvanger	1			
Boomklever	2			
Boomkruiper	5	x		
Bosrietzanger		x		
Bosuil	1 nestkast, niet in gebruik	Ten oosten van plangebied twee jongen gehoord	2	
Braamsluiper		x		

Vogelsoort	Onderzoek Faunaconsult: Aantal broedterritoria	Onderzoek Antea Group opmerking (voorlopige bevindingen)	Categorie jaarrond beschermd nest	Rode lijst
Buizerd		individuen aanwezig, geen baltsgedrag, geen bezette nesten aanwezig	4	
Fitis		x		
Gaai		x		
Geelgors		wrs 2 territoria		
Gekraagde roodstaart		x		
Glanskop		1 territorium		
Goudvink		1 territorium		
Grasmus		x		
Grauwe gans		aanwezig met jongen, wrs niet binnen plangebied gebroed		
Grauwe vliegenvanger	2	x		Gevoelig
Groene specht	1	Net buiten plangebied		
Groenling		x		
Grote bonte specht	3	x		
Grote gele kwikstaart		paartje in begin en uitgevlogen jongen half mei, niet binnen plangebied gebroed	2	
Grote lijster		niet territoriaal binnen plangebied		
Havik		eenmalig jong vrouwtje in plangebied, geen nest aanwezig	3	
Heggemus		x		
Holenduif	6			
Houtduif		x		
Houtsnip	1			
Kleine bonte specht	1	1x man baltsend, daarna niks meer	0	
Kneu		x		Gevoelig
Koekoek		Rand/net buiten plangebied		Kwetsbaar
Koolmees		x		
Kraai		bezet nest in populierenbosje		
Meerkoet		Op nest in poel binnen plangebied		
Merel		x		
Middelste bonte specht		(2x gehoord)		
Nachtegaal		wrs 3 territoria		Kwetsbaar
Pimpelmees		x		
Roodborst		x		
Sperwer		1x man baltsend en 1x vrouw alarmerend, echter geen nest gevonden	4	(Oranje lijst)
Spotvogel		x	4	Gevoelig
Spreeuw	10	x		(Oranje lijst)
Staartmees		x		
Tjiftjaf		x		
Torenvalk		(tijdens vleermuizen-onderzoek opgemerkt: in 2020 In kerkuilkast in kasteel Wolfrath)	3	Kwetsbaar
Tuinfluiter		x		
Vink		x		

Vogelsoort	Onderzoek Faunaconsult: Aantal broedterritoria	Onderzoek Antea Group opmerking (voorlopige bevindingen)	Categorie jaarrond beschermd nest	Rode lijst
Waterhoen		gehele periode aanwezig, wrs broedend binnen plangebied		(Oranje lijst)
Wilde eend		aanwezig met jongen, wrs binnen plangebied gebroed		
Winterkoning		x		
Zanglijster		x		
Zwartkop		x		

Een aantal territoria zijn aangewezen in 2019 door Faunaconsult. Figuur 5.9 - 5.12 tonen de verschillende territoria.

Figuur 5.11. territoria van spechtensoorten.

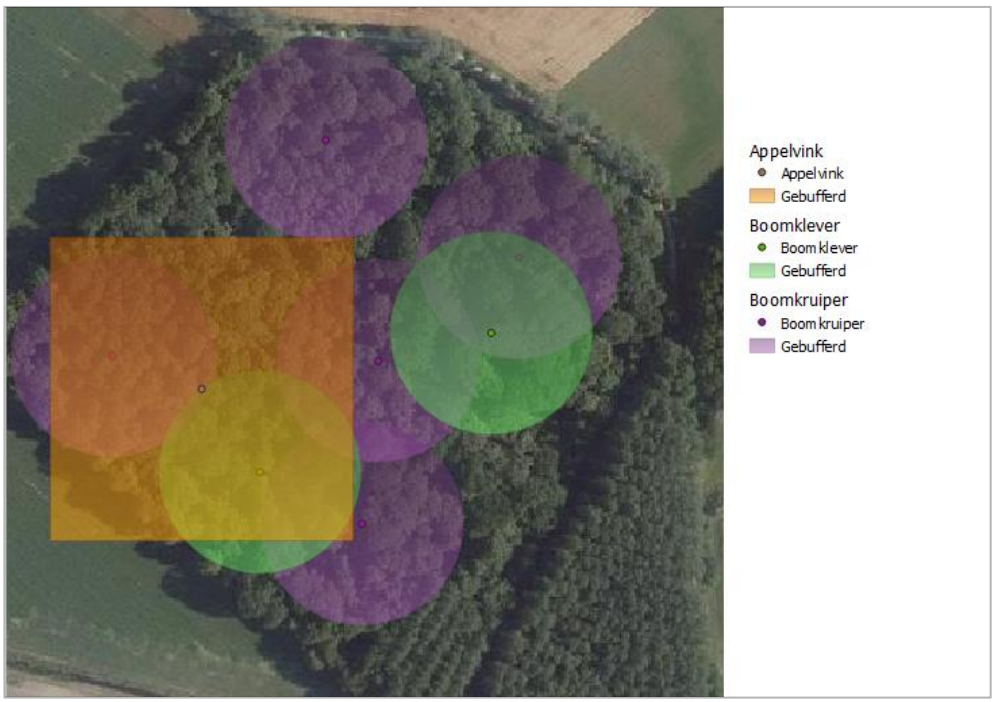

Figuur 5.12. Territoria van appelvink, boomklever en boomkruiper in het Sterrenbos.

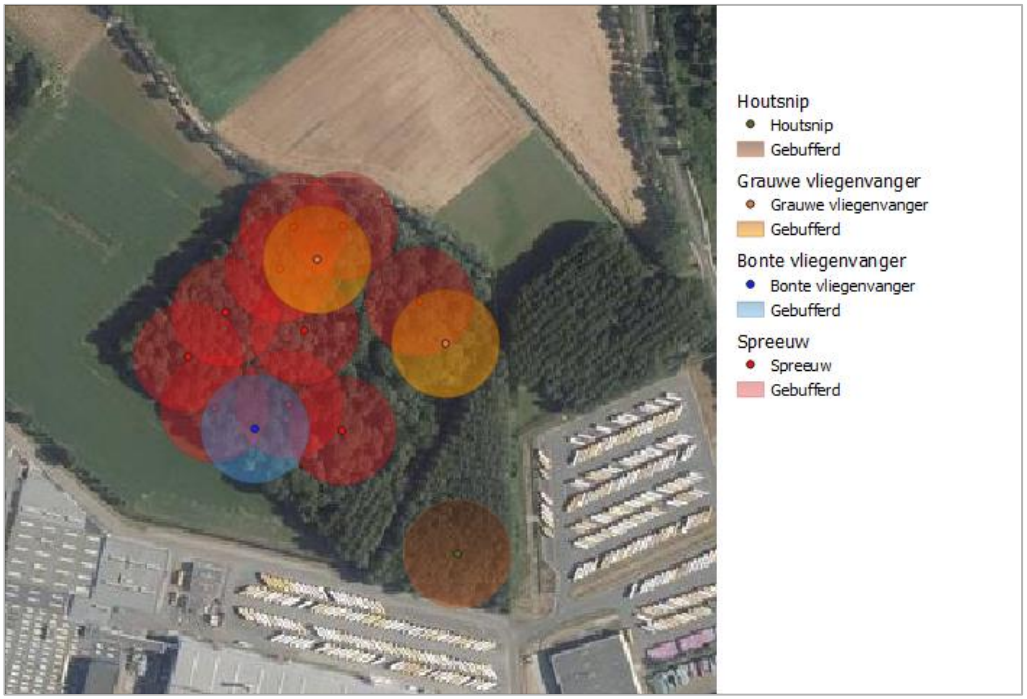

Figuur 5.13. Territoria van houtsnip, grauwe vliegenvanger, bonte vliegenvanger en spreeuw.

Figuur 5.14. Territoria van blauwe reiger en holenduif.

In 2020 is geen activiteit geconstateerd op de nesten van de blauwe reiger. Wel zijn broedparen reeds aanwezig op het terrein van kasteel Wolfrath.

5.2.2 Vleermuizen

Verblijfplaatsen

In het plangebied zijn op verschillende locaties bomen aanwezig met holtes (zie Figuur 5.15). Het gaat om een aantal bomen in de lanen ten westen van Kasteel Wolfrath. Deze lanen bestaan uit lindes. De linde is een boomsoort die relatief snel hersteld van wonden waardoor holtes vaak niet geschikt blijken. De lindes langs de Grote Allee zijn zeer oud en bevatten relatief veel holtes en scheuren. Het voorkomen van verblijfplaatsen van vleermuizen in deze holtes en scheuren kan niet worden uitgesloten. De lindes langs Pasveld en Kleine Allee zijn echter jonger en bevatten aanzienlijk minder holtes. Als gevolg van de jongere leeftijd van de bomen in combinatie met de snelle wondgenezing van de linde worden in deze bomen geen verblijfplaatsen verwacht.

In het agrarisch deel van deelgebied B is slechts één boom aanwezig met een holte. In het bosgebied aan de noordkant van deelgebied B staan een aantal oude populieren met holtes die mogelijk geschikt zijn als verblijfplaats. Ook staat in dit deelgebied een gebouw/woning die mogelijk in gebruik is als verblijfplaats door vleermuizen.

Op het terrein van VDL, deelgebied D, staan drie stenen gebouwen die mogelijk gebruikt worden door vleermuizen als verblijfplaats. De overige gebouwen op het terrein zijn allemaal gemaakt van metaal en daarmee ongeschikt als verblijfplaats voor vleermuizen.

Figuur 5.15. Mogelijke locaties met verblijfplaatsen voor vleermuizen.

In het oude Sterrenbos zijn veel oude eiken met holtes aanwezig. Oude eiken met naar boven ingerotte holtes zijn optimaal geschikt als verblijfplaats voor vleermuizen. In Figuur 5.16.13 is een verbeelding gegeven van de bomen met voor vleermuisgeschikte holtes. Daarnaast zijn mogelijk nog verblijfplaatsen aanwezig onder schors of in kleine beschadigingen. In geen van de holtes zijn (sporen van) overwinterende vleermuizen waargenomen, wel paar, kraam- en zomerverblijve n van diverse soorten (watervleermuis, gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, rosse vleermuis, bosvleermuis, gewone grootoorvleermuis en baard/brandt's vleermuis). De franjestaart is wel gevangen, maar er zijn geen verblijfplaatsen geconstateerd. Aangezien het zeer aannemelijk is dat de soort gebruik maakt van het plangebied is het uitgangspunt in huidige situatie dat de soort gebruik maakt van het Sterrenbos. De laatvlieger is wel waargenomen in het plangebied, maar verblijfplaatsen van deze soort zijn in het Sterrenbos uit te sluiten na het aanvullend nader onderzoek.

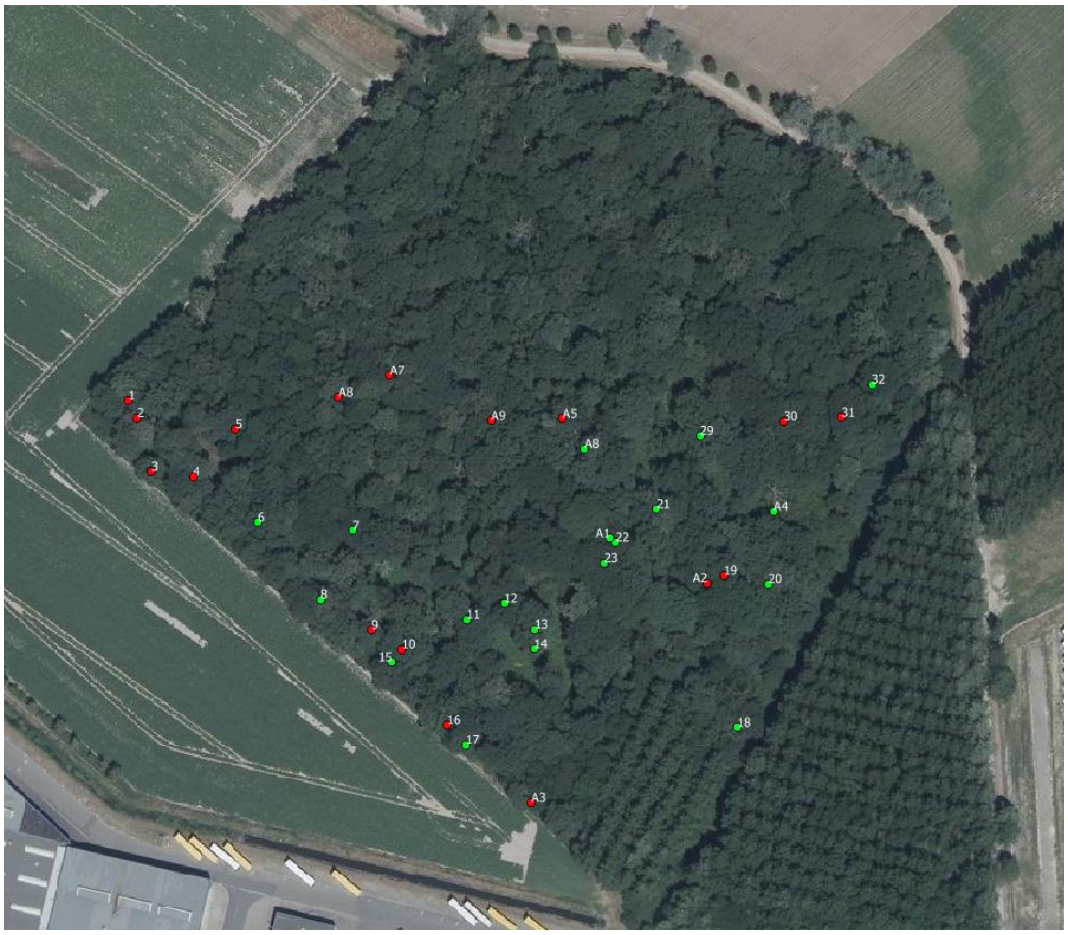

Figuur 5.16. Resultaten inspecties van te rooien bomen met holtes op geschiktheid als verblijfplaats voor vleermuizen. Groen: boom met geschikt holtes. Rood: holtes zijn ongeschikt.

In Tabel 5.2 is een samenvatting gegeven van de aangetroffen verblijfplaatsen in het Sterrenbos. In figuur 5.17, 5.17 en 5.18 zijn de locaties van de verblijfplaatsen weergegeven. De verblijfplaatsen bevinden zich hoofdzakelijk in het zuidelijk deel van het Sterrenbos in het open deel.

De baard- en Brandt's vleermuis lijken zeer veel op elkaar en zijn enkel te onderscheiden door gebits- en peniskenmerken. Op basis van het onderzoek is niet met zekerheid te stellen welke soort is waargenomen. De Brandt's vleermuis is echter, meer dan de baardvleermuis, een soort die gebonden is aan bossen. Bekend van de Brandt's vleermuis is dat deze zomerverblijven heeft in boomholten, spleten in bommenstammen en achter los zittend schors, maar ook in vleermuiskasten. Van de baardvleermuis worden zomerverblijven voornamelijk in bebouwing waargenomen, maar soms ook achter boomschors. Zelden verblijfplaatsen in boomholten waargenomen. Van de Brandt's vleermuis is bekend dat deze kan voorkomen in gemengde kraamkolonies met de ruige- en kleine dwergvleermuis (Dietz et al., 2009).

Met het onderzoek is één zomerverblijf aangetroffen waar de soort niet met zekerheid is vastgesteld. Van de waarneming is geen geluidsopname beschikbaar. De waarneming had de typerende eigenschappen van een myoot (zoals de watervleermuis, baard/Brandt's vleermuis of franjestaart). Er waren echter te weinig kenmerken om de soort vast te stellen. Op de locatie waar het zomerverblijf is aangetroffen is bij de daaropvolgende onderzoeksronde een zomerverblijf van de baard/Brandt's vleermuis aangetroffen.

Tabel 5.2. Samenvatting resultaten vleermuisonderzoek 2019 en het eerder, in 2016 uitgevoerde, vleermuisonderzoek.

Soort	Onderzoek Batdetector	Mistnet onderzoek	Arcadis 2016	Totaal
Watervleermuis	1 zomerverblijf in boom A8	Vangst van 3 mannetjes duidt op zomerverblijf. Door de vangst van een jong mannetje is een kraamverblijfplaats mogelijk nabij.	Geen verblijfplaats aangetroffen	1 zomerverblijf
Franjestaart	Geen verblijfplaatsen	Een man gevangen, niet voldoende voor bevindingen.	Niet waargenomen	Zomerverblijfplaatsen aannemelijk
Gewone dwergvleermuis	Paarverblijf in boomgroep (11, 12, 13, 14, 23)	Relatief weinig vangsten. Echter kraamkolonie bekend in kasteel Wolfrath	Kasteel Wolfrath vormt een bekende verblijfplaats	1 paarverblijf + kraamkolonie kasteel Wolfrath
Ruige dwergvleermuis	2 tot 3 zomerverblijven in boomgroep (11, 12, 13, 14)	Een man gevangen, niet voldoende voor bevindingen.	Mogelijke verblijfplaatsen in het Sterrenbos	3 zomerverblijven / paarverblijfplaatsen aanwezig
Laatvlieger	Waargenomen, maar geen verblijfplaats	Waargenomen, niet voldoende voor bevindingen.	Geen verblijfplaats aangetroffen, kerk Holtum vormt een verblijfplaats	
Rosse vleermuis	1 zomerverblijf in boomgroep (22,23) + 1 paarverblijf in boom 22	Twee mannen gevangen, indicatie voor zomerverblijven	Geen verblijfplaats aangetroffen	1 zomerverblijf en 1 paarverblijf
Bosvleermuis	Niet waargenomen	Uitzonderlijk veel gevangen, gezenderd en gevolgd tot aan kraamverblijfplaatsen in t'Hout, IJzerenbos en de Doort. In het plangebied zijn geen verblijfplaatsen aangetroffen. De soort wisselt echter met regelmaat van verblijfplaatsen. Uitsluiten van kraamverblijfplaats in Sterrenbos is niet mogelijk.	Niet waargenomen	1 kraamverblijf
Gewone grootoor-vleermuis	2 paarverblijven in boom 23 en boom K12, 1 zomerverblijfplaats in boom A8	Meest gevangen soort. In het Sterrenbos zijn 5 verblijfplaatsen aanwezig, waaronder 1 kraamkolonie die wisselend gebruik maakt van boom 22, boomgroep (K9,K10, K12) en een boom buiten het te rooien deel. Tevens zijn zomerverblijfplaatsen te verwachten.	Kasteel Wolfrath vormt een bekende verblijfplaats, en mogelijk verblijfplaatsen in het Sterrenbos.	1 zomerverblijf, 2 paarverblijven en 1 kraamverblijf
Baard/Brandt's vleermuis	1 zomerverblijf in boomgroep (11, 12, 13, 14) en een kraamverblijf in boom 21	Niet gevangen	Niet waargenomen	1 zomerverblijf en 1 kraamverblijf
Myotis spec. (onbekend)	1 zomerverblijf in boomgroep (11, 12, 13, 14)	nvt	nvt	1 zomerverblijf
Totaal				8 zomerverblijven, 4 paarverblijven, 3 kraamverblijven/ kolonies

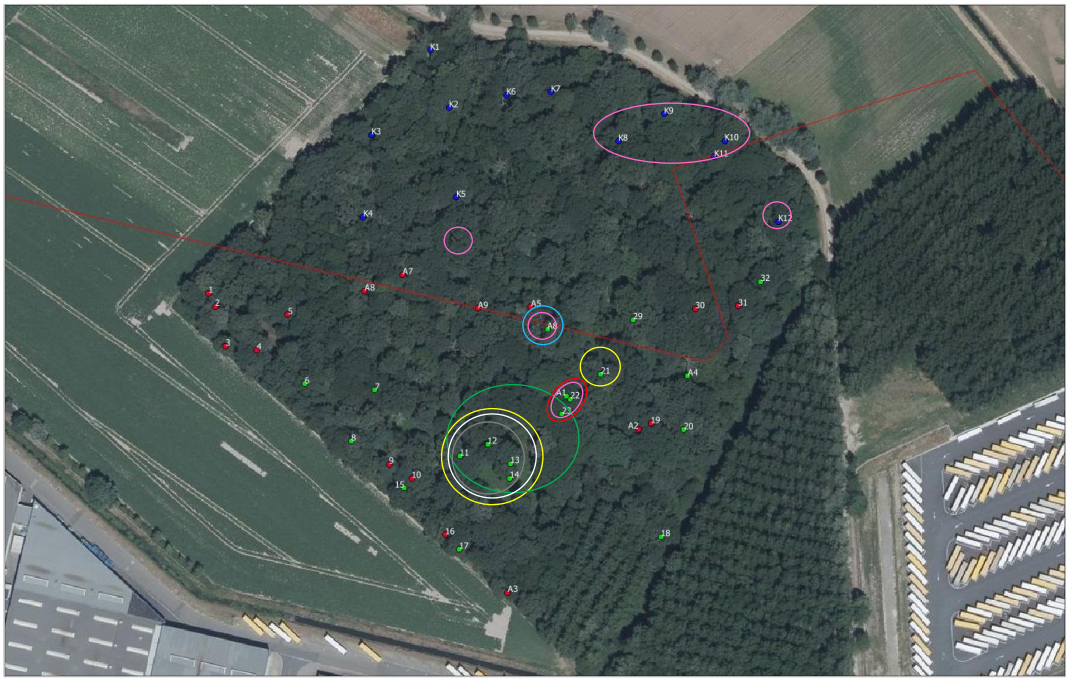

Figuur 5.17: Locaties verblijfplaatsen van vleermuizen. Geel: baard/Brandt's vleermuis, blauw: watervleermuis, groen: gewone dwergvleermuis, rood: rosse vleermuis, roze: gewone grootoorvleermuis, wit: ruige dwergvleermuis, grijs: myotis onbekend. *locaties van verblijfplaatsen van de bosvleermuis in het Sterrenbos zijn niet bekend.*

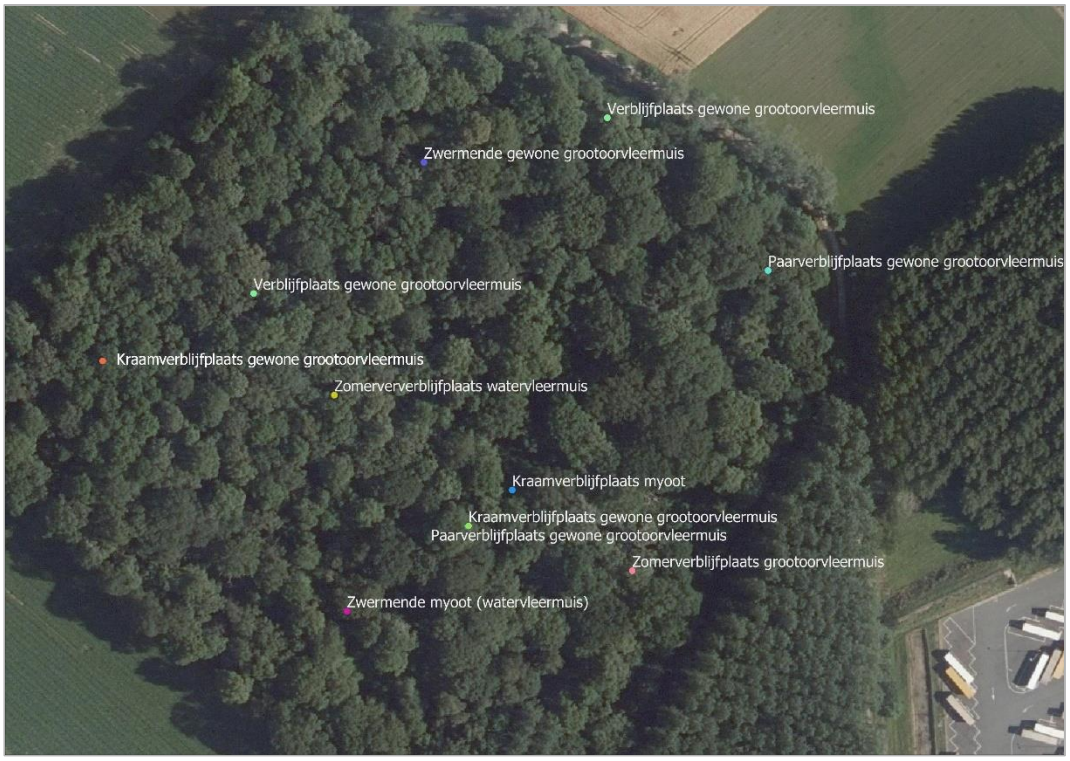

Figuur 5.18 Aanduiding van verblijfplaatsen in het Sterrenbos.

Figuur 5.19 Verblijfplaatsen bosvleermuis.

In deelgebied C (zuidkant VDL Nedcar) zijn geen bomen aanwezig met holtes. Er staan wel een aantal woningen die mogelijk geschikt zijn als verblijfplaats voor vleermuizen. En daarom is aan de Limbrichterweg onderzoek gedaan naar vleermuizen bij de woningen. Uit het aanvullende onderzoek door Bionet (2019) blijkt dat zomer-, kraam- en paarverblijfplaatsen zijn aangetroffen van de gewone dwergvleermuis. Tevens is een kraamverblijfplaats van de laatvlieger geconstateerd. Eenmalig is een territoriale ruige dwergvleermuis gehoord, maar het is niet duidelijk waar het dier een paarplaats heeft. Een overzicht van de resultaten is te zien in Figuur 5.20.

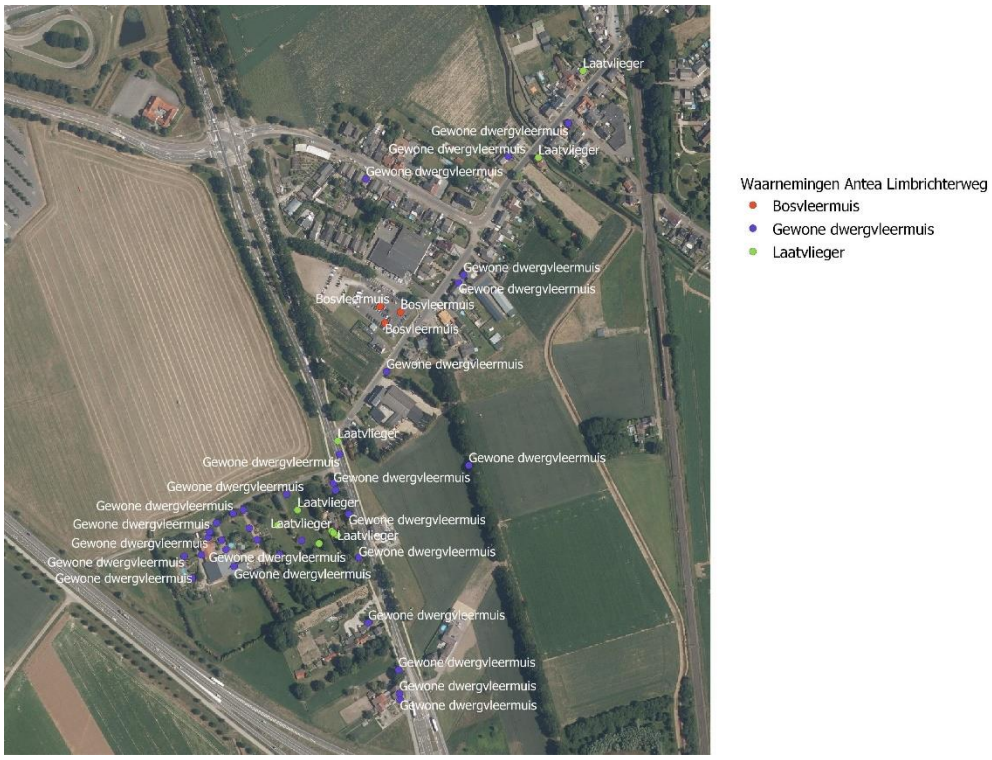

Figuur 5.20. Overzicht resultaten in waarnemingen aan de Limbrichterweg.

Vliegroutes

Met het nader onderzoek is vastgesteld dat de bomenstructuur langs de N276 wordt gebruikt door de gewone dwergvleermuis en de laatvlieger als vaste vliegroute.

Ten westen van kasteel Wolfrath worden de bomenstructuren langs 'Pasveld - Kleine Allee' en 'Grote Allee' gebruikt als vliegroute die het kasteel (en het verdere westelijk gebied) verbindt met Holtum en Julianakanaal en de Maas. Tijdens het onderzoek is gebruik door de gewone dwergvleermuis, laatvlieger en ruige dwergvleermuis vastgesteld. De structuur vormt een vaste vliegroute. De Geleenbeek wordt gebruikt door enkele ruige dwergvleermuizen, watervleermuizen en de grootoorvleermuis als vliegroute. In Figuur 5.21 is een overzicht gegeven van de, met het nader onderzoek, aangetroffen vliegroutes.

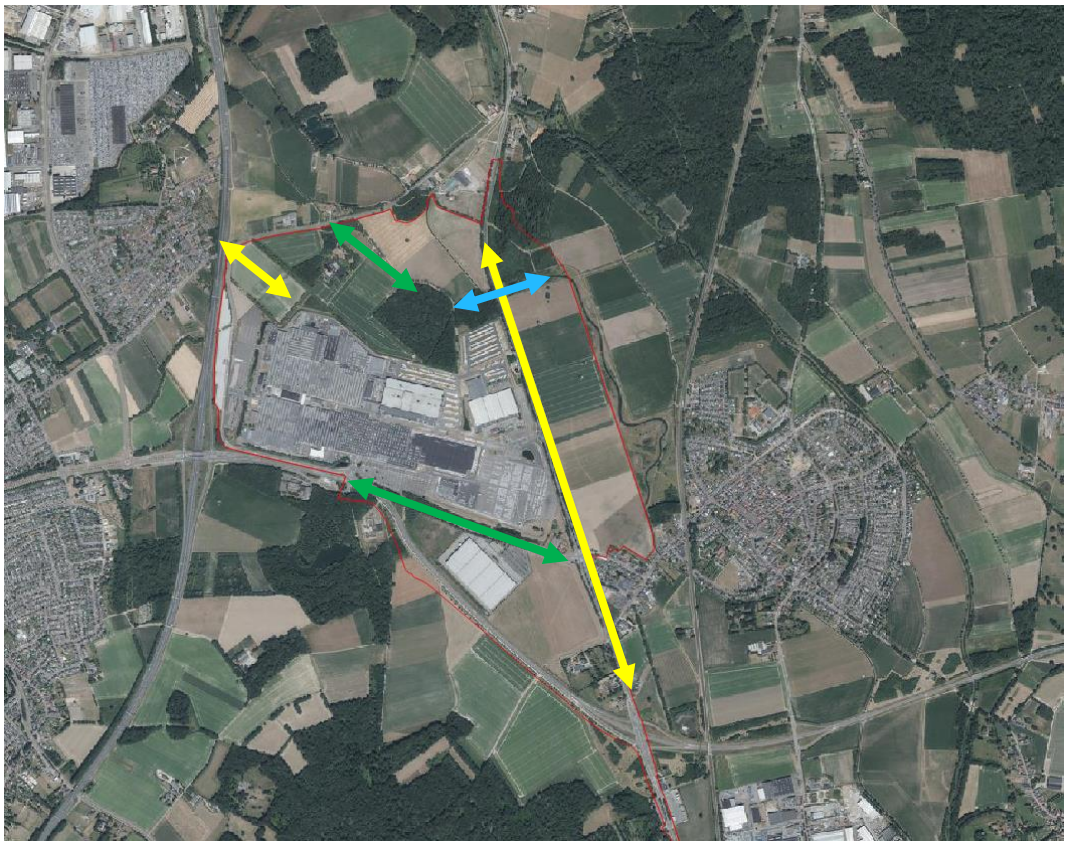

Figuur 5.21 Vliegroutes van vleermuizen die in het kader van het voornemen mogelijk worden aangetast. Geel: intensief gebruikte vliegroute. Blauw: minder intensief gebruikte vliegroute. Groen: bekende/verwachte vliegroutes die behouden blijven (Arcadis, 2016a).

Foerageergebied

In het Sterrenbos foerageert een groot aantal vleermuizen van verschillende soorten. Met name de gewone grootoorvleermuis is relatief veel aangetroffen. Daarnaast is de vangst van zes bosvleermuizen een indicatie van foerageergebied door deze soort. Het Sterrenbos biedt als gevolg van de grote insectenrijkdom, open bosplaatsen maar toch beschutte ligging een belangrijk foerageergebied voor alle aanwezige vleermuissoorten. Naast het Sterrenbos zijn ook foeragerende dieren waargenomen langs de bomenrijen langs Pasveld, Kleine Allee en Grote Allee alsmede langs de N276.

5.2.3 Overige zoogdieren

Das

In het plangebied zijn twee burchten aanwezig. In het kennisdocument van de das is de volgende definitie voor verblijfplaats opgenomen (BIJ12, 2017e); "*Een vaste voortplantingsplaats of rustplaats van dassen wordt gedefinieerd als een dassenburcht die tekenen van recent gebruik door een das heeft, of een onbewoonde dassenburcht die tot maximaal vijf jaar geleden als bewoond is vastgesteld door een dassendeskundige, als de onbewoonde dassenburcht in een bestaand territorium ligt*". De beleidsregels passieve soortbescherming Limburg geeft echter aan dat verblijfplaatsen nog drie jaar na de laatst bekende bebouwing als gebruikt worden beschouwd (artikel 4.4, lid 1).

Voor twee burchten, die naast elkaar zijn gelegen, is vastgesteld dat deze de afgelopen vijf jaar sporadisch bewoond zijn geweest. De westelijk burcht is in het najaar van 2018 onderzocht met behulp met cameravallen (Antea Group, 2018). Uit dit onderzoek blijkt dat de burcht sporadisch

wordt gebruikt door twee verschillende dassen. Deze exemplaren gebruiken de burcht soms dagen achter elkaar en dan weer dagen niet. Tijdens het terreinbezoek van 1-07-2019 was te zien dat de burcht al een tijdje niet gebruikt is. De pijpen zaten allemaal vol met bladeren en zijn overgroeid door beplanting (zie figuur 5.22).

Figuur 5.22 Dassenburcht in het plangebied.

In de periode december 2019 – april 2020 zijn vier camera's actief geweest bij de twee burchten. In eerste instantie werd enkel sporadisch en kortstondig interesse getoond in de burchten, maar deze werden nooit volledig betreden. Tot april 2020, toen is een paartje dassen in de burcht waargenomen. Op basis van de wildcamera's is er echter vanaf begin mei nauwelijks activiteit meer waargenomen en zijn er ook geen jonge dassen gesignaleerd. Dit wijst er op dat de burcht in 2020 (toch) niet als kraamburcht in gebruik is. Als dassen echt als een kraamburcht zouden hebben dan maken zij deze in de regel in oktober al gereed. Jonge dassem zouden dan in de onderzoeksperiode dat de camera's hangen al zichtbaar moeten zijn.

Eind april is ook bij de tweede burcht die in het populierenbos ligt vlakbij de parkeerplaats graafactiviteit in vrijwel alle pijpen waargenomen. Er kan vanuit gegaan worden dat ook hier een das actief is geweest en dat deze burcht ook bezet is, al gaat dit om een bijburcht en is er waarschijnlijk sprake van incidentele bewoning. Op basis van de beperkte waarnemingen van de soort is hier naar alle waarschijnlijkheid sprake van gebruik door dezelfde dieren. Vastgesteld is dat de holen onder de grond niet doorlopen waardoor vooralsnog geen sprake is van een (bij)burcht. Uitgaande van dezelfde individuen bij beide burchten is bij voorliggend plan daarom sprake van één burcht van de das.

Compensatieopgave das uitbreiding Trailer Yard
In 2017 heeft de provincie Limburg een Wnb-ontheffing verleend (zaaknummer 2017-200995) voor de realisatie van een trailer yard (parkeerterrein voor vrachtauto's) ten noorden van de bestaande bedrijfsbebouwing van VDL Nedcar BV. Het plangebied voor deze ontwikkeling was in gebruik als foerageergebied voor de das. Er waren geen burchtlocaties binnen het plangebied, maar wel in de directe omgeving. De trailer yard werd aangelegd binnen het preferent leefgebied van de das. Om aantasting van het ecologisch functioneren van de dassenburchten in de directe omgeving te voorkomen - wat kan leiden tot verlating van een burcht – zijn compenserende maatregelen genomen (zie figuur 5.23). Alle beschikbare percelen bevinden zich binnen een

straal van 500 meter van de dassenburcht ten noorden van het plangebied dan wel vanaf de burchten in het Sterrenbos.

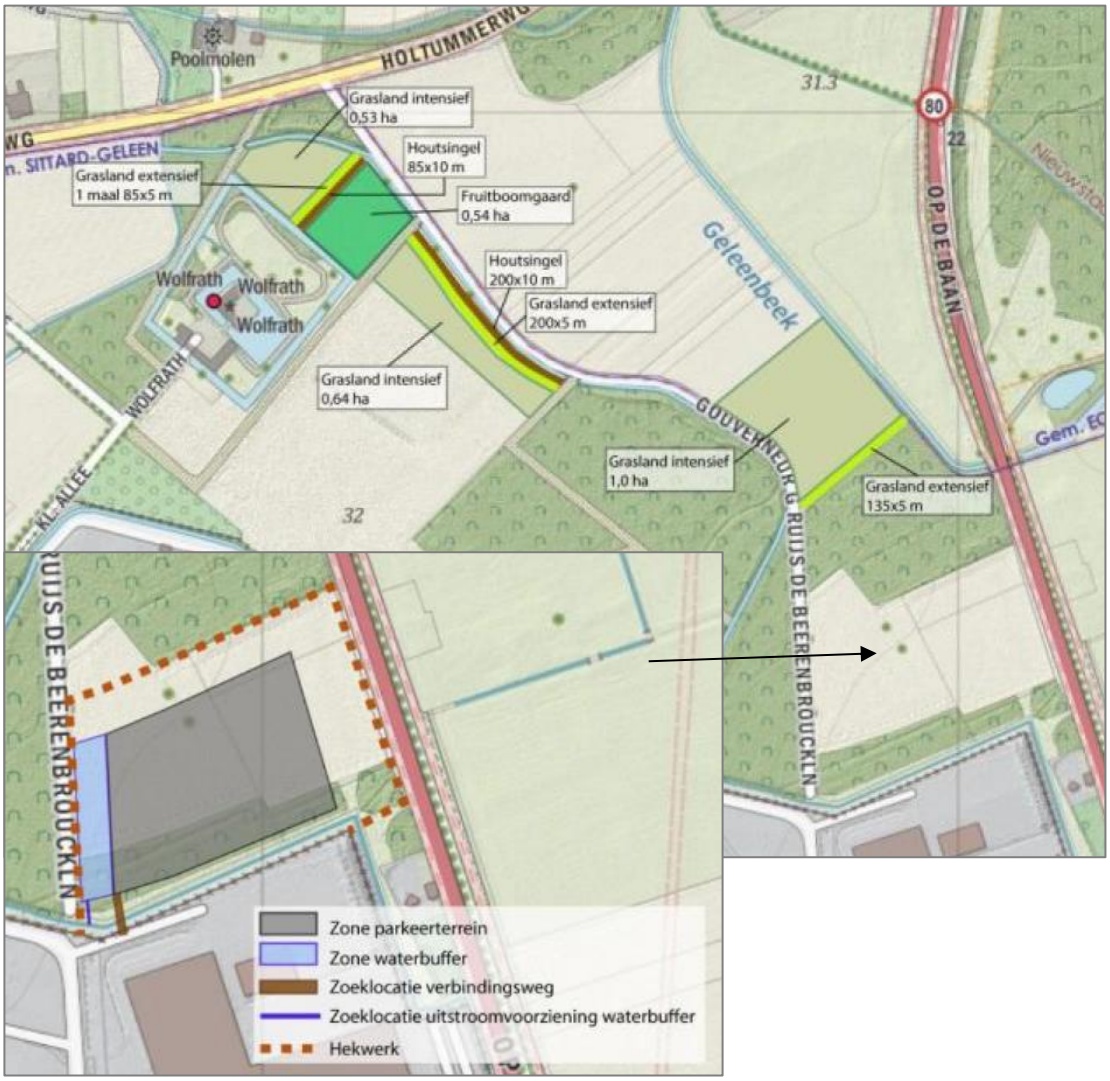

Figuur 5.23 inrichting van de compensatielocaties voor de uitbreidingslocaties van de Trailer yard (kleine kaart geeft de uitbreiding van de trailer yard weer)

Het perceel ten noorden van het plangebied aan de Geleenbeekdal wordt ingericht als grasland waarbij tegen de aangrenzende bosrand een ruigere, grazige vegetatie van 5 meter breed wordt ontwikkeld. Het perceel ten noordoosten van kasteel Wolfrath wordt deels ingericht als hoogstamfruitboomgaard en deels als weiland. Op de overgang van weiland naar boomgaard wordt een houtsingel aangelegd van 10 meter breed, met een 5 meter brede randvegetatie van ruiger grasland aan de rand van de houtsingel aan de zijde van het weiland. Door middel van een houtsingel met randvegetatie en een graslandstrook langs de Jonkheer G. Ruijs Debeerenbroucklaan wordt dit perceel verbonden met het Sterrenbos. Deze biotooptypen voor de compensatieopgave voldoen aan de eisen die de das (en tevens ook de buizerd en de kerkuil) stellen aan hun leefgebied.

De 5m-brede strook extensief grasland en een deel van het intensieve grasland (beide als kruiden- en faunarijk akker als natuurdoeltype opgenomen) zal verdwijnen door de

voorgenomen ontwikkeling. De overige onderdelen van de compensatiemaatregelen voor de trailer yard worden niet geraakt.

Bever

Uit NDFF blijkt dat langs de Geleenbeek de laatste jaren bevers zijn waargenomen. Langs de Geleenbeek zijn op verschillende locaties enkele (vraat)sporen van de bever aangetroffen. Het deel van de Geleenbeek dat in het plangebied ligt, vormt leefgebied van deze soort. De soort is waargenomen op 3 juni 2020 in de Geleenbeek nabij het bosje dat gelegen is net ten zuiden van de Holtummerweg en ten westen van de Geleenbeek. Er zijn tijdens de terreinbezoeken verder geen sporen (pootafdrukken, uittreedplaatsen of knaagsporen) gevonden. Provincie meldt dat de Bever soms aanwezig is in de slotgracht van het kasteel Wolfrath.
In het plangebied of de directe omgeving zijn geen bever burchten aanwezig. De bever heeft zijn burcht altijd langs het water. De oppervlakte aan leefgebied dat nodig is, en daarmee de omvang van een territorium, wordt vooral bepaald door de hoeveelheid en de kwaliteit van de voedselbronnen op en langs de oever. De benutte oeverzone bedraagt 10 à 20 meter het land op. Een territorium kan een grootte hebben van enkele honderden meters oeverlengte tot meerdere kilometers oeverlengte (BIJ12, 2017l).
Het voorkomen van essentieel leefgebied van de bever kan worden uitgesloten. De sporen duiden er op dat de oevers van de Geleenbeek sporadisch worden gebruikt om te foerageren. De oevers van de Geleenbeek bieden beperkte houtige vegetatie om optimaal foerageergebied te vormen. Uit de NDFF blijkt dat de soort met regelmaat wordt waargenomen in de waterloop, de Vloedgraaf, ten oosten van de Geleenbeek. Deze waterloop bevindt zich grotendeels in bosgebied.

Steenmarter

Uit inventarisaties blijkt dat de steenmarter in het plangebied is waargenomen (Antea Group, 2018). Het is onduidelijk waar de steenmarter zijn verblijfplaats heeft. De steenmarter is met name een bewoner van gebouwen. Het is niet uit te sluiten dat de steenmarter ergens in het plangebied een verblijfplaats heeft.

Eekhoorn

De eekhoorn komt volgens de bureaustudie in de omgeving van het plangebied voor. De eekhoorn is een bewoner van bossen. Delen van het plangebied vormen daarmee geschikt leefgebied voor de soort. Tijdens de terreinbezoeken zijn geen eekhoorns waargenomen in het plangebied. Ook zijn geen nesten van de soort waargenomen. Het is echter niet uit te sluiten dat de soort (delen van) het plangebied gebruikt als foerageergebied.

Ten zuiden van VDL Nedcar (Limbrichterweg) zijn tevens geen nesten aangetroffen in de aanwezige bomen; noch vraatsporen onder de spaarzame sparren. Ook zijn geen zichtwaarnemingen gedaan. Essentieel leefgebied van de eekhoorn kan redelijkerwijs worden uitgesloten.

Damhert

Uit de bureaustudie blijkt dat het damhert een aantal keren net buiten het plangebied aan de oostzijde is waargenomen. Het damhert is nabij de bosschage van ’t Hout waargenomen. Het damhert is een bewoner van bosgebieden en half open gebieden in de omgeving van deze bossen. Delen van het plangebied zijn daarmee geschikt leefgebied voor deze soort. Het damhert is niet waargenomen op camera en er zijn geen directe indicaties om de soort te verwachten in het Sterrenbos. De waarnemingen door derden (NDFF 2015-2020) zijn gedaan ten oosten van het plangebied. De aanwezige N276 vormt ook een belemmering om het Sterrenbos te bereiken.

Grote bosmuis

Op grote afstand van het plangebied komt de grote bosmuis voor. Op circa 12 kilometer afstand komt de dichtstbijzijnde populatie van de grote bosmuis voor (NDFF 2010-2020). Echter, doordat veel locaties in Nederland niet op deze soort zijn onderzocht en de soort zich steeds verder verspreid is nader onderzoek noodzakelijk (Zoogdiervereniging, 2020 – zie ook Nature Today, 27-02-2020). In de periode maart tot en met oktober worden Longworth vallen gezet om de dieren te vangen met behulp van lokaas in de vorm van wortels, appels, zaden en hooi (ook ter beschutting). De vallen dienen in de ochtend en avond te worden gecontroleerd voor een periode van minimaal drie dagen (drie ochtenden en drie avonden). Het onderzoek dient te worden uitgevoerd in het Sterrenbos en ’t Hout.

Wild zwijn

In het Sterrenbos zijn wroetplaatsen met schuurbomen aanwezig, ook is de soort eenmaal op camera verschenen langs de rand van het Sterrenbos. Het Sterrenbos vormt door de aanwezigheid van de vele eikenbomen geschikt leefgebied voor de soort. Het wild zwijn heeft een leefgebied van honderden hectaren. Op figuur 5.24 is een van deze wroetsporen weergegeven.

Figuur 5.24. *Vroetsporen wild zwijn in het plangebied.*

Hermelijn en wezel: Rode lijst soorten

In het plangebied kunnen de hermelijn en wezel voorkomen. Beide soorten kunnen verblijfplaatsen hebben in beschutte delen van het landelijk gebied. Het aanwezige biotoop vormt echter geen uniek leefgebied voor de soorten.

5.2.4 Reptielen

In het plangebied zijn geen reptielen aangetroffen. Ondanks de hoge inspanning en het deels geschikte leefgebied, zijn de onderzochte hazelworm en levendbarende niet in het gebied aanwezig. Mogelijk is het Sterrenbos te geïsoleerd gelegen, of hebben de dieren het gebied niet weten te bereiken. Reptielen zijn uitgesloten.

5.2.5 Amfibieen

In het plangebied zijn geen amfibieën aangetroffen. De waterlichamen zijn mogelijk ongeschikt door de aanwezigheid van vis en/of steile oevers. Beschermde amfibieën zijn uitgesloten.

5.2.6 Vissen

Uit de bureaustudie blijkt dat in de watersystemen in het plangebied en de omgeving geen beschermde vissoorten zijn waargenomen. Het voorkomen van beschermde vissoorten is goed gedocumenteerd in Limburg (Crombaghs et al., 2000). Het is daarmee zeer onwaarschijnlijk dat beschermde vissoorten voorkomen in het plangebied. Ook tijdens bemonstering van watergangen zijn geen beschermde vissen aangetroffen. Het voorkomen van beschermde vissen kan worden uitgesloten. De rivierdonderpad en kopvoorn (rode lijst soorten) kunnen in de Geleenbeek voorkomen.

5.2.7 Dagvlinders

Tijdens het terreinbezoek van 1-07-2019 is de kleine ijsvogelvlinder in het plangebied waargenomen aan de rand van het Sterrenbos (zie Figuur 5.25).

Figuur 5.25. Kleine ijsvogelvlinder in het plangebied.

In de bosgebieden in de omgeving van het plangebied zijn meerdere waarnemingen van de Kleine ijsvogelvlinder bekend (zie Figuur 5.26).

Figuur 5.26. Bekende waarnemingen van de kleine ijsvogelvlinder in de periode 2014-2019. Bron: NDFF, geraadpleegd op 08-08-2019.

De kleine ijsvogelvlinder komt voor in gevarieerde, vochtige gemengde bossen of loofbossen. De vlinders leven vooral hoog in de bomen, maar komen 's morgens naar beneden om te drinken van mest, rottend fruit of vocht van de grond. De mannetjes verdedigen een territorium vanuit een hoge boom langs een bospad. De soort heeft wilde kamperfoelie als waardplant en overwinterd als halfvolgroeide rups in een overwinteringsplaats (hibernaculum) aan de plant (vlinderstichting.nl). In het Sterrenbos staat de kamperfoelie volop. In de omgeving is deze plant niet waargenomen. Het Sterrenbos vormt daarmee een belangrijke voortplantingslocatie voor deze soort.

Gedurende het nader onderzoek zijn naast de kleine ijsvogelvlinder geen beschermde vlinders of rupsen aangetroffen. Het voorkomen van voortplantingsbiotoop van overige beschermde vlinders kan worden uitgesloten.

5.2.8 Planten

Met het nader onderzoek zijn geen in het kader van de Wet natuurbescherming beschermde planten aangetroffen. Met de plantenkartering is één rode lijst soort aangetroffen. Dit is de eenbes, deze is op de rode lijst als kwetsbaar bestempeld.

5.2.9 Overzicht soorten waarvoor essentieel leefgebied aanwezig is

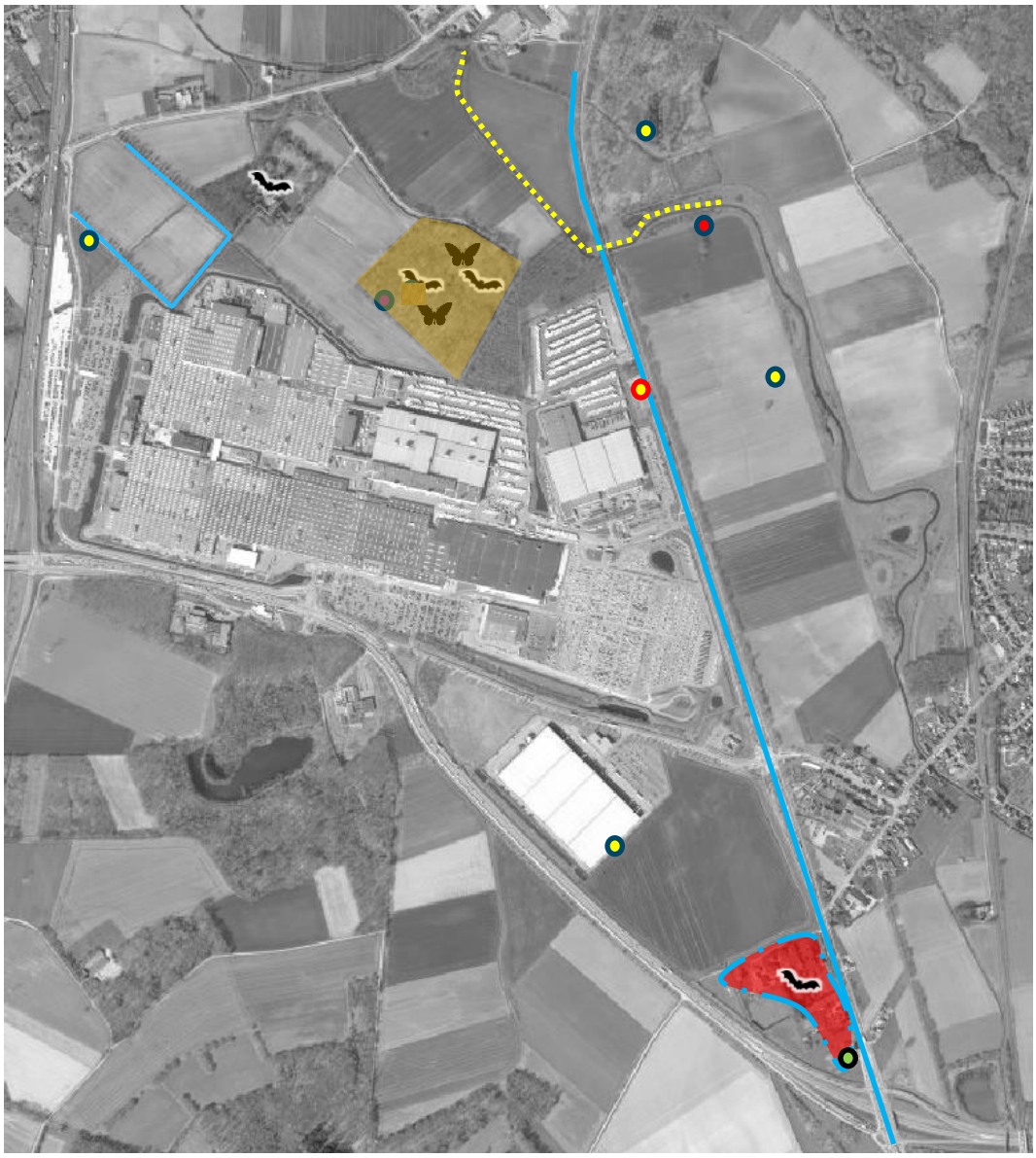

- Onderzocht nest jaarronde bescherming
- Solitaire boom met holte
- Dassenburcht
- Nesten boerenzwaluw
- Gebouw potentieel geschikt voor vleermuizen
- Voortplantingshabitat vlinders
- Verblijfplaatsen van vleermuizen in bomen en of woningen
- Huismussennesten in woningen, mogelijk gebouwen of tuinen geschikt voor andere.
- Leefgebied kleine ijsvogelvlinder.
- potentieel leefgebied Bever.
- Vliegroute vleermuizen.

Figuur 5.27. Resultaten terreinbezoek met (mogelijk) aanwezige beschermde natuurwaarden in het plangebied.

5.3 Natura 2000

Het plangebied ligt niet in een Natura 2000-gebied. Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied Grensmaas ligt op circa 2,7 kilometer afstand ten westen van het plangebied. Het meest nabijgelegen stikstofgevoelige habitattype bevindt zich in het Natura 2000-gebied Geleenbeekdal, op een afstand van circa 9 kilometer ten zuiden van het plangebied. Alle gebieden zoals weergegeven in figuur 5.28 zijn aangewezen als Habitatrichtlijngebied. Het meest nabijgelegen Nederlandse Vogel- (en Habitat)richtlijngebied, Meinweg, bevindt zich op een afstand van circa 21 kilometer ten noordoosten van het plangebied.

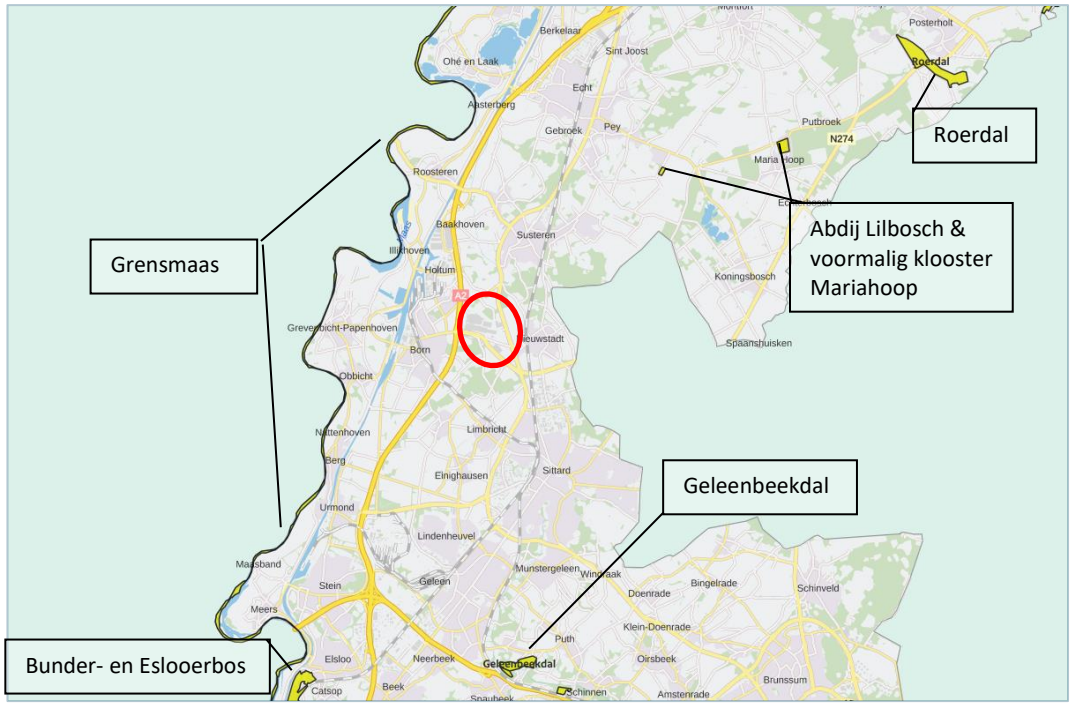

Figuur 5.28. Ligging plangebied (rode contour) ten opzichte van de Natura 2000-gebieden (geel). Bron: AERIUS Calculator.

Het Natura 2000-gebied Grensmaas betreft een Habitatrichtlijngebied. Het gebied is in 2013 definitief aangewezen als Natura 2000-gebied. De instandhoudingsdoelen zijn in Tabel 5.3 opgenomen. Op 23 februari 2018 heeft minister Schouten van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV) een ontwerp-wijzigingsbesluit voor diverse Habitatrichtlijngebieden getekend. Daarin zijn voor een groot aantal Natura 2000-gebieden (habitatrichtlijngebieden) instandhoudingsdoelen voor een aantal habitattypen en/of habitatsoorten toegevoegd, ook voor het Natura 2000-gebied Grensmaas. Het ministerie van LNV heeft aangegeven dit besluit niet te gaan vaststellen (kamerbrief Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, dd. 13-11-2019, kenmerk: DGNVLG / 19260351). Omdat dit ontwerp-besluit tot doel heeft een gebied tijdig de bescherming te bieden die aan het gebied toekomt op grond van de Habitatrichtlijn, zijn deze ontwerp-doelstellingen meegenomen in de voorliggende rapportage. Deze doelen zijn ook in tabel 5.3 aangegeven

Tabel 5.3: Instandhoudingsdoelen Natura 2000-gebied Grensmaas. De doelen uit het ontwerp-aanwijzingsbesluit zijn cursief aangegeven.

		Doelst. Opp.vl.	Doelst. Kwal.	Doelstelling populatie
Habitattypen				
H3260B	Beken en rivieren met waterplanten grote fonteinkruiden)	>	=	
H3270	Slikkige rivieroevers	=	>	
H6430A	Ruigten en zomen (moerasspirea)	=	=	
H6430C	*Ruigten en zomen (droge bosranden)*	=	=	
H91E0A	Vochtige alluviale bossen (zachthoutooibossen)	=	>	
H91E0C	*Vochtige alluviale bossen (beekbegeleidende bossen)*	=	>	
Habitatsoorten				
H1099	Rivierprik	=	=	>
H1106	*Zalm*	=	=	>
H1163	Rivierdondperad	=	=	=
H1337	Bever	=	=	=

Legenda

=	Behoud
>	Uitbreiding omvang of verbetering kwaliteit

Het Natura 2000-gebied Geleenbeekdal betreft een Habitatrichtlijngebied. Het gebied is in 2013 definitief aangewezen als Natura 2000-gebied. Ook voor dit Natura 2000-gebied is in het ontwerp-aanwijzingsbesluit van februari 2018 een aanvullend instandsdoel opgenomen. De instandhoudingsdoelen zijn in Tabel 5.4 opgenomen.

Tabel 5.4: Instandhoudingsdoelen Natura 2000-gebied Geleenbeekdal. De doelen uit het ontwerp-aanwijzingsbesluit zijn cursief aangegeven.

		Doelst. Opp.vl.	Doelst. Kwal.	Doelstelling populatie
Habitattypen				
H7230	Kalkmoerassen	>	>	
H6430A	*Ruigten en zomen (moerasspirea)*	=	=	
H91E0C	Vochtige alluviale bossen (beekbegeleidende bossen)	>	>	
H9120	Beuken-eikenbossen met hulst	=	=	
H9160B	Eiken-haagbeukenbossen	=	>	
Habitatsoorten				
H1014	Nauwe korfslak	=	=	=
H1016	Zeggekorfslak	=	=	>
H1083	Vliegend hert	=	=	=

Legenda

=	Behoud
>	Uitbreiding omvang of verbetering kwaliteit

5.4 Goudgroene en zilvergroene natuurzone en bronsgroene landschapszone

Op meerdere locaties binnen het plangebied zijn in het kader van de Omgevingsverordening Limburg 2014 beschermde gebieden aanwezig. Hieronder zijn per beschermingsregime de raakvlakken omschreven.

5.4.1 Goudgroene natuurzone

In delen van het plangebied is goudgroene natuurzone (Natuurnetwerk Nederland) aanwezig (zie figuur 5.29). De gebieden aangewezen als goudgroene natuurzone zijn:

- Sterrenbos;
- Populierenbossen;
- Bosgebieden ten noorden van de Geleenbeek;
- Groenstroken ten zuiden van N276.

Ook de natuur in de zuidelijke oksel van de kruising N297 en N276 is aangeduid als goudgroene natuurzone.

Figuur 5.29. Ligging plangebied ten opzichte van goudgroene en zilvergroene natuurzone en bronsgroene landschapszone (portal.prvlimburg.nl/viewer).

In het natuurbeheerplan zijn de volgende natuurbeheertypen aangewezen: N14.03. Haagbeuken- en essenbos, N15.02. Dennen- eiken- en beukenbos, N12.05. Kruiden- of faunarijke akker en N12.02. Kruiden- en faunarijk grasland en N16.01. Droog bos met productie (Provincie Limburg, 2019) (zie figuur 5.30).

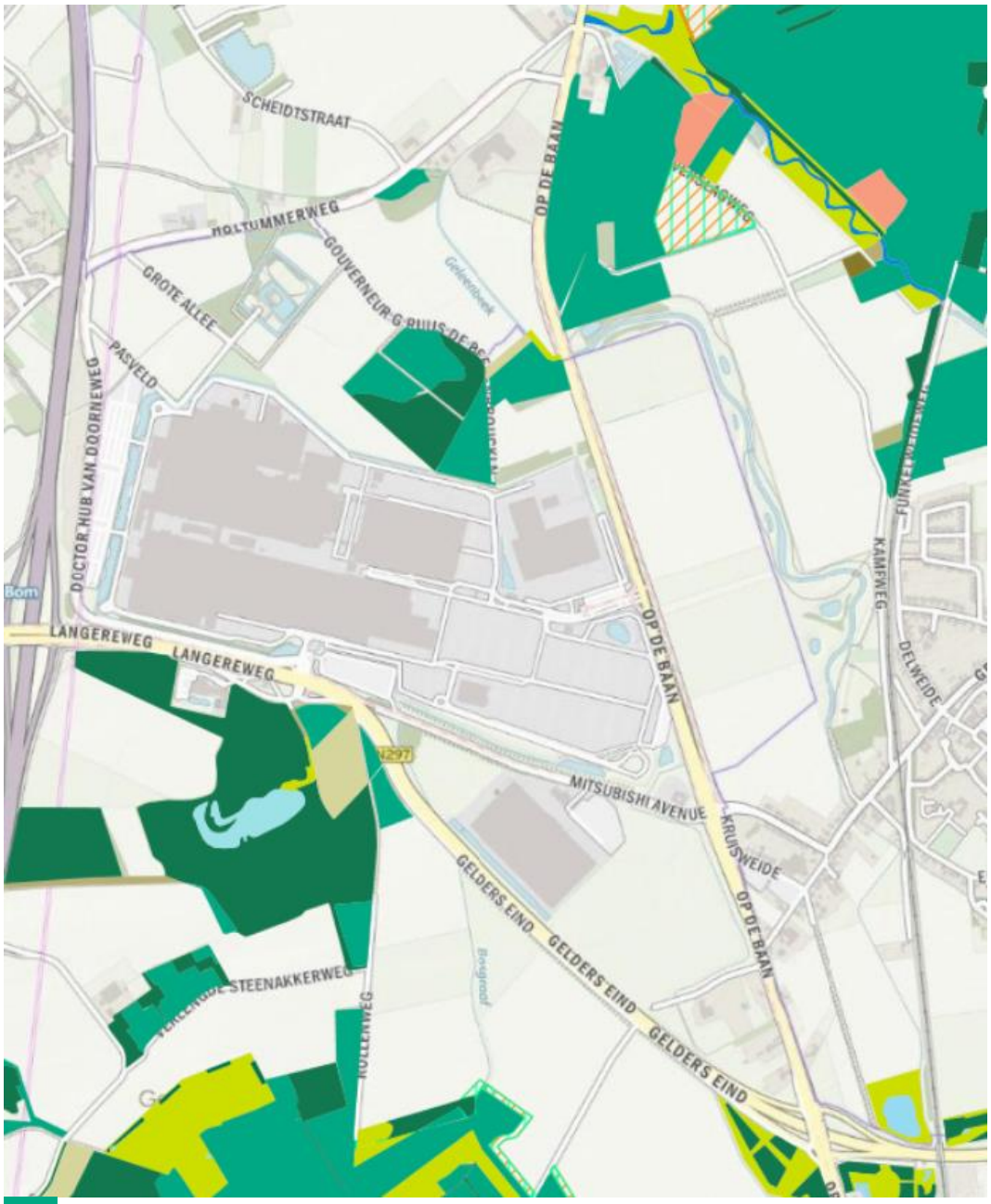

N14.03. Haagbeuken- en essenbos

N15.02. Dennen- eiken- en beukenbos

N12.05. Kruiden- of faunarijke akker

N16.01. Droog bos met productie

N12.02. Kruiden- en faunarijk grasland

Figuur 5.30. Beheertypen in het plangebied o.b.v. beheertypenkaart 2019 (portal.prvlimburg.nl).

Wezenlijke kenmerken en waarden natuurbeheertypen

Voor een goudgroene natuurzone geldt dat de wezenlijke waarden en kenmerken van dat gebied niet mogen worden aangetast (nee, tenzij-principe). Als ecologische (wezenlijke) waarden en kenmerken gelden het areaal, samenhang en de kwaliteit in de vorm van de hiervoor reeds

genoemde natuurbeheertypen zoals vastgelegd op de beheertypenkaart en de ambitiekaart van het natuurbeheerplan.

Op basis van de monitoring en natuurkwaliteit (BIJ12, 2019) blijkt dat de wezenlijke kenmerken en waarden van Dennen-, eiken- en beukenbos bestaan uit;

- Structuur; gemengd/Europees bos, aanwezigheid van struweel en open plekken, gelaagde boomfase en de aanwezigheid van dikke dode- en dikke levende bomen.
- Flora- en fauna; de wezenlijke kenmerken en waarden bestaan uit de aanwezigheid van **kwalificerende planten** (*bochtige klaver, bosanemoon, dalkruid, dennenorchis, dennenwolfsklauw, dubbelloof, Duitse brem, echte guldenroede, fraai hertshooi, gebogen driehoeksvaren, geschubde mannetjesvaren, gewone salomonszegel, grote veldbies, hengel, klein wintergroen, kleine keverorchis, koningsvaren, kranssalomonszegel, lelietje-van-dalen, linnaeusklokje, mispel, ruige veldbies, schaduwkruiskruid, steenbraam, stekende wolfsklauw, stengelloze sleutelbloem, stippelvaren, stofzaad, valse salie, valse zandzegge, wilde narcis s.s., witte klaverzuring, witte veldbies, zevenster, Zweedse kornoelje*) **en kwalificerende broedvogels** (*appelvink, boomklever, boomleeuwerik, fluiter, geelgors, groene specht, keep, kleine bonte specht, middelste bonte specht, raaf, sijs, vuurgoudhaan, wespendief, wielewaal, zwarte specht*).
- Ruimtelijke condities; de omvang en/of mate van samenhang met andere bossen.

Op basis van de monitoring en natuurkwaliteit (BIJ12, 2019) blijkt dat de wezenlijke kenmerken en waarden van Haagbeuken- en essenbos bestaan uit;

- Structuur; gemengd/Europees bos, aanwezigheid van struweel en open plekken, gelaagde boomfase en de aanwezigheid van dikke dode- en dikke levende bomen.
- Flora- en fauna: de wezenlijke kenmerken en waarden bestaan uit de aanwezigheid van **kwalificerende planten** (*aardbeiganzerik, amandelwolfsmelk, berghertshooi, blaasvaren, bleek bosvogeltje, bleeksporig bosviooltje, bleke zegge, borstelkrans, bosbingelkruid, bosboterbloem, bosdravik, bosereprijs, bosgeelster, boslathyrus, bosmuur, bosroos, boszegge, bottelroos, bruinrode wespenorchis, christoffelkruid, daslook, dichte bermzegge, donderkruid, donkersporig bosviooltje, eenbes, eenbloemig parelgras, fraai hertshooi, geelgroene wespenorchis, gele anemoon, gele kornoelje, gele monnikskap, gevlekt hertshooi, gewone bermzegge, groene bermzegge, grote keverorchis, gulden boterbloem, heelkruid, klein heksenkruid, herfsttijloos, hokjespeul, kleine kaardebol, knollathyrus, knolribzaad, kraagroos, kruidvlier, kruisbes, kruisbladwalstro, lansvaren, lievevrouwebedstro, mannetjesorchis, muskuskruid, rood peperboompje, ruig hertshooi, ruig klokje, ruwe dravik, schedegeelster, slanke sleutelbloem, stengelloze sleutelbloem, stijve naaldvaren, stijve steenraket, tongvaren, torenkruid, tweestijlige meidoorn, viltroos, vingerzegge, vliegenorchis, vogelnestje, wegedoorn, welriekende agrimonie, wild kattekruid, winterlinde, wit bosvogeltje, witte engbloem, witte rapunzel, zwartblauwe rapunzel*) **en kwalificerende broedvogels** (*appelvink, boomklever, boomleeuwerik, fluiter, geelgors, groene specht, keep, kleine bonte specht, middelste bonte specht, raaf, sijs, vuurgoudhaan, wespendief, wielewaal, zwarte specht*).
- Ruimtelijke condities: de omvang en/of mate van samenhang met andere bossen.

Op basis van de monitoring en natuurkwaliteit (BIJ12, 2019) blijkt dat de wezenlijke kenmerken en waarden van Kruiden- en faunarijk grasland bestaan uit;

- Structuur; combinatie van struweel, solitaire bomen/kleine bosschages en slootlengte.
- Flora- en fauna; de wezenlijke kenmerken en waarden bestaan uit de aanwezigheid van **kwalificerende planten** (*bochtige klaver, echte koekoeksbloem, gewone brunel, gewone margriet, grote ratelaar, kamgras, karwijvarkenskervel, klavervreter, klein vogelpootje, knolvossenstaart, knoopkruid, moerasstruisgras, muizenoor, polei, spits havikskruid, waterkruiskruid, witte munt, zwarte zegge*) **en kwalificerende dagvlinders** (*argusvlinder, bruin blauwtje, bruine vuurvlinder, bruin zandoogje, geelsprietdikkopje, groot dikkopje, hooibeestje, kleine parelmoervlinder, zwartsprietdikkopje*).
- Ruimtelijke condities; de omvang en/of mate van samenhang met andere graslanden.

Op basis van de monitoring en natuurkwaliteit (BIJ12, 2019) blijkt dat de wezenlijke kenmerken en waarden van Kruiden- of faunarijke akker bestaan uit;

- Structuur; voor dit beheertype zijn structuurkenmerken niet relevant.
- Flora- en fauna; de wezenlijke kenmerken en waarden bestaan uit de aanwezigheid van **kwalificerende planten** (*aardaker, aardkastanje, akkerandoorn, akkerboterbloem, akkerdoornzaad, akkergeelster, akkerklokje, akkerleeuwenbek, akkerogentroost, akkerviltkruid, akkerzenegroen, behaarde boterbloem, blauw guichelheil, blauw walstro, blauwe leeuwenbek, bleekgele hennepnetel, bolderik, brede raai, brede wolfsmelk, doffe ereprijs, dolik, doorgroeide boerenkers, dreps, driehoornig walstro, driekleurig viooltje, Duits viltkruid, dwerggras, dwergviltkruid, eironde leeuwenbek, Franse boekweit, Franse silene, geel viltkruid, gegroefde veldsla, gele ganzenbloem, geoorde veldsla, getande veldsla, gewone veldsla, gewone vogelmelk, glad biggenkruid, gladde ereprijs, groot spiegelklokje, grote leeuwenklauw, handjesereprijs, harige ratelaar, heelbeen, hennepvreter, hondspeterselie, kalkraket, klein spiegelklokje, klein tasjeskruid, kleine leeuwenbek, kleine wolfsmelk, korenbloem, korensla, liggend hertshooi, naakte lathyrus, naaldenkervel, nachtkoekoeksbloem, roggelelie, rood guichelheil, ruige klaproos, ruw parelzaad, slanke wikke, slofhak, smalle raai, spatelviltkruid, spiesleeuwenbek, stijf vergeet-mij-nietje, stijve wolfsmelk, stinkende ganzenvoet, stinkende kamille, tengere veldmuur, valse kamille, veelkleurig vergeet-mij-nietje, vlasdolik, vlashuttentut, vlaswarkruid, vroege ereprijs, wilde ridderspoor, wilde weit, zilverhaver, zomeradonis*) **en kwalificerende broedvogels** (*geelgors, gele kwikstaart, graspieper, grauwe gors, grauwe kiekendief, kwartel, kwartelkoning, ortolaan, patrijs, veldleeuwerik*).
- Ruimtelijke condities; voor dit beheertype zijn ruimtelijke condities niet relevant.

Wezenlijke kenmerken en waarden plangebied

Vooral het oude Sterrenbos scoort hoog voor wat betreft de wezenlijke kenmerken en waarden die goudgroene natuurzone bepalen met een grote hoeveelheid dikke levende, en enkele dode, eiken dat via de oostelijke aangeplante populierenbossen een verbinding vormt met het IJzerenbos en de Geleenbeek.

Sterrenbos ('Dennen-, eiken- en beukenbos' en 'Haagbeuken- en essenbos')

In relatie tot de **structuur** van het natuurbeheertype 'Haagbeuken- en essenbos' geldt dat er variatie in inheemse boomsoorten (zomereik, ratelpopulier, gewone es en zoete kers) is. Er staan echter, met name in het oostelijke deel, een aantal oude Amerikaanse eiken. Naast de variatie in boomsoorten zijn een aantal dode bomen en relatief veel dikke levende bomen aanwezig. Ook zijn in het bos een aantal open plekken aanwezig en tevens is sprake van een gelaagde boomfase (eiken met daaronder voornamelijk ratelpopulier). De waarde van de structuur van het Sterrenbos is hiermee hoog. De planten en broedvogels in het Sterrenbos zijn geïnventariseerd. Van het natuurbeheertype Dennen-, eiken- en beukenbos zijn 4 kwalificerende planten (bosanemoon, dalkruid, gewone salomonszegel en lelietje-van-dalen) en 4 kwalificerende broedvogels (appelvink, boomklever, groene specht en kleine bonte specht (de wielewaal is

eenmaal waargenomen)) waargenomen, van het natuurbeheertype Haagbeuken- en essenbos zijn 3 kwalificerende planten (boszegge, eenbes en slanke sleutelbloem) en 4 kwalificerende broedvogels (appelvink, boomklever, groene specht en kleine bonte specht (de wielewaal is eenmaal waargenomen)) waargenomen. De **flora en fauna** van het Sterrenbos is hiermee van hoge kwaliteit. Het Sterrenbos (~7ha) is gelegen naast aangeplant populierenbos dat doorloopt tot aan de N276. Aan de oostzijde van de N276 is, op een afstand van circa 90 meter, weer bos aanwezig. Ook de **ruimtelijke condities** van het Sterrenbos scoren in de huidige situatie hoog.

Populierenbossen (Haagbeuken- en essenbos)
In relatie tot de **structuur** van het natuurbeheertype 'Haagbeuken- en essenbos' geldt dat er vrijwel geen variatie in inheemse boomsoorten is. Het aantal open plekken en dikke bomen is beperkt. De waarde van de structuur van het natuurbeheertype is laag. De flora en fauna van de populierenbossen is minder uitgebreid geïnventariseerd. De territoria van de broedvogels die in het Sterrenbos voorkomen bevinden zich ook deels in de populierenbossen. Ook enkele planten van die in het Sterrenbos voorkomen komen voor in de populierenbossen. Deze bossen hebben echter een minder gevarieerde kruiden laag. De **flora en fauna** van de populierenbossen zijn hiermee van gemiddelde kwaliteit. De populierenbossen vormen staan in verbinding met het Sterrenbos en de bosgebieden ten oosten van de N276. De **ruimtelijke condities** van de populierenbossen scoren in de huidige situatie hoog.

Kruiden- en faunarijk grasland en Kruiden- of faunarijke akker
De stroken goudgroene natuurzone ten noorden van het populierenbos en deels langs de Geleenbeek zijn geïsoleerde graslanden. In het veld zijn de stroken goudgroene natuurzone niet te onderscheiden van de naastgelegen agrarische percelen (zie Figuur 5.31). De structuur van het Kruiden- en faunarijk grasland scoort, als gevolg van de ligging naast de bosrand en in de nabijheid van de Geleenbeek hoog. De ruimtelijke condities zijn echter beperkt aangezien de graslanden niet in verbinding staan met andere graslanden in de goudgroene natuurzone. Ook de kwaliteit is beperkt, de natuurbeheertypen hebben een intensief beheerd karakter. Geen van de kwalificerende soorten wordt verwacht.

Figuur 5.31. Impressie Kruiden- of faunarijke akker (links) en Kruiden- en faunarijk grasland (rechts).

5.4.2 Zilvergroene natuurzone

Binnen het plangebied is één strook zilvergroene natuurzone aanwezig (zie figuur 5.21). Dit betreft de oude laan die in het Sterrenbos is gelegen.

5.4.3 Bronsgroene landschapszone

De noordzijde van het plangebied is aangewezen als bronsgroene landschapszone (zie figuur 5.21). Het betreffen de percelen ten noorden van de 'Gouverneur G. Ruijs de Beerenbroucklaan' en de Geleenbeekdal en percelen daar ten noorden van aan de oostzijde van de N276.

5.5 Houtopstanden

Wet natuurbescherming
De grens bebouwde kom Houtopstanden Wet natuurbescherming (voormalige Boswet) van de gemeente Sittard-Geleen volgt globaal de huidige begrenzing van het bedrijventerrein VDL (zie Figuur 5.32). De te rooien houtopstanden bevinden zich hoofdzakelijk buiten de bebouwde kom Houtopstanden. Vrijwel alle houtopstanden vallen hiermee onder de beschermding van de Wet natuurbescherming. Er zijn echter enkele uitzonderingen:

- De bomenrijen langs de Mitsubishi Avenue (gelegen binnen de bebouwde kom);
- De fruitboomgaard ten noorden van VDL Nedcar;
- Solitaire bomen ten oosten van de N276.

De overige houtopstanden vallen onder de bescherming van de Wet natuurbescherming.

Figuur 5.32. Ligging bebouwde kom Houtopstanden Wet natuurbescherming Sittard-Geleen (Bron: Gemeente Sittard-Geleen, 30-07-2019).

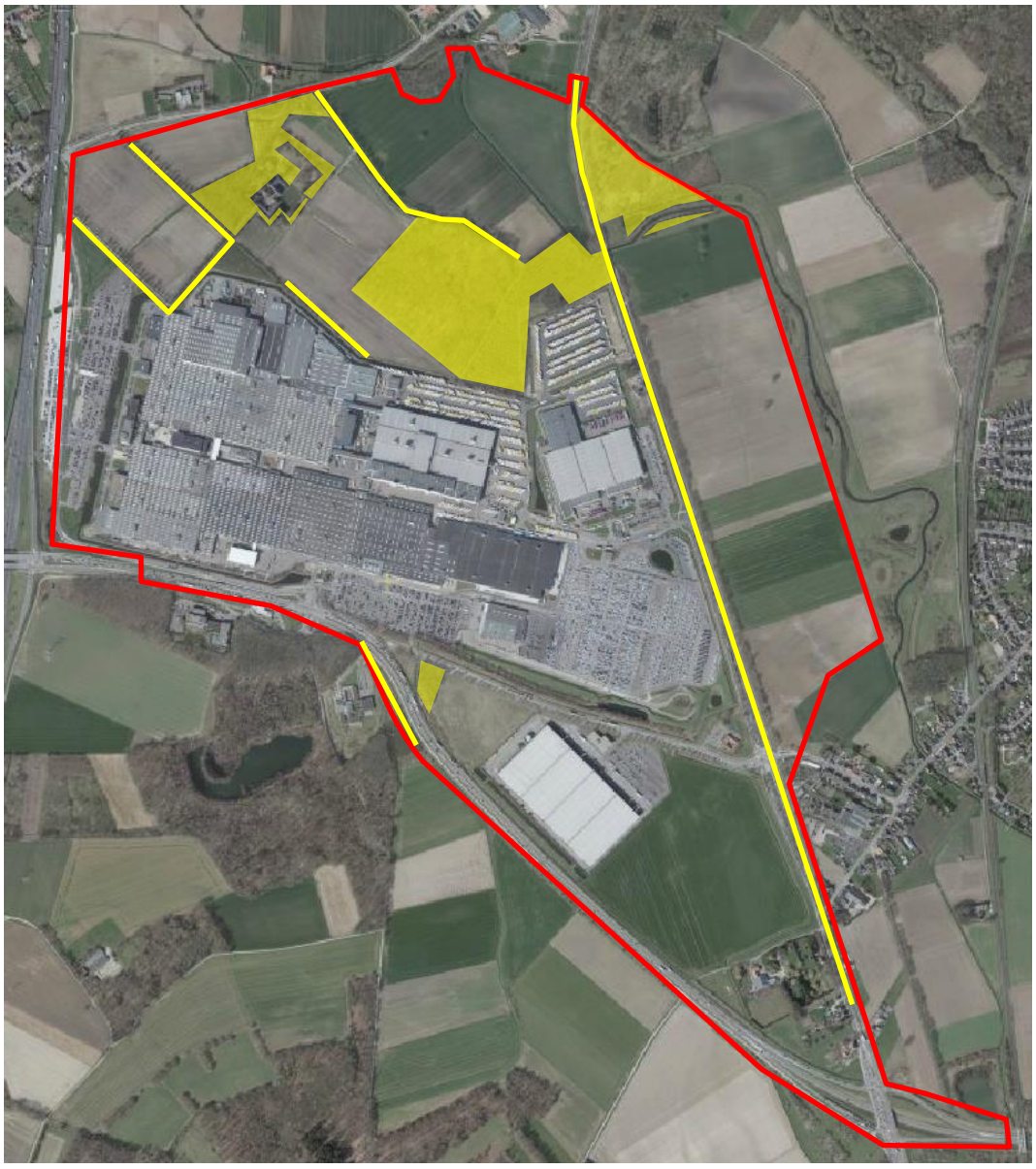

Figuur 5.33. Houtopstanden binnen het plangebied die vallen onder de bescherming van houtopstanden uit de Wet natuurbescherming (gele lijn: lijnvormige houtopstand, geel vlak: vlak houtopstand weergegeven).

APV – Sittard-Geleen

De bescherming van houtopstanden zoals verwoord in de APV van Sittard-Geleen (datum inwerkingtreding 21-03-2018) is van toepassing op het gehele grondgebied van Sittard-Geleen (dus ook buiten de bebouwde kom Houtopstanden Wet natuurbescherming. In artikel 4.11 van de APV zijn meerdere categorieën benoemd waarbij geen sprake is van een kapverbod (zie tekstkader 5.1).

APV Sittard-Geleen; Artikel 4:11 Omgevingsvergunning voor het vellen van houtopstanden

1. Het is verboden zonder vergunning van het bevoegd gezag houtopstand te vellen of te doen vellen.

2. Het verbod geldt niet voor houtopstanden die op bosbouwkundige of bedrijfseconomische wijze worden geëxploiteerd, tenzij de houtopstand voorkomt op de door het college vastgestelde lijst van waardevolle of beeldbepalende bomen, indien het betreft:
a. populieren en wilgen als wegbeplanting en eenrijige beplantingen op of langs landbouwgronden, tenzij deze zijn geknot;
b. vruchtbomen (laagstam) en windschermen om boomgaarden;
c. fijnsparren of andere coniferen, niet ouder dan twaalf jaar, bestemd om te dienen als kerstbomen en geteeld op daarvoor in het bijzonder bestemde terreinen;
d. kweekgoed;
e. houtopstand die bij wijze van dunning moet worden geveld;
f. houtopstand die deel uitmaakt van als zodanig bij het Bosschap geregistreerde bosbouwondernemingen en niet gelegen is binnen een bebouwde kom tenzij de houtopstand een zelfstandige eenheid vormt die ofwel geen grotere oppervlakte beslaat dan 10 are;

3. Het in het eerste lid gestelde verbod geldt niet voor:
a. een houtopstand in een tuin en erf behorende bij een woning waarbij het oppervlak van het perceel (erf inclusief bebouwing) kleiner dan 2000 m² is, tenzij de houtopstand voorkomt op de door het college vastgestelde lijst van monumentale en waardevolle bomen;
b. bomen in de openbare ruimte, in eigendom van de gemeente en behorende tot de in het kader van het bomenbeleidsplan vastgestelde tertiaire boomstructuur, die in het licht van de uitvoering van een (her)inrichtingsplan of het uitvoeringsplan bomenbeheer na samenspraak met de buurtbewoners dienen te worden gekapt;
c. houtopstanden op industrieterreinen van meer dan 1 ha oppervlakte waarvoor het college een groenbeheerplan heeft goedgekeurd, tenzij de houtopstand voorkomt op de door het college vastgestelde lijst van waardevolle of beeldbepalende bomen;
d. gemeentelijke bomen in de tertiaire boomstructuur die na toepassing van de criteria ten aanzien van monumentaal en waardevol niet als zodanig in de vastgestelde lijst van waardevolle en monumentale bomen kunnen voorkomen.

4. Het in het eerste lid gestelde verbod geldt verder niet voor:
a. Houtopstand die moet worden geveld krachtens de Plantenziektewet of krachtens een aanschrijving of last van het college, zulks onverminderd het bepaalde in artikel 4:12b en 4:12d;
b. Het periodiek vellen van hakhout, een houtwal of een beplanting van bosplantsoen ter uitvoering van regulier onderhoud;
c. Het periodiek knotten of kandelaberen als cultuurmaatregel bij daarvoor geschikte boomsoorten.
d. Het dunnen van houtopstand.

Tekstkader 5.1. Regels ten aanzien van de bescherming van houtopstanden in de gemeente Sittard-Geleen. Bron: Algemene Plaatselijke Verordening Sittard-Geleen, datum inwerkingtreding 21-03-2018.

Artikel 4.11 lid 2: De fruitboomgaard aangrenzend aan de noordzijde van het huidige terrein is aangeplant als commerciële fruitgaard en is nog in gebruik. Voor deze houtopstand geldt geen kapverbod. Het Sterrenbos en het aangrenzende populierenbos worden, in opdracht van VDL Nedcar, beheerd door de Bosgroep Zuid-Nederland. In artikel 4.11, lid2f is een uitzondering van het kapverbod opgenomen voor een houtopstand die deel uitmaakt van als zodanig bij het Bosschap geregistreerde bosbouwondernemingen. De Bosgroepen waren bij het Bosschap geregistreerde bosbouwondernemingen. Ook zijn de bossen buiten de bebouwde kom Boswet gelegen. Het Bosschap is echter in 2015 opgeheven waardoor onduidelijk is of de bosschages onder de uitzonderingscategorie f vallen. In het kader van de Natuurtoets is ervan uitgegaan dat het Sterrenbos niet uitgezonderd is

Artikel 4.11 lid 3: In de zuidelijke hoek van het PIP zijn meerdere woningen met erven aanwezig. Voor de houtopstanden op de kleinere (< 2.000 m^2) percelen geldt geen kapverbod (artikel 4.11 lid3a). Een aantal percelen is echter groter dan 2.000 m^2. Voor de houtopstanden op de grotere percelen geldt geen uitzondering. Geen van de houtopstanden binnen het PIP staan vermeld op de lijst met monumentale en waardevolle bomen. Ook vallen geen van de houtopstanden onder de tertiaire bomenstructuur, of is sprake van houtopstanden op een industrieterrein van meer dan 1 hectare.

Artikel 4.11 lid 4: Er is geen sprake van het rooien van bomen in het kader van beheer. De uitzonderingen uit Artikel 4.11 lid 4 zijn niet van toepassing.

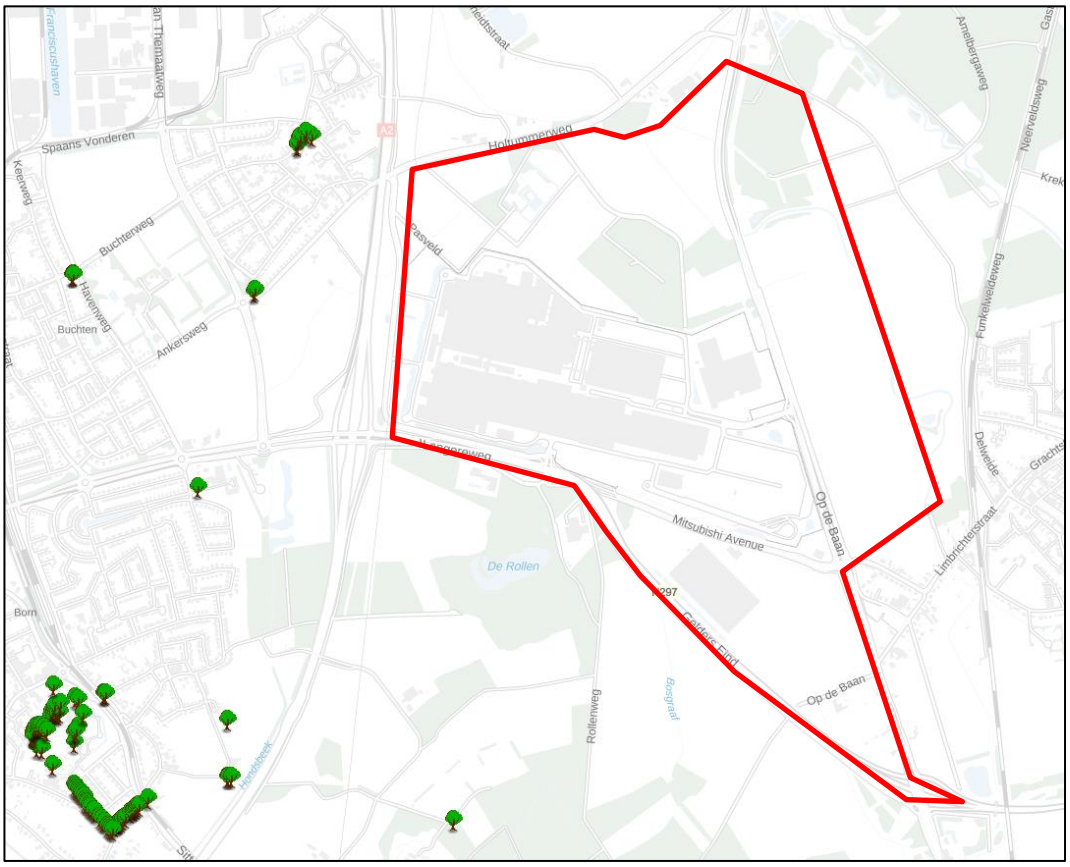

Figuur 5.34. Uitsnede digitale kaart Monumentale en waardevolle bomen "bomenpaspoort" met de globale ligging van het plangebied (rood). Bron: http://sittard-geleen.gispubliek.nl/bomenpaspoort

Primair	De landschappen (buitengebied) incl. de ecologische corridors
	Stadsparken
	Hoogwaardige stedelijke ruimten zoals pleinen, winkelcentra etc.
	Beschermde stads- en dorpsgezichten
	Schootsvelden
	De beekdalen
	Stedelijke ecologische zones
	Stads- en dorpsranden
	Begraafplaatsen
	Speelvoorzieningen op stadsdeelniveau
	Bijzondere plekken
	Stroomwegen
	Gebiedsontsluitingswegen; regionaal verkeerswegennet
	Gebiedsontsluitingswegen buiten bebouwde kom
	Gebiedsontsluitingswegen binnen bebouwde kom
Secundair	Wijkparken
	Buurt en blokgroen met afschermende functie
	Groen op bedrijventerreinen met afschermende functie
	Speelvoorzieningen op wijkniveau
	Sportparken
	Volkstuinen
	Erftoegangswegen- Wijkontsluitingswegen
Tertiair	Buurtparken
	Buurt- en blokgroen zonder afschermende functie
	Groen op bedrijventerreinen zonder afschermende functie
	Speelvoorzieningen op buurt- en blokniveau
	Erftoegangswegen- Woonstraten

Figuur 5.35. Overzicht van de (groen)voorzieningen en de plek die zij hebben in de groenstructuur. Dit is tevens het basisprincipe voor de uitwerking van de bomenstructuur (overgenomen uit Bomenbeleidsplan Sittard-Geleen 2013).

Concluderend zijn in figuur 5.36 de locaties van de beschermde houtopstanden onder de APV Sittard-Geleen weergegeven.

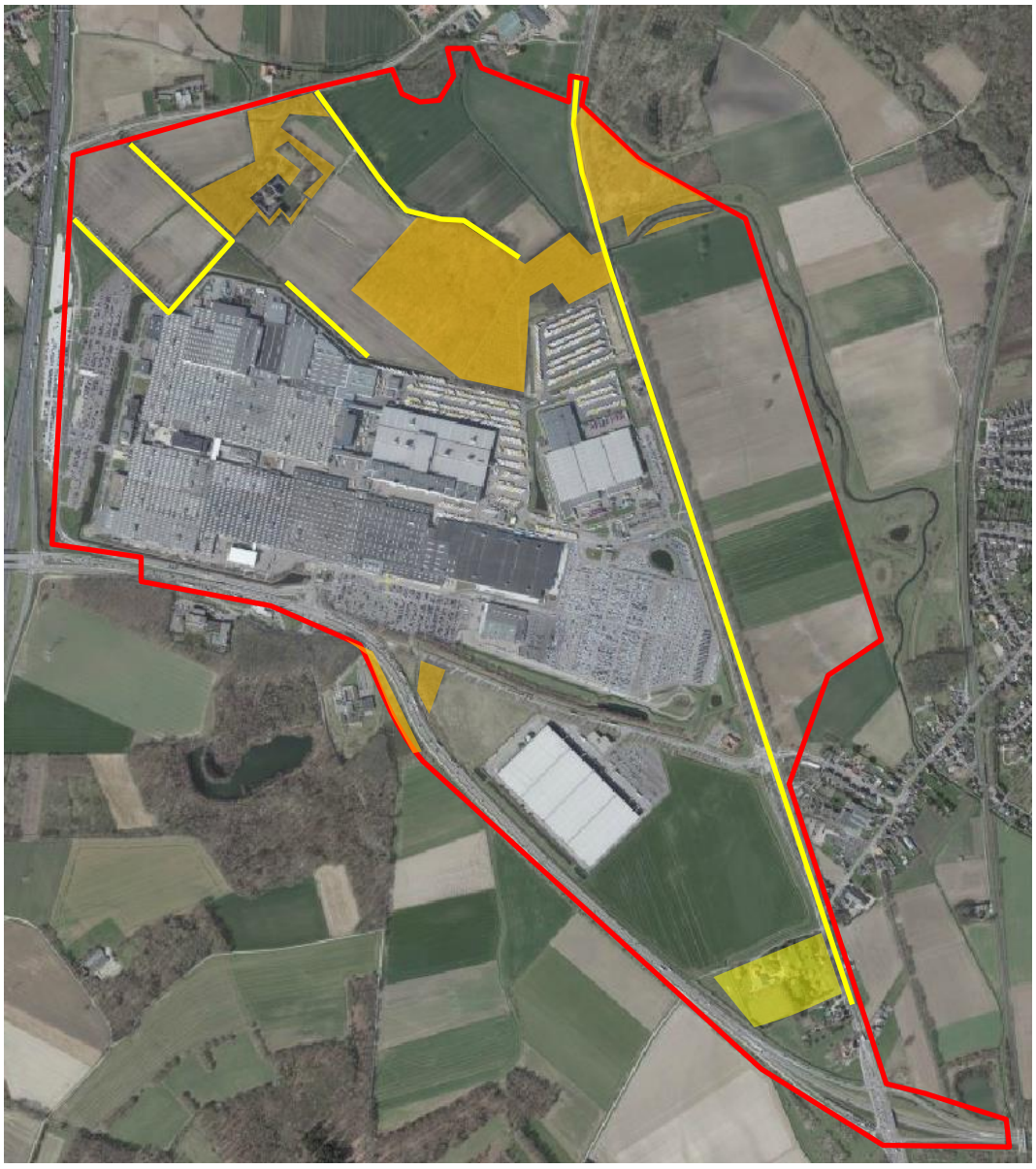

Figuur 5.36. Houtopstanden binnen het plangebied die vallen onder de bescherming van houtopstanden uit de APV Sittard-Geleen (gele lijn: lijnvormige houtopstand vallend onder APV, geel vlak: vlak houtopstand vallend onder APV, oranje: onduidelijk of houtopstand conform APV beschermd is).

6 Toetsing Uitbreiding VDL Nedcar

6.1 Leeswijzer

Het planvoornemen bestaat uit twee delen; 'uitbreiding VDL Nedcar' en 'aanpassingen infrastructuur'. In dit hoofdstuk worden de resultaten en effecten m.b.t. de aanwezige natuurwaarde uiteengezet voor de 'uitbreiding VDL Nedcar'. In hoofdstuk 7worden de resultaten en effecten m.b.t. de 'aanpassingen infrastructuur' uiteengezet.

Relevant voor natuur is dat ten behoeve van de uitbreiding de aanwezige groenstructuren ten noorden van het bestaande bedrijventerrein worden aangetast en deels verwijderd. Hieronder vallen het populierenbos, het zuidelijk deel van het Sterrenbos, de fruitboomgaard en de bomenlanen langs de Grote Allee, Kleine Allee en Pasveld. Tevens worden aanwezige wateren verplaatst.

6.2 Toetsing soortbescherming

Ten behoeve van de uitbreiding van het bedrijventerrein worden de aanwezige groenstructuren ten noorden van het bestaande bedrijventerrein verwijderd. Hieronder vallen het populierenbos, het zuidelijk en noordoostelijk deel van het Sterrenbos, de fruitboomgaard en de bomenlanen langs de Kleine Allee en Pasveld (de bomen langs de Grote Allee blijven behouden). Tevens worden aanwezige wateren gedempt en worden de agrarische percelen bouwrijp gemaakt. De bomenrijen langs de N276 worden mogelijk gerooid.

Op basis van de bureaustudie in combinatie met het terreinbezoek en nader onderzoek is gebleken dat de volgende beschermde – niet permanent vrijgestelde - soorten binnen het plangebied voorkomen dan wel dat het gebied geschikt leefgebied biedt: kerkuil, bosuil, vleermuizen, das, bever, steenmarter, wild zwijn, eekhoorn, damhert en kleine ijsvogelvlinder.

De onderstaande effectbeoordeling richt zich alleen op deze soort(groep)en. Overige beschermde soorten zijn uitgesloten en ondervinden geen effect van het voornemen.

6.2.1 Vogels

Vogels met jaarrond beschermd nest
Er is een aantal vogelsoorten waarvan de broedplaatsen jaarrond beschermd zijn en bij verwijdering van de broedplaats altijd ontheffing moet worden aangevraagd. Dit zijn, in Limburg, de zogenoemde categorie 1 t/m 3 vogelsoorten.

Kerkuil/Torenvalk
Bekend is dat in Kasteel Wolfrath een verblijfplaats van de kerkuil aanwezig is in een kerkuilenkast en in 2020 is deze kast in gebruik door een torenvalk. Daarom worden beide soorten tegelijkertijd beschouwd.

Deze kast blijft behouden, dus de verblijfplaats wordt niet vernietigd. Ook de functionaliteit van deze verblijfplaats blijft behouden. Dit wordt in de volgende alinea's toegelicht.

De kerkuil is een soort die voorkomt in cultuurland met gras- en bouwlanden die begrensd worden door kruidenrijke akkerranden, houtwallen, heggen of bosjes. De soort broedt in Nederland voornamelijk in nestkasten. Een leefgebied varieert van 60 hectare in een voor de kerkuil heel goed gebied, tot 1200 hectare in een voor de kerkuil heel arm gebied. De grootte van

het functionele leefgebied wordt grotendeels bepaald door het voedselaanbod (BIJ12, 2017b). De torenvalk komt voor in een verscheidenheid aan landschappen, cultuurland, natuurgebieden en ook steden met een voorkeur voor open landschappen.

De kerkuil/torenvalk broedt in menselijke bebouwing en wordt beschouwd als weinig/beperkt verstoringsgevoelig (Krijgsveld et al., 2009). De verblijfplaats bevindt zich op een afstand van ten minste 70 meter van de uitbreiding van het bedrijventerrein. Daarbij geldt dat de verblijfplaats zich bevindt in het kasteel en is afgeschermd van de omgeving door middel van houtopstanden (die behouden blijven). Op basis van de afstand in combinatie met de afgeschermde ligging en de beperkte verstoringsgevoeligheid kan worden uitgesloten dat sprake is van verstoring van de verblijfplaats van de kerkuil/torenvalk. Daarnaast is ten zuiden van het VDL terrein (woningen langs de Limbrichterweg) een roestplaats van de kerkuil aanwezig. Dergelijke locaties worden gebruikt door de kerkuil om te rusten en te slapen.

Als gevolg van de voorgenomen ontwikkeling gaat een deel van de functionele leefomgeving (zie Figuur 6.1) van de kerkuil/torenvalk verloren. In de omgeving is echter voldoende geschikt foerageergebied aanwezig waardoor uitgesloten kan worden dat sprake is van een aantasting die effect heeft op de verblijfplaats. Er wordt daarom geconcludeerd dat er geen sprake is van overtreding van verbodsbepalingen. Tevens wordt het gebied aan de noordzijde van het bedrijventerrein natuurlijk ingericht waardoor sprake zal zijn van een kwaliteitsimpuls voor de soorten.

Figuur 6.1. Impressie minimale grootte (60 hectare) van het leefgebied van de kerkuil.

Bosuil

Als gevolg van het voornemen gaat een deel van het leefgebied van de bosuil verloren. Er is geen sprake van een verlies van een vaste verblijfplaats.
In de omgeving is echter voldoende geschikt foerageergebied aanwezig. Het territorium van een bosuil varieert van 15 -20 ha minimaal tot 40ha. Er zijn nog grotere territoria bekend wanneer de prooidichtheid zeer laag is. Door de flexibiliteit in prooikeuze kan de bosuil in relatief veel landschapstypen gedijen (Vogelbescherming, 2019). De bosuil komt voor in verschillende

landschapstypen; open loofbos of gemengd bos, boerenerven, (stads)parken, groene woonwijken met oude bomen en grote binnentuincomplexen. Het resterende leefgebied heeft voldoende (oude) bomen, er is heel het jaar voedsel beschikbaar én bereikbaar en er zijn voldoende roest- en broedplaatsen aanwezig.
Omdat de bosuil flexibel is in zijn prooikeuze en kan gedijen in verschillende landschapstypen, is in de ruime omgeving voldoende geschikt leefgebied aanwezig in de vorm van bosschages, akkerland en agrarische bedrijven. Daaruit wordt ook geconcludeerd dat het foerageergebied dat verdwijnt niet te beschouwen is als essentieel foerageergebied voor het functioneren van nesten in de omgeving. Het ruimtebeslag leidt daarmee niet tot een overtreding van verbodsbepalingen uit de Wet natuurbescherming.

Daarnaast zal de natuurontwikkeling ten noorden van het Sterrenbos een kwaliteitsimpuls geven aan het leefgebied van de soort. Daarom is er geen sprake van een aantasting van de gunstige staat van instandhouding.

Categorie 4

Blauwe reiger
Als gevolg van de kap van het Sterrenbos gaan twee, verspreid gelegen, nesten van de blauwe reiger verloren. De reigerkolonie bevindt zich echter ten noorden van kasteel Wolfrath. Hier zijn circa 10 in gebruik zijnde nesten aanwezig. In 2020 is geen broedactiviteit van blauwe reigers waargenomen in het Sterrenbos, wel op het terrein van kasteel Wolfrath. De blauwe reigers waarvan het nest verloren gaat, kunnen gebruik maken van nesten in de kolonie of van andere nestlocaties in het resterende deel van het Sterrenbos. Hiermee kan worden uitgesloten dat het verlies van twee nesten leidt tot een aantasting van de staat van instandhouding van de soort, mede omdat de belangrijkste nestlocatie (terrein kasteel Wolfrath) beschikbaar blijft. Er zijn geen zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden om jaarronde bescherming van de nesten te rechtvaardigen. Het verwijderen van de nesten van de blauwe reiger, buiten het broedseizoen, leidt niet tot een overtreding van de Wet natuurbescherming. De nesten van de blauwe reiger vormen geen belemmering voor de uitvoerbaarheid van het PIP.

Rode lijst
Op basis van het overzicht uit Tabel 5.1 en de rode lijst wordt verder ingegaan op de grauwe vliegenvanger.

Grauwe vliegenvanger
Als gevolg van het voornemen gaat de functionaliteit van het broedterritoria van de grauwe vliegenvanger mogelijk verloren. De broedterritoria zijn gelegen aan de noordkant van het Sterrenbos en vallen grotendeels in het resterende deel van het Sterrenbos. Er is slechts één koppel vastgesteld in het onderzoek van Faunaconsult en wordt in de omgeving van het plangebied ook regelmatig waargenomen door derden (NDFF 2015 – 2020). Er zijn geen zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden om jaarronde bescherming van de nesten te rechtvaardigen, omdat voldoende alternatief leefgebied in de omgeving aanwezig is en tevens ook het resterende deel van het Sterrenbos behouden blijft. Het mogelijk verwijderen van de nesten van de grauwe vliegenvanger, buiten het broedseizoen, leidt niet tot een overtreding van de Wet natuurbescherming. De nesten van de grauwe vliegenvanger vormen geen belemmering voor de uitvoerbaarheid van het PIP.

Algemene broedvogels
Alle in gebruik zijnde nesten van vogelsoorten in Nederland zijn beschermd onder de Wet natuurbescherming (artikel 3.1). Met de meeste broedvogels kan echter in het algemeen relatief eenvoudig rekening worden gehouden door kap- en sloopwerkzaamheden niet uit te voeren in

de broedtijd (circa maart tot en met juli[5])) en indien concrete broedgevallen aanwezig zijn. Op deze wijze zijn geen belemmeringen vanuit de Wet natuurbescherming aan de orde.

Zo kunnen in het plangebied nesten gebouwd worden door (algemeen voorkomende) soorten met name in opgaande vegetatie). Indien nesten aanwezig zijn mogen deze tijdens de broedperiode (en wanneer deze in gebruik zijn) niet verwijderd of verstoord worden.

Indien het niet mogelijk is om buiten het broedseizoen om te werken dan dient het plangebied (waar de werkzaamheden plaatsvinden) vóór het broedseizoen ongeschikt gemaakt te worden voor (broed)vogels. Mocht dit niet mogelijk zijn dan dient vooraf aan de werkzaamheden het plangebied gecontroleerd te worden op de aanwezigheid van broedvogels door een erkend ecoloog. Indien vastgesteld wordt dat sprake is van actuele broedgevallen binnen het plangebied dan worden locatiespecifieke maatregelen voorgesteld en/of wordt het plangebied niet vrijgegeven en dienen de werkzaamheden uitgesteld te worden totdat het nest niet meer in gebruik is.

6.2.2 Vleermuizen

Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn (artikel 3.5)
Alle vleermuizen zijn beschermde soorten en staan vermeld in bijlage IV van de Habitatrichtlijn. In het kader van de Wet natuurbescherming is daarom een aantal verbodsbepalingen ten aanzien van vleermuizen neergelegd die in principe niet overtreden mag worden door onder andere een ruimtelijke ontwikkeling. Op basis van het nader onderzoek blijkt dat het plangebied een functie heeft voor verschillende soorten vleermuizen. Hieronder zijn per soort de effecten bepaald.

Gewone grootoorvleermuis

Verblijfplaatsen
De gewone grootoorvleermuis is in Nederland een vrij algemeen voorkomende soort. In het Sterrenbos is de gewone grootoorvleermuis de meest waargenomen soort. Verschillende bomen in het Sterrenbos worden gebruikt door een kraamkolonie. Ook in kasteel Wolfrath zijn verblijfplaatsen bekend (mogelijk overwinterend). De (kraam)groep leeft in een netwerk van meerdere bij elkaar gelegen verblijfplaatsen, waartussen vaak verhuisd wordt (zgn. fission fusion). Ook zijn ten minste twee paarverblijven en één zomerverblijfplaats aanwezig.

In het Sterrenbos zijn meerdere geschikte verblijfplaatsen aanwezig. Als gevolg van de voorgenomen ontwikkeling gaan twee locaties met bomen (boom #22 en boomgroep K9,K10, K12) die gebruikt worden door de kraamkolonie verloren. Ook de locaties met paarverblijven (boom #23 en #K12) en zomerverblijf (boom #A5) gaan verloren. Daarnaast gaan meerdere bomen met naar verwachting ook geschikte verblijfplaatsen verloren (door het fission fusion gedrag is het aannemelijk dat alle geschikte holtes in gebruik kunnen worden genomen). De aantasting van verblijfplaatsen is in strijd met artikel 3.5 lid 4 Wnb. Voor de aantasting is een ontheffing noodzakelijk. In paragraaf 6.2.5 is bepaald of in alle redelijkheid duidelijk is dat een eventuele ontheffing verleend kan worden.

De verblijfplaats(en) in kasteel Wolfrath bevinden zich buiten de invloedsfeer van de voorgenomen ontwikkeling.

[5] Voor het broedseizoen wordt in het kader van de wet geen standaardperiode gehanteerd. Het broedseizoen is afhankelijk van klimatologische omstandigheden; dit houdt in dat het seizoen eerder dan wel later van start kan gaan en eerder dan wel later kan eindigen. Van belang is of er broedgevallen aanwezig zijn.

Foerageergebied
Het geschikte habitat van de gewone grootoorvleermuis bevindt zich doorgaans in een straal van 2 tot 6, tot maximaal zo'n 10 kilometer rond de verblijfplaatsen. Tijdens het groot brengen van de jongen is hierin vooral de omgeving van de verblijfplaats tot 0,5 tot één kilometer van groot belang als jachtgebied (BIJ12, 2017g). Het jachtgebied is gemiddeld 4 hectare groot. Bij een geringer voedselaanbod en buiten de kraamperiode jagen ze tot zo'n 10 kilometer van de verblijfplaats. Gewone grootoorvleermuizen jagen meestal op beschutte plekken in bos en kleinschalig parkachtig landschap, boven bospaden, in lanen en open plekken, langs bosranden en laag boven (bloeiende) kruidenvegetaties of langs en door de kroon van (bloeiende) bomen. Als wendbare vlieger jagen ze ook wel in gebouwen, bijvoorbeeld op zolders, in schuren en in stallen met vee.

Op basis van de aanwezige kraamverblijfplaats in combinatie met de geschiktheid van het Sterrenbos als foerageergebied zal het Sterrenbos van groot belang zijn als foerageergebied voor de soort. Naast het Sterrenbos vormen naar verwachting ook Kasteel Wolfrath en verder gelegen bossen ten oosten van de N276 geschikt foerageergebied. Foerageergebied is beschermd indien dit van essentieel belang is voor het voortbestaan van een verblijfplaats. Op basis van het intensieve gebruik van het Sterrenbos door de gewone grootoorvleermuis kan worden vastgesteld dat het Sterrenbos essentieel foerageergebied vormt voor de soort. De aantasting van essentieel foerageergebied is in strijd met artikel 3.5 lid 4 Wnb. Voor de aantasting is een ontheffing noodzakelijk. In paragraaf 6.2.5 is bepaald of in alle redelijkheid duidelijk is dat een eventuele ontheffing verleend kan worden.

De gewone grootoorvleermuis is (zeer) gevoelig voor lichtverstoring. Van belang is daarom dat in de toekomstige situatie geen sprake is van lichtuitstoot op het Sterrenbos en de bosschages rondom Kasteel Wolfrath. Dit dient als harde eis in het ontwerp opgenomen te worden.

Vliegroute
De gewone grootoorvleermuis volgt lijnvormige structuren zoals hagen, houtwallen en rietkragen als vliegroute, maar in een bos of heel kleinschalig landschap is de soort niet gebonden aan bepaalde vaste structuren. In het plangebied is geen duidelijke vaste vliegroute van de gewone grootoorvleermuis aangetroffen. Waargenomen is dat de soort gebruik maakt van de Geleenbeek als vliegroute. In het kader van de ontwikkeling vinden werkzaamheden plaats aan de Geleenbeek, alsook het Sterrenbos. Hierdoor gaat de functionaliteit als vliegroute verloren. Een ontheffing Wnb is noodzakelijk waarbij het van belang is een alternatieve vliegroute tijdig vóór uitvoering van de werkzaamheden te realiseren.

Gewone dwergvleermuis

Verblijfplaatsen
In het zuidelijk deel van Sterrenbos (boomgroep 11, 12, 13, 14, 23) is één paarverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis aanwezig, tevens is een kraamkolonie bekend in kasteel Wolfrath. Als gevolg van de voorgenomen ontwikkeling gaat de paarverblijfplaats in het Sterrenbos verloren. De aantasting van verblijfplaatsen is in strijd met artikel 3.5 lid 4 Wnb. Voor de aantasting is een ontheffing noodzakelijk. In paragraaf 6.2.5 is bepaald of in alle redelijkheid duidelijk is dat een eventuele ontheffing verleend kan worden.

De verblijfplaats(en) in kasteel Wolfrath bevinden zich buiten de invloedsfeer van de voorgenomen ontwikkeling.

Foerageergebied
Gewone dwergvleermuizen foerageren in tuinen, parken, landgoederen, langs lanen, bomenrijen, houtwallen, dijken met beplanting, bosranden, begraafplaatsen, beschutte vijvers en

watergangen. Bij windstil weer kunnen ze ook in een meer open landschap en ook hoger in de lucht foerageren. In de omgeving blijft voldoende geschikt foerageergebied aanwezig. Er is geen sprake van een aantasting van essentieel foerageergebied. De aantasting van foerageergebied leidt niet tot een overtreding van verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming.

Vliegroute
De gewone dwergvleermuis maakt gebruik van de bomenstructuur ten oosten van kasteel Wolfrath als vliegroute, ook de bomenstructuur langs de N276 wordt gebruikt als vaste vliegroute. Ten oosten van kasteel Wolfrath gaan de bomenrijen langs Pasveld en de Kleine Allee verloren. De bomenrijen langs de Grote Allee blijven echter behouden. Door de bomenrijen langs de Grote Allee te behouden blijft de verbinding met Holtum/de Maas in stand. Het verwijderen van de bomenrijen langs Pasveld en de Kleine Allee leidt niet tot verlies van een essentiële vliegroute. Van belang is dat de bomenrijen langs de Grote Allee geschikt blijven als vliegroute. Dit betekent dat geen sprake mag zijn van een toename in verlichting.

Bosvleermuis

Verblijfplaatsen
Met het nader onderzoek zijn geen verblijfplaatsen vastgesteld. Desondanks wordt in voorliggend plan als uitgangspunt gehanteerd dat kraamverblijfplaatsen, die onderdeel uitmaken van de kolonie bosvleermuizen die in de regio voorkomen, worden vernietigd. De aantasting van verblijfplaatsen is in strijd met artikel 3.5 lid 4 Wnb. Voor de aantasting is een ontheffing noodzakelijk. In paragraaf 6.2.5 is bepaald of in alle redelijkheid duidelijk is dat een eventuele ontheffing verleend kan worden.

Foerageergebied
Bosvleermuizen jagen langs bosranden, boven boomkronen, op open plekken in het bos, in parkachtige omgeving, boven waterpartijen en soms rond lantarenpalen. De jachtgebieden kunnen tot ca. 20 km verwijderd liggen van de verblijfplaats. Aaneengesloten, lijnvormige landschapsstructuren zijn niet noodzakelijk voor de verplaatsing naar de foerageergebieden. Bosvleermuizen zijn voedselopportunisten en jagen bij gunstig weer op grote hoogte (soms tot meer dan 200 m) op nachtvlinders, langpootmuggen, gaasvliegen, zwermen dansmuggen en andere insecten (www.natura2000.vlaanderen.be/soort/bosvleermuis).

Zes bosvleermuizen zijn gevangen in het Sterrenbos (2019). Dit duidt er op dat het Sterrenbos een functie heeft als foerageergebied voor de soort. Foerageergebied is beschermd indien dit van essentieel belang is voor het voortbestaan van een verblijfplaats. Ter plaatse van de gevonden verblijfplaatsen in het IJzerenbos en ‘t Hout is geschikt foerageergebied aanwezig in de vorm van oud bos. Ook ten zuiden van VDL biedt het Limbrichterbos geschikt foerageergebied (zie Figuur 6.4). Op basis van het intensieve gebruik van het Sterrenbos door de bosvleermuis, in combinatie met de zeldzaamheid van de soort, kan niet worden uitgesloten dat het Sterrenbos essentieel foerageergebied vormt voor de soort. De aantasting van essentieel foerageergebied is in strijd met artikel 3.5 lid 4 Wnb. Voor de aantasting is een ontheffing noodzakelijk. In paragraaf 6.2.5 is bepaald of in alle redelijkheid duidelijk is dat een eventuele ontheffing verleend kan worden.

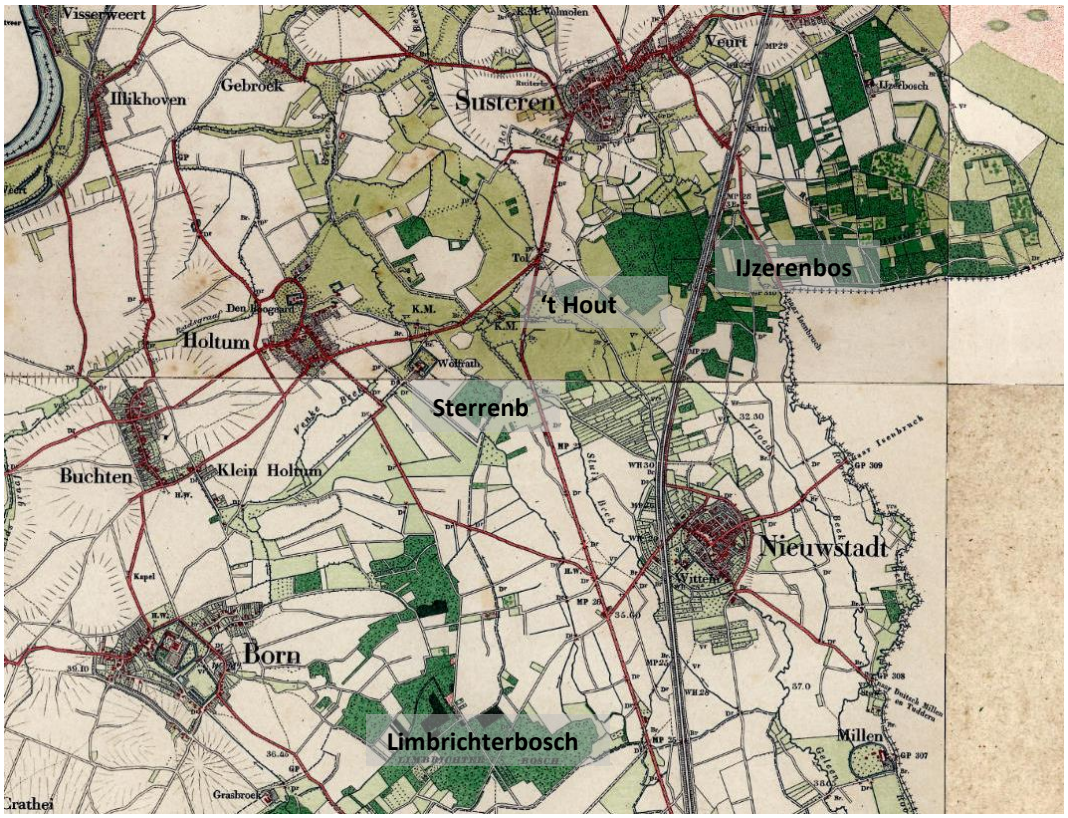

Figuur 6.2. Topografische kaart uit 1898 met een impressie van oude bosgebieden in de regio. Bron: www.topotijdreis.nl.

Vliegroute
De bosvleermuis vliegt, op weg naar de jachtgebieden, hoog over het landschap. Ze hebben minder nood aan kleine landschapselementen om zich te oriënteren dan de meeste andere vleermuissoorten. Het is echter aannemelijk dat vliegroutes van bosvleermuizen aanwezig zijn. Aangezien vastgesteld is dat in de bosgebieden ten oosten van het plangebied kraamverblijven aanwezig zijn is van belang dat de verbinding van het Sterrenbos met de oostelijke bossen aanwezig blijft. De beoogde natuurontwikkeling borgt dat de verbinding in stand blijft (zie compensatieplan, Antea Group 2020).

Watervleermuis

Verblijfplaatsen
Van de watervleermuis is een zomerverblijfplaats aanwezig in boom A8. Als gevolg van de voorgenomen ontwikkeling wordt deze boom gerooid en gaat de verblijfplaats verloren. De aantasting van verblijfplaatsen is in strijd met artikel 3.5 lid 4 Wnb. Voor de aantasting is een ontheffing noodzakelijk. In paragraaf 6.2.5 is bepaald of in alle redelijkheid duidelijk is dat een eventuele ontheffing verleend kan worden.

Foerageergebied
Het foerageergebied van watervleermuizen is vaak een waterrijke omgeving zoals moeras, meren en watergangen. Hierbinnen gaat de voorkeur uit naar de kleinere wateren, zoals vijvers, beken en kanalen met opgaande beplanting. Ook beschutte plekken in bos en in kleinschalig parkachtig landschap en de plekken langs bosranden behoren tot het foerageergebied. Het foerageergebied is gemiddeld 4 hectare groot en ligt afhankelijk van het voedselaanbod meestal binnen een straal van 2 tot 3 kilometer en bij uitzondering binnen maximaal 10 kilometer van de verblijfplaats.

Mannetjes kunnen daarbij tot 15 kilometer per nacht vliegen voor een jachtgebied (BIJ12, 2017h).

De watervleermuis foerageert deels in open plekken in het Sterrenbos. Aan de noordzijde van het bos is een watergang gelegen. Ook loopt de Geleenbeek ten noorden van de beek. Deze optimaal geschikte foerageergebieden blijven behouden. Tevens zal door natuurontwikkeling geschikt foerageergebied ontstaan. Aangezien de huidige foerageergebieden voor de watervleermuis deels verdwijnen door de ingreep, is een ontheffing Wnb noodzakelijk.

Vliegroute
De watervleermuis vliegt langs bospaden of lanen, in de luwte van lijnvormige structuren zoals allerlei soorten watergangen, hagen en houtwallen. De soort is gevoelig voor wind waardoor onderbrekingen in lijnvormige structuren dan ook niet te groot mogen zijn. In het plangebied is geen duidelijke vaste vliegroute van de watervleermuis vastgesteld. Waargenomen is dat de soort gebruik maakt van de Geleenbeek als vliegroute. In het kader van de ontwikkeling vinden werkzaamheden plaats aan de Geleenbeek. In het kader van de ontwikkeling vinden werkzaamheden plaats aan de Geleenbeek, alsook het Sterrenbos. Hierdoor gaat de functionaliteit als vliegroute verloren. Een ontheffing Wnb is noodzakelijk waarbij het van belang is een alternatieve vliegroute tijdig vóór uitvoering van de werkzaamheden te realiseren.

Baard/Brandt's vleermuis

Verblijfplaatsen
De Baard/Brandt's vleermuis heeft in het zuidelijk deel van het Sterrenbos een kraamverblijf (boom #21) en een zomerverblijf (boomgroep 11, 12, 13, 14). Als gevolg van de voorgenomen ontwikkeling gaan beide verblijfplaatsen verloren. De aantasting van verblijfplaatsen is in strijd met artikel 3.5 lid 4 Wnb. Voor de aantasting is een ontheffing noodzakelijk. In paragraaf 6.2.5 is bepaald of in alle redelijkheid duidelijk is dat een eventuele ontheffing verleend kan worden.

Foerageergebied
Baard en Brandt's vleermuizen worden vooral aangetroffen in bossen, aan bosranden en in kleinschalige gesloten landschappen. Daarbij jagen ze vooral in open ruimtes, zoals boven paden, beken en open plekken. De Brandt's vleermuis is voor zijn jachtterrein sterker dan de baardvleermuis aan een bos- en waterrijke omgeving gebonden (vleermuis.net). De open plekken in het Sterrenbos en de watergang tussen het oude bos en het populierenbos vormen relatief uniek foerageergebied. Dit foerageergebied gaat deels verloren. In het resterende deel van het Sterrenbos blijft een enkele open plek aanwezig. Ook de bosranden en kasteel Wolfrath bieden geschikt foerageergebied. Echter op basis van het intensieve gebruik van het Sterrenbos door de Baard/Brandt's vleermuis, in combinatie met de zeldzaamheid van de soort, kan niet worden uitgesloten dat het Sterrenbos essentieel foerageergebied vormt voor de soort. De aantasting van essentieel foerageergebied is in strijd met artikel 3.5 lid 4 Wnb. Voor de aantasting is een ontheffing noodzakelijk. In paragraaf 6.2.5 is bepaald of in alle redelijkheid duidelijk is dat een eventuele ontheffing verleend kan worden.

Vliegroute
Zowel de Baard als Brandt's vleermuis volgt in open gebieden landschapselementen, zoals bomenrijen, riviertjes en houtkanten. In het plangebied is geen vliegroute van de soorten waargenomen. Desondanks is van belang dat de verbinding van het Sterrenbos met de omgeving in stand blijft. Bij het effect op vliegroutes is sprake van een overtreding van verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming, wanneer verblijfplaatsen aanwezig zijn. De vliegroute vanuit de verblijfplaats is daarbij relevant. Voor de aantasting van de vliegroute is een ontheffing noodzakelijk.

Franjestaart

Verblijfplaatsen
De franjestaart is in het Sterrenbos enkel gevangen en er zijn geen verblijfplaatsen geconstateerd. Het Sterrenbos is echter zeer geschikt voor de soort waardoor zomerverblijfplaatsen wel verwacht worden. Als gevolg van de voorgenomen ontwikkeling gaan de verblijfplaatsen verloren. De aantasting van verblijfplaatsen is in strijd met artikel 3.5 lid 4 Wnb. Voor de aantasting is een ontheffing noodzakelijk. In paragraaf 6.2.5 is bepaald of in alle redelijkheid duidelijk is dat een eventuele ontheffing verleend kan worden.

Foerageergebied
De Zoogdiervereniging (2020) omschrijft het jachtgedrag van de franjestaart als volgt:

"Over het jachtbiotoop van de franjestaart is nog relatief weinig bekend. Waarnemingen van jagende franjestaarten zijn bekend van bosrijke gebieden met waterpartijen of waterrijke gedeelten. Daarbij jaagt de franjestaart meestal in een besloten omgeving zoals in en tussen de boomkronen en tussen de takken van grote struiken. Soms jagen franjestaarten ook wel boven open water en boven begroeide oevers. Recent is duidelijk geworden dat franjestaarten ook wel boven en langs kleinschalige weilanden of akkers jagen en in open veestallen. Tijdens het jagen vliegen franjestaarten meestal zeer langzaam en zijn ze zeer wendbaar."

Het Sterrenbos bevat een bosrijke omgeving met aangrenzend beken (waterpartijen) waardoor het gebied een geschikt foerageergebied is voor de franjestaart. De omgeving biedt alternatieve foerageergebieden, waaronder oude bosopstanden, akkers en het toekomstige compensatiegebied. Ook blijft een deel van het Sterrenbos functioneel als foerageergebied. Er kan niet worden uitgesloten dat essentieel foerageergebied door de ingreep verloren gaat. Voor een dergelijke aantasting is een ontheffing nodig.

Vliegroute
Ook in het geval van vliegroutes is weinig bekend over het landgebruik door de franjestaart. De inschatting of het voornemen tot een overtreding van de Wet natuurbescherming leidt is hierdoor lastig. *"Toch lijken lijnvormige elementen als lanen, bosranden, bomenrijen, houtwallen en oeverbegroeiing van belang als oriëntatielijnen tijdens het vliegen tussen verblijfplaats en jachtgebied."* (Zoogdiervereniging, 2020). Door de lijnvormige elementen intact te houden en daarmee de verbinding tussen foerageergebieden te waarborgen, kunnen significante effecten worden voorkomen. Daarnaast kunnen deze in ambitie in de toekomst versterkt worden door de aanplant en omleiding van huidige vliegroutes. Er kan echter niet worden uitgesloten dat essentiële vliegroutes door de ingreep verloren gaan. Voor een dergelijke aantasting is een ontheffing nodig.

Ruige dwergvleermuis

Verblijfplaatsen
De ruige dwergvleermuis heeft in het zuidelijk deel van het Sterrenbos drie zomerverblijven in boomgroep 11, 12, 13, 14. Als gevolg van de voorgenomen ontwikkeling gaan de verblijfplaatsen verloren. De aantasting van verblijfplaatsen is in strijd met artikel 3.5 lid 4 Wnb. Voor de aantasting is een ontheffing noodzakelijk. In paragraaf 6.2.5 is bepaald of in alle redelijkheid duidelijk is dat een eventuele ontheffing verleend kan worden.

Foerageergebied
Vaak jagen ruige dwergvleermuizen in snelle rechtlijnige vlucht, met ruime wendingen langs bosranden, door lanen, boven open plekken in bos en langs houtwallen. Waterpartijen en beschutte oevers vormen een belangrijk aspect van het biotoop. Ook bij harde wind kunnen ze tot ver boven open water jagen. Ze jagen op donkere plekken tot meer dan 10 kilometer van de verblijfplaats (BIJ12, 2017i). Het Sterrenbos en naastgelegen watergang bieden optimaal foerageergebied voor de soort. Ook in de ruime omgeving is echter voldoende geschikt foerageergebied aanwezig. De verbinding tussen het IJzeren bos, Kasteel Wolfrath en het resterende deel van het Sterrenbos dienen intact te blijven waardoor alternatieve foerageergebieden goed te bereiken zijn. Significante effecten op essentieel foerageergebied van de ruige dwergvleermuis kunnen op deze wijze mogelijk worden voorkomen. Er kan echter niet worden uitgesloten dat essentieel foerageergebied door de ingreep verloren gaat. Voor een dergelijke aantasting is een ontheffing nodig.

Vliegroute
De ruige dwergvleermuis gebruikt ter plekke van zijn verblijfplaats lijnvormige structuren om foerageergebieden te bereiken maar veelal zijn er geen vaste routes die gevolgd worden waar te nemen. Het is een soort die ook door open gebied kan vliegen (BIJ12, 2017i). Met het nader onderzoek is een vliegroute van de soort aangetroffen langs de bomenstructuur ten westen van kasteel Wolfrath (Pasveld). De bomenrij langs Grote Allee blijft behouden, daarnaast is de ruige dwergvleermuis minder dan andere vleermuissoorten gebonden aan lijnvormige landschapselementen. Zoals eerder benoemd dienen de lijnvormige elementen intact te blijven zodat ook de ruige dwergvleermuis gebruik kan maken van deze elementen. Significante effecten op essentiële vliegroutes van de ruige dwergvleermuis kunnen hiermee worden voorkomen. Er kan echter niet worden uitgesloten dat essentiële vliegroutes door de ingreep verloren gaan. Voor een dergelijke aantasting is een ontheffing nodig.

Rosse vleermuis

Verblijfplaatsen
De rosse vleermuis heeft in het zuidelijk deel van het Sterrenbos één zomer- en één paarverblijf in boomgroep 22/23. Als gevolg van de voorgenomen ontwikkeling gaan de verblijfplaatsen verloren. De aantasting van verblijfplaatsen is in strijd met artikel 3.5 lid 4 Wnb. Voor de aantasting is een ontheffing noodzakelijk. In paragraaf 6.2.5 is bepaald of in alle redelijkheid duidelijk is dat een eventuele ontheffing verleend kan worden.

Foerageergebied
De rosse vleermuis foerageert vooral boven waterpartijen, in vochtige en waterrijke open gebieden, in parken, in de randen van steden en boven gazons met alleenstaande bomen. Ze jagen op donkere plekken tot wel 25 kilometer van de verblijfplaats. In de paartijd blijven ze wat dichter bij hun verblijfplaats om te foerageren, vaak binnen 1,5 kilometer. Door het grote bereik van de rosse vleermuis is er meestal veel potentieel foerageergebied beschikbaar, maar energetisch is het ongunstig om meer dan 7,5 kilometer te vliegen (BIJ12, 2017j). Het Sterrenbos en naastgelegen watergang bieden optimaal foerageergebied voor de soort. Ook in de ruime omgeving is echter voldoende geschikt foerageergebied aanwezig. Er kan echter niet worden uitgesloten dat essentieel foerageergebied door de ingreep verloren gaat. Voor een dergelijke aantasting is een ontheffing nodig.

Vliegroute
De rosse vleermuis gebruikt diverse soorten vliegroutes. Belangrijk zijn de vliegroutes in de nabijheid van hun verblijfplaats. Na het uitvliegen of voor het invliegen gebruiken ze vooral de structuur rondom hun verblijfplaats. Van daaruit vliegen ze de hoogte in, waarna ze zich in een lijnvormige vlucht verplaatsen naar foerageergebieden en vice versa. Voor de rosse vleermuis zijn

er weinig barrières (BIJ12, 2017j). Met het nader onderzoek is geen duidelijke vliegroute van de soort aangetroffen. Zoals genoemd is de rosse vleermuis minder dan andere vleermuissoorten gebonden aan lijnvormige landschapselementen. Er kan echter niet worden uitgesloten dat essentiële vliegroutes door de ingreep verloren gaan. Voor een dergelijke aantasting is een ontheffing nodig.

6.2.3 Overige zoogdieren

Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn (artikel 3.5)

Bever
De bever is een beschermde soort en staat vermeld in bijlage II & IV van de Habitatrichtlijn en daarmee valt onder artikel 3.5 van de Wet natuurbescherming.
Op basis van beperkte activiteit van de bever in het plangebied in combinatie met het ontbreken van een burchtlocatie en de suboptimale geschiktheid van het gebied als foerageergebied kan worden uitgesloten dat sprake is van essentieel leefgebied van de bever. Er is geen sprake van een overtreding van verbodsbepalingen. Het sporadisch voorkomen van de bever vormt geen belemmering voor de uitvoerbaarheid van het voornemen.

Opgemerkt wordt dat in de toekomstige situatie meandering wordt aangebracht in de Geleenbeek en dat de beek meer in bosgebied komt te liggen. Hiermee wordt het plangebied in de toekomst geschikt als burchtlocatie.

Beschermingsregime andere soorten (artikel 3.10)

De das, steenmarter, wild zwijn en dam hert staan vermeld op onderdeel A, behorende bij artikel 3.10 van de Wet natuurbescherming. Voor de soorten vermeld op onderdeel A geldt dat het verboden is de soorten opzettelijk te doden of te vangen (art 3.10, lid 1), ook is het verboden vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen opzettelijk te beschadigen of vernielen (art 3.10, lid 2). Er is echter geen sprake van een verbod op verstoring van de soorten (in tegenstelling tot onder art 3.1 en 3.5 beschermde soorten), tenzij dat leidt tot het verlaten van de verblijfplaats. Zie ook provinciale beleidsregel passieve soortenbescherming, artikel 2.1.

Das
Er is sprake van de vernietiging van één burcht van de das. De aantasting van verblijfplaatsen is in strijd met artikel 3.10 lid 1b Wnb. Voor de aantasting is een ontheffing noodzakelijk. In paragraaf 6.2.5 is bepaald of in alle redelijkheid duidelijk is dat een eventuele ontheffing verleend kan worden.

Naast de aantasting van de burcht is ook sprake van verlies van foerageergebied. Het oude eikenbos (dat deels verloren gaat) biedt een groot voedselaanbod. Daarnaast foerageert de das voornamelijk op bemeste graslanden en maisakkers (onder andere de akker tussen Wolfrath en het Sterrebos). Door het ruimtebeslag van de fabrieksuitbreiding gaat een belangrijk onderdeel van het foerageergebied van de das verloren. Als gevolg van het verwijderen van de burcht is de bestaande burcht niet langer functioneel. In de toekomstige situatie vindt natuurontwikkeling plaats waar rekening wordt gehouden met de aanwezigheid van de das, tevens is reeds een nieuwe fruitboomgaard aangeplant. Hiermee zal ook in de toekomstige situatie voldoende geschikt foerageergebied voor de das aanwezig zijn. De compensatieopgave is opgenomen in het mitigatie- en compensatieplan (Antea Group, 2020).

Steenmarter
Met het nader onderzoek is de steenmarter op camera waargenomen. Mogelijk heeft de steenmarter in een van de bosschages een verblijfplaats. Deze is echter niet vastgesteld. Als

gevolg van het voornemen gaat mogelijk een verblijfplaats verloren. Voor de steenmarter geldt in Limburg, op basis van de Omgevingsverordening, een vrijstelling van 15 augustus tot en met februari. Door de werkzaamheden ten behoeve van het bouwrijp maken in de periode 15 augustus tot en met februari uit te voeren is geen sprake van een overtreding van de Wet natuurbescherming. De aanwezigheid van de steenmarter vormt geen belemmering voor de uitvoerbaarheid van het voornemen.

Wild zwijn
Het wild zwijn heeft een leefgebied van honderden hectaren. Als gevolg van de ontwikkeling gaat een zeer beperkt deel van het leefgebied verloren. Aangezien de aantasting slechts een zeer beperkt deel van het leefgebied betreft is geen sprake van een overtreding van de Wet natuurbescherming. Opgemerkt wordt dat de enige gewenste populaties van het wild zwijn zich bevinden in de Veluwe en Meinweg. Dieren buiten deze gebieden worden bejaagd. De aanwezigheid van het wild zwijn vormt geen belemmering voor de uitvoerbaarheid van het voornemen.

Damhert
Mogelijk wordt het Sterrenbos zeer sporadisch bezocht door damherten. Aangezien damherten een groot leefgebied hebben kan worden uitgesloten dat verwijdering van een deel van geschikt leefgebied leidt tot aantasting van verblijfplaatsen van de soort. Er is geen sprake van een overtreding van verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming doordat veel alternatieve leefgebieden aanwezig zijn. De mogelijke aanwezigheid van het damhert vormt geen belemmering voor de uitvoerbaarheid van het voornemen.

Eekhoorn
Er zijn geen eekhoorns waargenomen, ook zijn geen nesten (of oude nesten) aangetroffen in het Sterrenbos, populierenbos of te rooien boomlanen. Mogelijk foerageert de soort sporadisch binnen het plangebied, maar er zijn daarvoor geen aanwijzingen gevonden. Als gevolg van het voornemen is geen sprake van aantasting van nesten of essentieel leefgebied. Daarnaast blijft ook in de toekomstige situatie voldoende geschikt foerageergebied voor de eekhoorn aanwezig. Er is geen sprake van een overtreding van verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming. De aanwezigheid van geschikt foerageergebied vormt geen belemmering voor de uitvoerbaarheid van het voornemen. De compenserende maatregelen ten aanzien van de bosontwikkeling bieden mogelijk ook kansen voor de eekhoorn.

6.2.4 Dagvlinders

Kleine ijsvogelvlinder
De kleine ijsvogelvlinder staat vermeld op onderdeel A, behorende bij artikel 3.10 van de Wet natuurbescherming. Voor de soorten vermeld op onderdeel A geldt dat het verboden is de soorten opzettelijk te doden of te vangen (art 3.10, lid 1), ook is het verboden vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen opzettelijk te beschadigen of vernielen (art 3.10, lid 2). Er is echter geen sprake van een verbod op verstoring van de soorten (in tegenstelling tot onder art 3.1 en 3.5 beschermde soorten).

De verwijdering van delen van bosschages en waardplanten (wilde kamperfoelie) binnen het plangebied leidt mogelijk tot een significante aantasting van leefgebied van de soort als standvlinder. In de toekomstige situatie blijft geschikt leefgebied aanwezig. Echter als gevolg van de werkzaamheden is bij het bouwrijp maken van delen van de bosschages sprake van de aantasting van verblijfplaatsen en (zonder maatregelen) het mogelijk doden van individuen. Het aantasten van verblijfplaatsen en het doden van individuen is in strijd met artikel 3.10 Wnb. Voor het voornemen is een ontheffing Wnb noodzakelijk. In paragraaf 6.2.5 is bepaald of in alle redelijkheid duidelijk is dat een eventuele ontheffing verleend kan worden.

6.2.5 Beoordeling haalbaarheid ontheffing/uitvoerbaarheid Uitbreiding VDL Nedcar

Uit de effectbeoordeling blijkt dat voor de uitbreiding van VDL Nedcar een ontheffing Wnb benodigd is voor overtreding van artikel 3.5 lid 4:
- Vernielen voortplantings- of rustplaats van de gewone grootoorvleermuis;
- Beschadigen essentieel foerageergebied van de gewone grootoorvleermuis;
- Vernielen voortplantings- of rustplaats van de gewone dwergvleermuis;
- Beschadigen essentiële vliegroute van de gewone dwergvleermuis;
- Vernielen voortplantings- of rustplaats van de ruige dwergvleermuis;
- Beschadigen essentiële vliegroute van de ruige dwergvleermuis;
- Vernielen voortplantings- of rustplaats van de watervleermuis;
- Vernielen voortplantings- of rustplaats van de bosvleermuis;
- Beschadigen essentieel foerageergebied van de bosvleermuis;
- Vernielen voortplantings- of rustplaats van de franjestaart;
- Vernielen voortplantings- of rustplaats van de rosse vleermuis;
- Beschadigen essentieel foerageergebied van de rosse vleermuis;
- Vernielen voortplantings- of rustplaats van de baard/Brandt's vleermuis;
- Beschadigen essentieel foerageergebied van de baard/Brandt's vleermuis;
- Beschadigen essentiële vliegroute van de laatvlieger;

Uit de effectbeoordeling blijkt dat voor de uitbreiding van VDL Nedcar een ontheffing Wnb benodigd is voor overtreding van artikel 3.10 lid 1b:
- Vernielen rustplaats van de das;
- Beschadiging en vernietiging van de vaste rust- en verblijfplaatsen van de kleine ijsvogelvlinder.

De vragen of voor de uitvoering van het inpassingplan een vrijstelling geldt, dan wel een ontheffing op grond van de Wet natuurbescherming (Wnb) nodig is en zo ja, of deze ontheffing kan worden verleend, komt in beginsel pas aan de orde in een procedure op grond van de Wet natuurbescherming. Echter, deze vragen zijn ook relevant voor het inpassingsplan omdat in deze Natuurtoets wordt beoordeeld of ten tijde van de vaststelling van het inpassingsplan het op voorhand in redelijkheid duidelijk is dat de Wet natuurbescherming niet aan de uitvoerbaarheid van het plan in de weg zal staan. Het inpassingsplan kan pas worden vastgesteld nadat uit een Natuurtoets duidelijk is geworden of voor de activiteiten die volgen uit deze vaststelling de mogelijkheid bestaat tot het verkrijgen van een ontheffing.

Een ontheffing van de verbodsbepaling kan worden verleend als aan elk van de volgende voorwaarden, zoals opgenomen in de Wnb, is voldaan:
- er bestaat geen andere bevredigende oplossing;
- de handeling is nodig in het kader van een of meer van de in de Wnb genoemde belangen;
- er wordt geen afbreuk gedaan aan het streven de populaties van de betrokken soort in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

Deze aspecten worden in volgende paragrafen besproken.

Geen andere bevredigende oplossing

Ten behoeve van het voornemen is een uitgebreide variantenstudie uitgevoerd (Buck Consultants International, 2015). Uit deze studie is gebleken dat de gekozen variant de enige reële variant is zonder dat het Sterrenbos volledig verwijderd wordt. Het ontwerp is geoptimaliseerd om de aantasting van het Sterrenbos te beperken. Er bestaat geen andere bevredigende oplossing (zie ook de toelichting op deze afweging in het kader van de nee,tenzij-afweging uit het Provinciaal Omgevingsplan Limburg, in paragraaf 6.4.4).

Wettelijk belang vleermuizen, das en kleine ijsvogelvlinder

Het voornemen is van groot openbaar belang om redenen van sociale en economische aard. Met de beoogde uitbreiding wordt een productiecapaciteit gecreëerd van maximaal 400.000 auto's per jaar. Door de manier waarop de productie van de auto's plaatsvindt is uitbreiding van de productiecapaciteit alleen mogelijk door het bouwen van een complete nieuwe (tweede) productielijn. Door de uitbreiding met een tweede productielijn kan het huidige aantal werknemers toenemen. Daarnaast kan de uitbreiding leiden tot de eventuele komst van nieuwe toeleveranciers en extra werkgelegenheid ten gevolge van investeringen voor de uitbreiding en van de bestedingen van de werknemers.
"*in het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten*"

Gunstige staat van instandhouding is geborgd

Er worden maatregelen genomen waardoor geen sprake is van een afbreuk aan de staat van instandhouding van de soorten. De te nemen maatregelen zijn in onderstaande alinea's per soort(groep) uitgewerkt.

Conclusie is dat naar verwachting - gezien maatregelen te nemen zijn, de huidige inzet van maatregelen ook afdoende is als het nader onderzoek meer individuen aantreft en uitgebreide monitoring zal plaatsvinden - voldaan kan worden aan de criteria om een ontheffing te verlenen zodat de genoemde aanwezigheid van beschermde soorten geen belemmering vormt voor de uitvoerbaarheid van het PIP.

Maatregelen vleermuizen (ten behoeve van de gunstige staat van instandhouding)

Om te borgen dat geen sprake is van een afbreuk aan de staat van instandhouding van de soorten is van belang dat het plangebied in de toekomstige situatie ook voldoende geschikt leefgebied inclusief geschikte verblijfplaatsen biedt aan de soorten.

Verblijfplaatsen
Als gevolg van het voornemen gaan de volgende verblijfplaatsen met zekerheid verloren:

- 1 zomerverblijf van de watervleermuis;
- 1 paarverblijf van de gewone dwergvleermuis;
- 3 zomerverblijven van de ruige dwergvleermuis;
- 1 zomer- en 1 paarverblijf van de rosse vleermuis;
- Ten minste twee bomen die worden gebruikt door een kraamkolonie gewone grootoorvleermuis en 1 zomer- en 2 paarverblijven van de soort;
- 1 kraam- en 1 zomerverblijf van de baard/Brandt's vleermuis;
- 1 zomerverblijfplaats van een onbekende myoot;
- Bomen die mogelijk worden gebruikt door de franjestaart;
- Bomen die mogelijk worden gebruikt door een kraamkolonie bosvleermuis.

In totaal gaan met zekerheid 8 zomerverblijfplaatsen, 4 paarverblijfplaatsen en verblijfplaatsen van 3 kraamkolonies verloren. Vrijwel alle verblijfplaatsen bevinden zich in 3 boomgroepen, die in totaal bestaan uit 8 bomen (bomen 11, 12, 13, 14, 21, 22, 23 en A8). Uitzondering hierop is één paarverblijfplaats van de gewone grootoorvleermuis in boom K12, en meerdere kraambomen van de gewone grootoorvleermuis in boomgroep (K9, K10, K12).

Het Sterrenbos biedt een netwerk aan geschikte verblijfplaatsen. Als gevolg van het voornemen gaat een deel, circa 15, van het netwerk aan bomen met geschikte verblijfplaatsen verloren. De aangetroffen vleermuizen, met uitzondering van de gewone dwergvleermuis, zijn allen voornamelijk boombewonende soorten die met regelmaat wisselen tussen verblijfplaatsen

binnen het netwerk. Het is daarom waarschijnlijk dat er meer bomen als gevolg van de ingreep zullen verdwijnen die als vaste rust- en verblijfplaats voor de genoemde soorten in gebruik zijn. Echter, ook de gewone dwergvleermuis maakt sporadisch gebruik van boomholtes. Van zowel de gewone grootoorvleermuis, watervleermuis, rosse vleermuis, ruige dwergvleermuis als gewone dwergvleermuis is waargenomen dat deze gebruik maken van kasten als verblijfplaats (zie Figuur 6.6 t/m Figuur 6.10). Ook van de bosvleermuis en de Brandt's vleermuis is bekend dat deze gebruikt maakt van kasten (Dietz et al., 2011, https://www.zoogdiervereniging.nl/zoogdiersoorten/brandts-vleermuis), van deze zeldzame soorten zijn echter slechts beperkte monitoringsgegevens bekend. De situatie is per regio verschillend en gegevens uit het buitenland kunnen een vertekend beeld geven van de situatie ter plaatse. Maatregelen welke niet wetenschappelijk zijn bewezen kunnen als compensatie worden ingezet, maar dienen strikt te worden gevolgd middels monitoring.

Voor alle soorten geldt dat per verloren verblijfplaats een meervoud aan alternatieve verblijfplaatsen moet worden aangeboden die voor minimaal eenzelfde aantal vleermuizen dezelfde functie kunnen vervullen als de oorspronkelijke verblijfplaats.

Gewone grootoorvleermuis	zomer	kraam	Paar *	winter
Verblijfplaatsen in bomen:				
Klein ruim	1	2	1	3/4
Klein plat	1	?	2	3
Winterkast	?	?	?	3
Meervoudig (plat)	? **	? **	? **	? **
Verblijfplaatsen in gebouwen (zolders, kelders):				
Klein ruim	2A	2A	?A	?B
Klein plat	2	?**A		1B
Inbouw standaard	?A	?A	?A	2B
Inbouw maatwerk	?	?	?	?

Figuur 6.3. Overzicht gebruik alternatieve verblijfplaatsen gewone grootoorvleermuis (BIJ12, 2017g). Groen: geschikt. Oranje: potentie. Rood: ongeschikt.

watervleermuis	zomer	kraam	paar	winter
Verblijfplaatsen in bomen:				
Klein ruim	2	2	nvt	nvt
Klein plat	4	4	nvt	nvt
Winterkast	?	?	nvt	nvt
Meervoudig (plat)	?	?	nvt	nvt
Verblijfplaatsen in gebouw (fort), brug, overkluizing etc.:				
Klein ruim	?A	?A	?B	2C
Klein plat	?A	?	?B	2C
Inbouw standaard	?A	?A	?B	2C
Inbouw maatwerk	?A	?A	?B	?C

Figuur 6.4. Overzicht gebruik alternatieve verblijfplaatsen watervleermuis (BIJ12, 2017h). Groen: geschikt. Oranje: potentie. Rood: ongeschikt.

Gewone dwergvleermuis	zomer	kraam	Paar	winter
Klein bol	3	4	2	4
Klein plat	1	4	1	4
Winterkast	?	?	?	?
Meervoudig (plat)	2	3 / ?	2	3
Inbouw standaard	3 / ?	?	?	?
Inbouw maatwerk	?	?	?	?

Figuur 6.5. Overzicht gebruik alternatieve verblijfplaatsen gewone dwergvleermuis (BIJ12, 2017f). Groen: geschikt. Oranje: potentie. Rood: ongeschikt.

Rosse vleermuis	zomer	kraam	paar	winter
Klein bol		3 / 2B		
Klein plat	3 / 2B	4	1B / 1B	
Winterkast	2	2	2	2 / 3
Meervoudig (plat)	2 / 3C	?C	2 / 3	2 / 3C
Inbouw standaard	?C	?C	2C / 3C	2C
Inbouw maatwerk	?C	?C	2C / 3C	2C

Figuur 6.6. Overzicht gebruik alternatieve verblijfplaatsen rosse vleermuis (BIJ12, 2017j). Groen: geschikt. Oranje: potentie. Rood: ongeschikt.

Ruige dwergvleermuis	zomer	kraam	Paar	winter
Klein bol	1	2	1	2 / 3
Klein plat	1	4	2 / 3	2 / 3
Winterkast	?	3	?	2 / 3
Meervoudig (plat)	1	1	2	3
Inbouw standaard	?	?	?	?
Inbouw maatwerk	?	?	?	?

Figuur 6.7. Overzicht gebruik alternatieve verblijfplaatsen ruige dwergvleermuis (BIJ12, 2017i). Groen: geschikt. Oranje: potentie. Rood: ongeschikt.

Ter compensatie van verlies aan verblijfplaatsen zijn in februari 2019 twaalf meervoudige kraamkasten (VK WS 04) aan bomen in het resterende deel van het Sterrenbos geplaatst. Om een variatie aan functies aan te bieden is momenteel de afweging om twee bat-condo's te plaatsen en een grote variatie aan meerdere typen kasten aan te bieden in het resterende deel van het Sterrenbos, omgeving kasteel Wolfrath en omliggende bospercelen. De beschikbare kennisdocumenten geven aan dat hiermee in potentie voldoende verblijfplaatsen worden aangeboden. Echter, discussie ontstaat door het vermoedelijk hoger aantal aanwezige verblijfplaatsen. Om deze reden wordt de compensatie ruim opgezet (zie hiervoor het compensatieplan, Antea Group, 2020). Ook voor de bosvleermuis en baard/ Brandt's vleermuis is de verwachting dat in potentie voldoende alternatieve verblijfplaatsen zijn aangeboden. Van de bosvleermuis is bekend dat deze vleermuiskasten in het buitenland gemakkelijk accepteert (Dietz et al., 2009). Voor alle soorten geldt dat monitoring alsnog dient uit te wijzen of de aangeboden alternatieven zullen worden gebruikt en de functie van de oorspronkelijke verblijfplaatsen zoals beoogd zullen overnemen.

Ten behoeve van optimale gewenning worden de alternatieve verblijfplaatsen hoofdzakelijk op korte afstand van de bestaande verblijven, in het resterende deel van het Sterrenbos geplaatst, maar ook in de bossen rondom kasteel Wolfrath om de ruime omgeving geschikt te houden. Ten tijde van het rooien van de bomen zijn de kasten meer dan 1,5 jaar simultaan met de huidige (geschikte) verblijfplaatsen aanwezig geweest zodat sprake is van een voldoende lange

gewenningsperiode voor de dieren (voor de watervleermuis geldt één jaar voorafgaand, voor de gewone grootoorvleermuis één maand). In Figuur 6.11 t/m Figuur 6.15 zijn de kwetsbare perioden van de soorten weergegeven. Door de verblijfplaatsen buiten de kwetsbare perioden (geleidelijk) ongeschikt te maken en te verwijderen wordt voorkomen dat dieren gedood worden. Dit betekent dat de bomen, onder ecologische begeleiding, na half oktober gerooid kunnen worden.

In het Sterrenbos zijn uitzonderlijk veel, unieke, verblijfplaatsen vastgesteld. Daarnaast bevinden deze verblijfplaatsen zich in zeer oude (tot meer dan 200 jaar) bomen, met unieke klimatologische omstandigheden. Als aanvulling op de mogelijke compensatiemogelijkheden uit de Kennisdocumenten worden daarom enkele, circa 5, bomen die gebruikt worden als verblijfplaats overgeplaatst naar de locatie van de beoogde natuurcompensatie. De bomen zullen de overplaatsing niet overleven, maar zullen nog gedurende lange periode geschikt blijven als verblijfplaats. De oude bomen dienen in groepsverband in de directe omgeving overgeplaatst te worden. Bij de plaatsing dient rekening te worden gehouden met windwerking. Hiermee wordt een extra element gecreëerd dat de omgeving geschikt blijft als leefgebied van de aanwezige vleermuissoorten.

Gezien de mogelijkheid dat meer verblijfplaatsen aanwezig zijn in het Sterrenbos dan is waargenomen wordt een overmaat aangeboden in kwaliteit en omvang, middels het bouwen van Bat condo's. Momenteel is het plan om twee Bat condo's te bouwen en te plaatsen in het resterende deel van het Sterrenbos en de tuin bij Kasteel Wolfrath. Door de houten structuur van deze Bat condo's bieden zij een ruime en geschikte locatie voor onder andere kraamkolonies. Soorten als de baardvleermuis en watervleermuis overwinteren in gebouwen, maar kunnen de Bat condo in potentie, in de kraamtijd gebruiken.

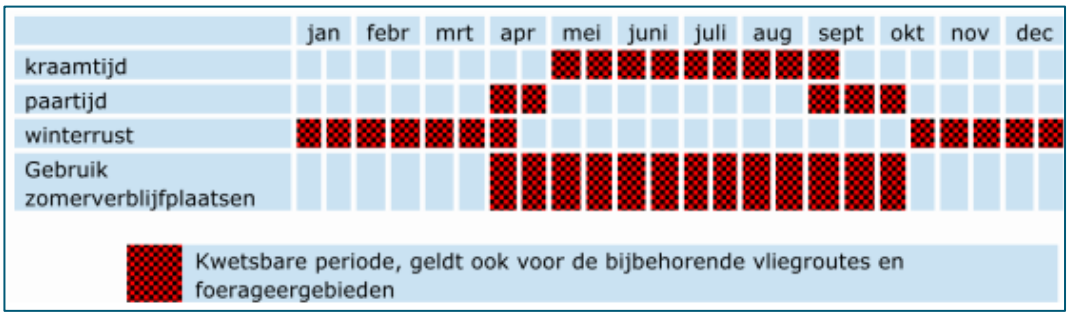

Figuur 6.8. Overzicht kwetsbare perioden gewone grootoorvleermuis (BIJ12, 2017g).

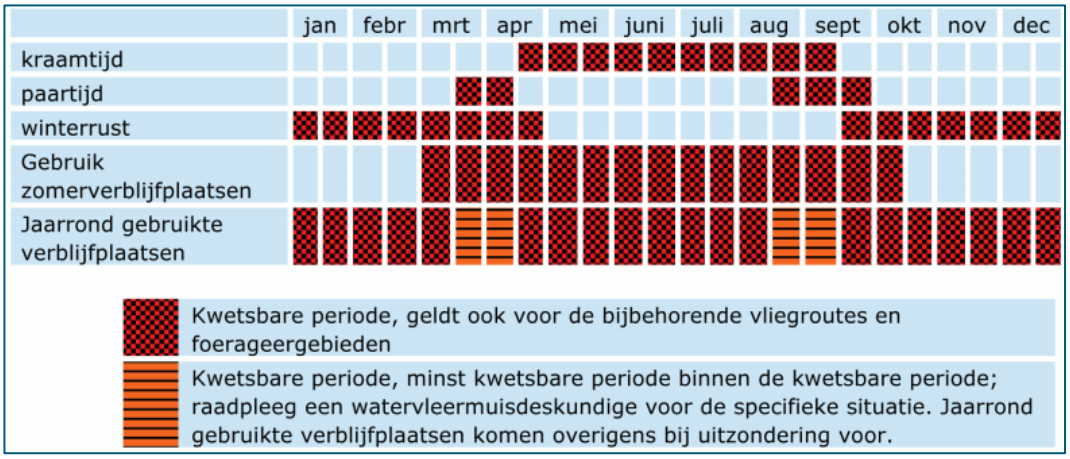

Figuur 6.9. Overzicht kwetsbare perioden watervleermuis (BIJ12, 2017h).

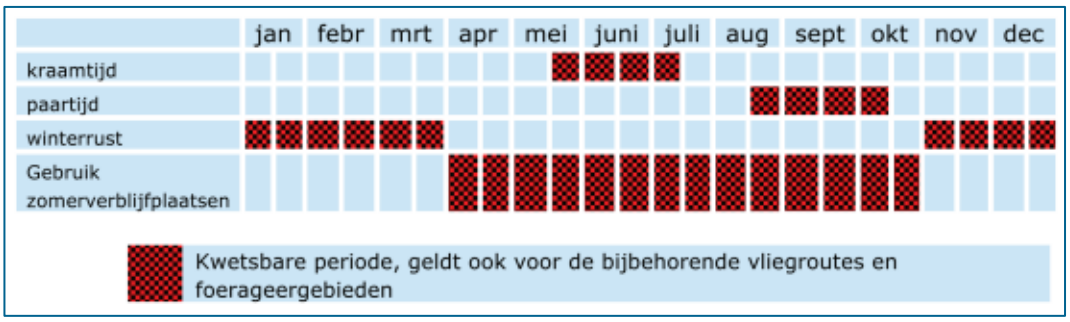

Figuur 6.10. Overzicht kwetsbare perioden gewone dwergvleermuis (BIJ12, 2017f).

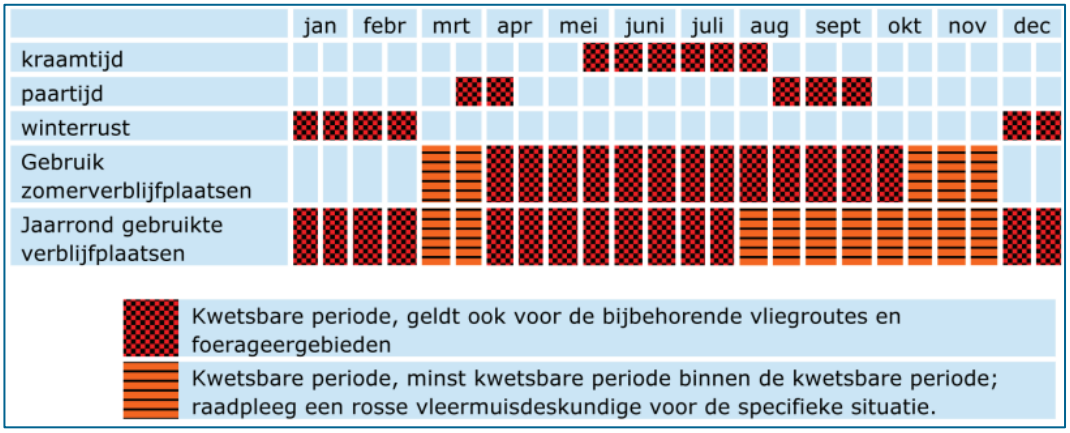

Figuur 6.11. Overzicht kwetsbare perioden rosse vleermuis (BIJ12, 2017j).

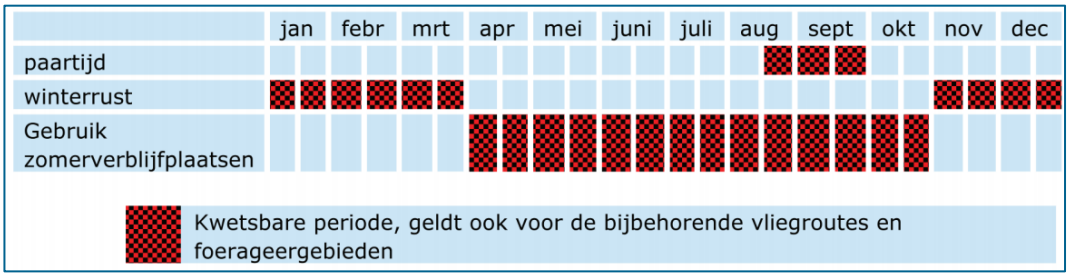

Figuur 6.12. Overzicht kwetsbare perioden ruige dwergvleermuis (BIJ12, 2017i).

Foerageergebied
Naast verblijfplaatsen biedt het Sterrenbos naar verwachting essentieel leefgebied voor de gewone grootoorvleermuis, bosvleermuis en baard/Brandt's vleermuis. Om het verlies aan (een deel van het) foerageergebied te compenseren wordt het bestaande gebied ten noorden van VDL Nedcar opgewaardeerd. Het Kennisdocument van de gewone grootoorvleermuis (BIJ12, 2017g) zegt het volgende over nieuw foerageergebied:
"Nieuw foerageergebied moet een gevarieerde vegetatiestructuur krijgen, met loofbomen, struiken, verruigd grasland en beschut open water met glooiende oevers, waar zich een goede oeverbegroeiing kan ontwikkelen. Dit nieuw aangelegde gebied moet binnen 2 tot 3 jaar voldoende kunnen functioneren als foerageergebied."

Voor het nieuw te realiseren bosgebied is van belang dat een bosbeheer wordt ingesteld dat gericht is op een toename van het aantal spechtenholen, bijvoorbeeld door het instellen van een cyclisch bosbeheer waarbij bepaalde delen van het bos de kans krijgen een ouderdom van 100-200 jaar te bereiken (BIJ12, 2017h). Het nieuwe leefgebied zal echter niet direct functioneel zijn. Om te borgen dat voldoende geschikt leefgebied (inclusief verblijfplaatsen) aanwezig blijft wordt

daarom geadviseerd om als onderdeel van de natuurontwikkeling ook (oude) bomen met verblijfplaatsen over te plaatsen. Het ambitie beheertype van de aanplantbossen is Haagbeuken-essenbos.

Vliegroutes
De westelijke bomenrijen langs de Grote Allee blijft behouden.
Ondanks dat geen essentiële vliegroute is vastgesteld tussen Sterrenbos en 't Hout kan niet worden uitgesloten dat de Geleenbeek / bosranden populierenbossen een belangrijke verbinding vormen tussen het Sterrenbos en 't Hout/IJzerenbos. Om te borgen dat deze verbinding in stand blijft, dienen tijdig voordat bomen gekapt worden bomen aangeplant te worden. Hierbij dient de richtlijn uit het Kennisdocument van de watervleermuis en gewone grootoorvleermuis gevolgd te worden:
De vliegroute functioneert pas als de nieuw aan te planten bomen een hoogte van minimaal 5 meter hebben en een onderste kroonbreedte van minimaal 2,5 meter. De plantafstand moet dan maximaal 7 meter zijn; bij dubbele rijen op maximaal 7 meter van elkaar geplant kan de plantafstand tot 16 meter zijn. Onderplanten met een struiklaag van tenminste drie meter breed is ook mogelijk. Aanwezigheid van water is ook van belang.

Eventueel kunnen als tijdelijke overbrugging bij verwijdering van een vliegroute schermen of doeken worden aangebracht, die als echobaken kunnen dienen of als wind- of lichtscherm kunnen functioneren waarbij hoogte en keuze tussen enkel- of dubbelscherm moet aansluiten bij de oorspronkelijke situatie. Schermen moeten minimaal 2 meter hoog zijn en op palen staan van minimaal 1,5 meter hoog (totale hoogte minimaal drie meter). Het scherm kan zowel van stuifzanddoek gemaakt zijn als van gaaswerk met een maximale maaswijdte van 1,5 centimeter of gemaakt zijn van rietstengels of wilgentenen. Met dergelijke maatregelen kunnen afstanden worden overbrugd tot maximaal 1500 meter. Kleine toegangspoorten als onderbreking hierbinnen zijn geen probleem. De schermen moeten minimaal een maand voorafgaand aan het verwijderen van de oorspronkelijke vliegroute aanwezig zijn. Het is van belang de tijdelijk gerealiseerde vliegroutes tijdens de gehele periode van de werkzaamheden in het actieve seizoen van de watervleermuis functioneel te houden, bijvoorbeeld door geen bouwlicht op de schermen te plaatsen en onderhoud van de schermen uit te voeren. Al dan niet gelijktijdig met het aanbrengen van doek kan beplanting worden aangebracht die de geleidingsfunctie moet overnemen (BIJ12, 2017f).

Maatregelen das (ten behoeve van de gunstige staat van instandhouding)
In het plangebied is een burcht aanwezig die sporadisch gebruikt wordt en een burcht die langere tijd niet in gebruik is geweest. Het gebied wordt maximaal door enkele dieren (of hetzelfde individu) bezocht. Om de functie van het gebied voor de das te behouden worden ter compensatie van het verlies van de burcht twee nieuwe burchten aangelegd.

Een burcht wordt gerealiseerd in het resterende deel van het Sterrenbos. Aangezien deze burcht gedurende de werkzaamheden mogelijk niet in gebruik zal worden genomen wordt ook een burcht ten noorden van het Sterrenbos gerealiseerd. De burcht wordt aangelegd in de bosschage ten zuiden van de Holtummerweg. De alternatieve burcht wordt eind 2020/begin 2021 gerealiseerd. Hiermee is sprake van een voldoende lange gewenningsperiode zodat onder ecologische begeleiding, de bestaande burcht ongeschikt gemaakt kan worden buiten de kwetsbare periode (december – juni/juli).

Aangezien de burcht slechts sporadisch wordt gebruikt, worden dassen naar de nieuwe burchtlocatie gelokt met voedsel. Er is geen sprake van een actieve overplaatsing. De bestaande burcht wordt vervolgens ontoegankelijk gemaakt door middel van terugslagkleppen die geleidelijk dichtgezet worden waardoor de bestaande bijburcht niet langer gebruikt kan worden.

Onderdeel van iedere burcht is de functionele leefomgeving. De functionele leefomgeving van een verblijfplaats is de omgeving die nodig is om een burcht voor de betreffende functie waarvoor hij gebruikt wordt te laten functioneren. Als preferent leefgebied van de das wordt het leefgebied aangeduid dat binnen 500 meter van de burchtlocatie is gelegen (hierbij wordt geen onderscheid gemaakt tussen hoofd- en bijburchten) (Natuurbalans – Limes Divergens, 2007). Om te borgen dat het preferente leefgebied rondom de alternatieve burcht in de toekomstige situatie van gelijkwaardige kwaliteit is als in de huidige situatie worden de gronden ten noorden van het Sterrenbos als geschikt foerageergebied ingericht. Het foerageergebied moet goed en ongestoord bereikbaar zijn vanuit de burcht. De inrichting van het compensatiegebied biedt daarnaast meekoppelkansen voor onder andere steenmarter, eekhoorn en damhert.

Maatregelen vlinders (ten behoeve van de gunstige staat van instandhouding)
De kleine ijsvogelvlinder overwintert als halfvolgroeide rups in aanwezige vegetatie. Om te voorkomen dat sprake is van het doden van individuen van deze soort is van belang dat (delen van) de houtige vegetatie van het Sterrenbos lokaal, in ieder geval tot de zomer 2020, aanwezig blijft in het plangebied. Bij het verwijderen van de vegetatie, met name de wilde kamperfoelie, van het Sterrenbos dient de kans op het doden van dieren geminimaliseerd te worden. Dit kan worden bereikt door de wilde kamperfoelie niet af te voeren maar te herplanten of eventueel als snoeiafval te bewaren.

Daarnaast is van belang dat in de toekomstige situatie voldoende geschikt leefgebied beschikbaar is. Dit wordt bereikt door bij de natuurontwikkeling voldoende waardplanten (wilde kamperfoelie) van de soort aan te planten.

6.3 Toetsing Natura 2000

De toetsing aan de Wnb-gebiedsbescherming vindt plaats in een afzonderlijke passende beoordeling. Daarin is zowel de zogenaamde Voortoets als het stikstofonderzoek opgenomen.

6.4 Toetsing goudgroene en zilvergroene natuurzone en bronsgroene landschapszone

6.4.1 Goudgroene natuurzone

Als gevolg van de voorgenomen ontwikkeling is sprake van fysiek ruimtebeslag binnen de goudgroene natuurzone en van een toename van verstoring en een versnipperend effect.

Areaal (fysiek ruimtebeslag)
De uitbreiding van het bedrijventerrein VDL Nedcar leidt aan de noordzijde tot ruimtebeslag binnen de Goudgroene natuurzone (zie figuur 6.13). In tabel 6.1 is het ruimtebeslag per locatie en per natuurbeheertype weergegeven. Het ruimtebeslag vindt met name plaats in ‘Haagbeuken- en essenbos’ en ‘Dennen- eiken- en beukenbos’ en in mindere mate in ‘Kruiden- en faunarijk grasland’ en ‘Kruiden- of faunarijke akker’. Als gevolg van het ruimtebeslag gaat ter plaatse de aanwezige natuur verloren[6].

[6] Over de aan te houden begrenzing is nog contact geweest met de provincie (zie ook toelichting in figuur 6.16. In het Pol is gesteld dat de begrenzing een ‘indicatieve karakter’ heeft.

Figuur 6.13. Ruimtebeslag Goudgroene natuurzone uitbreiding VDL Nedcar.

Tabel 6.1. Overzicht ruimtebeslag uitbreiding VDL Nedcar per locatie per natuurbeheertype.

Omschrijving	Locatie	Natuurbeheer-type	Ruimtebeslag (ha)
Goudgroene natuur zone	Sterrenbos	Dennen, eiken, beukenbos	3,24
	Sterrenbos	Haagbeuken-essenbos	0,70
	Populieren-bos west	Haagbeuken-essenbos	1,80
	Populieren-bos oost	Haagbeuken-essenbos	2,20
	Agrarisch gebied	Kruiden- en faunarijke akker	0,34
	Agrarisch gebied	Kruiden- en faunarijk grasland	0,16

Kwaliteit (verstoring resterend deel)

Naast het fysieke ruimtebeslag kan ook sprake zijn van een aantasting van de kwaliteit van de goudgroene natuurzone. Bij voorliggend project is met name sprake van verstoring door geluid en licht en rijbewegingen van vrachtwagens. Licht verstoring dient – gezien de gevoeligheid van de aanwezige vleermuizen - voorkomen te worden door in het ontwerp te borgen dat geen sprake is van verlichting van het resterende deel van het Sterrenbos en de nieuwe natuur.

Geluidverstoring is met name relevant voor broedvogels, daar deze de meest gevoelige soortgroep zijn voor geluidverstoring. Ten behoeve van de mate van geluidverstoring wordt gerekend conform de Methodiek Natuurcompensatie Limburg (2007); bij een geluidverstoring van >58 dB is sprake van een broedvogel afname van 50%, bij een verstoring tussen de 48 dB en 58 dB is sprake van een afname van 20% (zie figuur 6.14). Bij effecten als gevolg van een toename in geluid wordt onderscheid gemaakt tussen ‘gesloten gebieden (voornamelijk bosgebieden)’ en ‘open gebieden (cultuurgebieden, vrijwel onbeboste terreinen)’. Aangezien het plangebied in een bosrijke omgeving is gelegen, en het gros van het ruimtebeslag plaatsvindt binnen bosgebied, is in voorliggend project uitgegaan van de normen voor ‘gesloten gebieden’. Hier gelden de volgende geluidscontouren (Natuurbalans, 2007):

- Laagste geluidsbelasting zone (48-58 dB): minimaal 20% afname biotoopgeschiktheid;
- Hoogste geluidsbelasting zone (>58 dB): minimaal 50% afname biotoopgeschiktheid.

Bij een kleine verschuiving van de geluidcontouren kan de volgende situatie ontstaan:

actuele 58 dB-contour

actuele 48 dB-contour

Actuele bron van het geluid	Zone 50 % afname broedvogeldichtheid want > 58 dB-contour	Zone 20 % afname broedvogeldichtheid want ligt in de zone 48-58 dB-contour	Zone geen effect: < 48 dB

Toekomstige bron van het geluid	Geen effect in deze zone: nog steeds 50 % afname broedvogeldichtheid want > 58 dB-contour	Zone 50 % afname broedvogeldichtheid want > 58 dB-contour; maar is nu al 20% afname dus in deze zone 30% afname	Geen effect in deze zone: 20 % afname broedvogeldichtheid want ligt nog steeds in de zone 48-58 dB-contour	Zone 20 % afname broedvogeldichtheid want deze zone komt nieuw in de zone van 48 - 58 dB te liggen	Zone geen effect: < 48 dB

nieuwe 58 dB-contour

nieuwe 48 dB-contour

Bij grote verschuiving van de geluidcontouren kan de volgende situatie ontstaan:

actuele 58 dB-contour

actuele 48 dB-contour

Actuele bron van het geluid	Zone 50 % afname broedvogeldichtheid want > 58 dB-contour	Zone 20 % afname broedvogeldichtheid want ligt in de zone 48-58 dB-contour	Zone geen effect: < 48 dB

Toekomstige bron van het geluid	Geen effect in deze zone: nog steeds 50 % afname broedvogeldichtheid want > 58 dB-contour	Zone 50 % afname broedvogeldichtheid want > 58 dB-contour; maar is nu al 20% afname dus in deze zone 30% afname	Nieuwe zone 50 % afname broedvogeldichtheid	Nieuwe zone 20 % afname broedvogeldichtheid want deze zone komt nieuw in de zone van 48 - 58 dB te liggen	Zone geen effect: < 48 dB

nieuwe 58 dB-contour

nieuwe 48 dB-contour

Figuur 6.14. Principe effectbepaling Gevolgen verschuiving van geluidverstoring.

In figuur 6.15 is op basis van geluidberekeningen de geluidbelasting weergegeven in de huidige situatie en in de situatie inclusief fabrieksuitbreiding en infrastructurele aanpassingen.

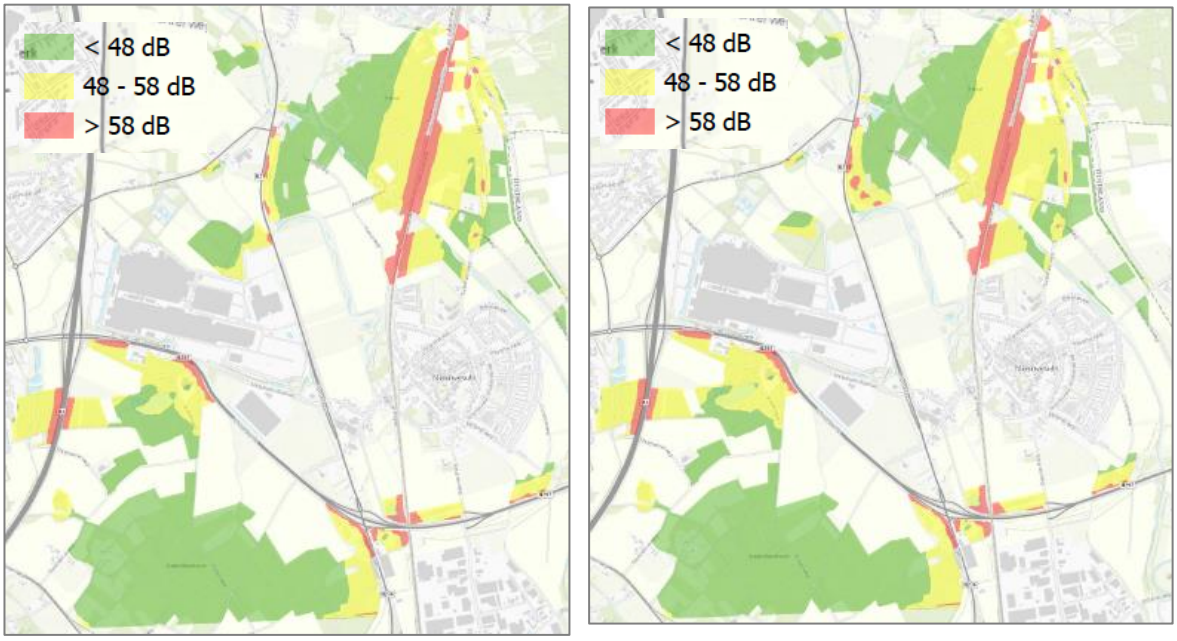

Figuur 6.15. Geluidbelasting Goudgroene natuurzone weergegeven met de contouren 48 en 58 dB autonoom (links) en met plan (rechts).

Met name ten noorden VDL Nedcar is er sprake van een toename van verstoring als gevolg van de fabrieksuitbreiding en de infrastructurele aanpassing (mede door het verplaatsen van de weg). In figuur 6.16 zijn de verschillen in geluidbelasting weergegeven voor goudgroene natuurzone.

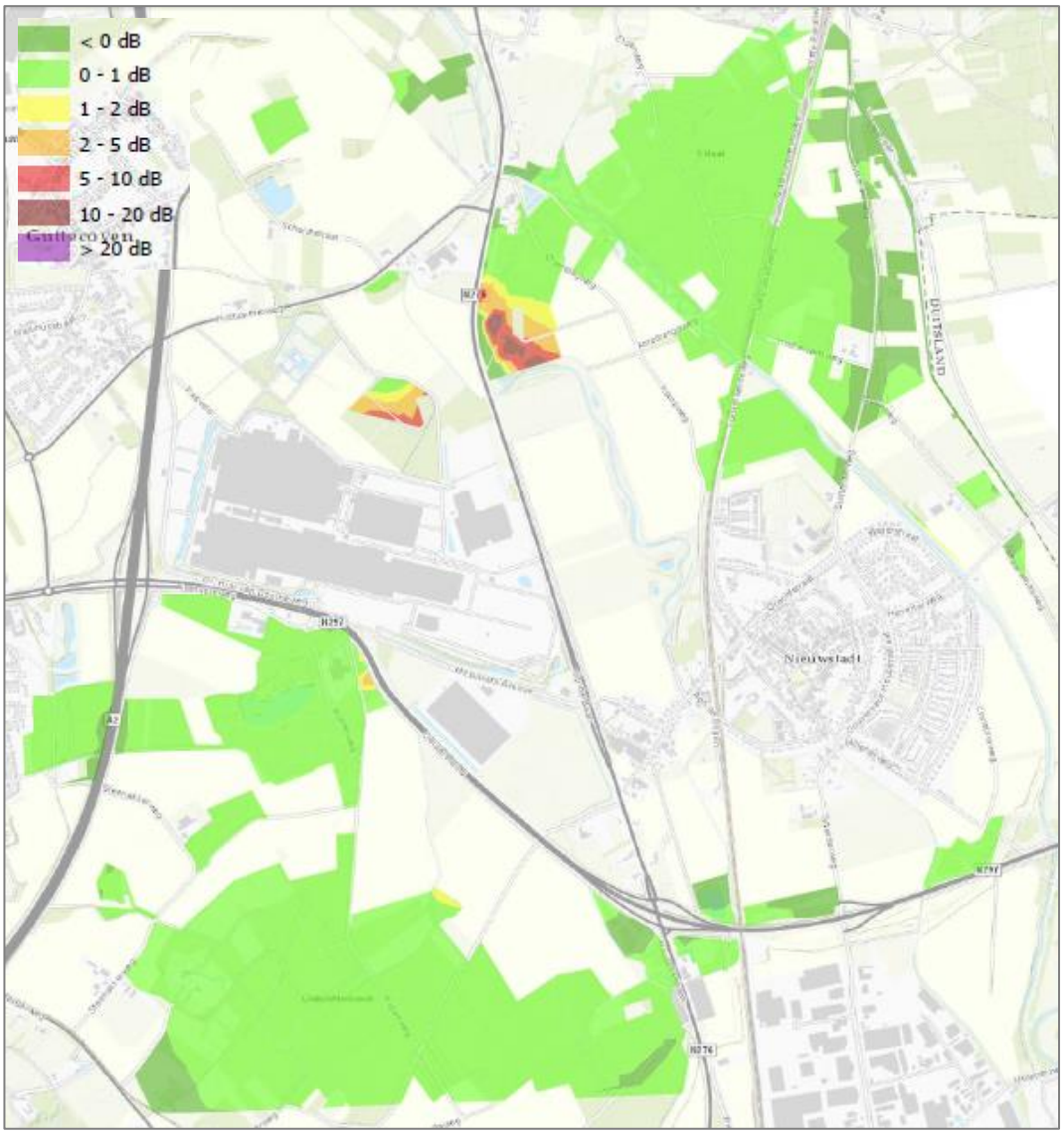

Figuur 6.16. verschilkaart geluid Goudgroene natuur; locaties waar toename in geluidbelasting is (fabrieksuitbreiding en aanpassingen aan de infrastructuur)

In tabel 6.2 zijn de oppervlaktes weergegeven waar sprake is van een verandering in de geluidbelasting in de goudgroene natuurzone als gevolg van de fabrieksuitbreiding.

Tabel 6.2. Oppervlaktes met (toename) geluidverstoring in de Goudgroene natuurzone als gevolg van de fabrieksuitbreiding

Effect op geluidcontouren	Effect op biotoopgeschikt-heid broedvogels	Opp. Goudgroene natuur (incl. Zilvergroene natuur in Sterrenbos)
Verschuiving van < 48 dB naar 48-58 dB	Minimaal 20% afname	1,335 ha
Verschuiving van 48 – 58 dB naar >58 dB	Minimaal 30% afname	-
Verschuiving van < 48 naar >58 dB	Minimaal 50% afname	-

Optische verstoring kan worden veroorzaakt door de realisatie van de nieuwe fabriekshallen (hoge bebouwing e.d.). Dieren met verblijfplaatsen en territoria in het Sterrenbos kunnen hierdoor mogelijk overlast ondervinden. Veel bosvogels zijn niet erg verstoringsgevoelig en kunnen gebruik blijven maken van het Sterrenbos. Tevens worden territoria niet ingesloten door bebouwing, zodat het buitengebied ten noorden van VDL Nedcar toegankelijk blijft als foerageergebied voor deze dieren. Met name gedurende de werkzaamheden zal sprake zijn van een hoge optische verstoring, omdat broedvogels en zoogdieren sterk reageren op bewegende verstoring. De aanwezigheid van de toekomstige bebouwing zal slechts zichtbaar zijn vanaf de bosrand en in het resterende bos amper zichtbaar (door de aanwezigheid van dichte begroeiing in het huidige Sterrenbos). De bebouwing aan de noordzijde is een onbeweeglijke factor, waardoor na verloop van tijd gewenning optreedt. De effecten als gevolg van optische verstoring zijn minimaal en treden met name op in de realisatiefase, welke buiten de kwetsbare periodes zal worden opgestart.

Samenhang (versnippering)
Het Sterrenbos en de naastgelegen populierenbossen staan in verbinding met de natuur ('t Hout en het IJzerenbos) ten oosten van de N276. Ook de Geleenbeek draagt bij aan de verbinding, de duiker onder de N276 is echter niet geschikt als doorgang voor landdieren. Opgemerkt wordt dat de N276 in de huidige situatie een barrière vormt in de verbinding; de weg is niet voorzien van faunapassages of faunarasters. Als gevolg van de voorgenomen ontwikkeling worden de populierenbossen, als verbindende schakel, verwijderd. Ook de oppervlakte van het oude Sterrenbos neemt af. Hiermee wordt het Sterrenbos een kleine geïsoleerd bosschage. De verbindende functie van de goudgroene natuurzone wordt aangetast.

Concluderend leidt het voornemen tot vernietiging van de lokale wezenlijke kenmerken en waarden als gevolg van ruimtebeslag. Maar is ook sprake van aanvullend negatieve effecten op de resterende onderdelen van het goudgroene natuurzone als gevolg van verstoring. Ook de verbindende functie wordt aangetast. Het voornemen is hiermee in strijd met de Omgevingsverordening Limburg (artikel 2.6.2). Het verbod uit de Omgevingsverordening is echter niet van toepassing op nieuwe activiteiten of wijziging van bestaande activiteiten indien wordt voldaan aan het zogenaamde 'nee, tenzij principe' (artikel 2.6.3.).

6.4.2 Zilvergroene natuurzone

Als gevolg van de voorgenomen ontwikkeling is sprake van fysiek ruimtebeslag binnen de goudgroene natuurzone en van een toename van verstoring.

Ruimtebeslag
Binnen het plangebied is de oude laan binnen het Sterrenbos (0,09 ha) aangewezen als Zilvergroene natuurzone. De zilvergroene natuurzone loopt als smalle lijn in de richting oost-west door het Sterrenbos, maar komt niet overeen met de cultuurhistorisch waardevolle eiken middenlaan. Kernkwaliteiten van deze lijn zijn de oude eiken met ondergroei van hazelaar. De oude laan vormt een smalle strook in het Sterrenbos (goudgroene natuurzone) en is in die zin een ecologische verbinding tussen het zuidelijke en noordelijke deel van het Sterrenbos. In het veld kan het Sterrenbos echter als één geheel worden beschouwd.

De kernkwaliteiten van de Zilvergroene natuurzone worden lokaal gevormd door het groene karakter en cultuurhistorisch erfgoed. Een deel van deze oude laan (0,09 hectare) verdwijnt als gevolg van ruimtebeslag. Hiermee gaan ter plaatse de kernkwaliteiten van de zilvergroene natuurzone verloren. Deze negatieve effecten worden gecompenseerd conform de 'Beleidsregel natuurcompensatie 2018'
In het voorliggend plan is één-op-één-compensatie niet mogelijk voor de historische waarde hiervan. De cultuurhistorische waarde van deze bossen worden middels verschillende ingrepen

die het historisch landschap versterken met het oog op de gradiënt hoog-laag gecompenseerd. Het groene karakter en het visueel-ruimtelijk karakter wordt gecompenseerd door de compensatie van nieuwe bossen ten noorden van het huidige Sterrenbos. De aanwezigheid van de zilvergroene natuurzone vormt geen belemmering voor de uitvoerbaarheid van het plan.

Kwaliteit (verstoring resterend deel)

Met name ten noorden VDL Nedcar is er sprake van een toename van verstoring als gevolg van de fabrieksuitbreiding en de infrastructurele aanpassing (mede door het verplaatsen van de weg). In figuur 6.17 zijn de verschillen in geluidbelasting weergegeven voor de zilvergroene natuurzone in het Sterrenbos (te beschouwen als goudgroene natuurzone).

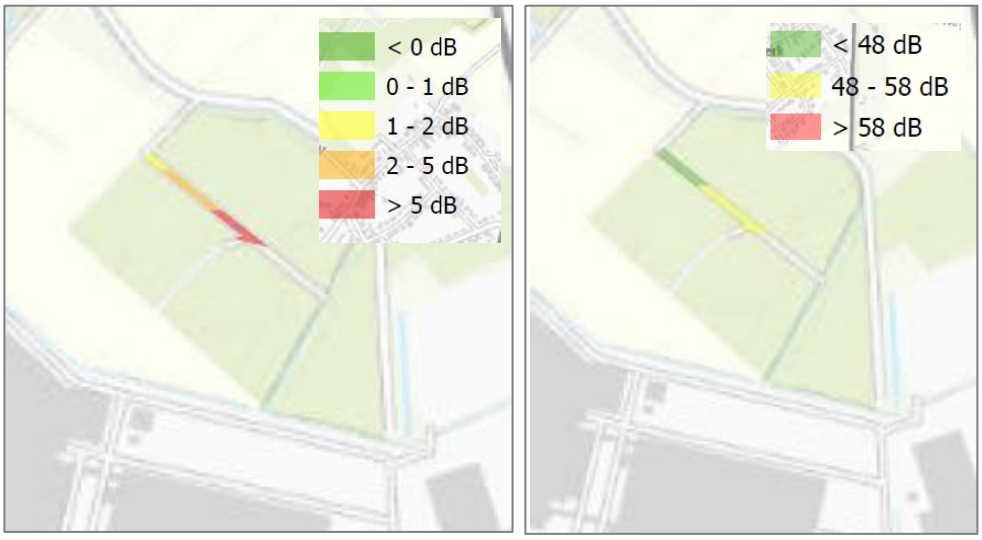

Figuur 6.17. verschilkaart geluid (links) en plansituatie inclusief fabrieksuitbreiding en infrastructurele aanpassingen (rechts) ter hoogte van de Zilvergroene natuur in het Sterrenbos.

In tabel 6.2 zijn de oppervlaktes weergegeven waar sprake is van een verandering in de geluidbelasting in de goudgroene natuurzone inclusief de zilvergroene natuurzone in het Sterrenbos omdat deze ook te beschouwen is als goudgroene natuurzone.

6.4.3 Bronsgroene landschapszone

Het gebied ten noorden van het Sterrenbos is aangegeven als bronsgroene landschapszone. Door het gebied loopt de Geleenbeek door het landschap. Het landschapstype is dan ook te classificeren als ‘beekdal’ (Provincie Limburg, 2009). Hier geldt dat typerende bij het beekdal horende landschappelijke kwaliteiten behoren tot de kernkwaliteiten. Dat wil zeggen dat het beekdal gebaat is bij kleinschaligheid (als visueel-ruimtelijk karakter) en het groene, natuurlijke karakter. In de huidige situatie loopt de Geleenbeekdal als rechtgetrokken beek door open agrarisch landschap. Er is geen sprake van waardevolle cultuurhistorische structuren of behoudenswaardig reliëf. Het landschapsplan gaat in op herstel van historisch cultuurlandschap met het oog op de gradiënt hoog- en laaggelegen delen (waarbij de graslanden in het beekdal een natuurlijk kleinschalige percelering kennen).

In voorliggend plan is binnen de bronsgroene landschapszone een kwaliteitsimpuls voorzien. In de zone wordt natuur ontwikkeld die aansluit bij de cultuurhistorische waarden van het gebied. Het voornemen leidt daarmee tot een verbetering van de bronsgroene landschapszone. Het project heeft geen negatieve effecten op de natuurwaarden (kernkwaliteit “Groene karakter”) van de Bronsgroene natuurzone. De aanwezigheid van de bronsgroene landschapszone vormt geen belemmering voor de uitvoerbaarheid van het plan.

6.4.4 Nee, tenzij-afweging

Het verbod uit de Omgevingsverordening is niet van toepassing op nieuwe activiteiten of wijziging van bestaande activiteiten indien (artikel 2.6.3 Omgevingsverordening Limburg, nee, tenzij principe):

a) er sprake is van een groot openbaar belang;
b) er geen reële alternatieven zijn en
c) uit het ruimtelijk plan blijkt dat en hoe negatieve effecten waar mogelijk worden beperkt en voor het overige worden gecompenseerd, waarbij:
    a. de compensatie niet mag leiden tot verlies van areaal, samenhang en kwaliteit van de wezenlijke kenmerken en waarden; en
    b. de compensatie plaatsvindt:
        - op financiële wijze of;
        - in natura in nog niet gerealiseerde delen van de Goudgroene natuurzone.

In deze paragraaf is de 'Nee, tenzij afweging' gemaakt. De compensatie is uitgewerkt in het mitigatie- en compensatieplan. Toestemming kan dus in principe alleen worden verleend indien kan worden aangetoond dat er sprake is van een groot openbaar belang en dat reële/aanvaardbare alternatieven ontbreken. Deze aspecten worden in volgende paragrafen besproken.

Groot openbaar belang
VDL Nedcar, onderdeel van het VDL-concern, is een onderneming die in Born in serieproductie auto's bouwt. In 2018 bouwde VDL Nedcar meer dan 200.000 Mini's en BMW's. De omzet van VDL Nedcar in 2018 bedroeg ruim 3,5 miljard euro.

VDL Nedcar is één van de grootste werkgevers in Zuid-Limburg en daarmee een belangrijke factor in de Limburgse en Zuid Nederlandse economie. De fabriek is van groot belang voor de directe en indirecte werkgelegenheid en de economie van de regio en de provincie. De directe werkgelegenheid bedroeg in 2018 meer dan 6.500 arbeidsplaatsen. Een groot deel van de medewerkers is in vaste dienst, maar om de wisselingen in de omvang van de productie te kunnen opvangen is er ook een flexibele schil. Daarnaast zijn er indirecte effecten voor de werkgelegenheid en de economie door toeleverende diensten (vervoer, catering, schoonmaak, onderhoud, e.d.). De lokale en regionale economie profiteert ook van de investeringen die VDL Nedcar doet, bijvoorbeeld bij de inrichting van de fabriek en het fabrieksterrein en bij kleinere en grotere aanpassingen aan de fabriek[7].

VDL Nedcar zoekt steeds naar mogelijkheden om de noodzakelijke flexibiliteit op een maatschappelijk verantwoorde wijze vorm te geven. Verschillende sociale innovaties zijn in het verleden door VDL Nedcar in samenwerking met arbeidsmarktorganisaties ontwikkeld en in de praktijk gebracht. Hierbij kan gedacht worden aan opleidingsprogramma's, het mobiliteitscentrum, deeltijd WW, de tewerkstelling van medewerkers tijdens de periode dat de fabriek na het vertrek van Mitsubishi stil stond en grootscheepse wervingsacties waarbij honderden mensen vanuit een situatie van (langdurige) werkloosheid zijn aangetrokken en opgeleid.

Ruimtelijk-economisch beleid
VDL Nedcar is gesitueerd in de regio Zuid-Limburg, een kerngebied in Limburg, waar in economisch opzicht de sectoren automotive en logistiek een belangrijke rol vervullen. VDL Nedcar in Born past uitstekend in het ruimtelijk-economisch beleid van de provincie Limburg. In het POL

[7] Volgens berekeningen van VDL Nedcar is in 2013/2014 in de aanloop naar de productie van de Mini rond 60 miljoen aan investeringsbestedingen in Nederland en vooral Limburg terecht gekomen

2014 geeft de provincie aan dat voor de economische ontwikkeling van Limburg ondernemersklimaat, innovatiekracht, kennisinfrastructuur, arbeidsmarkt, onderwijs en fysiek-ruimtelijke vestigingscondities belangrijk zijn. Het topsectorenbeleid is de basis voor het economisch beleid in Limburg. Dit beleid is toegespitst op de campussen en de daaraan gerelateerde topsectoren. Daarnaast steekt Limburg veel aandacht en middelen in enerzijds de vanouds sterke topsector Hightech Systems (ofwel: de maakindustrie), die verspreid in de provincie goed presterende bedrijven kent en anderzijds de topsector Logistiek. VDL Nedcar is een kernbedrijf in de Limburgse Hightech Systems-sector (zie voorgaande paragraaf).

De ambitie van de regio Zuid-Limburg is om te komen tot één sterk samenhangend gebied, een stedelijk en landschappelijk netwerk met onder andere krachtige economische campussen en clusters die een substantiële bijdrage leveren aan het bruto nationaal product. Versterking van het automotive cluster is één van de concrete doelen in dit beleid, waarbij Sittard-Geleen (VDL Nedcar) het centrum is.

Samenwerking tussen regionale overheden en VDL Nedcar
Het belang van VDL Nedcar voor de werkgelegenheid en economie wordt onderkend door de Provincie Limburg en de gemeenten in de regio. Provincie en gemeenten hechten er daarom aan dat VDL Nedcar structureel voor de regio wordt behouden en een rol blijft spelen in de versterking van de Limburgse economie, bij het behoud en uitbreiding van de werkgelegenheid en bij de verbetering van de positie van de maakindustrie in Zuid-Nederland. De provincie is daarom bereid om de positie van VDL Nedcar in Limburg te versterken en duurzaam te verankeren vanuit een lange termijn perspectief, rekening houdend met een evenwichtige behartiging van de belangen van de belanghebbenden (in de omgeving). Vanwege deze ambities en belangen zijn de provincie Limburg en VDL Nedcar een samenwerking aangegaan en hebben dit in februari 2019 door middel van een Samenwerkingsovereenkomst (SOK) bekrachtigd. In deze SOK zijn onder andere afspraken opgenomen over de aanpak van de procedures die worden doorlopen voor het PIP en de benodigde omgevingsvergunning.

Belang van VDL Nedcar voor de regionale economie
Door de omvang van de werkgelegenheid, de aard en kwaliteit van de fabriek en de indirecte effecten levert VDL Nedcar een belangrijke bijdrage aan de economie van (Zuid) Limburg. Dit belang wordt onderschreven door de provincie en gemeenten. Het economisch belang van VDL Nedcar kan worden afgemeten aan de hand van de bijdrage aan de werkgelegenheid (in 2018 ongeveer 6.000 werknemers) en aan de input die dit oplevert voor de regionale economie. De post ‘salaris en lonen’ van de totale omzet van VDL Nedcar bedroeg in 2018 ongeveer 380 miljoen euro. Dat bedrag komt ten goede aan de regio.
De verdere ontwikkeling van VDL Nedcar levert een nadere bijdrage aan die regionale economie en past binnen het ruimtelijk-economisch beleid van Limburg. De uitbreiding zal leiden tot een hogere en meer stabiele werkgelegenheid.

Conclusie
Concluderend is er – gezien het belang van het bedrijf voor de regionale economie - sprake van een groot openbaar belang. Dit wordt bevestigd door de aanvullende informatie in het MER waar nog uitgebreid ingegaan is op de redenen voor de uitbreiding van VDL Nedcar met:

- een korte beschrijving van de automobielbranche en de ontwikkelingen en dynamiek daarvan;
- de historie van VDL Nedcar, een beschrijving van het functioneren van de bestaande fabriek en van de positie van VDL Nedcar in de dynamische autobranche;
- een beschrijving van het bestaande productieproces en de bedrijfseconomische motivering om de integrale tweede productielijn bij de bestaande fabriek te realiseren;

Alternatievenafweging

Er zijn verschillende alternatieven onderzocht voor uitbreiding van VDL Nedcar die minder effecten op goudgroene natuur zouden kunnen hebben:

- Nulalternatief: geen uitbreiding zodat er geen sprake is van aantasting van goudgroene natuurzone;
- Locatie-alternatief waarbij een 2e productielijn wordt elders gebouwd, niet aansluitend op de bestaande productielijn en
  inrichtingsalternatieven waarbij de 2e productielijn anders gesitueerd wordt ten opzichte van de bestaande productielijn en daarmee de goudgroene natuurzone zou ontzien.
  Beide alternatieven worden gezamenlijk beschouwd omdat de argumenten om deze alternatieven als niet reëel/aanvaardbaar te beschouwen gelijk zijn.

Het nulalternatief is geen reëel/aanvaardbaar alternatief gezien het groot openbaar belang van de uitbreiding van VDL Nedcar en de noodzaak van een tweede productielijn. De huidige opzet van de fabriek maakt VDL Nedcar kwetsbaar en afhankelijk van contracten met één Original Equipment Manufacturer (OEM)[8], gebaseerd op de productie van modellen op basis van eenzelfde platform. De enkele productielijn maakt het weliswaar mogelijk een scala aan modellen te maken, maar alleen als deze op dezelfde platform zijn gebaseerd. Het wegvallen van een contract met de OEM en/of het einde van de productcyclus van de groep modellen op basis van hetzelfde platform heeft als gevolg dat de productie wordt beëindigd en de fabriek stil ligt. Voordat dan kan worden gestart met de productie van een nieuw model (of groep van modellen) is –uiteraard naast een contract met een OEM – de ombouw van de productielijn noodzakelijk om deze geschikt te maken voor een nieuw platform. Het ombouwen van de productielijn vraagt grote investeringen, omdat de gehele productielijn is gebaseerd op de dimensionering, vorm en eigenschappen van het platform. In de periode die nodig is voor de ombouw van de fabriek zijn geen productiemedewerkers nodig en zijn er geen inkomsten.

Een enkele productielijn biedt weinig flexibiliteit: er is een contract met een OEM[9] zodat de fabriek in bedrijf is, of er is geen contract hetgeen inhoudt dat de fabriek stilligt. Bij één productielijn is de omvang van de productie, het aantal medewerkers en dergelijke gekoppeld aan de productcyclus van de body. De afgelopen jaren hebben laten zien dat het productievolume en het aantal medewerkers sterk zijn toegenomen. De historie heeft aangetoond dat een omgekeerde beweging (afname van de productie en werkgelegenheid) ook een realistisch scenario is[10].

De afhankelijkheid van een enkele opdrachtgever en automodellen gebaseerd op één platform (en daarmee ook de productcyclus daarvan) kan sterk worden verminderd door een tweede opdrachtgever. Daarvoor is een tweede productielijn noodzakelijk. Een tweede lijn maakt de fabriek flexibeler, ook omdat pieken en dalen in de cycli beter kunnen worden opgevangen. Dat geldt voor de cyclus als geheel (einde van de productie van het betreffende automodel) als voor de variaties op een kortere tijdschaal (meer of minder verkopen van een bepaald automodel). Een tweede lijn geeft de fabriek:

- een betere onderhandelingspositie in de contractbesprekingen met OEM's;

---

[8] In de automotive sector is er een beperkt aantal grote concerns dat auto's ontwikkelt en (laat) produ¬ceren. De grote merken, zoals BMW, Mercedes, Renault en Toyota, ontwerpen en engineeren nieuwe modellen en hebben eigen productiebedrijven voor de productie van auto's. Auto¬con¬cerns die zowel ontwikkelen als produceren worden aangeduid als Original Equipment Manu¬facturer (OEM).

[9] Voor een OEM met meer productiebedrijven en meerdere productielijnen kan het ombouwen van productielijnen (en de kosten daarvan) binnen het eigen concern worden gespreid.

[10] Dit heeft zich bij de voorganger van VDL Nedcar voorgedaan na het aflopen van het contract met Mitsubishi. Naar het zich laat aanzien is de productie in 2019 lager dan in het jaar 2018

- meer zekerheid voor het personeel:
- minder grote pieken en dalen in het (totale) productievolume:
- een gelijkmatiger en flexibeler inzet van de medewerkers;
- een betere spreiding van inkomsten, uitgaven en investeringen
- de mogelijkheid om te voldoen aan de geheimhoudingseisen van de OEM's[11].

VDL Nedcar heeft geconcludeerd dat uitbreiding van de fabriek met een complete tweede productielijn noodzakelijk is voor het structureel verankeren van de fabriek. Zonder de tweede productielijn is het risico (te) groot dat het eind van de levenscyclus van de modellen gebaseerd op één platform ook het einde van VDL Nedcar betekent. De tweede productielijn die nodig is voor het voortbestaan van VDL Nedcar (en dus voor het behoud van de bestaande werkgelegenheid) leidt er toe dat de werkgelegenheid zal groeien (naar verwachting tot een structureel niveau van 6.000 tot 6.500 medewerkers[12], met een maximum piek van 11.000 werknemers op momenten dat de productiecapaciteit volledig benut zou worden[13]) en dat ook de indirecte economische effecten[14] zullen toenemen ten opzichte van de bestaande situatie. De tweede lijn heeft tevens als gevolg dat de werkgelegenheid minder afhankelijk wordt van de fluctuaties die bij een enkele lijn optreden (zie figuur 6.18).

[11] In de contracten tussen OEM en VDL Nedcar zijn ook bepalingen opgenomen aangaande de toegang tot onderdelen van de productielijn. Medewerkers e.a. van de OEM hebben toegang tot bepaalde delen van de fabriek, maar niet tot andere delen. Bij twee lijnen kan derhalve in de contracten met meerdere OEM's de geheimhouding worden verzekerd. Bij een enkele productielijn is dat niet goed mogelijk.

[12] Naar verwachting zal dit aantal medewerkers in vaste dienst zijn. De overige medewerkers vormen de flexibele schil

[13] Waarbij (ook bij een tweede lijn) het uitgangspunt is dat gewerkt zal blijven worden met een vaste kern medewerkers en een flexibele schil die de – ook bij een tweede lijn nog steeds optredende, doch relatief geringe – schommelingen in de omvang van de productie opvangt.

[14] Zie paragraaf 2.2

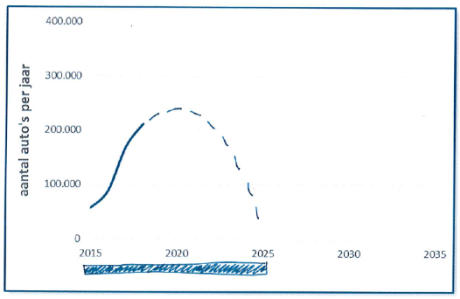	Een enkelvoudige productielijn, gerelateerd aan de gemiddelde duur van de levenscyclus van een automodel (indicatief weergegeven door de blauwe balk) kent een aanloopperiode (groei van de productie), een periode met een hoge productie en een periode met een afnemende productie. Door investeringen en de productie van meerdere modellen op hetzelfde platform kan de productcyclus worden verlengd, maar vroeg of laat komt hieraan een einde. Dat einde betekent dat de productie naar nul daalt. De aantallen medewerkers zijn gerelateerd aan de omvang van de productie. Na afloop van de levenscyclus van een groep modellen daalt (ook) het aantal productiemedewerkers naar nul.
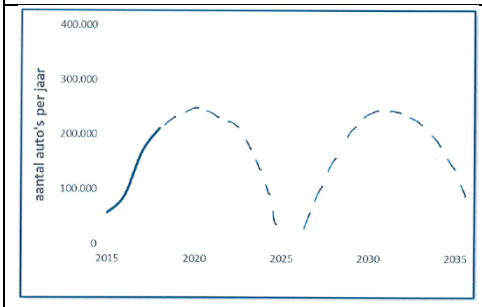	Bij een enkele productielijn is, na afloop van de levenscyclus van een groep modellen, tijd nodig voor de ombouw om de productie van modellen op basis van een andere (nieuwe) body. Een dergelijke ombouw vraagt forse investeringen in een periode dat er geen of weinig inkomsten zijn. De ombouw van de fabriek in 2012 - 2014 heeft ongeveer anderhalf jaar geduurd. In de periode van ombouw ligt de productie stil en is het aantal productiemedewerkers klein.
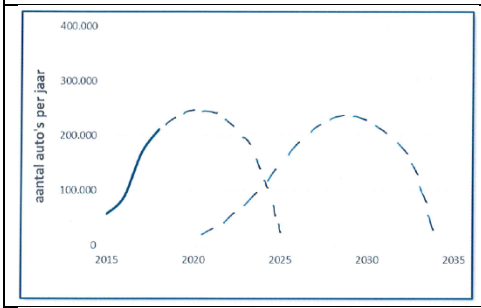	Een tweede productielijn maakt het mogelijk het gat tussen de levenscyclus van de ene groep modellen en de volgende groep modellen te dichten. Daardoor blijven inkomsten en investeringen meer in balans en is ook het aantal productiemedewerkers minder onderhevig aan schommelingen.
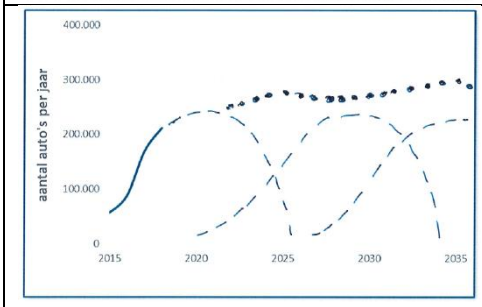	De situatie met twee productielijnen leidt – uiteraard binnen de mogelijkheden van de markt – een meer gelijkmatige productie en een kleinere fluctuatie van de werkgelegenheid.

Figuur 6.18: Toelichting dat het bedrijf met 2 productielijnen minder gevoelig is voor schommelingen in de markt wat leidt tot een kleinere fluctuatie in de werkgelegenheid.

De conclusie is dat een tweede lijn is noodzakelijk voor het structureel voortbestaan van VDL Nedcar en een nultalternatief daarmee geen reëel/aanvaardbaar alternatief is.

Locatie- en inrichtingsalternatieven met een 2e productielijn op een andere locatie of een andere inrichting van de nieuwe fabriekshallen aan de zuidzijde van de huidige locatie zijn geen reëel/aanvaardbaar alternatief gezien de eisen die gesteld worden aan de aaneengeschakelde fabriekshallen en het daaraan gekoppeld een uitgekiend logistiek systeem.

De productielijn is een logische opvolging van stappen die begint met rollen staal die bij de pershal de fabriek ingaan tot de complete auto's die de fabriek uitrijden na de eindmontage (zie paragraaf 2.2.1). Om de kosten en kansen op verstoringen zo klein mogelijk te houden en kwaliteit te garanderen is één doorgaand productieproces noodzakelijk, zonder hiaten, met minimale tussenvoorraden en zo kort mogelijke tussentransporten. De vier hoofdonderdelen productielijn (pershal, bodyshop, lakstraat en eindmontage) van de productielijn hebben allemaal een voldoende grote hal nodig, goed verbonden met de voorafgaande en de opvolgende stap, en met de mogelijkheden voor een efficiënte en ongestoorde aanvoer van de onderdelen die in het productieproces nodig zijn.

Er is (naast ruimte in de hallen zelf) ruimte nodig voor de opslag van onderdelen, intern transport, kantoren, verzamelen en verwerken van reststoffen en productieafval, waterberging, energievoorziening, bluswater en dergelijke. Voor de opslag van onderdelen, halffabricaten en gereed product (auto's) is ook ruimte nodig.

Een tweede productielijn bestaat uit een vergelijkbare configuratie met vergelijkbare eisen aan de logistiek en de kwaliteitsbeheersing.

In een aantal onderzoeken en bedrijfseconomische analyses[15] is het volgende geconstateerd met betrekking tot de bestaande productielijn en de tweede productielijn:

- configuraties van de productielijn waarbij de hallen en de logistieke terreinen (WoW, magazijnruimte) niet direct (fysiek) aan elkaar zijn gekoppeld leiden tot hogere kosten per gebouwde auto en tot grotere risico's voor de kwaliteit en de continuïteit van het productieproces. Als gevolg van de smalle marges zijn dergelijke configuraties bedrijfseconomisch niet haalbaar en bieden ze geen perspectief op het afsluiten van een contract met een OEM;
- het gevolg hiervan is dat de tweede productielijn alleen concurrerend kan zijn als de vier onderdelen van de productlijn in een logische volgorde aan elkaar worden verbonden, in de nabijheid van het WoW. Verspreid liggende hallen leiden niet tot een haalbare businesscase;
- binnen de huidige inrichtingsgrenzen is geen (rest)ruimte aanwezig waar nog voldoende grote hallen in de noodzakelijke ruimtelijke samenhang kunnen worden gebouwd;
- het (ruimtelijke) opdelen van de tweede productielijn, bijvoorbeeld door de ruimte voor opslag van onderdelen (zoals het WoW) over meerdere locaties te spreiden (op afstand van de huidige fabriekslocatie) leidt tot hogere kosten voor de logistiek, een per saldo minder efficiënt gebruik van ruimte en grotere risico's voor de kwaliteit van het product en voor het logistieke proces. Het extern plaatsen van de opslag van onderdelen brengt extra kosten met zich mee en resulteert in een onhaalbare businesscase;
- een tweede productielijn op een andere locatie dan de huidige heeft als nadeel dat de positieve effecten van een tweede lijn voor de efficiency en de uitwisseling met de bestaande fabriek (bijvoorbeeld ten aanzien van de inzet van personeel) minder groot zijn. Spreiding over twee of meer locaties leidt tot hogere algemene kosten (geen schaalvoordeel);
- een tweede lijn op een andere locatie leidt niet tot de noodzakelijk en concurrerende uitbreiding van de capaciteit en is om die reden voor VDL Nedcar geen haalbare optie (geen businesscase);

[15] Rapportage van BCI in 2015, 2017 en 2019

- profiteren van de schaalvoordelen en de uitwisselmogelijkheden, flexibele inzet van personeel tussen (delen van de) twee productielijnen is alleen mogelijk als de tweede lijn op één locatie wordt geplaatst naast of direct bij de huidige productielijn.

Voor de tweede productielijn is voldoende ruimte nodig om de vier onderdelen van de productielijn in samenhang met ruimte voor de logistiek als één ruimtelijk samenhangend geheel mogelijk te maken. Voor de fabriek als geheel is het bedrijfseconomisch van essentieel belang dat de twee lijnen in samenhang worden gebruikt met flexibele inzet van mensen en middelen. Dit is alleen mogelijk als de tweede lijn ruimtelijk wordt gekoppeld aan de bestaande productielijn. In de onderzoeken van BCI van 2015 en 2017 is dit aan de hand van een aantal ruimtelijke scenario's nader onderzocht. Conclusie van deze onderzoeken is dat deze scenario's geen van alle leiden tot een haalbare businesscase. Hieraan liggen productie-logistieke (zoals hierboven in opsomming weergegeven) en kostentechnische afwegingen (onderzochte scenario's waarbij niet of gedeeltelijk aan de noordzijde wordt uitgebreid, kosten minstens 50 miljoen euro meer dan het voorliggende scenario) ten grondslag. Deze conclusies in relatie tot het gegeven dat een beperkte winstmarge per auto gegenereerd wordt (in 2018 190 euro per auto) maakt dat de conclusie is dat een tweede productielijn alleen in de directe omgeving van (aansluitend op) de huidige fabriek kan worden gesitueerd. Dit is ook gunstiger voor de transportbewegingen en de milieueffecten van transport.

Vanwege de samenhang tussen de afzonderlijke onderdelen en het zo klein mogelijk houden van de afstanden tussen de onderdelen van het productieproces is het niet mogelijk één of enkele onderdelen aan de zuidkant van de bestaande fabriek te plaatsen.

Conclusie
Concluderend zijn er geen reële/aanvaardbare alternatieven. De conclusie is dat de verplaatsing van de tweede lijn naar een locatie elders of naar een andere locatie grenzend aan de huidige locatie geen reëel/aanvaardbaar alternatief is gezien de noodzakelijke samenhang met de 1e productielijn en de randvoorwaarden ten aanzien van oriëntatie van de nieuwe fabriekshallen ten opzichte van de bestaande onderdelen in het productieproces. In het MER (paragraaf 3.3) is specifiek uitgebreider ingegaan op de (on)mogelijkheid om het Sterrenbos (belangrijk element in de goudgroene natuurzone) te ontzien. Hier wordt de conclusie van de alternatievenafweging bevestigd.

Compensatie
De compensatieopgave en de wijze waarop de compensatie wordt vormgegeven, is beschreven in het mitigatie- en compensatieplan.

6.5 Toetsing houtopstanden

6.5.1 Wet natuurbescherming

Wet natuurbescherming
De grens bebouwde kom Houtopstanden Wet natuurbescherming van de gemeente Sittard-Geleen volgt globaal de huidige begrenzing van het bedrijventerrein VDL. De te rooien houtopstanden bevinden zich hoofdzakelijk buiten de bebouwde kom Wet natuurbescherming. Vrijwel alle houtopstanden vallen hiermee onder de bescherming van de Wet natuurbescherming. Er zijn echter enkele uitzonderingen:

- De bomenrijen langs de Mitsubishi Avenue (gelegen binnen de bebouwde kom);
- De fruitboomgaard ten noorden van VDL Nedcar;
- Solitaire bomen ten oosten van de N276.

Als gevolg van het voornemen gaan de volgende onder de Wet natuurbescherming houtopstanden verloren (zie tabel 6.4).

Tabel 6.3. Te rooien houtopstanden die beschermd zijn in het kader van de Wet natuurbescherming ten behoeve van de uitbreiding van VDL Nedcar.

Locatie	Oppervlakte of aantal bij rijen
Sterrenbos/Populierenbos	7,94 ha
Katoennatie (deel VDL)	0,10 ha
Bomenrij Katoennatie (deel VDL)	Ca 20 bomen
Bomenrij Pasveld e.o.	Ca 120 bomen
Totaal	8,13 ha + ca 140 bomen in bomenrijen

Voor deze houtopstanden geldt een meldingsplicht (artikel 4.2, lid 1) en herplantplicht op dezelfde grond (artikel 4.3). De Gedeputeerde staten kunnen het vellen van houtopstanden telkens voor ten hoogste vijf jaar verbieden ter bescherming van bijzondere natuur- of landschapswaarden (artikel 4.2, lid 3). Voor een overzicht van de betreffende gebieden, zie Figuur 6.19.

Figuur 6.19. Getroffen houtopstanden bij de uitbreiding van VDL Nedcar (deel van bos en bomenrij bij de Katoennatie, eigendom van VDL, staat niet op deze kaart).

De teniet gedane beschermde houtopstanden worden gecompenseerd conform het compensatieplan.

Het oude Sterrenbos voldoet aan criteria a, b, c, e, en f uit de beleidsregels Houtopstanden Limburg. De verwachting is echter dat de Gedeputeerde Staten van Limburg geen gebruik maken van de mogelijkheid om op basis van deze beleidsregels een kapverbod op te leggen.

6.5.2 APV Sittard-Geleen

De gemeente Sittard-Geleen heeft aangegeven dat een kapvergunning mogelijk niet noodzakelijk is.

6.6 Conclusie/uitvoerbaarheid PIP

In deze paragraaf is het advies gegeven dat voortkomt uit de conclusies van de uitgevoerde Natuurtoets. Tevens is aangegeven of volgens de Nederlandse wetgeving vervolgstappen aan de orde zijn. De conclusies zijn opgedeeld per onderdeel van het PIP, namelijk de uitbreiding VDL Nedcar en de infrastructurele aanpassingen. In deze paragraaf worden de conclusies met betrekking tot de uitbreiding van VDL uiteengezet. Voor beide onderdelen geldt dat de natuurtoets plaatsvindt ten behoeve van het PIP. Voor wat betreft de uitbreiding van VDL Nedcar geldt dat de natuurtoets tevens van toepassing is op de betreffende Omgevingsvergunning.

6.6.1 Soortbescherming

Uit de bureaustudie in combinatie met terreinbezoek en nader onderzoek is gebleken dat (leefgebied van) de volgende in het kader van de Wet natuurbescherming beschermde soorten aanwezig zijn in het plangebied:

- *Algemene broedvogels (nestplaatsen);*
- *Categorie-4 vogels;*
- *Bosuil (rustplaats, foerageergebied);*
- *Kerkuil/torenvalk (foerageergebied);*
- *Vleermuizen (verblijfplaatsen, foerageergebied, vliegroute);*
- *Das (burcht en leefgebied);*
- *Bever (leefgebied);*
- *Steenmarter (leefgebied en mogelijk verblijfplaatsen);*
- *Kleine ijsvogelvlinder.*

In Tabel 6.5 is aangegeven welke gevolgen de aanwezigheid van (het leefgebied van) deze soorten heeft voor het voorliggende plan. Aangegeven is of er sprake is van een overtreding van de Wet natuurbescherming en onder welke voorwaarden het plan uitvoerbaar is.

Tabel 6.4.Overzicht conclusies en vervolgstappen Wnb-soortbescherming.

Soort (groep)	Leefgebied in plangebied?	Is er sprake van een overtreding?	Is een ontheffing noodzakelijk	Is het plan uitvoerbaar?
Algemene broedvogels	*Ja, tijdens het broedseizoen.*	*Nee, mits de werkzaamheden worden gestart buiten het broedseizoen.*	*Nee*	*Ja*
Vogels met een jaarrond beschermd nest Bosuil Kerkuil/Torenvalk	*Bosuil: rustplaats en foerageergebied* *Kerkuil/torenvalk: foerageergebied*	*Nee*	*Nee*	*Ja*
Categorie-4 vogels Grauwe klauwier	*Ja*	*Nee*	*Nee*	*Ja*
Vleermuizen Gewone grootoorvleermuis	*Ja, winter, kraam-, paar- en zomerverblijfplaatsen en foerageergebied in*	*Ja*	*Ja*	*Ja**

Soort (groep)	Leefgebied in plangebied?	Is er sprake van een overtreding?	Is een ontheffing noodzakelijk	Is het plan uitvoerbaar?
	Sterrenbos. Tevens bekende verblijfplaats in kasteel Wolfrath.			
Vleermuizen Baard/Brandt's vleermuis	*Ja, kraam- en zomerverblijfplaats in Sterrenbos.*	*Ja*	*Ja*	*Ja**
Vleermuizen Watervleermuis	*Ja, zomerverblijfplaats in het Sterrenbos.*	*Ja*	*Ja*	*Ja**
Vleermuizen Bosvleermuis	*Naar verwachting gebruikt een kraamkolonie bomen in het Sterrenbos als verblijfplaats en essentieel foerageergebied.*	*Naar verwachting; in voorliggende toetsing is als worst-case scenario uitgegaan van een overtreding.*	*Ja*	*Ja**
Vleermuizen Ruige dwergvleermuis	*Ja, zomer- en paarverblijfplaatsen in Sterrenbos.*	*Ja*	*Ja*	*Ja**
Vleermuizen Rosse vleermuis	*Ja, paar- en zomerverblijfplaats in Sterrenbos. Daarnaast aannemelijk winterverblijfplaatsen.*	*Ja*	*Ja*	*Ja**
Vleermuizen Gewone dwergvleermuis	*Ja, paarverblijfplaats in Sterrenbos. Tevens bekende verblijfplaats in kasteel Wolfrath. Vliegroute ten Oosten van Wolfrath en bomenrijen N276.*	*Ja*	*Ja*	*Ja**
Vleermuizen Franjestaart	*Aannemelijk zomerverblijfplaatsen.*	*Ja*	*Ja*	*Ja**
Das	*Ja, in het Sterrenbos bevindt zich een (sporadisch) in gebruik zijnde burcht.*	*Ja*	*Ja*	*Ja**
Bever	*Geen burcht, de soort foerageert sporadisch langs de Geleenbeek.*	*Nee, voorkomen barrière werking weg.*	*Nee*	*Ja*
Steenmarter	*Ja, leefgebied aanwezig met mogelijk een verblijfplaats in het Sterrenbos.*	*Nee, mits wordt gewerkt in vrijgestelde periode*	*Nee*	*Ja*
Kleine ijsvogelvlinder	*Ja, Sterrenbos (wilde kamperfoelie) vormt leefgebied*	*Ja*	*Ja*	*Ja**

**zie toelichting verwachting dat ontheffing verleend kan worden in paragraaf 6.2.5.*

De aanwezige natuurwaarden zijn meegenomen in een uitgebreide alternatieven afweging (Antea Group, 2019 (MER deel A)), er is geen realistisch uitvoerbaar alternatief dat leidt tot een bevredigende oplossing. Het voornemen voor de uitbreiding van VDL Nedcar is te beschouwen als een wettelijk belang. De effecten kunnen, zoals opgenomen in het compensatieplan (Antea Group, 2020), worden gemitigeerd en gecompenseerd. Hiermee is geborgd – op basis van de huidige kennis van de verspreidingsgegevens en van het gebruik van het gebied door de beschermde soorten - dat de gunstige staat van in standhouding niet wordt belemmerd. Op basis van deze overwegingen kan in redelijkheid worden ingezien dat de ontheffing verleend kan worden. Waarmee het plan uitvoerbaar is.

6.6.2 Natura 2000

In relatie tot Natura 2000 geldt dat het meest nabijgelegen Natura 2000-gebied enkel binnen de invloedsfeer van stikstof is gelegen. Effecten van overige verstoringsfactoren zijn uitgesloten. Zie verder de Passende beoordeling voor de conclusies ten aanzien van de Wnb-gebiedsbescherming.

6.6.3 Goudgroene en zilvergroene natuurzone en bronsgroene landschapszone

Delen van het PIP zijn aangewezen als goudgroene natuurzone, zilvergroene natuurzone en bronsgroene landschapszone. Het voornemen leidt tot ruimtebeslag binnen de goudgroene natuurzone en zilvergroene natuurzone. Tevens is sprake van een toename van geluidverstoring op enkele resterende delen van de goudgroene natuurzone. Op basis van de 'nee-tenzij' afweging blijkt dat het voornemen van groot openbaar belang is en geen reële alternatieven beschikbaar zijn (Antea Group, 2019 (MER deel A)). De negatieve effecten worden gecompenseerd (zie compensatieplan (Antea Group, 2020). Een overzicht van de conclusies omtrent de bescherming van de Goudgroene en zilvergroene natuurzone en bronsgroene landschapszone is weergegeven in Tabel 6.6.

Tabel 6.5. Overzicht conclusies en vervolgstappen bescherming Goudgroene en zilvergroene natuurzone en bronsgroene landschapszone.

Uitbreiding VDL Nedcar	Goudgroene natuurzone	Zilvergroene natuurzone	Bronsgroene landschapszone
Aanwezig binnen de invloedssfeer?	Ja, delen van het plangebied zijn aangewezen als Goudgroene natuurzone	Ja, de oude laan in het Sterrenbos is Zilvergroene natuurzone	Ja, delen ten noorden van het Sterrenbos en rondom de Geleenbeek zijn Bronsgroene landschapszone
Effecten?	Ja, 8,44 hectare ruimtebeslag en een toename van geluidsverstoring.	Ja, 0,09 hectare ruimtebeslag en een toename van geluidsverstoring	Ruimtebeslag, deels door plan, deels door omzetting in goudgroene natuurzone om fysieke compensatie in natura mogelijk te maken en verstoring.
Vereiste vervolgstappen aan de orde?	Compenseren van negatieve effecten (zie compensatieplan).	Compenseren van negatieve effecten (zie compensatieplan).	Nee
Is het plan uitvoerbaar in het kader van de gebiedsbescherming?	Ja; nee-tenzij afweging is met goed gevolg doorlopen	Ja	Ja

Conclusie is dat is aangetoond dat de geplande uitbreiding van VDL Nedcar van groot openbaar belang is en dat er geen reële/aanvaardbare alternatieven voor deze uitbreiding voorhanden zijn

die tot minder effecten op de goudgroene natuurzone leiden. In combinatie met de compenserende maatregelen zoals uitgewerkt in het compensatieplan en de deels financiële compensatie is het PIP niet in strijd met het nee, tenzij-regime voor de goudgroene natuur.

6.6.4 Houtopstanden

Het plangebied ligt buiten de bebouwde kom houtopstanden Wet natuurbescherming (voormalige Boswet) van de gemeente Sittard-Geleen. Meerdere houtopstanden binnen het plangebied vallen hiermee onder de bescherming van de Wet natuurbescherming. Voor deze houtopstanden geldt een meldings- en herplantplicht. De kapmelding dient tenminste 6 weken voorafgaand aan de kap ingediend te worden. Herplant op dezelfde grond is niet mogelijk. Om deze reden dient een ontheffing van de herplant op dezelfde grond te worden aangevraagd (verzoek om compensatie). De teniet gedane beschermde houtopstanden worden gecompenseerd conform het compensatieplan.

Een overzicht van de effecten op houtopstanden is weergegeven in Tabel 6.5.

Tabel 6.6.Overzicht conclusies en vervolgstappen Houtopstanden.

Uitbreiding VDL Nedcar	Houtopstanden
Aanwezig binnen de invloedssfeer?	Ja
Effecten?	Rooien van 8,13 ha + circa 140 bomen in bomenrijen.
Vereiste vervolgstappen aan de orde?	Ja, herplant van verloren areaal.

Op grond van de beoordeelde effecten van de uitbreiding van VDL Nedcar op de beschermde houtopstanden kan worden geconcludeerd dat deze effecten – gezien de mogelijkheden voor herplant – de uitvoering van het PIP niet in de weg staan.

7 Toetsing aanpassing infrastructuur N276

7.1 Leeswijzer

Het planvoornemen bestaat in hoofdlijnen uit twee delen; 'uitbreiding VDL Nedcar' en 'aanpassingen infrastructuur'. In dit hoofdstuk worden de effecten m.b.t. de aanwezige natuurwaarde uiteengezet voor de 'aanpassingen infrastructuur'. In hoofdstuk 6 zijn de resultaten en effecten m.b.t. de 'uitbreiding VDL Nedcar' uiteengezet.

7.2 Toetsing soortbescherming

Ten behoeve van de infrastructurele aanpassingen wordt ten zuiden van het bestaand bedrijventerrein een verlegging van de huidige weg gerealiseerd waarbij groenstructuren worden aangetast. Ten oosten van het bestaande bedrijventerrein volgt de nieuwe verbinding de Geleenbeek, de beek zelf wordt echter niet aangetast. De verbinding kruist aan de noordzijde de Geleenbeek en gaat hierbij door een jong natuurgebied waarna deze aansluit op de N276.

Uit de bureaustudie in combinatie met het terreinbezoek en nader onderzoek is gebleken dat het gebied geschikt leefgebied biedt aan de volgende soorten (mogelijk) voorkomen: huismus, boerenzwaluw, steenuil en vleermuizen. De onderstaande effectbeoordeling richt zich alleen op deze soort(groep)en. Overige beschermde soorten zijn uitgesloten en ondervinden geen effect van het voornemen.

7.2.1 Vogels

Vogels met jaarrond beschermd nest
Er is een aantal vogelsoorten waarvan de broedplaatsen jaarrond beschermd zijn en bij verwijdering van de broedplaats altijd ontheffing moet worden aangevraagd. Dit zijn, in Limburg, de zogenoemde categorie 1 t/m 3 vogelsoorten.

In de bebouwing nabij de Limbrichterweg zijn meerdere jaarrond beschermde nesten van de huismus, een kolonie boerenzwaluw en mogelijk een verblijfplaats van de steenuil aanwezig. De woningen langs de Limbrichterweg blijven echter behouden, waardoor geen effecten optreden op jaarrond beschermde nesten in het plangebied ten behoeve van de infrastructurele aanpassingen.

Binnen het plangebied worden geen nesten van categorie 4 vogelsoorten verwacht die jaarronde bescherming rechtvaardigen. Wel zijn nestlocaties van spreeuwen aangetroffen. Echter, de locaties blijven in het planvoornemen behouden.

Algemene broedvogels
Alle in gebruik zijnde nesten van vogelsoorten in Nederland zijn beschermd onder de Wet natuurbescherming (artikel 3.1). Met de meeste broedvogels kan echter in het algemeen relatief eenvoudig rekening worden gehouden door kap- en sloopwerkzaamheden niet uit te voeren in de broedtijd (circa maart tot en met juli[16]) en indien concrete broedgevallen aanwezig zijn. Op deze wijze zijn geen belemmeringen vanuit de Wet natuurbescherming aan de orde.

[16] Voor het broedseizoen wordt in het kader van de wet geen standaardperiode gehanteerd. Het broedseizoen is afhankelijk van klimatologische omstandigheden; dit houdt in dat het seizoen eerder dan wel later van start kan gaan en eerder dan wel later kan eindigen. Van belang is of er broedgevallen aanwezig zijn.

Zo kunnen in het plangebied nesten gebouwd worden door (algemeen voorkomende) soorten met name in opgaande vegetatie). Indien nesten aanwezig zijn mogen deze tijdens de broedperiode (en wanneer deze in gebruik zijn) niet verwijderd of verstoord worden.

Indien het niet mogelijk is om buiten het broedseizoen om te werken dan dient het plangebied (waar de werkzaamheden plaatsvinden) vóór het broedseizoen ongeschikt gemaakt te worden voor (broed)vogels. Mocht dit niet mogelijk zijn dan dient vooraf aan de werkzaamheden het plangebied gecontroleerd te worden op de aanwezigheid van broedvogels door een erkend ecoloog. Indien vastgesteld wordt dat sprake is van actuele broedgevallen binnen het plangebied dan worden locatiespecifieke maatregelen voorgesteld en/of wordt het plangebied niet vrijgegeven en dienen de werkzaamheden uitgesteld te worden totdat het nest niet meer in gebruik is.

7.2.2 Vleermuizen

Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn (artikel 3.5)

Vleermuizen
Alle vleermuizen zijn beschermde soorten en staan vermeld in bijlage IV van de Habitatrichtlijn. In het kader van de Wet natuurbescherming is daarom een aantal verbodsbepalingen ten aanzien van vleermuizen neergelegd die in principe niet overtreden mag worden door onder andere een ruimtelijke ontwikkeling.

Laatvlieger
Verblijfplaatsen
De laatvlieger heeft in de bebouwing ‘Op de Baan 26’ een kraamverblijfplaats van tenminste 8 dieren. De verblijfplaats blijft echter behouden waardoor geen negatieve effecten plaatsvinden op verblijfplaatsen van de laatvlieger.

Foerageergebied
Als foerageergebied worden buiten gebruik gestelde landbouwgebieden, structuurrijke randen van bebouwingen, parken, wieden met fruitbomen, weilanden, bosranden en waterpartijen gebruikt. Ook wordt het centrum van dorpen en steden gebruikt. De hoogste dichtheid van foeragerende dieren kan worden waargenomen boven weilanden, weiden met fruitbomen, parken met alleenstaande bomen en oevers. Vrouwtjes jagen gewoonlijk binnen 4,5 kilometer van de verblijfplaats, soms tot 12 kilometer (Dietz et al., 2009). In de directe omgeving, met name in (de randen van) Nieuwstadt is voldoende kwalitatief gelijkwaardig of beter geschikt foerageergebied aanwezig. Ook met de aantasting van het plangebied blijft voldoende foerageergebied aanwezig. Er is geen sprake van een aantasting van essentieel foerageergebied.

Vliegroute
De laatvlieger is minder dan andere vleermuissoorten gebonden aan lijnvormige landschapselementen. Met het nader onderzoek zijn essentiële vliegroutes aangetroffen (zie Figuur 7.1).

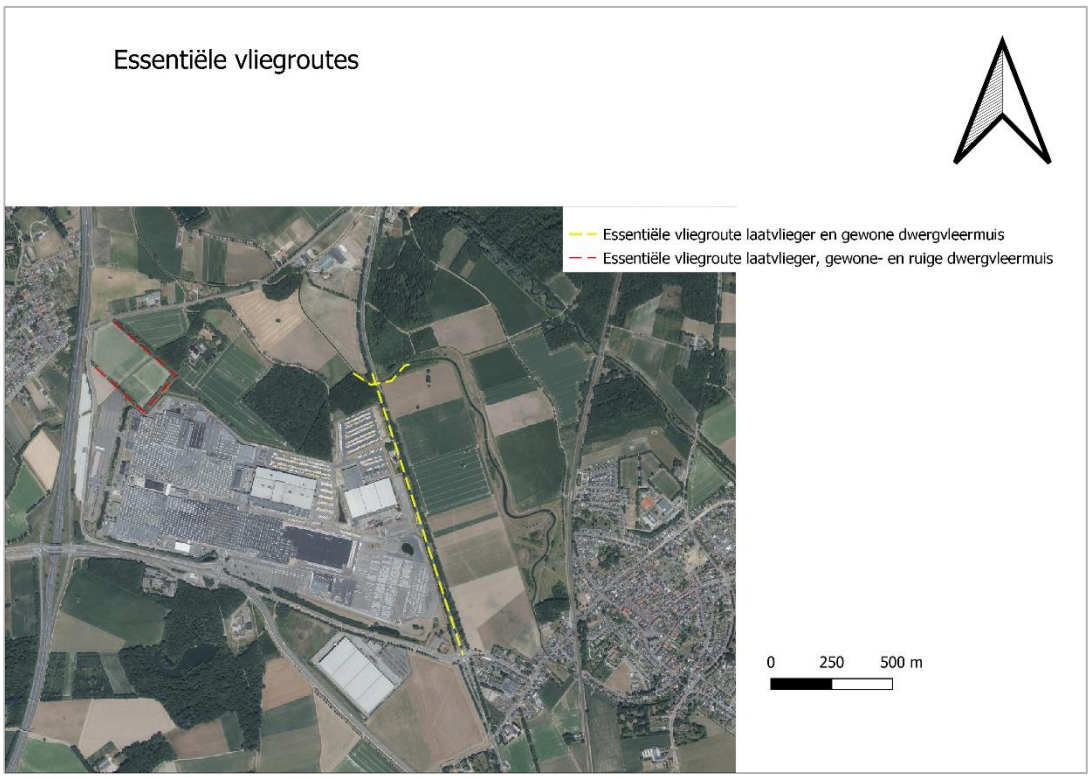

Figuur 7.1. Essentiële vliegroutes in het onderzoeksgebied rondom VDL Nedcar.

Als gevolg van het voornemen worden de vliegroutes aangetast. Hiermee is sprake van een aantasting van een essentiële vliegroute. Dit is in strijd met artikel 3.5 lid 4 Wnb. Voor de aantasting is een ontheffing noodzakelijk. In paragraaf 7.2.4 is bepaald of in alle redelijkheid duidelijk is dat een eventuele ontheffing verleend kan worden.

Gewone dwergvleermuis

Verblijfplaatsen

In de bebouwing ten zuiden van de Limbrichterweg zijn drie zomerverblijven en acht paarverblijven van de gewone dwergvleermuis aanwezig. De verblijfplaatsen blijven echter behouden waardoor geen negatieve effecten plaatsvinden op verblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis.

Foerageergebied

Gewone dwergvleermuizen foerageren in tuinen, parken, landgoederen, langs lanen, bomenrijen, houtwallen, dijken met beplanting, bosranden, begraafplaatsen, beschutte vijvers en watergangen. Bij windstil weer kunnen ze ook in een meer open landschap en ook hoger in de lucht foerageren. In de omgeving blijft voldoende geschikt foerageergebied aanwezig. Er is geen sprake van een aantasting van essentieel foerageergebied.

Vliegroute

De gewone dwergvleermuis maakt gebruik van de essentiële vliegroutes uit Figuur 7.1 (tevens wordt de bomenstructuur langs de N276 gebruikt als vaste vliegroute).

Als gevolg van het voornemen worden de vliegroutes aangetast. Hiermee is sprake van een aantasting van een essentiële vliegroute. Dit is in strijd met artikel 3.5 lid 4 Wnb. Voor de aantasting is een ontheffing noodzakelijk. In paragraaf 7.2.4 is bepaald of in alle redelijkheid duidelijk is dat een eventuele ontheffing verleend kan worden.

7.2.3 Overige zoogdieren

Beschermingsregime andere soorten (artikel 3.10)

Damhert
Het damhert is nabij de bosschage van ’t Hout waargenomen. Door de infrastructurele aanpassingen verdwijnt een deel van het leefgebied van het damhert. Echter, de omliggende gebieden blijven behouden en zijn van voldoende omvang en bevatten een grote variatie aan biotopen welke geschikt zijn voor damherten. Door de vele alternatieven in de omgeving en huidige ligging langs de weg is het onwaarschijnlijk dat ’t Hout een essentiële functie heeft voor damherten. Significant negatieve effecten op damherten kunnen redelijkerwijs worden uitgesloten.

7.2.4 Beoordeling uitvoerbaarheid Infrastructurele aanpassingen

Uit de effectbeoordeling blijkt dat voor de infrastructurele aanpassingen een ontheffing Wnb benodigd is voor overtreding van Wnb artikel 3.5, lid 4:
- Beschadigen essentiële vliegroute van de gewone dwergvleermuis;
- Beschadigen essentiële vliegroute van de laatvlieger.

De vragen of voor de uitvoering van het PIP een ontheffing op grond van de Wet natuurbescherming nodig is en zo ja, of deze ontheffing kan worden verleend, komt in beginsel pas aan de orde in een procedure op grond van de Wet natuurbescherming. Echter, deze vragen zijn ook relevant voor het PIP omdat bij de vaststelling van het PIP op voorhand in redelijkheid duidelijk is dat de Wet natuurbescherming niet aam de uitvoerbaarheid van het plan in de weg zal staan.

Aangezien alle vleermuissoorten vallen onder artikel 3.5 van de Wnb kan een ontheffing enkel verleend worden indien wordt voldaan aan elk van de volgende voorwaarden (Wnb artikel 3.3, lid 4):
a. er bestaat geen andere bevredigende oplossing;
b. zij is nodig in een van in de wet genoemde belangen uit artikel 3.3;
c. er wordt geen afbreuk gedaan aan het streven de populaties van de betrokken soort in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

Deze aspecten worden in volgende paragrafen besproken.

Ad a: geen andere bevredigende oplossing
Er zijn geen redelijke alternatieven met minder ecologische impact voor de voorgenomen activiteit. Er zijn diverse alternatieven voor de aanpassing van de N276 onderzocht (zie figuur 7.3). Het ontwerp van de weg is geoptimaliseerd om de aantasting te beperken. Er bestaat geen andere bevredigende oplossing voor de aanpassing van de N276 die (veel) minder effecten heeft op beschermde soorten (zie tabel 7.1).

Tabel 7.1. effecten alternatieven voor de aanpassing N276 en mate van aantasting en/of compenseerbaarheid voor beschermde soorten op basis van het uitgevoerde onderzoek (beschikbare informatie februari 2020)

Middenweg-alternatieven			Randwegalternatieven	
Variant 1	Variant 2	Variant 4 (sober)	Variant 3	Variant 5 (sober = VKA)
Vleermuizen				
Vliegroute (bomen N276) + vliegroute ten zuiden van VDL Nedcar	Vliegroute (bomen N276) + vliegroute ten zuiden van VDL Nedcar	Vliegroute (bomen N276)	Vliegroute (bomen N276) + vliegroute ten zuiden van VDL Nedcar	Vliegroute (bomen N276)
Verblijfplaats laatvlieger	Verblijfplaats laatvlieger	Verblijfplaats blijft behouden	Verblijfplaats laatvlieger	Verblijfplaats blijft behouden
Verblijfplaats gewone dwergvleermuis	Verblijfplaats gewone dwergvleermuis	Verblijfplaats blijft behouden	Verblijfplaats gewone dwergvleermuis	Verblijfplaats blijft behouden
Das				
			Foerageergebied, wordt gecompenseerd bij aantasting VDL Nedcar	Foerageergebied (minde dan variant 3) wordt gecompenseerd bij aantasting VDL Nedcar
Steenmarter				
Niet geraakt	Niet geraakt	Niet geraakt	Niet geraakt	Niet geraakt
Huismus				
Verblijfplaatsen aangetast	Verblijfplaatsen aangetast	Verblijfplaats blijft behouden	Verblijfplaatsen aangetast	Verblijfplaats blijft behouden
Boerenzwaluw				
Verblijfplaats blijft behouden	Blijven behouden (weg dichter bij verblijfplaats tov variant 1, mogelijk verstoring)	Verblijfplaats blijft behouden	Blijven behouden, mogelijk verstoring (zie variant 2)	Verblijfplaats blijft behouden

Ad b: wettelijke belangen

Gedeputeerde Staten kunnen op basis van artikel 3.8 Wnb ontheffing verlenen, want er is voldaan aan de volgende voorwaarde: de voorgenomen aanpassing aan de N276 - die mogelijk gemaakt wordt in het PIP - is nodig in het belang van het volgende wettelijk belang "volksgezondheid, de openbare veiligheid, of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten".

Het voornemen is nodig in het belang van de openbare veiligheid. Om te voldoen aan de huidige veiligheidsnormen wordt de bestaande weg verbreed en moet de aanwezige bebouwing verwijderd worden. Daarnaast houdt de noodzaak tot aanpassing van de N276 verband met de uitbreiding van VDL Nedcar. Deze uitbreiding wordt beschouwd als "andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard". Dit belang is beschreven in paragraaf 6.4.4. onder 'groot openbaar belang'.

Ad c: gunstige staat van instandhouding is te borgen

De landelijke staat van instandhouding van gewone dwergvleermuis wordt beoordeeld als 'gunstig' (BIJ12, 2017f). Gewone dwergvleermuis is de meest wijdverspreide en de algemeenste vleermuis soort in Nederland. De aantallen worden geschat op 300.000 tot 600.000 dieren (https://minez.nederlandsesoorten.nl/content/gewone-dwergvleermuis-pipistrelluspipistrellus).

Regionaal is de gewone dwergvleermuis ook verreweg de meest algemene vleermuissoort van Limburg.

De laatvlieger komt in heel Nederland vrij algemeen voor[17]. De landelijke staat van instandhouding van de laatvlieger is als matig ongunstig beoordeeld, waarbij de populatie als matig ongunstig is beoordeeld en het verspreidingsgebied, leefgebied en toekomstperspectief als gunstig[18].

Er zijn maatregelen voorgesteld om de gunstige staat van instandhouding te borgen.
De vliegroutes welke van essentieel belang zijn voor de gewone dwergvleermuis en laatvlieger worden door het voornemen verwijderd. De nieuwe weg wordt omgelegd en zal dichter tegen de Geleenbeek aan komen te liggen. De Geleenbeek dient mogelijk in huidige situatie als vliegroute, maar voldoet niet aan de eigenschappen zoals de bomenlaan langs de huidige N276. Om deze reden dient een alternatieve vliegroute te worden gerealiseerd aan de oostkant van de nieuwe weg. De vliegroute voldoet aan de volgende eisen (BIJ12, 2017f):
“De vliegroute functioneert pas als de nieuw aan te planten bomen een hoogte van minimaal 5 meter hebben en een onderste kroonbreedte van minimaal 2,5 meter. De plantafstand moet dan maximaal 7 meter zijn; bij dubbele rijen op maximaal 7 meter van elkaar geplant kan de plantafstand tot 16 meter zijn. Onderplanten met een struiklaag van tenminste drie meter breed is ook mogelijk. Aanwezigheid van water is ook van belang.
Als tijdelijke overbrugging bij verwijdering van een vliegroute worden schermen of doeken aangebracht, die als echobaken kunnen dienen of als wind- of lichtscherm kunnen functioneren waarbij hoogte en keuze tussen enkel- of dubbelscherm aansluit bij de oorspronkelijke situatie. Schermen moeten minimaal 2 meter hoog zijn en op palen staan van minimaal 1,5 meter hoog (totale hoogte minimaal drie meter). Het scherm kan zowel van stuifzanddoek gemaakt zijn als van gaaswerk met een maximale maaswijdte van 1,5 centimeter of gemaakt zijn van rietstengels of wilgentenen. Met dergelijke maatregelen kunnen afstanden worden overbrugd tot maximaal 1500 meter. Kleine toegangspoorten als onderbreking hierbinnen zijn geen probleem. De schermen moeten minimaal een maand voorafgaand aan het verwijderen van de oorspronkelijke vliegroute aanwezig zijn. Het is van belang de tijdelijk gerealiseerde vliegroutes tijdens de gehele periode van de werkzaamheden in het actieve seizoen van de vleermuis functioneel te houden, bijvoorbeeld door geen bouwlicht op de schermen te plaatsen en onderhoud van de schermen uit te voeren. Al dan niet gelijktijdig met het aanbrengen van doek kan beplanting worden aangebracht die de geleidingsfunctie moet overnemen.”

Doordat er geen verblijfplaatsen aangetast worden en tijdig alternatieve vliegroutes worden gerealiseerd blijft de functionaliteit van de verblijfplaatsen gegarandeerd. Wanneer de werkzaamheden worden uitgevoerd conform de voorgestelde maatregelen wordt voorkomen dat de werkzaamheden afbreuk doen aan het streven de populaties van de soort gewone dwergvleermuis en de laatvlieger in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

Conclusie uitvoerbaarheid PIP

Conclusie is dat voldaan kan worden aan de criteria om een ontheffing te verlenen zodat de Wet natuurbescherming, onderdeel soortbescherming niet aan de uitvoerbaarheid van het PIP in de weg staat.

---

[17] http://vleermuis.net/vleermuis-soorten/laatvlieger

[18] Staat van instandhouding soorten en habitattypen Habitatrichtlijn en trends Vogelrichtlijn, 2007-2012, d.d. 7 december 2017, Compendium voor de Leefomgeving, bron: https://www.clo.nl/indicatoren/nll604-svi-nederland

7.3 Toetsing Natura 2000

De toetsing aan de Wnb-gebiedsbescherming vindt plaats – tezamen met de fabrieksuitbreiding - in een afzonderlijke passende beoordeling. Daarin is zowel de zogenaamde Voortoets als het stikstofonderzoek opgenomen.

7.4 Toetsing goudgroene en zilvergroene natuurzone en bronsgroene landschapszone

7.4.1 Goudgroene natuurzone

Voor wat betreft de goudgroene natuurzone is in de provincie Limburg zowel bij directe als indirecte aantasting sprake van vervolgstappen, waaronder compensatie. Als gevolg van de voorgenomen ontwikkeling is sprake van fysiek ruimtebeslag.

Wezenlijke kenmerken en waarden natuurbeheertypen
Naast de in paragraaf 6.4.1 genoemde wezenlijke kenmerken en waarden van de natuurbeheertypen 'Dennen-, eiken- en beukenbos N15.02', 'Haagbeuken- en essenbos N14.03', en 'Kruiden- of faunarijke akker N12.05', is ter plaatse van de infrastructurele aanpassingen ook 'Droog bos met productie N16.03' aanwezig (zie ook Figuur 5.30.).

Op basis van de monitoring en natuurkwaliteit (BIJ12, 2019) blijkt dat de wezenlijke kenmerken en waarden van Droog bos met productie bestaan uit;

- Structuur; gemengd/Europees bos, aanwezigheid van struweel en open plekken, gelaagde boomfase en de aanwezigheid van dikke dode- en dikke levende bomen.
- Flora- en fauna; de wezenlijke kenmerken en waarden bestaan uit de aanwezigheid van **kwalificerende broedvogels** (*appelvink, boomklever, boomleeuwerik, fluiter, geelgors, groene specht, keep, kleine bonte specht, middelste bonte specht, raaf, sijs, vuurgoudhaan, wespendief, wielewaal, zwarte specht*).
- Ruimtelijke condities; de omvang en/of mate van samenhang met andere bossen.

Effecten

Areaal (fysiek ruimtebeslag)
De infrastructurele aanpassingen leiden aan de zuidzijde van de N297 en ten noorden van de Geleenbeek tot ruimtebeslag binnen de Goudgroene natuurzone (zie tabel 7.2). In voorliggende toetsing is uitgegaan van de vereenvoudigde randweg variant, waarbij de aanwezige goudgroene natuurzone ten zuiden van de N297 en ten noorden van de Geleenbeek binnen de PIP grenzen verloren gaat. Ten zuiden van de kruising N297/N276 is geen sprake van ruimtebeslag. Het ruimtebeslag ten noorden van de Geleenbeek vindt plaats in 'Haagbeuken- en essenbos' (zie Figuur 7.2). Ten zuiden van de N297 is sprake van ruimtebeslag binnen 'Haagbeuken- en essenbos', 'Droog bos met productie', 'Kruiden- of faunarijke akker' en een klein deel binnen 'Dennen- eiken- en beukenbos' (zie Figuur 7.3). Als gevolg van het ruimtebeslag gaat ter plaatse de aanwezige natuur verloren.

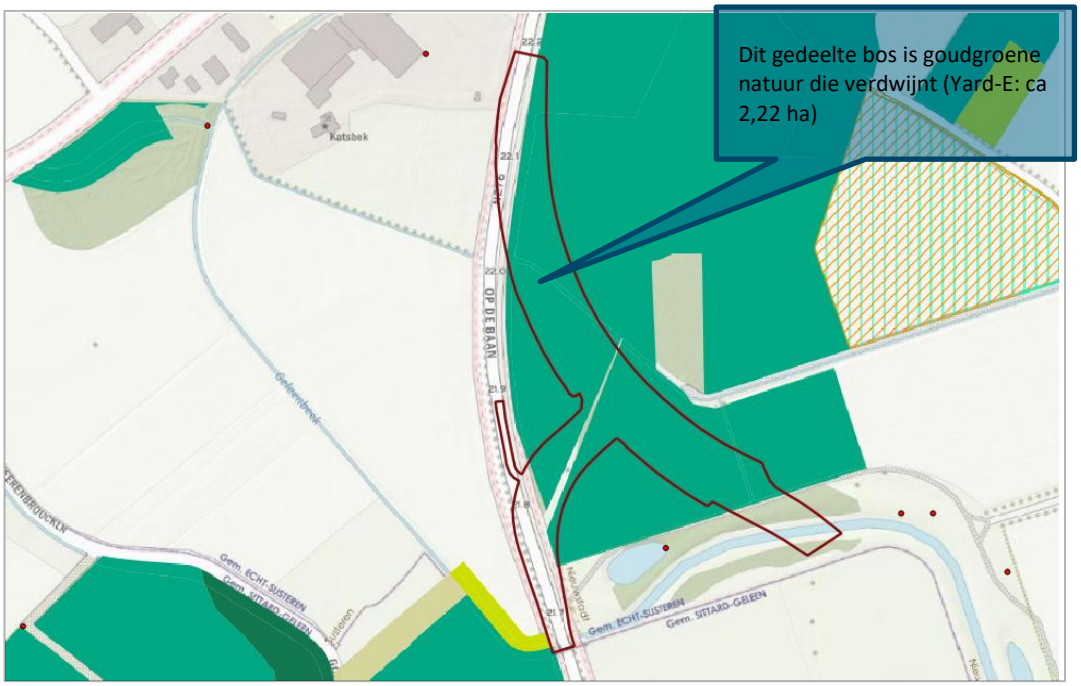

Figuur 7.2. Ruimtebeslag Goudgroene natuurzone infrastructurele aanpassingen ten noorden van de Geleenbeek (Yard E).

Tabel 7.2. Overzicht ruimtebeslag Goudgroene natuurzone per locatie per natuurbeheertype.

Omschrijving	Locatie	Natuurbeheer-type	Ruimtebeslag (ha)
Goudgroene natuur zone	De Rollen (ten zuiden van VDL Nedcar)	Haagbeuken- en essenbos	0,12
		Haagbeuken- en essenbos	0,29
		Kruiden- of faunarijke akker	0,01
	Geleenbeek (Yard-E))	Haagbeuken-essenbos	1,24
		Haagbeuken-essenbos	0.98

Onterecht aangewezen goudgroene natuurzone

Een klein deel van de ingetekende goudgroene natuurzone is onterecht aangeduid als natuur. Zoals in Figuur 7.3 te zien, is de begrenzing over bestaande verharding gelegen. Aangezien de begrenzing in het POL2014 een indicatieve begrenzing betreft, is ervan uitgegaan dat het oppervlak goudgroene natuurzone overlappend met de weg niet tot de goudgroene natuurzone gerekend moet worden.

Figuur 7.3. 'Foutief' begrensd goudgroene natuurzone over bestaande verharding aan de zuidkant van VDL Nedcar.

Kwaliteit (verstoring resterend deel)

Naast het fysieke ruimtebeslag kan ook sprake zijn van een aantasting van de kwaliteit van de goudgroene natuurzone. Bij voorliggend project is met name sprake van verstoring door geluid en licht en rijbewegingen van vrachtwagens. Licht verstoring dient voorkomen te worden door in het ontwerp te borgen dat geen sprake is van onnodige verlichting en waar de verbinding voor vleermuizen wordt gerealiseerd, te werken met amberkleurige verlichting en speciale armaturen welke het licht concentreren. De resultaten van de geluidberekingen zijn opgenomen in paragraaf 6.4.1. In tabel 7.3 zijn de oppervlaktes weergegeven waar sprake is van een verandering in de geluidbelasting in de goudgroene natuurzone als gevolg van de fabrieksuitbreiding.

Tabel 7.3. Oppervlaktes met (toename) geluidverstoring in de Goudgroene natuurzone als gevolg van de aanpassingen aan de infrastructuur

Effect op geluidcontouren	Effect op biotoopgeschikt-heid broedvogels	Opp. Goudgroene natuur (incl. Zilvergroene natuurzone in Sterrenbos)
Verschuiving van < 48 naar 48-58 dB	Minimaal 20% afname	6,795 ha
Verschuiving van 48 – 58 naar >58 dB	Minimaal 30% afname	0,431 ha
Verschuiving van < 48 naar >58 dB	Minimaal 50% afname	0,400 ha

Samenhang (versnippering)

De randweg-variant doorsnijdt het de goudgroene natuurzone ten noorden van de Geleenbeek. Hiermee is sprake van versnippering van de aanwezige goudgroene natuurzone. Deze versnippering is aanvullend op het verdwijnen van een deel van het Sterrenbos en de populierenbossen.

Concluderend leidt het voornemen tot vernietiging van de lokale wezenlijke kenmerken en waarden als gevolg van ruimtebeslag. Maar is ook sprake van aanvullend negatieve effecten op de resterende onderdelen van de goudgroene natuurzone als gevolg van verstoring. Lichtverstoring van het resterende deel dient voorkomen te worden. Ook de verbindende functie van de goudgroene natuurzone wordt aangetast. Het voornemen is hiermee in strijd met de Omgevingsverordening Limburg (artikel 2.6.2). Het verbod uit de Omgevingsverordening is echter

niet van toepassing op nieuwe activiteiten of wijziging van bestaande activiteiten indien wordt voldaan aan het zogenaamde 'nee, tenzij principe' (artikel 2.6.3.) (zie paragraaf 7.4.4).

7.4.2 Zilvergroene natuurzone

Binnen het plangebied voor de infrastructurele aanpassingen is geen zilvergroene natuurzone aanwezig. Effecten op de zilvergroene natuurzone zijn uitgesloten.

7.4.3 Bronsgroene landschapszone

De infrastructurele aanpassingen leiden tot ruimtebeslag. De oevers van de Geleenbeek zijn aangewezen als Bronsgroene landschapszone. Het landschapstype is te classificeren als 'beekdal' (Provincie Limburg, 2009). De waarde van de bronsgroene landschapzone bestaat uit de blauw-groene verbinding die de Geleenbeek en haar oevers biedt. De Geleenbeek en haar oevers dient ingepast te worden in het ontwerp zodat deze functie behouden blijft. Het project heeft geen negatieve effecten op de natuurwaarden (kernkwaliteit "Groene karakter") van de Bronsgroene natuurzone. De aanwezigheid van de bronsgroene landschapszone vormt hiermee geen belemmering voor de uitvoerbaarheid van het plan.

7.4.4 Nee, tenzij-afweging

Het voorkeursalternatief voor de infrastructurele aanpassingen ter hoogte van VDL Nedcar leidt tot ruimtebeslag van goudgroene natuur. Conform de Omgevingsverordening Limburg 2014 geldt voor de goudgroene natuurzone het zogenaamde 'nee, tenzij'-regime (art. 2.6.3 uit de Omgevingsverordening Limburg 2014). In gebieden waar het 'nee, tenzij'-regime van kracht is, zijn geen ingrepen toegestaan die de wezenlijke kenmerken en waarden van het gebied aantasten, tenzij er sprake is van een groot openbaar belang, er geen reële alternatieven zijn, de negatieve effecten zoveel mogelijk worden beperkt en de overblijvende effecten worden gecompenseerd. De compensatie is uitgewerkt in het compensatieplan. Toestemming kan dan in principe alleen worden verleend indien kan worden aangetoond dat er sprake is van een groot openbaar belang en dat reële/aanvaardbare alternatieven ontbreken. Deze aspecten worden in volgende paragrafen besproken.

Groot openbaar belang
In het kader van de noodzakelijke uitbreiding van VDL Nedcar (het groot openbaar belang daarvan is aangetoond in paragraaf 6.4.4 is ook een aanpassing van N276 en overige infrastructurele aanpassingen ter plekke van dit bedrijf noodzakelijk om de volgende redenen:

- Het aantal parkeerplaatsen op de voorziene parkeerlocaties 'West' (2.425) en 'Zuid' (1.925) neemt met circa 1.000 plekken toe t.o.v. 2017. Dit in combinatie met autonome groei van het wegverkeer maakt dat de verkeersafwikkeling ter plaatse van de huidige VRI ter hoogte van de Hub van Doorneweg niet kan worden gewaarborgd. Er is onvoldoende capaciteit op dit kruispunt om het verkeer te kunnen verwerken. Het realiseren van een ongelijkvloerse kruising (OGK) is noodzakelijk aan de zuidzijde van VDL Nedcar.
- Het kruispunt N297-N276 wordt extra belast met verkeer van en naar het parkeerterrein op de Yard, alsmede door verkeer dat dit kruispunt gebruikt als routing naar de OGK Zuid. Bovendien neemt de hoeveelheid verkeer autonoom toe.
- De voertuigen die parkeren op de Yard (2.950) passeren het kruispunt N276/Mitsubishi Avenue. Als gevolg van sterke piekmomenten is het uitbreiden van het aantal rijstroken noodzakelijk.
- De parkeerplaatsen op Yard E (2.950) moeten worden afgewikkeld via een nieuwe aansluiting.

- De toename van verkeer op het kruispunt bij de oostelijke ingang van VDL Nedcar (N276) is beperkt.
- De totale hoeveelheid verkeer op de N276 neemt substantieel toe tussen de N297 en de Yard.
- Vanwege de sterke toename van verkeer op zowel de N297 als de N276 moeten ook aanvullende maatregelen getroffen worden om het fietsverkeer goed af te wikkelen.

Deze conclusies geven aanleiding tot de noodzaak tot het aanpassen van de omliggende infrastructuur omwille van het groot openbaar belang van de uitbreiding van VDL Nedcar.

Alternatievenafweging

Het Nulalternatief (geen aanpassing van de weg) is geen reëel/aanvaardbaar alternatief (zie omschrijving van de noodzaak bij het groot openbaar belang).

Op basis van een analyse van de toekomstige knelpunten in de verkeersafwikkeling zijn in voorgaande fase vijf varianten ontwikkeld voor de aanpassing van de infrastructuur. De varianten zijn onderzocht met behulp van een verkeersmodel. Er is daarbij gekeken of de varianten de doorstromingsknelpunten voldoende oplossen. Dit onderzoek wijst uit dat vijf varianten een robuuste oplossing bieden voor de knelpunten op het provinciale wegennet rondom VDL Nedcar. In onderstaand Figuur 7.4 zijn de verschillen globaal weergegeven.

Relevant voor natuur is dat in enkele alternatieven ten behoeve van de infrastructurele aanpassingen enkele woningen ten westen van de N276 (ter plaatse van de kruising met de N297) geamoveerd worden (met verblijfplaatsen van beschermde soorten). Ten zuiden van het bestaande terrein is een ongelijkvloerse kruising beoogd. Ten behoeve van de realisatie van de kruising zullen de aanwezige biotopen verwijderd worden. Ten oosten van het bedrijventerrein worden de aanwezige bomenrijen langs de N276 mogelijk verwijderd. Een nieuwe weg volgt de Geleenbeek waardoor ook hier de aanwezige biotopen langs de Geleenbeek deels verloren gaan.

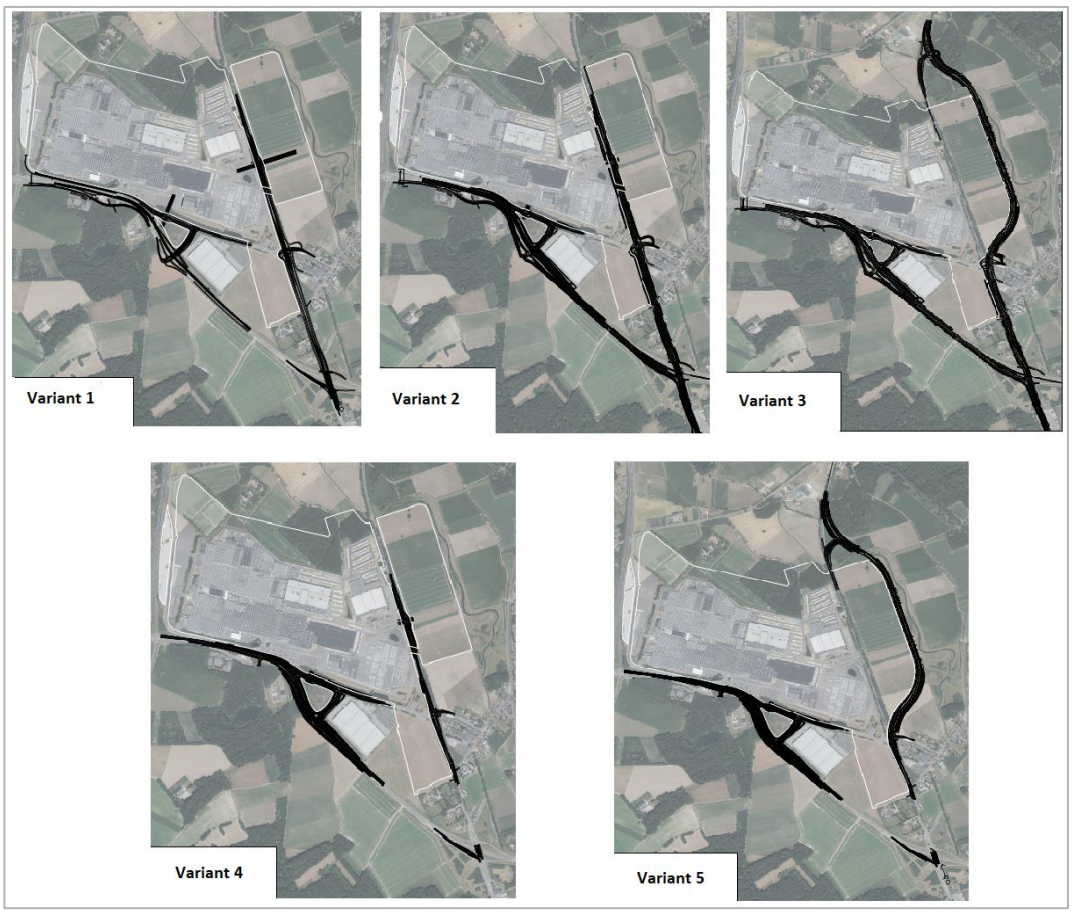

Figuur 7.4. De verschillende varianten m.b.t. de indeling van de infrastructurele aanpassingen:
Variant 1: Middenweg 2x1 profiel;
Variant 2: Middenweg 2x2 profiel;
Variant 3: Randweg;
Variant 4: Vereenvoudigde variant middenweg;
Variant 5: Vereenvoudigde variant randweg.

Ten aanzien van locatie-/inrichtingsalternatieven zijn er zijn diversie alternatieven voor de aanpassing van de weg onderzocht, variërend van de aanpassing van de bestaande weg (varianten 1, 2 en 4) tot de realisatie van een randweg (varianten 3 en 5). Wanneer deze getoetst worden op de effect op de functie van de goudgroene natuurzone (omvang, verbinding en kwaliteit als leefgebied van soorten) dan leidt de beoordeling van de alternatieven tot de volgende conclusies:

- Omvang: Het ruimtebeslag in goudgroen verschilt voor de alternatieven. De randwegvarianten hebben een groter ruimtebeslag dan de alternatieven waarbij de N276 niet wordt verschoven. Het grootste effect treedt op bij variant 3).
- Verbinding: Bij de randwegvarianten wordt een deel van het bos (goudgroen) afgesneden zodat het te klein is om als goudgroen op kaart te handhaven. Dit betreft (resp. circa 4 ha en circa 1 ha) bij variant 3 en variant 5.
- Kwaliteit: Het Sterrenbos vertegenwoordigd de belangrijkste natuurwaarde. Dit gebied wordt niet aangesneden door aangepaste infrastructuur. De kwaliteit van het andere goudgroene bos is beperkt, deels gezien de boomsamenstelling en deels gezien het leefgebied. Ook het verschil in aantasting door toename van verstoring bij de alternatieven is te verwaarlozen omdat de verschuiving verder van het Sterrenbos bij de randwegalternatieven zuidelijk gesitueerd is.

Tabel 7.4. Effecten op functies Goudgroene natuurzone van de alternatieven aanpassing N276.

Alternatief		Functies Goudgroene natuurzone		
		Omvang (Ruimtebeslag goudgroen)	**Verbinding Geïsoleerd goudgroen**	**Kwaliteit**
Middenweg	Variant 1	Beperkte aantasting	Alleen toename huidige barrière	Beperkt
Middenweg	Variant 2	Beperkte aantasting	Alleen toename huidige barrière	Beperkt
Middenweg	Variant 4 - sober	Beperkte aantasting	Alleen toename huidige barrière (kleinste toename van alle alternatieven)	Beperkt
Randweg	Variant 3	Grootste aantasing	Toename huidige barrière + Grootste oppervlak geïsoleerd groen	Beperkt
Randweg	Variant 5 -sober (voorkeursalternatief)	Aantasting (2,2 ha)	Toename huidige barrière + Oppervlakte komt geïsoleerd te liggen (1,2 ha)	Beperkt

Uit tabel 7.3 blijkt dat variant 4 ten opzichte van de huidige situatie het minste effect heeft op het functioneren van de goudgroene natuurzone. Echter, indien de uitbreiding van VDL als uitgangspunt wordt genomen (zonder uitbreiding is er geen noodzaak tot aanpassing), is dit verschil niet meer bepalend voor de keuze. Immers het ruimtebeslag door de randweg en de geïsoleerd liggende oppervlakte goudgroen valt weg bij het effect van de aantasting van het Sterrenbos en het gehele functioneren van de goudgroene natuurzone ten noorden van VDL Nedcar. Bij een dergelijke referentiesituatie hebben alle alternatieven een groot negatief effect op Goudgroene natuur waarbij de randwegalternatieven als groot voordeel heeft dat VDL Nedcar kan beschikken over één aangesloten bedrijfsterrein, hetgeen bij de middenwegalternatieven niet het geval is (doorsnijding van het bedrijfsterrein).

Compensatie

De compensatieopgave en de wijze waarop de compensatie wordt vormgegeven, is beschreven in het mitigatie- en compensatieplan.

7.5 Toetsing houtopstanden

Wet natuurbescherming

De grens bebouwde kom Houtopstanden Wet natuurbescherming van de gemeente Sittard-Geleen volgt globaal de huidige begrenzing van het bedrijventerrein VDL. De te rooien houtopstanden bevinden zich hoofdzakelijk buiten de bebouwde kom Wet natuurbescherming. Vrijwel alle houtopstanden vallen hiermee onder de bescherming van de Wet natuurbescherming. Er is een uitzonderingen; de bomen op erven ten zuiden van de Limbrichterweg;

Als gevolg van het voornemen gaan onder de Wet natuurbescherming beschermde houtopstanden verloren (zie tabel 7.4).

Tabel 7.5. Te rooien houtopstanden die beschermd zijn in het kader van de Wet natuurbescherming ten behoeve van de infrastructurele aanpassingen.

Locatie	Oppervlakte (of aantal bij rijen)
Bosgebied ten noorden Geleenbeek (Yard-E)	2,22 ha
De Rollen	0,42 ha
Bos katoennatie	0,16 ha
Bomenrij Katoennatie	Ca 20 bomen
Bomenrij N276	Ca 397 bomen
Totaal	2,8ha + ca 417 bomen

Voor deze houtopstanden geldt een meldingsplicht (artikel 4.2, lid 1) en herplantplicht op dezelfde grond (artikel 4.3). De Gedeputeerde staten kunnen het vellen van houtopstanden telkens voor ten hoogste vijf jaar verbieden ter bescherming van bijzondere natuur- of landschapswaarden.

7.6 Conclusie/uitvoerbaarheid

In deze paragraaf is het advies gegeven dat voortkomt uit de conclusies van de uitgevoerde Natuurtoets. Tevens is aangegeven of volgens de Nederlandse wetgeving vervolgstappen aan de orde zijn. De conclusies zijn opgedeeld per onderdeel van het PIP, namelijk de uitbreiding VDL Nedcar en de infrastructurele aanpassingen. In deze paragraaf worden de conclusies met betrekking tot de infrastructurele aanpassingen uiteengezet. Voor beide onderdelen geldt dat de natuurtoets plaatsvindt ten behoeve van het PIP.

7.6.1 Soortbescherming

Uit de bureaustudie in combinatie met terreinbezoek en nader onderzoek is gebleken dat (leefgebied van) de volgende in het kader van de Wet natuurbescherming beschermde soorten aanwezig zijn in het plangebied:

- *Algemene broedvogels (nestplaatsen).*
- *Huismus (nesten);*
- *Boerenzwaluw (nesten);*
- *Steenuil (mogelijk essentieel leefgebied/nest);*
- *Kerkuil (roestplaats);*
- *Vleermuizen (verblijfplaatsen);*
- *Damhert (sporadisch voorkomen).*

In Tabel 7.5 is aangegeven welke gevolgen de aanwezigheid van (het leefgebied van) deze soorten heeft voor het voorliggende plan. Aangegeven is of er sprake is van een overtreding van de Wet natuurbescherming en onder welke voorwaarden het plan uitvoerbaar is.

Tabel 7.6. Overzicht conclusies met betrekking tot soortbescherming.

Soort (groep)	Essentieel leefgebied in plangebied?	Is er sprake van een overtreding?	Is een ontheffing noodzakelijk	Vervolgstappen
Overige broedvogels	Tijdens het broedseizoen; veel broedbiotoop aanwezig in bosschages, opgaande vegetatie en graslanden.	Nee, wanneer in gebruik zijnde nesten niet worden aangetast of verstoord.	Nee, mits zorgvuldig wordt omgegaan met nesten broedvogels.	Plangebied vogelvrij houden of werken buiten broedseizoen.
Categorie-4 vogels	Ja, nesten en foerageergebied aanwezig.	Nee, geen rechtvaardiging tot jaarronde bescherming.	Nee	Voortzetten BMP 2020.

Soort (groep)	Essentieel leefgebied in plangebied?	Is er sprake van een overtreding?	Is een ontheffing noodzakelijk	Vervolgstappen
Jaarrond beschermde nesten Huismus Boerenzwaluw Kerkuil Steenuil	Ja, nestlocatie, roestplaats en leefgebied.	Nee, de verblijfplaatsen en omgeving aan de Limbrichterweg worden niet aangetast.	Nee	-
Zoogdieren **Vleermuizen** *Gewone dwergvleermuis* *Laatvlieger*	Ja, verblijfplaatsen, foerageergebied en vliegroutes.	Ja, enkel bij de aantasting van vliegroutes. Verblijfplaatsen en foerageergebieden blijven behouden.	Ja	Opvullen van leemtes in kennis middels aanvullende onderzoeken, opstellen en realiseren van de benodigde compensatie. Aanvraag Wnb ontheffing, artikel 3.5, lid 4.
Zoogdieren Damhert	Nee, enkel sporadisch voorkomen in omgeving.	Nee	Nee	-
Amfibieën	Nee	Nee	Nee	-
Reptielen	Nee	Nee	Nee	-

** De aanwezige natuurwaarden zijn meegenomen in een uitgebreide alternatieven afweging (Antea Group, 2019 (MER deel A)), er bestaat geen alternatief dat leidt tot een bevredigende oplossing. Het voornemen voor de infrastructurele aanpassingen is in groot openbaar belang van de openbare veiligheid. De effecten kunnen, zoals opgenomen in het compensatieplan (Antea Group, 2020), worden gemitigeerd en gecompenseerd. Hiermee kan in redelijkheid worden ingezien dat de (eventuele) ontheffing verleend kan worden. Waarmee het plan uitvoerbaar is.*

7.6.2 Natura 2000

In relatie tot Natura 2000 geldt dat het meest nabijgelegen Natura 2000-gebied enkel binnen de invloedsfeer van stikstof is gelegen. Effecten van overige verstoringsfactoren zijn uitgesloten. Zie verder de Passende beoordeling voor de conclusies ten aanzien van de Wnb-gebiedsbescherming.

7.6.3 Goudgroene en zilvergroene natuurzone en bronsgroene landschapszone

Het voornemen leidt tot ruimtebeslag binnen de bronsgroene en goudgroene natuurzone. Tevens is sprake van een toename van geluidverstoring op enkele resterende delen van de goudgroene natuurzone. Op basis van de ‘nee-tenzij’ afweging blijkt dat het voornemen van groot openbaar belang is en geen reële alternatieven beschikbaar zijn. De negatieve effecten worden gecompenseerd (zie mitigatie- en compensatieplan, Antea Group, 2020).

Tabel 7.7 Overzicht conclusies en vervolgstappen goudgroene natuurzone, zilvergroene natuurzone en bronsgroene landschapszone als gevolg van de aanpassing van de infrastructuur.

Aanpassing N276	Goudgroene natuurzone	Zilvergroene natuurzone	Bronsgroene landschapszone
Aanwezig binnen de invloedssfeer?	Ja, delen van het plangebied zijn aangewezen als Goudgroene natuurzone	Nee	Ja, de Geleenbeek en haar oevers + de beoogde compensatiegronden zijn aangewezen als Bronsgroene landschapszone
Effecten?	Ja, maximaal 2,64 ha ruimtebeslag en toename opp. geluidverstoring.	Nee	Ja , ruimtebeslag. De landschappelijke waarden blijven behouden.
Vereiste vervolgstappen aan de orde?	Compenseren van negatieve effecten (zie compensatieplan).	Nee	Nee
Is het plan uitvoerbaar in het kader van het beschermingsregime goudgroene natuurzone, zilvergroene natuurzone en bronsgroene landschapszone?	Ja; nee-tenzij afweging met goed gevolg doorlopen	Ja	Ja

Conclusie is dat is aangetoond dat de aanpassing van de N276 van groot openbaar belang is en dat er geen reële/aanvaardbare alternatieven voor deze aanpassing voorhanden zijn. In combinatie met de compenserende maatregelen zoals uitgewerkt in het compensatieplan en de deels financiële compensatie is het PIP niet in strijd met het nee, tenzij-regime voor de goudgroene natuur.

7.6.4 Houtopstanden

Het plangebied ligt buiten de bebouwde kom houtopstanden Wet natuurbescherming (voormalige Boswet) van de gemeente Sittard-Geleen. Meerdere houtopstanden binnen het plangebied vallen hiermee onder de bescherming van de Wet natuurbescherming. Voor deze houtopstanden geldt een meldings- en herplantplicht. De kapmelding dient tenminste 6 weken voorafgaand aan de kap ingediend te worden. Herplant op dezelfde grond is niet mogelijk. Om deze reden dient een ontheffing van de herplant op dezelfde grond te worden aangevraagd (verzoek om compensatie). De teniet gedane beschermde houtopstanden worden gecompenseerd conform het compensatieplan. De bescherming van houtopstanden uit de Wnb vormt geen belemmering voor de uitvoerbaarheid van het PIP.
Een overzicht van de effecten op houtopstanden is weergegeven in Tabel 7.7.

Tabel 7.8 Overzicht conclusies ruimtebeslag op houtopstanden als gevolg van de aanpassing van de infrastructuur.

Aanpassing Infrastructuur	Houtopstanden
Aanwezig binnen de invloedssfeer?	Ja
Effecten?	Rooien van 2,8 hectare + circa 417 bomen in bomenrij.
Vereiste vervolgstappen aan de orde?	Ja, herplant van verloren areaal, nader te bepalen door de provincie. Waarschijnlijk wordt dit via het Platteland In Ontwikkeling (PIO) Landgoederenzone Swentibold opgepakt; de gebiedsontwikkeling in de regio Echt-Nieuwstadt.

8 Bronnen

Antea Group, 2018. Nader onderzoek 2018. De das in het uitbreidingsgebied van VDL Nedcar BV. Zie tevens bijlage II.

Antea Group, Concept. Nader onderzoek 2019. De das in het uitbreidingsgebied van VDL Nedcar BV. Zie tevens bijlage III.

Arcadis, 2016a. Natuurtoets Wolfrath Oost. VDL Nedcar BV.

Arcadis, 2016b. Landschapsecologische analyse Wolfrath Oost. VDL Nedcar BV.

Bos, F.G., Bosveld, M.A., Groenendijk, D.G., Van Swaay, C.A.M. & Wynhoff, I., 2006. De dagvlinders van Nederland - verspreiding en bescherming. Nederlandse Fauna 7. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & EISNederland, in samenwerking met De Vlinderstichting, Wageningen.

Broekmeyer, M.E.A. (redactie), 2006. Effectenindicator Natura 2000-gebieden; achtergronden en verantwoording ecologische randvoorwaarden en storende factoren. Wageningen, Alterra, Alterra-rapport 1375.

Bureau Meervelt, 2016. Beschermde natuurwaarden. Projectgebied spooraansluiting Yard.

BIJ12, 2017a. Kennisdocument Huismus Passer domesticus. Versie 1.0, juli 2017.

BIJ12, 2017b. Kennisdocument Kerkuil Tyto alba. Versie 1.0, juli 2017.

BIJ12, 2017c. Kennisdocument Buizerd Buteo buteo. Versie 1.0, juli 2017.

BIJ12, 2017d. Kennisdocument Steenuil Athene Noctua. Versie 1.0, juli 2017.

BIJ12, 2017e. Kennisdocument Das Meles meles. Versie 1.0, juli 2017.

BIJ12, 2017f. Kennisdocument Gewone dwergvleermuis Pipistrellus pipistrellus. Versie 1.0, juli 2017.

BIJ12, 2017g. Kennisdocument Gewone grootoorvleermuis Plecotus auritus. Versie 1.0, juli 2017.

BIJ12, 2017h. Kennisdocument Watervleermuis Myotis daubentonii. Versie 1.0, juli 2017.

BIJ12, 2017i. Kennisdocument Ruige dwergvleermuis Pipistrellus nathusii. Versie 1.0, juli 2017.

BIJ12, 2017j. Kennisdocument Rosse vleermuis Nyctalus noctula . Versie 1.0, juli 2017.

BIJ12, 2017k. Kennisdocument Levendbarende hagedis Zootoca vivipara. Versie 1.0, juli 2017.

BIJ12, 2017l. Kennisdocument Bever Castor fiber. Versie 1.0, juli 2017.

BIJ12, 2019. Overzicht natuurtypen. Beschikbaar via https://www.bij12.nl/onderwerpen/natuur-en-landschap/index-natuur-en-landschap/natuurtypen/

Bionet Natuuronderzoek, Concept. Vleermuizen in het Sterrenbos, een zoektocht naar kraamverblijven van boombewonende vleermuizen. D.d. 2 oktober 2019. Zie tevens bijlage V.

Buck Consultatnts International, 2015.Verkenningennota Uitbreiding VDL Nedcar. Versie 9 juni 2015 Nijmegen.

Creemers, R.C.M. en Delft, J.J.C.W. van (RAVON) (redactie), 2009. De Amfibieën en Reptielen van Nederland. Nederlandse Fauna Deel 9. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, European Invertebrate Survey – Nederland, Leiden.

Crombaghs, B.H.J.M, Akkermans, R.W., Gubbels, R.E.M.B., Hoogerwerf, G., 2000. Vissen in Limburgse beken. De verspreiding en ecologie van vissen in stromende wateren in Limburg. Stichting Natuurpublicaties Limburg, Maastricht.

Dietz, C., Helversen, von, O., Nill, D., 2011. Vleermuizen. Alle soorten van Europa en Noordwest-Afrika. Tirion natuur i.s.m. de Zoogdiervereniging, Nijmegen.

Faunaconsult, Concept. Flora- en faunaonderzoek voor uitbreiding van VDL Nedcar te Born. D.d. 1 oktober 2019. Zie tevens bijlage IV.

Limpens, H., Regelink, J., en Koelman, R. (2010). Vleermuizen en planologie. Zoogdiervereniging, Arnhem.

Natuurbalans – Limes Divergens, 2007. Methodiek Natuurcompensatie Limburg; Normen en methoden berekenen natuurschade.

Provincie Limburg, 2009. Landschapskader Noord- en Midden-Limburg. Landschappelijke kwaliteit en visie op landschapsontwikkeling. Maastricht, 10 juli 2009.

Provincie Limburg, 2019. Natuurbeheerplan 2019.

Provincie Limburg, 2019b. Natuurbeheerplan Limburg 2020. Tevens partiële POL & OVL-herziening.

Reijnen, M.J.S.M., Veenbaas, G. & R.P.B. Foppen, 1992. Het voorspellen van het effect van snelverkeer op broedvogelpopulaties. Rapport Rijkswaterstaat-DWW en DLO instituut voor Bos en natuuronderzoek (nu Alterra).

Reijnen, R., R. Foppen, C. ter Braak & J. Thissen, 1995. The effects of car traffic on breeding birdpopulations in woodland. 3. Reduction of density in relation to the proximity of main roads. Journal of Applied Ecology 32; 187-202.

Reijnen, R., R. Foppen & G. Veenbaas, 1997. Disturbance by road traffic as a threat to breeding birds: evaluation of the effect and considerations in planning and managing road corridors. Biodiversity and Conservation 6, 567-581.

SOVON, 2004. Handleiding Broedvogel Monitoring Project SOVON. SOVON Vogelonderzoek Nederland, Beek-Ubbergen.

Tulp, I., M.J.S.M. Reijnen, C.J.F. ter Braak, E. Waterman, P.J.M. Bergers, S. Dirksen, R.P.H. Snep en W. Nieuwenhuizen, 2002. Effecten van treinverkeer op dichtheden van

weidevogels. Bureau Waardenburg, Alterra, dBvision en Plant Research International in opdracht van Railinfrabeheer, Utrecht. Rapport Waardenburg nummer 02-034, projectnummer 01-219.

Overig:
- NDFF (Nationale Databank Flora en Fauna)
- Vogelbescherming.nl
- Vleermuis.net
- Vlinderstichting.nl
- Zoogdiervereniging.nl
- SOVON.nl
- Geconsolideerde versie (gc07) van de Omgevingsverordening Limburg 2014 (versie september 2019)
- Beleidsregels ten behoeve van de passieve soortenbescherming onder de Wet natuurbescherming in Limburg (d.d. 6 december 2017)
- Beleidsregel natuurcompensatie 2018 (d.d. 15 februari 2018)
- Beleidsregels Houtopstanden Limburg (d.d. 1 december 2017)
- AERIUS Calculator 2019A

Bijlagen

Bijlage I: Uitgebreidere toelichting wettelijk kader soortbescherming

Een van de doelen van de Wnb is de bescherming van inheemse flora en fauna. Vanuit deze wet is bij ruimtelijke ingrepen de initiatiefnemer verplicht op de hoogte te zijn van de mogelijk voorkomende beschermde natuurwaarden binnen het projectgebied. Het uitgangspunt van de wet is dat geen schade mag worden toegebracht aan beschermde soorten, tenzij dit uitdrukkelijk is toegestaan (het 'nee, tenzij' – principe). Bepaalde handelingen, waaronder ruimtelijke ingrepen, waarbij beschermde soorten in het geding zijn, zijn slechts bij uitzondering en onder voorwaarden mogelijk. Hieronder wordt uitgelegd welke verbodsbepalingen gelden, welke vrijstellingen er gelden en op welke gronden ontheffingen kunnen worden aangevraagd.

Verbodsbepalingen soortbescherming

In de Wnb is soortbescherming opgedeeld in drie categorieën. Voor elke categorie gelden verschillende verbodsbepalingen die onder andere zijn vermeld in artikel 3.1, 3.5 en 3.10 van de Wnb. In het tekstkader van deze Bijlage (zie volgende pagina) staan de artikelen uitgeschreven. Het gaat om de volgende drie categorieën:

- soorten van de Vogelrichtlijn;
- soorten van de Habitatrichtlijn, inclusief bijlage I en II uit Verdrag van Bern en bijlage I uit Verdrag van Bonn;
- 'andere soorten' (onderdeel A 'fauna' en onderdeel B 'flora'), oftewel de Nationale soorten.

Voor soorten vallend onder bovenstaande beschermingsregimes geldt dat ze in principe niet (opzettelijk) gedood en verstoord mogen worden, ook verblijfplaatsen mogen niet vernietigd worden. Bij Vogelrichtlijnsoorten is opgenomen dat verstoring is toegestaan indien de verstoring niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende soort. Dit geldt echter niet voor Habitatrichtlijnsoorten, inclusief bijlage I en II Bern en bijlage I Bonn (zie Tabel A van deze bijlage voor een uiteenzetting van soorten. Voor de 'andere soorten' geldt dat verstoring is toegestaan. Soorten die zijn opgenomen in bijlage A en B van de Wnb ('andere soorten') zijn opgenomen in tabel B en C van deze Bijlage.

Verbodsbepalingen Wet natuurbescherming artikel 3.1, 3.5 en 3.10

Artikel 3.1 Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn

1. Het is verboden opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn te doden of te vangen.
2. Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.
3. Het is verboden eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te rapen en deze onder zich te hebben.
4. Het is verboden vogels als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te storen.
5. Het verbod, bedoeld in het vierde lid, is niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.

Artikel 3.5 Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn

1. Het is verboden in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn, met uitzondering van de soorten, bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn, in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.
2. Het is verboden dieren als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te verstoren.
3. Het is verboden eieren van dieren als bedoeld in het eerste lid in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen.
4. Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in het eerste lid te beschadigen of te vernielen.
5. Het is verboden planten van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel b, bij de Habitatrichtlijn of bijlage I bij het Verdrag van Bern, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

Artikel 3.10 Beschermingsregime andere soorten

1. Onverminderd artikel 3.5, eerste, vierde en vijfde lid, is het verboden:
a. in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel A, bij deze wet, opzettelijk te doden of te vangen;
b. de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in onderdeel a opzettelijk te beschadigen of te vernielen, of
c. vaatplanten van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel B, bij deze wet, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

2. Artikel 3.8, met uitzondering van het derde en vierde lid, is van overeenkomstige toepassing op de verboden, bedoeld in het eerste lid, met dien verstande dat, in aanvulling op de redenen, genoemd in het vijfde lid, onderdeel b, de noodzaak voor de ontheffing of vrijstelling ook verband kan houden met handelingen:
a. in het kader van de ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden, daaronder begrepen het daarop volgende gebruik van het ingerichte of ontwikkelde gebied;
b. ter voorkoming van schade of overlast, met inbegrip van schade aan sportvelden, schietterreinen, industrieterreinen, kazernes, of begraafplaatsen;
c. ter beperking van de omvang van de populatie van dieren, in verband met door deze dieren ter plaatse en in het omringende gebied veelvuldig veroorzaakte schade of in verband met de maximale draagkracht van het gebied waarin de dieren zich bevinden;
d. ter voorkoming of bestrijding van onnodig lijden van zieke of gebrekkige dieren;
e. in het kader van bestendig beheer of onderhoud in de landbouw of bosbouw;
f. in het kader van bestendig beheer of onderhoud aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of bermen, of in het kader van natuurbeheer;
g. in het kader van bestendig beheer of onderhoud van de landschappelijke kwaliteiten van een bepaald gebied, of
h. in het algemeen belang.

3. De verboden, bedoeld in het eerste lid, onderdelen a, en b, zijn niet van toepassing op de bosmuis, de huisspitsmuis en de veldmuis voor zover deze dieren zich in of op gebouwen of daarbij behorende erven of roerende zaken bevinden.

Tabel A. Soorten die vallen onder artikel 3.5 (Habitatrichtlijn bijlage IV, Bern bijlage II, Bonn bijlage I).

Soortgroep	Nederlandse naam	Soortgroep	Nederlandse naam
Amfibieën	boomkikker	Zoogdieren *landzoogdieren*	hamster
	geelbuikvuurpad		otter
	heikikker		bever
	kamsalamander		hazelmuis
	knoflookpad		lynx
	rugstreeppad		noordse woelmuis
	vroedmeesterpad		wilde kat
	poelkikker		wolf
Dagvlinders	moerasparelmoervlinder	Zoogdieren *vleermuizen*	baardvleermuis
	apollovlinder		bechsteins vleermuis
	boszandoog		bosvleermuis
	donker pimpernelblauwtje		brandts vleermuis
	grote vuurvlinder		franjestaart
	pimpernelblauwtje		gewone grootoorvleermuis
	tijmblauwtje		grijze grootoorvleermuis
	zilverstreephooibeestje		grote hoefijzerneus
Haften	oeveraas		grote rosse vleermuis
Kevers	brede geelrandwaterroofkever		ingekorven vleermuis
	gestreepte waterroofkever		kleine dwergvleermuis
	juchtleerkever		kleine hoefijzerneus
	vermiljoenkever		laatvlieger
Libellen	mercuurwaterjuffer		meervleermuis
	bronslibel		mopsvleermuis
	gaffellibel		noordse vleermuis
	gevlekte witsnuitlibel		rosse vleermuis
	groene glazenmaker		ruige dwergvleermuis
	noordse winterjuffer		tweekleurige vleermuis
	oostelijke witsnuitlibel		vale vleermuis
	rivierrombout		watervleermuis
	sierlijke witsnuitlibel		gewone dwergvleermuis
Nachtvlinders	teunisbloempijlstaart	Zoogdieren *zeezoogdieren*	walrus
Reptielen	Dikkopschildpad, kemp's zee-schildpad, lederschildpad, soepschilpad		Bultrug, gewone vinvis bruinvis dwergpotvis
	gladde slang		gestreepte dolfijn
	muurhagedis		gewone dolfijn
	zandhagedis		gewone spitsdolfijn
Sporenplanten	geel schorpioenmos		grijze dolfijn
	tonghaarmuts		kleine zwaardwalvis
	kleine vlotvaren		narwal
Vissen	steur		orka
	houting		tuimelaar
Weekdieren	bataafse stroommossel		witflankdolfijn, witsnuitdolfijn
	platte schijfhoren		noordse vinvis, potvis
Zaadplanten	liggende raket, zomerschroeforchis		butskop
	drijvende waterweegbree		dwergvinvis
	groenknolorchis		griend, witte dolfijn
	kruipend moerasscherm		spitsdolfijn van gray

Tabel B. "Overige Soorten" onderdeel A behorend bij artikel 3.10, eerste lid, onderdeel a.

Soortgroep	Nederlandse naam	Soortgroep	Nederlandse naam
Amfibieën	Alpenwatersalamander	Vissen	Beekdonderpad
	Bruine kikker*		Beekprik
	Gewone pad*		Elrits
	Kleine watersalamander*		Europese rivierkreeft
	Meerkikker*		Gestippelde alver
	Middelste groene kikker*		Grote modderkruiper
	Vinpootsalamander		Kwabaal
	Vuursalamander		
Dagvlinders	Aardbeivlinder		
	Bosparelmoervlinder	Zoogdieren	Aardmuis*
	Bruin dikkopje		Boommarter
	Bruine eikenpage		Bosmuis*
	Donker pimpernelblauwtje		Bunzing**
	Duinparelmoervlinder		Damhert
	Gentiaanblauwtje		Das
	Grote parelmoervlinder		Dwergmuis*
	Grote vos		Dwergspitsmuis*
	Grote vuurvlinder		Edelhert
	Grote weerschijnvlinder		Eekhoorn
	Iepenpage		Egel*
	Kleine heivlinder		Eikelmuis
	Kleine ijsvogelvlinder		Gewone bosspitsmuis*
	Kommavlinder		Gewone zeehond
	Pimpernelblauwtje		Grote bosmuis
	Sleedoornpage		Grijze zeehond
	Spiegeldikkopje		Haas*
	Veenbesblauwtje		Hermelijn**
	Veenbesparelmoervlinder		Huisspitsmuis*
	Veenhooibeestje		Konijn*
	Veldparelmoervlinder		Molmuis
	Zilveren maan		Ondergrondse woelmuis*
Reptielen	Adder		Ree*
	Hazelworm		Rosse woelmuis*
	Levendbarende hagedis		Steenmarter
	Ringslang		Tweekleurige bosspitsmuis*
Libellen	Beekkrombout		Veldmuis*
	Bosbeekjuffer		Veldspitsmuis*
	Donkere waterjuffer		Vos*
	Gevlekte glanslibel		Waterspitsmuis
	Gewone bronlibel		Wezel**
	Hoogveenglanslibel		Wild zwijn
	Kempense heidelibel		Woelrat*
	Speerwaterjuffer	Kevers	Vliegend hert

Soorten met een asterisk (*) zijn opgenomen in provinciale vrijstellingen. Soorten met een dubbele asterisk (**) zijn in alle provincies, behalve Noord-Holland en Noord-Brabant, vrijgesteld. In Limburg is daarnaast de molmuis vrijgesteld, in Friesland de steenmarter en in Noord-Brabant het wild zwijn. Voor Limburg geldt dat in bepaalde perioden van het jaar de hazelworm, levendbarende hagedis, steenmarter en de eekhoorn vrijgesteld zijn.

Tabel C. "Overige Soorten" onderdeel B behorend bij artikel 3.10, eerste lid, onderdeel c.

Soortgroep	Nederlandse naam	Nederlandse naam	Nederlandse naam
Planten	Akkerboterbloem	Groensteel	Roggelelie
	Akkerdoornzaad	Groot spiegelklokje	Rood peperboompje
	Akkerogentroost	Grote bosaardbei	Rozenkransje
	Beklierde ogentroost	Grote leeuwenklauw	Ruw parelzaad
	Berggamander	Honingorchis	Scherpkruid
	Bergnachtorchis	Kalkboterbloem	Schubvaren
	Blaasvaren	Kalketrip	Schubzegge
	Blauw guichelheil	Karthuizeranjer	Smalle raai
	Bokkenorchis	Karwijselie	Spits havikskruid
	Bosboterbloem	Kleine ereprijs	Steenbraam
	Bosdravik	Kleine Schorseneer	Stijve wolfsmelk
	Brave hendrik	Kleine wolfsmelk	Stofzaad
	Brede wolfsmelk	Kluwenklokje	Tengere distel
	Breed wollegras	Knollathyrus	Tengere veldmuur
	Bruinrode wespenorchis	Knolspirea	Trosgamander
	Dennenorchis	Korensla	Veenbloembies
	Dreps	Kranskarwij	Vliegenorchis
	Echte gamander	Kruiptijm	Vroege ereprijs
	Franjegentiaan	Lange zonnedauw	Wilde averuit
	Geelgroene wespenorchis	Liggende ereprijs	Wilde ridderspoor
	Geplooide vrouwenmantel	Moerasgamander	Wilde weit
	Getande veldsla	Muurbloem	Wolfskers
	Gevlekt zonneroosje	Naakte lathyrus	Zandwolfsmelk
	Glad biggenkruid	Naaldenkervel	Zinkviooltje
	Gladde zegge	Pijlscheefkalk	Zweedse kornoelje
	Groene nachtorchis		

Zorgplicht

In de Wet natuurbescherming is in artikel 1.11 de zorgplicht opgenomen. In het tekstkader hieronder staat het wetsartikel uitgeschreven.

Artikel 1.11

1. Een ieder neemt voldoende zorg in acht voor Natura 2000-gebieden, bijzondere nationale natuurgebieden en voor in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving.
2. De zorg, bedoeld in het eerste lid, houdt in elk geval in dat een ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen kunnen worden veroorzaakt voor een Natura 2000-gebied, een bijzonder nationaal natuurgebied of voor in het wild levende dieren en planten:
   a. dergelijke handelingen achterwege laat, dan wel
   b. indien dat achterwege laten redelijkerwijs niet kan worden gevergd, de noodzakelijke maatregelen treft om die gevolgen te voorkomen, of
   c. voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk beperkt of ongedaan maakt.
3. Het eerste lid is niet van toepassing op handelen of nalaten in overeenstemming met het bij of krachtens deze wet of de Visserijwet 1963 bepaalde.

De zorgplicht houdt in dat planten en dieren niet onnodig vernield/gedood of verstoord mogen worden. Dit betekent dat handelingen (of het nalaten hiervan) waarvan men weet, of redelijkerwijs

kan vermoeden, dat ze nadelig zijn voor planten en/of dieren niet mogen worden uitgevoerd. Wanneer dergelijke handelingen toch uitgevoerd moeten worden, moeten maatregelen, voor zover dit in redelijkheid kan, worden genomen om de nadelige gevolgen te voorkomen of zoveel mogelijk te beperken. Er dient bijvoorbeeld zo gewerkt te worden dat dieren kunnen ontsnappen en het kan nodig zijn om soorten te verplaatsen (bijvoorbeeld planten en amfibieën). Deze algemene zorgplicht geldt voor elke soort en elk individu in Nederland.

Vrijstellingen

Onder bepaalde voorwaarden geldt een algemene vrijstelling of een ontheffingsplicht van de verbodsbepalingen in de Wnb. Welke voorwaarden verbonden zijn aan de vrijstelling of ontheffing hangt af van de dier- of plantensoorten die voorkomen in het onderzoeksgebied en de provincie waarin de activiteit plaatsvindt. Hiertoe worden verschillende beschermingsregimes onderscheiden.

Provinciale Vrijstelling Nationale soorten (‘andere soorten’).

Met betrekking tot de ‘andere soorten’ zijn per provincie beleidsregels opgesteld waarin voor een deel van deze soorten vrijstelling is verleend. Het Rijk heeft ook een vrijstelling gemaakt voor projecten die vallen onder hun bevoegdheid (projecten van nationaal belang). Zoals ook te herleiden is uit de tabel (tabellen A en B), hangt het per provincie af welke soort is vrijgesteld van de verbodsbepalingen in artikel 3.10, ook de grond waarvoor een vrijstelling geldt kan ook variëren tussen provincies..

Indien de Nationale soorten niet zijn vrijgesteld en daarmee het voornemen de gestelde verboden in artikel 3.10 overtreedt, dient een ontheffing aangevraagd te worden bij de provincie waarin het voornemen plaatsvindt.

Ontheffingen

Indien een soort niet onder een vrijstelling valt of niet gewerkt kan worden volgens een gedragscode, dient er een ontheffing te worden aangevraagd. Deze moet ingediend worden bij het bevoegd gezag. Dit is de provincie waarin de activiteit plaatsvindt.

Een ontheffingsaanvraag wordt getoetst aan drie criteria:

1. Er bestaat geen andere bevredigende oplossing;
2. De activiteit leidt niet tot verslechtering van de staat van instandhouding; en
3. Er is sprake van een in de wet genoemd belang.

In tabel D worden de belangen waaronder een ontheffing kan worden aangevraagd, opgesomd. Let daarbij op dat er voor Nationale soorten (‘andere soorten’) meer ontheffingsgronden beschikbaar zijn dan voor de beschermde soorten onder artikel 3.1 en 3.5. Indien de activiteit bestaat uit een ruimtelijke inrichting of ontwikkeling zou alleen een ontheffing afgegeven kunnen worden voor Nationale soorten. Mochten desondanks soorten uit de Vogel- en/of Habitatrichtlijn, Bern en Bonn voorkomen bij ruimtelijke ontwikkelingen, dan kunnen mitigerende maatregelen worden opgesteld. Er kan dan voor de zekerheid een ontheffing worden aangevraagd om de mitigerende maatregelen goed te keuren.

Tabel D. Ontheffingsgronden waarop een ontheffing verleend mag worden per categorie (artikel 3.1, 3.5 en 3.10).

Ontheffingsgronden		Artikel 3.1	Artikel 3.5	Artikel 3.10
		Soorten van de Vogelrichtlijn	Soorten van de Habitatrichtlijn, Bonn & Bern	Andere soorten
1	Er bestaat geen andere bevredigende oplossing	X	X	X
2	Leiden niet tot verslechtering van de staat van instandhouding	X	X	X
3	Opsomming van: volksgezondheid en openbare veiligheid	X	X	X
	veiligheid van luchtverkeer	X	Nee	X
	ter voorkoming van schade aan gewassen, vee, bossen, visserij	X	X	X
	ter bescherming van Flora en Fauna	X	X	X
	voor onderzoek, onderwijs, uitzetten en herinvoeren van soorten / teelt	X	X	X
	dwingende reden van groot openbaar belang, met inbegrip van sociale of economische aard en met inbegrip van voor milieuwezenlijke gunstige effecten	Nee	X	X
	ruimtelijke inrichting of ontwikkeling	Nee	Nee	X
	schade en overlast, ter beperking omvang populatie, ter bestrijding van lijden en ziekte, bestendig beheer en onderhoud, algemeen belang	Nee	Nee	3.10 2a-g

Procedure ontheffingsaanvraag

Voor Nationale soorten ('andere soorten') welke zijn opgenomen in de provinciale vrijstellingen geldt een vrijstelling. Dit betekent dat geen ontheffing van de Wet natuurbescherming hoeft aangevraagd te worden, maar dat de zorgplicht wel moet nagekomen worden. Voor Nationale soorten die niet zijn vrijgesteld, dient een ontheffing beschermde soorten te worden aangevraagd of te worden gewerkt conform een gedragscode.

Voor soorten van de Vogel- en Habitatrichtlijn, Conventie van Bern en Conventie van Bonn geldt dat als er gewerkt kan worden volgens een goedgekeurde gedragscode er een vrijstelling geldt. Dan hoeft geen ontheffing beschermde soorten te worden aangevraagd, maar moet de activiteit aantoonbaar worden uitgevoerd zoals in de gedragscode staat. Tevens blijft de zorgplicht gelden. Indien niet gewerkt kan worden volgens een gedragscode, maar er kunnen maatregelen genomen worden om de functionaliteit van de voortplantings- en/of vaste rust- en verblijfplaats te garanderen (zogenoemde mitigerende maatregelen), dan hoeft er ook geen ontheffing beschermde soorten aangevraagd te worden. Om zeker te weten of de mitigerende maatregelen voldoende zijn, en er inderdaad geen ontheffing nodig is, kan een ontheffing aangevraagd worden om de maatregelen goed te keuren.

Indien geen mitigerende maatregelen worden genomen, dan dient een ontheffing te worden aangevraagd bij het bevoegd gezag. Voor de ontheffingsaanvraag is het noodzakelijk te weten welke soorten aanwezig zijn, zodat gerichte mitigerende maatregelen kunnen worden getroffen. Het bevoegd gezag zal, indien het akkoord is met het aangeleverde stappenplan waarin de aanpak voor mitigatie beschreven wordt, een zogenoemde 'verklaring van geen bedenkingen' (vvgb) afgeven. Daarmee zegt zij in feite dat een ontheffing niet noodzakelijk is wanneer men zich bij de uitvoering houdt aan het opgestelde stappenplan.

Over Antea Group

Van stad tot land, van water tot lucht; de adviseurs en ingenieurs van Antea Group dragen in Nederland sinds jaar en dag bij aan onze leefomgeving. We ontwerpen bruggen en wegen, realiseren woonwijken en waterwerken. Maar we zijn ook betrokken bij thema's zoals milieu, veiligheid, assetmanagement en energie. Onder de naam Oranjewoud groeiden we uit tot een allround en onafhankelijk partner voor bedrijfsleven en overheden. Als Antea Group zetten we deze expertise ook mondiaal in. Door hoogwaardige kennis te combineren met een pragmatische aanpak maken we oplossingen haalbaar én uitvoerbaar. Doelgericht, met oog voor duurzaamheid. Op deze manier anticiperen we op de vragen van vandaag en de oplossingen van de toekomst. Al meer dan 60 jaar.

Contactgegevens

Beneluxweg 125
4904 SJ OOSTERHOUT
Postbus 40
4900 AA OOSTERHOUT
T. 0162 487000

www.anteagroup.nl